

Vergaderjaar 1999–2000

**26 800 VI****Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Justitie (VI) voor het jaar 2000****Nr. 2****MEMORIE VAN TOELICHTING****INHOUDSOPGAVE**

<b>A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL</b>	<b>3</b>	Individuele trajectbegeleiding	32
		Grote stedenbeleid	32
<b>B. ALGEMENE TOELICHTING BIJ DE BEGROTING</b>	<b>4</b>	2.2.2 Bestuurlijke handhaving	33
		Handhaven op niveau	33
<b>I ALGEMEEN: EEN LEVENDE RECHTSSTAAT</b>	<b>4</b>	2.2.3 Strafrechtelijke handhaving	33
		Het Openbaar Ministerie	33
<b>1.1 De rol van het recht</b>	<b>4</b>	Georganiseerde criminaliteit	34
		Financieel economische criminaliteit	36
<b>1.2 De grenzen</b>	<b>6</b>	Kinderpornografie en zedenzorg	38
Rechtsstatelijke uitgangspunten	9	Vermiste personen	38
		Verkeershandhaving	38
<b>1.3 Dienend recht</b>	<b>10</b>	Terugdringen illegaal wapenbezit	39
Kwaliteit van wetgeving	10	EK 2000	39
Toegankelijk recht	13	Aftappen	39
Rechtspraak op orde	14	Forensisch onderzoek	40
Handhaving naar behoefte	15	Internationale rechtshulp	41
		Beheersovergang Korps Landelijke Politiediensten	41
<b>1.4 Recht doen</b>	<b>17</b>	Centraal beheer politie – wijzigingen van de Politiewet 1993	42
Toekomstgericht	17	Politieonderwijs	42
Attent op Europa	18	Project Bijzondere Opsporingsdiensten	43
Oriëntatie op kwaliteit	19		
Oriëntatie op de samenleving	21		
<b>2 SECTORAAL BELEID EN WETGEVINGSPROGRAMMA</b>	<b>23</b>	<b>2.3 Rechtspleging</b>	<b>43</b>
<b>2.1 Rechtsordering door Justitie</b>	<b>23</b>	2.3.1 Modernisering organisatie rechtsprekende macht	43
2.1.1 Justitie en Europa	23	2.3.2 Raad voor de rechtspraak en de beheersorganisatie van de rechterlijke colleges	43
2.1.2 Wetgevingskwaliteit	24	2.3.3 Strafrechtketen	44
2.1.3 Staats- en bestuursrecht	24	2.3.4 Overheveling Mulderzaken	44
2.1.4 Privaatrecht	25	2.3.5 College van beroep studiefinanciering en Tariefcommissie	44
2.1.5 Straf- en sanctierecht	27	2.3.6 Afschaffen verplicht procuraat	45
2.1.6 Wetgeving elektronische snelweg	28	2.3.7 Gefinancierde rechtsbijstand	45
		2.3.8 No cure no pay	46
<b>2.2 Preventie en handhaving</b>	<b>28</b>	2.3.9 Juridische vrije beroepen	47
2.2.1 Jeugd en preventie	28		
Jeugdcriminaliteit	29	<b>2.4 Sanctiebeleid</b>	<b>47</b>
Criminaliteit in relatie tot integratie van etnische minderheden (CRIEM)	30	2.4.1 Heroriëntatie sanctiestelsel	47
		2.4.2 De tbs-maatregel	48

2.4.3	Gratie	48	01 Personeel en materieel Raad voor de Kinderbescherming	102
2.4.4	Nieuwe sanctievormen	49	02 Subsidies Preventie, Jeugdbescherming en Reclasse- ring	104
<b>2.5</b>	<b>Asiel- en vreemdelingenbeleid</b>	<b>49</b>	03 Schadefonds geweldsmisdrijven	112
2.5.1	De nieuwe Vreemdelingenwet	50	04 Bijdrage Centraal Justitieel Incassobureau	114
2.5.2	Mensensmokkel	50	05 Bijdrage Dienst Justitiële Inrichtingen	117
2.5.3	Sturing in de keten	51	06 Bestuurszaken	118
2.5.4	Terugkeerbeleid	51	07 College van toezicht op de kansspelen	121
2.5.5	Uitbreiding IND en vreemdelingenkamers	52		
2.5.6	Opvang	52		
<b>2.6</b>	<b>Jeugdzorg</b>	<b>53</b>	<b>09 Wetgeving, Rechtspleging en Rechtsbijstand</b>	<b>123</b>
2.6.1	Regie in de Jeugdzorg	53	02 Bijzondere uitgaven politie	125
2.6.2	Positionering van de jeugdbescherming	54	03 Personeel en materieel overige documnten	127
2.6.3	Raad voor de Kinderbescherming	54	04 Bijdrage korps landelijk politiediensten	128
2.6.4	Instellingen voor voogdij en gezinsvoogdij	55	05 Dienst Rechtspleging / Openbaar Ministerie / Rijksrecherche	130
2.6.5	Alleenstaande Minderjarige Asielzoekers (AMA's)	56	06 Gerechtskosten	146
			07 Gefinancierde Rechtsbijstand	147
			08 Schuldsanering	153
<b>3.</b>	<b>SAMENVATTING BEGROTINGSCIJFERS EN FINANCIËEL BEHEER</b>	<b>58</b>	<b>10 Rechtshandhaving</b>	<b>156</b>
<b>3.1</b>	<b>Samenvatting begrotingscijfers</b>	<b>58</b>	01 Nederlands Forensisch Instituut	156
	Euro	58	02 Bijzondere uitgaven Rechtshandhaving	159
	Boeten en transacties	58	03 Personeel en materieel overige diensten	161
	Sociale advocatuur	58	04 Bijdrage Korps landelijke politiediensten	162
	Korps Landelijke Politiediensten	58	05 Geheime uitgaven	162
	Jeugd en geweld (bestrijding jeugdcriminaliteit en voortijdig schoolverlaten en JIB)	59		
	Asiel	61	<b>ONTVANGSTEN</b>	<b>164</b>
	Sanctiecapaciteit	61	<b>01 Algemeen</b>	<b>164</b>
	Indexering griffierechten	61	01 Diverse ontvangsten Ministerie	164
	Rentecompensatie ev/vv	62		
<b>3.2</b>	<b>Het financiële beheer</b>	<b>62</b>	<b>07 Internationale aangelegenheden en vreemdelingenzaken</b>	<b>165</b>
3.2.1	Ontwikkeling begroting	62	01 Diverse ontvangsten vreemdelingenzaken	165
3.2.2	Besturingsconcept	62		
3.2.3	Verzelfstandiging dienstonderdelen	63	<b>08 Preventie, jeugd en sancties</b>	<b>167</b>
3.2.4	Evaluatie agentschapsconstructie Centraal Justitieel Incasso Bureau (CJIB)	63	01 Diverse ontvangsten Preventie, Jeugdbescherming en Reclasse- ring	167
3.2.5	Modernisering van de rechterlijke organisatie	63	02 Ontvangsten DBZ	168
3.2.6	Administratieve organisatie en accountantscontrole	63		
3.2.7	Financiële informatiesystemen	64	<b>09 Wetgeving, Rechtspleging en Rechtsbijstand</b>	<b>171</b>
3.2.8	Het geïntegreerde subsidiebeleid	64	01 Diverse ontvangsten politie	171
3.2.9	De invoering van de Euro	64	02 Boeten en transacties	172
			03 Griffierechten	173
			04 Diverse ontvangsten Rechtspraak	174
			05 Diverse ontvangsten Rechtsbijstand	175
<b>C. TOELICHTING PER BEGROTINGSARTIKEL</b>		<b>65</b>	<b>10 Rechtshandhaving</b>	<b>176</b>
<b>UITGAVEN</b>		<b>70</b>	01 Diverse ontvangsten politie	176
<b>01 Algemeen</b>		<b>70</b>	02 Geheime ontvangsten	177
	01 Personeel en materieel Ministerie	70		
	03 Bijdragen en contributies	78	<b>D. TOELICHTING BIJ DE AGENTSCHAPSBEGROTINGEN</b>	<b>179</b>
	04 Post-actieven	80	<b>01 Immigratie en Naturalisatiedienst</b>	<b>179</b>
	05 Geheime uitgaven	81		
	06 Onvoorzien	82	<b>02 Dienst Justitiële Inrichtingen</b>	<b>189</b>
	07 Loonbijstelling	83		
	08 Prijsbijstelling	84	<b>03 Centraal Justitieel Incassobureau</b>	<b>215</b>
	09 Diversen	86		
	11 Internationale samenwerking	90	<b>04 Korps landelijke politiediensten</b>	<b>225</b>
	13 Wetenschappelijk Onderzoek- en documentatiecen- trum	91		
	14 Adviescolleges	93	<b>Trefwoordenregister</b>	<b>233</b>
<b>07 Internationale aangelegenheden en vreemdelingenzaken</b>		<b>94</b>		
	01 Bijdrage Immigratie- en naturalisatiedienst	94		
	02 Opvang asielzoekers	96		
<b>08 Preventie, jeugd en sancties</b>		<b>100</b>		

## **A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL**

### **Wetsartikelen 1 en 2 (uitgaven/verplichtingen en ontvangsten)**

De begrotingen die onderdeel uitmaken van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om de begroting van het ministerie van Justitie voor het jaar 2000 vast te stellen.

Alle voor dit jaar vastgestelde begrotingswetten tezamen vormen de Rijksbegroting voor het jaar 2000. Een toelichting bij de Rijksbegroting als geheel is opgenomen in de Miljoenennota 2000.

Met de vaststelling van deze wetsartikelen wordt de in de begrotingsstaat opgenomen begroting van uitgaven en de ontvangsten voor het jaar 2000 vastgesteld. De in de begroting opgenomen begrotingsartikelen worden door middel van een algemene toelichting en een toelichting per begrotingsartikel toegelicht in de onderdelen B en C van deze memorie van toelichting.

### **Wetsartikel 3 (agentschapsbegrotingen)**

Onder het ministerie van Justitie ressorteren de agentschappen Immigratie- en Naturalisatiedienst, Dienst Justitiële Inrichtingen, Centraal Justitieel Incassobureau en het Korps Landelijke Politiediensten.

Met de vaststelling van dit wetsartikel worden de in de begrotingsstaat opgenomen begrotingen van baten en lasten en van kapitaaluitgaven en -ontvangsten van de bovengenoemde agentschappen voor het jaar 2000 vastgesteld. De in die begrotingen opgenomen begrotingsartikelen worden door middel van een algemene toelichting en een toelichting per begrotingsartikel toegelicht in onderdeel D van deze memorie van toelichting.

De Minister van Justitie,  
A. H. Korthals

Het advies van de Raad van State wordt niet openbaar gemaakt op grond van het bepaalde in artikel 25a, derde lid, onder b, van de Wet op de Raad van State.

## **B. ALGEMENE TOELICHTING BIJ DE BEGROTING**

### **1 Een levende rechtsstaat**

Een kerntaak van het Ministerie van Justitie is, te voorzien in een adequate juridische infrastructuur. Dat wil zeggen: de basis van een rechtssysteem – een samenstel van regels, een justitiële organisatie en een feitelijke toepassing van die regels – dat is toegesneden op de behoeften van de samenleving. Die behoeften zijn divers en dynamisch. Justitie dient dus sterk georiënteerd te zijn op de samenleving en op ontwikkelingen daarin te anticiperen.

In onze samenleving ligt het accent op dynamiek en op vrijheid voor eenieder om zichzelf als persoon en als economisch actor te ontplooien. De overheid kiest ervoor die dynamiek en vrijheid te ondersteunen. Ook Justitie doet dat, zowel door middel van regelgeving die ruimte biedt als door het voorzien in conflictoplossing indien binnen die ruimte belangen botsen. Tegelijkertijd heeft de samenleving behoefte aan stabiliteit, zekerheid en veiligheid. Om die te bieden stelt de wetgever grenzen. Samen met andere departementen, die verantwoordelijkheid dragen voor de wetgeving op hun terrein, draagt Justitie zorg voor het formuleren en handhaven van deze grenzen.

Justitie levert al doende de bouwstenen en het cement voor een levende rechtsstaat. Rechtsstaat in de zin dat fundamentele rechten en basale waarden worden gewaarborgd, levend in de zin dat er daarbinnen ruimte is voor verandering en ontwikkeling. Dat vergt evenwichtskunst, dat vergt inspanning. En het vergt een gedeelde en toekomstgerichte visie op hoe die rechtsstaat eruit ziet. Op de rol van het recht in de samenleving. Op waar de grenzen liggen. Op hoe het recht dienstbaar gemaakt kan worden aan de wensen van de samenleving. Op de manier waarop Justitie haar werk hoort te doen.

#### **1.1 De rol van het recht**

Het recht schept orde. Het recht beschermt. Dat is vooral zichtbaar waar het mis gaat. Maar het is in feite van veel groter belang waar het recht zijn functie goed vervult. Waar mensen in vrijheid kunnen leven, omdat het recht machten inperkt. Waar ze persoonlijke en zakelijke relaties kunnen aangaan, omdat het recht daar de kaders voor schept. Waar ze zich veilig kunnen voelen, omdat er regels zijn waar het merendeel van de mensen zich aan houdt. En waar mensen rechtvaardigheid ervaren, omdat gelijke gevallen gelijk behandeld worden en tegen regelovertradingen wordt opgetreden.

Het recht biedt als het ware een ruimte en een structuur voor menselijke activiteit. Een ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid. Binnen die ruimte ontplooien mensen hun activiteiten. Daarbij ervaren ze het recht soms ook als beknellend. Omdat het ook grenzen stelt aan hun activiteiten. Teneinde anderen, of belangen van de gemeenschap of het milieu te beschermen. Met name bij de ontplooiing van economische activiteiten en bij de (ruimtelijke) inrichting van de samenleving wordt deze beperkende werking van het recht – in de zin van wetten en de uitleg die de rechter daaraan geeft – frequent gevoeld. Te frequent, op sommige terreinen – en dat is reden voor dit kabinet om zowel waar het gaat om de regelgeving als om het beroep op de rechter te streven naar vermindering. Vermindering van regelgeving wordt nagestreefd in het bijzonder in

het kader van het programma Marktwerking, Deregulering en Wetgevingskwaliteit (MDW). Vermindering van het beroep op de rechter wordt onder meer bevorderd door verbetering van de voorwaarden voor alternatieve geschillenbeslechting.

We dienen ons wel te realiseren dat er zonder het recht überhaupt geen democratisch bestuur mogelijk is, en dat de marktorde bestaat bij de gratie van en ondergeschikt is aan de rechtsorde. Hoezeer dat het geval is, kunnen we – duidelijker dan in ons eigen land – zien in landen waar de rechtsorde te wensen overlaat. Het is niet voor niets dat de landen van Middenen Oost-Europa zich grote inspanningen getroosten om een goed functionerend rechtssysteem op te bouwen. Ze doen dat niet slechts omdat het een voorwaarde is voor toetreding tot de Europese Unie, maar vooral omdat ze in de praktijk ondervonden hebben en nog ondervinden hoe essentieel het is.

Het besef van samenhang tussen rechtsorde en marktorde komt al enkele jaren zeer concreet naar voren in het streven van de regering om het functioneren van de markt te verbeteren middels het programma Marktwerking, Deregulering en Wetgevingskwaliteitsbeleid. In deze naamgeving wordt tot uitdrukking gebracht dat de markt niet gedijt bij het alleen maar afschaffen van onnodig knellende regels, maar tevens «juist» kwalitatief goede wetgeving behoeft. En voor de samenleving in bredere zin geldt zeker dat het recht ook grenzen aan de markt moet stellen: *«the market is a good servant, but a bad master»*.

#### **Economische inzichten in de relatie tussen markt en recht**

In de economische wetenschap neemt de aandacht sterk toe voor het recht en de handhaving daarvan als bepalende factor van de omstandigheden waaronder marktpartijen functioneren. Het recht maakt complexe productieve activiteiten, investeringen in fysiek en menselijk kapitaal, innovatie en de verspreiding van technologie mogelijk, maar kan deze ook belemmeren. Het gaat hierbij vooral om de bescherming van eigendomsrechten tegen aantasting door private partijen (diefstal, inbreuk op intellectueel eigendom), maar ook door publieke partijen (onteigening, eenzijdig opzeggen van contracten door de overheid). Andere cruciale aspecten zijn contractvrijheid in combinatie met aansprakelijkheid voor eigen handelen, waardoor derden beschermd worden tegen aantasting van hun rechten, en vrije toetreding tot markten. De notie van de Wereldbank van de geloofwaardigheid van de staat is illustratief voor het huidige denken. Geloofwaardigheid wordt gezien als optelsom van maatstaven voor de stabiliteit van de regering, de voorspelbaarheid van veranderingen van wetten en beleid, veiligheid van bezit, betrouwbaarheid van de rechtspraak en afwezigheid van corruptie. In recent internationaal vergelijkend onderzoek wordt het wederkerige verband onderzocht tussen de economische prestaties van landen en de bescherming van bovengenoemde rechten. Een aantal belangrijke studies toont aan dat de mate waarin deze rechten gewaarborgd zijn grote invloed heeft op zowel het welvaartsniveau (output per werker) als op de welvaartsontwikkeling (economische groei). Deze factoren bepalen in hoofdzaak het economisch succes van landen.

Justitie voelt zich verantwoordelijk voor wetgeving, preventie, handhaving, rechtspleging en de realisering van de daaruit voortvloeiende rechtsgevolgen. Dit zijn onmisbare elementen van een veilige en rechtvaardige samenleving. Een kwalitatief hoogwaardige samenleving ook, waarbinnen ondanks vaak ingrijpende sociale, economische en technische veranderingen bij mensen een gevoel van onderlinge samenhang en betrokkenheid bij het geheel kan blijven bestaan. Die betrokkenheid is voor de samenleving in zijn geheel, maar ook voor Justitie in het bijzonder, van groot belang. Immers, een veilige en

rechtvaardige samenleving bestaat uiteindelijk bij de gratie van het feit dat burgers en bedrijven haar zelf opbouwen en in stand houden. Door zich aan de regels te houden. Door, zoveel mogelijk, meningsverschillen en conflicten zelf op te lossen binnen de door de wet gestelde grenzen, eventueel met hulp van derden. Door geen beroep te doen op het recht en niet om regels te vragen waar zelfbeheersing de oplossing is. Door zichzelf te beschermen tegen de (gevolgen van) risico's die nu eenmaal horen bij een open, hoogontwikkelde maatschappij. Kortom, door zich mede verantwoordelijk te voelen en zich daarnaar te gedragen. Als zij dat doen, kunnen ze rekenen op de steun van een betrokken Justitie. Zoals degenen die zich niet verantwoordelijk gedragen erop kunnen rekenen met de corrigerende functie van Justitie geconfronteerd te zullen worden.

#### **Een veilige markt**

Behalve via wetgeving en rechtspleging levert Justitie een directe bijdrage aan het goed functioneren van de markt door deelname van malafide partijen tegen te gaan. Dit gebeurt onder andere door het verschaffen van concrete informatie over de aard van markt-partijen. Ook op dit terrein zien we dat de inzet van Justitie reageert op ontwikkelingen in de markt. Zaken als de verklaring van geen bezwaar bij oprichting en statutenwijziging van BV's, het meldpunt ongebruikelijke transacties en de vergunningenprocedures rond particuliere beveiligingsorganisaties zijn antwoorden op problemen die in de afgelopen jaren geconstateerd werden. Met het wetsvoorstel Bevordering Integere Besluitvorming Openbaar Bestuur wordt beoogd een recenter geconstateerd probleem te lijf te gaan, door kaders te scheppen waarbinnen overheidsorganen informatie kunnen ontvangen die het hen mogelijk moet maken te voorkomen dat zij ongewild criminelen of criminele organisaties faciliteren door het verlenen van vergunningen, subsidies of overheids-aanbestedingen. Hiermee worden oneerlijke concurrentie en witwaspraktijken voorkomen, en wordt de integriteit van de overheid bevorderd. Inmiddels wordt nagegaan of Justitie een vergelijkbare rol kan spelen in het verkeer tussen bedrijven onderling. In Rotterdam is daartoe een pilot in voorbereiding die het bedrijven mogelijk moet maken om, op vrijwillige basis, van Justitie een verklaring omtrent de integriteit te verkrijgen.

Kijkend naar de Nederlandse samenleving van dit moment, durven we, ondanks begrijpelijke kritiek van burgers op voor hen belangrijke onderdelen, de stelling aan dat ons rechtssysteem het in de kern en in grote lijnen goed doet. De collectieve en individuele welvaart en vrijheid zijn groot – zo groot dat velen erdoor aangetrokken worden. Het leven in ons land is betrekkelijk veilig – zij het niet veilig genoeg. Kwetsbare belangen worden beschermd – al zullen sommige zeggen dat het beter kan. Het is belangrijk om ons dit te realiseren, omdat het de achtergrond is waartegen zowel de bestaande justitiële praktijk als de in deze begroting gepresenteerde nieuwe beleidsvoornemens moeten worden gezien. In algemene zin voldoet ons rechtssysteem. Dat sluit niet uit dat op vitale onderdelen soms ingrijpend groot onderhoud noodzakelijk is.

## **1.2 De grenzen**

Bescherming van kwetsbare belangen houdt in veel gevallen in dat grenzen moeten worden gesteld, en dat dus vrijheden moeten worden ingeperkt of dat verplichtingen moeten worden opgelegd. Waar deze grenzen precies moeten worden gelegd, of hoe zwaar de verplichtingen kunnen zijn, is telkens een kwestie van afweging van alle kanten van het concrete geval. Enkele algemene uitgangspunten zijn er wel. In de eerste plaats natuurlijk de bescherming van klassieke grondrechten als vrijheid van meningsuiting, vrijheid van godsdienst, integriteit van de persoon en eigendom. In de tweede plaats geldt dat naarmate de negatieve consequenties van een inbreuk op rechten groter zijn – al is dat maar voor een enkeling – de mate van bescherming ook groter dient te zijn. En vervolgens geldt nog de overweging dat de door de overheid te bieden

bescherming sterker dient te zijn, naarmate de bedreigde belanghebbende minder in staat is zelf voor die bescherming zorg te dragen. Immers, het recht moet wel gelijkelijk voor eenieder geëffectueerd kunnen worden.

#### **Grenzen aan een markt**

Het is niet gebruikelijk, maar bepaald ook niet te ver gezocht, het vreemdelingenbeleid in termen van vraag en aanbod te bezien. In dit verband moet verwezen worden naar het onderzoek naar *push* en *pull*-factoren in het asielbeleid dat naar aanleiding van de motie Rijpstra wordt uitgevoerd en waarvan de resultaten eind 1999 beschikbaar zullen zijn. In het algemeen kan ook zonder dat onderzoek geconstateerd worden dat ons land, mede door de grote mate van welvaart en vrijheid, een grote aantrekkingskracht uitoefent op mensen die beide, of een van beide, moeten ontberen. Er is daarom vraag naar toelating in ons land, naar participatie in onze markt- en rechtsorde. Er is ook sprake van een, in elk geval ten opzichte van de potentiële vraag, beperkt aanbod. Ons land kan niet iedereen opnemen die het minder heeft. Er is dus wetgeving, en toepassing daarvan, nodig om te bepalen wie wel wordt toegelaten en wie niet, en welke rechten die toelating oplevert. Justitie doet dat ook en gaat daarbij zeer zorgvuldig te werk, teneinde zowel humaan te zijn als aan de vereisten van rechtszekerheid en rechtsgelijkheid te voldoen. Voor de komende jaren zal de opgave vooral zijn, op dit terrein tot nadere afstemming op Europees gebied te komen. De concrete stappen die daartoe worden gezet, komen in hoofdstuk 2 aan de orde.

Bij belangrijke technologische en maatschappelijke ontwikkelingen zal de behoefte aan nieuwe normstelling of nieuwe interpretatie van bestaande normen vaak voortkomen uit de markt of, in bredere zin, de samenleving. Daarbij is het mogelijk, dat het recht overvraagd wordt – niet alleen in de zin dat meer vragen aan de rechter worden voorgelegd dan hij aankan (in dat geval zal de norm waarschijnlijk het best via wetgeving bijgesteld kunnen worden) maar ook in de zin dat van de overheid een mate van rechtshandhaving gevraagd wordt die met de huidige middelen niet te leveren is. In dat geval wordt de fundamentele vraag: willen we de huidige wet handhaven, en het vermogen van de overheid om naleving af te dwingen aanpassen aan de behoefte, zelfs als dat een sterke stijging van de kosten met zich mee zou brengen, of willen we de wet zodanig aanpassen dat slechts gehandhaafd hoeft te worden wat qua uitvoering normaal mogelijk en qua kosten redelijk is. Vragen van deze orde doen zich voor bij nieuwe onderwerpen, maar ook bij onderwerpen waar de maatschappelijke opvattingen rond goed en kwaad in de loop van de jaren geleidelijk verschuiven. Het zijn vragen van fundamentele aard, zodat het antwoord niet op zuiver instrumentele gronden gegeven kan worden. Het gaat er immers juist bij fundamentele vragen om een oplossingsrichting aan te geven waarin mensen zich herkennen en die dus bijdraagt aan de sociale cohesie. Een consequentie daarvan kan zijn, dat het geven van een definitief antwoord tijd kost, en dat er in de tussentijd minder zekerheid geboden kan worden dan gewenst is.

### **Marktmechanismen in een justitieveld**

In een aantal beleidsvelden wordt Justitie bij de uitvoering van haar taken direct geconfronteerd met marktmechanismen. Zo is bekend dat veel asielzoekers ons land bereiken door gebruik te maken van mensensmokkelaars, die hun diensten tegen hoge prijzen aanbieden. Dit betekent dat deels slechts degenen die het economisch relatief goed hebben ons land bereiken. Daarmee is niet gezegd dat zij geen bonafide asielzoekers zouden zijn; velen van hen vallen wel degelijk binnen de criteria. Wel compliceert het de besluitvorming, omdat het moeilijk is hen te onderscheiden van de economische vluchtelingen die verwachten door deel te nemen aan de Nederlandse economie betrekkelijk snel hun investeringen te kunnen terugverdienen. Het is duidelijk dat die laatsten niet degenen zijn die volgens de beginselen van ons asielbeleid de eersten zijn om opgenomen te worden.

Soms is er ook de mogelijkheid om gebruik te maken van marktwerking bij het realiseren van doelstellingen. Dat is bijvoorbeeld het geval in het terugkeerbeleid. Veel vreemdelingen hebben zich «legaal, op grond van uiteenlopende diverse regelingen, of illegaal» in Nederland gevestigd vanwege de gunstige economische situatie. Voor veel illegale vreemdelingen (en dat zijn overigens meestal geen afgewezen asielzoekers) geldt dat zelfs een verblijf in de marges van onze samenleving aantrekkelijker is dan terugkeer naar hun land van herkomst. De koppelingswet is erop gericht, de aantrekkelijkheid van illegaal verblijf hier te verminderen. Op vergelijkbare wijze kan het verlenen van steun bij terugkeer helpen om de aantrekkelijkheid van het leven elders te vergroten. Ook dit middel zal dus onverminderd door justitie worden ingezet, uiteraard in samenwerking met de ministeries van Buitenlandse Zaken en Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Het belang van een gedegen handhaving van de regels voor toelating en verblijf is overigens mede in het belang van betrokkenen. Te veel illegale vreemdelingen in de Nederlandse samenleving worden simpelweg uitgebuit. Dat geldt voor degenen die, zonder over de juiste papieren te beschikken, naar ons land komen om seizoenarbeid te verrichten en die daarvoor onderbetaald worden en voor degenen die gedurende langere tijd in ons land verblijven en die door hun werkgevers buiten de sociale voorzieningen gehouden worden (hetgeen overigens ook een verstoring effect op de markt heeft, doordat het ertoe leidt dat legale arbeid wordt verdrongen door illegale). Het geldt ook voor degenen die als zelfstandige beneden de normaal geldende prijzen moeten werken (hetgeen natuurlijk ook een marktverstoring heeft). Maar het geldt a fortiori voor die slachtoffers van mensenhandel die gedwongen worden zich te prostitueren. Het blijft dan ook een prioriteit van justitie om juist aan dit soort praktijken een einde te maken. Daarnaast wordt, uiteraard samen met het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, door optreden op basis van de Vreemdelingenwet gepoogd de verdringing van legale arbeid door illegale tegen te gaan.

In de afgelopen jaren is vaak het instrument van zelfregulering naar voren geschoven als alternatief voor regelgeving en handhaving door de overheid. Een belangrijk argument daarvoor was dat zelfregulering doelmatiger zou zijn of dat regelgeving en handhaving door de overheid op teveel problemen zouden stuiten. De ervaringen die inmiddels met zelfregulering zijn opgedaan (onder andere op het terrein van de milieubescherming, van reclame-uitingen en van beroepsgroepen als advocatuur, accountancy en informatici) laten zien dat het middel inderdaad effectief kan zijn. Dat geldt echter alleen, indien de betrokken maatschappelijke sector inderdaad bereid is om de met zelfregulering te realiseren doelen te accepteren en om ook daadwerkelijk tot daarop gerichte regulering te komen. Gedragscodes en eigen sectorale handhavingarrangementen zijn onmisbare elementen in een stelsel van zelfregulering. Zelfregulering vergt dus veel inspanning van een sector. Dat wordt soms onvoldoende beseft. Daarom is het van belang de afweging tussen overheidsregulering en zelfregulering in open onderling overleg te maken, teneinde tot werkbare regelingen te komen. In de nabije toekomst zal deze afweging bijvoorbeeld met betrekking tot elektronische communicatie veel aandacht en zorg vragen. Onder meer vanwege de eis



dat met betrekking tot dit onderwerp ook zelfregulering binnen de kaders van de Mededingingswet moet blijven. Of zelfregulering in de huidige opzet zal voldoen staat niet a-priori vast, maar overheidsregulering is wellicht aan nog veel meer beperkingen onderhevig. Waar zelfregulering niet of onvoldoende van de grond komt zal toch overheidsingrijpen nodig zijn – zelfregulering mag niet verworden tot terugtreden van de overheid zonder meer. Hieruit vloeit tevens voort dat zelfregulering nooit kan betekenen dat de overheid ook geen toezicht meer houdt. Het zal echter van de gevoeligheid van de door regulering te beschermen belangen en de aard van de zelfreguleringconstructie afhangen of dat toezicht intensief is, of volstrekt reactief op signalen uit de samenleving.

#### **Strafrecht waar nodig, zelfregulering waar mogelijk**

Met de opkomst van videocamera's is de productie en verspreiding van kinderpornografie de laatste decennia toegenomen. In 1996 is een wetswijziging in werking getreden waardoor het verspreiden, openlijk tentoonstellen, vervoeren en het in voorraad hebben van kinderpornografie kan worden bestraft met een gevangenisstraf van 4 jaar (was 3 maanden). Wordt van dit misdrijf een beroep of gewoonte gemaakt, dan is de maximumstraf 6 jaar.

Internet als medium om kinderpornografie te verspreiden levert een relatief nieuw probleem op. Het juridisch kader voor toezicht, opsporing en handhaving op dit terrein is nog niet toereikend. Voorlopig wordt uitgegaan van zelfregulering door de branche.

#### *Rechtsstatelijke uitgangspunten*

Los van politieke keuzen is er een aantal rechtsstatelijke uitgangspunten en rechtsbeginselen die grenzen stellen aan de mate waarin wetgever en rechter tegemoet kunnen komen aan wensen uit markt en maatschappij. Zo vereist het beginsel van bescherming van de zwakke burger tegen de overheid dat besluiten van de overheid (ook als werkgever) getoetst kunnen worden door de rechter. En vanuit dat beginsel dient de wetgever ook terughoudend te zijn met de mogelijkheid om als reactie op onwelgevallige uitspraken van de rechter de regels aan te passen. De rechter mag bij de beoordeling van de belangenafweging die het bestuur binnen de grenzen van zijn discretionaire bevoegdheid dient te plegen, dan uiteraard niet zo ver gaan, dat hij zich een zelfstandig oordeel vormt over de redelijkheid van de belangenafweging. De taak van de rechter bij deze beoordeling gaat niet verder dan een toets aan de wet en het verbod van kennelijke onredelijkheid (ook wel aangeduid als willekeur). Bij overschrijding van die grens overtreedt de rechter de staatsrechtelijke grenzen van zijn taak.

Hetzelfde beginsel van rechtsbescherming beperkt in een aantal opzichten de overheid bij het voorkomen van en reageren op criminaliteit. Juist waar de overheid via het strafrecht zeer vergaand kan ingrijpen in het leven van individuele burgers, moeten de voorwaarden waaronder dat kan gebeuren zeer scherp zijn. Die terughoudendheid mag echter niet leiden tot verlamming: op veranderende omstandigheden moet adequaat gereageerd worden. Daarbij dient echter wel steeds bedacht te worden dat wetgeving niet slechts voor nu gemaakt wordt, maar ook voor een ongewisse toekomst. Het feit dat in de persoonlijke geschiedenis van steeds meer mensen de overheid niet gekend is als bedreiger van eigendom, vrijheid of leven maar juist als beschermer tegen de criminaliteit die wel die bedreiging vormt, kan geen reden zijn de ogen te sluiten

voor het feit dat ook een overheidsorgaan zijn bevoegdheden kan misbruiken. Het recht dient dan tegenwicht te bieden.

#### **Grenzen aan straffen**

Zeker waar wetenschappelijk onderzoek al jaren aantoont dat gewenste effecten van de straf niet bereikt worden door deze zwaarder (in soort of lengte) te maken en dat ongewenste effecten er juist door worden versterkt, moet bij de straftoemeting telkens gestreefd worden naar het al door Beccaria geformuleerde optimum: op een misdrijf moet met zo groot mogelijke zekerheid en met zo groot mogelijke snelheid de minst strenge (maar wel passende) straf volgen. En, zo kan daaraan worden toegevoegd, nadat die straf is ondergaan dient in beginsel een normale terugkeer in de maatschappij bevorderd te worden.

Op punten waar het maatschappelijk belang in botsing komt met fundamentele rechten, dienen die laatste uiteraard gerespecteerd te worden. Daar waar een afweging mogelijk is, dient steeds uitgegaan te worden van het rechtsbeginsel van de proportionaliteit. Dat geldt ook in de feitelijke toepassing van het strafrecht, zowel waar het gaat om de inzet van opsporingsbevoegdheden als bij de straftoemeting. Hoewel het zeker wenselijk is bij het in de wet of in richtlijnen vastleggen en in concreto vorderen van strafsoort en – maat rekening te houden met de gevoelens die daarover in de samenleving bestaan »de toepassing van de taakstraf is daarvan een duidelijk voorbeeld – zou het volstrekt onjuist zijn om daar te zeer aan toe te geven. Straffen is weliswaar in de eerste plaats vergelden, maar wel met mate. En daarom zou het ook onjuist zijn om degenen tussen wie een eenmaal veroordeelde zich vestigt, het recht te geven om zijn of haar strafrechtelijk verleden te kennen. Dat zou onrecht doen aan het beginsel dat na het ondergaan van de straf de schuld aan de samenleving is ingelost. Maar daar staat weer wel tegenover dat de overheid extra waakzaam is in die gevallen waarin een grote kans bestaat op recidive of waar kwetsbare belangen (jeugdigen, patiënten) in het geding zijn. Zie ook in dit verband de nota «Bestrijding seksueel misbruik van en seksueel geweld tegen kinderen» dat 19 juli jl naar de Tweede Kamer is gezonden.

### **1.3 Dienend recht**

Wil het recht zijn functie in de samenleving goed vervullen, dan moet aan een aantal eisen voldaan zijn. Ze opsommen betekent noodzakelijkerwijs ze in een volgorde plaatsen, maar aangezien ze alle vervuld dienen te zijn, geeft dat geen hiërarchie aan. In willekeurige volgorde dus:

- er moet kwalitatief goede wetgeving zijn;
- de toegang tot het recht moet gegarandeerd zijn;
- de rechtspraak moet zorgvuldig en binnen redelijke termijnen plaatsvinden;
- waar de overheid bij uitstek verantwoordelijk is voor de rechtshandhaving, dient dat in voldoende mate te gebeuren.

#### *Kwaliteit van wetgeving*

Kwalitatief goede wetgeving is *adequaat* en *duurzaam*, dat wil zeggen toegesneden op de maatschappelijke werkelijkheid maar ook robuust onder maatschappelijke veranderingen, en ze is *helder* en *consistent*, dat wil zeggen eenduidig, in zichzelf samenhangend en passend binnen de Nederlandse rechtscultuur. Kwalitatief goede wetgeving is ook *effectief* en *handhaafbaar*, dat wil zeggen dat de beoogde resultaten worden bereikt en dat de naleving kan worden afdgedwongen c.q. dat eventuele conflicten tussen private partijen ook kunnen worden opgelost.

De eis van adequaatheid kan goed geïllustreerd worden aan de hand van technologische ontwikkelingen. De informatie- en communicatietechnologie (ICT) heeft op vele terreinen van het maatschappelijk leven en de economie grote gevolgen. Te denken valt daarbij aan het auteursrecht, handel via het internet en misbruik van moderne communicatietechnieken voor criminele doeleinden of juist de bestrijding van criminaliteit. Op al deze terreinen is de vraag aan de orde, of de huidige wetgeving nog wel is toegesneden op de nieuwe omstandigheden. In een aantal gevallen is op deze vraag vooralsnog een positief antwoord gegeven. Rond de elektronische snelweg, bijvoorbeeld, is vastgesteld dat het recht dat geldt in de reële wereld, ook toepasselijk is op de virtuele. Met andere woorden, voor zover zich in de virtuele wereld nieuwe rechtsvragen voordien, kunnen die door de rechter worden beantwoord met gebruikmaking van het klassieke recht. Slechts op beperkte onderdelen is aanvulling nodig.

#### **Adequaat auteursrecht**

Door de ontwikkelingen in de informatie- en communicatietechnologie ontstaan nieuwe vragen rond het auteursrecht, die vooral verband houden met de mogelijkheden die nieuwe media bieden. Voorbeelden hiervan zijn de eenvoudige kopieerbaarheid van hoge kwaliteit geluidsdragers door de opkomst van goedkope writeable CD's, de mogelijkheid dat op internet-sites auteursrechtelijk beschermde informatie openbaar wordt gemaakt of dat naar dergelijke sites wordt verwezen en de openbaarmaking via nieuwe media van door freelancers voor kranten geschreven bijdragen. Door belanghebbenden wordt het geldende auteursrecht niet meer als adequaat gezien, in de zin dat hun belangen onvoldoende beschermd worden. De wetgever dient hun belangen af te wegen tegen andere. Daarbij komt, dat als gevolg van de ICT (internet) de betekenis van landsgrenzen op dit punt vrijwel nihil is. Nieuwe wetgeving wordt daarom op Europees niveau voorbereid, in goede samenwerking overigens met in het bijzonder de Verenigde Staten.

Ontwikkelingen, technologisch en sociaal, gaan snel in onze samenleving en kunnen leiden tot een heroverweging van oude regels. Het is dus zaak om voortdurend na te gaan of specifieke wetgeving aanvulling of wijziging behoeft. Gebeurt dat niet, dan is er een gerede kans dat de wet teveel – of juist te weinig – beperkingen oplegt. En inadequate wetgeving is inefficiënt. Hij belemmert de markt en leidt er toe dat de rechter geconfronteerd wordt met teveel of onoplosbare vragen om recht.

Tegelijkertijd moet recht ook duurzaam zijn, dat wil zeggen bestand tegen technologische of maatschappelijke vernieuwing. Niet alleen omdat het aanpassen van wetten veel tijd en energie kost, maar vooral omdat de intrinsieke waarden van rechtszekerheid en rechtsgelijkheid vereisen dat de wet (en de uitleg daarvan) niet aan elke wens van markt of publieke opinie worden aangepast. En als het gaat om ingrijpende veranderingen, geldt dat a fortiori. Als de rechtsorde al verbouwd moet worden, dient dat zeer weloverwogen en geleidelijk te gebeuren. Dat betekent dus dat nieuwe of herziene wetgeving een tijd mee moet kunnen. Om te voorkomen dat dit spanning oplevert met de eis van adequaatheid – bijvoorbeeld omdat fundamentele veranderingen in de maatschappij zich met steeds korter tussenpozen voltrekken, of omdat de snelle veranderingen in de maatschappij steeds meer als fundamenteel worden gezien – moet dit worden opgelost door wetten en regels niet te gedetailleerd te maken. Beter is het om algemene, duurzame rechtsnormen vast te leggen die naar de omstandigheden dat vereisen geïnterpreteerd kunnen worden. Opdat dat niet leidt tot een overbelasting van de rechter, dienen dergelijke algemene rechtsnormen natuurlijk zo helder te zijn dat over de interpretatie in concrete gevallen weinig verschil van mening kan bestaan.

Dat kwalitatief goede wetgeving helder en consistent moet zijn, is zowel een kwestie van rechtszekerheid en rechtsgelijkheid als van praktische werkbaarheid. Het kan niet zo zijn dat bepaalde rechten of plichten op het ene terrein of voor de een wel gelden en op het andere of voor de ander niet -tenzij daar een duidelijke reden voor is en er door de wetgever een bewuste en expliciete keuze wordt gemaakt. En het kan al helemaal niet zo zijn dat onduidelijk is welke regel nu precies van toepassing is. Vanuit het oogpunt van praktische werkbaarheid is het wenselijk dat wetgeving doorzichtig en samenhangend is omdat anders burgers en bedrijven zwaar belast zouden worden met de noodzaak om allerlei uitzonderingen op en afwijkingen van algemene regels te kennen.

De eis van consistentie houdt ook in dat nieuwe regelgeving moet passen in onze rechtscultuur. Vaak, en zeker als het gaat om belangrijke maatschappelijke onderwerpen als marktwerking en criminaliteitsbestrijding, wordt gekeken naar de wijze waarop in het buitenland zaken zijn geregeld. Soms lijken daar dan aantrekkelijke oplossingen aanwezig voor problemen die wij hier ondervinden. Soms ook worden die oplossingen als het ware door rechtzoekenden «geïmporteerd». Een voorbeeld daarvan is het verlenen van rechtsbijstand op basis van *no cure, no pay*, waarbij een advocaat zich bereid verklaart om een zaak (veelal betreffende een schadeclaim) voor eigen risico op zich te nemen: als zijn cliënt verliest, betaalt deze niets, als hij wint betaalt hij de advocaat een deel van het hem toegekende bedrag. Dit lijkt een interessante mogelijkheid om de toegang tot het recht te vergroten, maar er zijn zodanige schadelijke neveneffecten aan verbonden dat excessieve vormen van resultaatafhankelijke beloning, zoals die in de VS worden gepraktiseerd, niet moet worden toegestaan. Voor het overige zal op resultaatafhankelijke beloning afzonderlijk worden teruggekomen. Om dezelfde reden moet ook invoering van *punitive damages*, waarbij de schadevergoeding civiel-rechterlijk wordt verhoogd met een als sanctie bedoelde geldsom, worden afgewezen. In dit verband wordt verwezen naar de brief van de minister van Justitie over claimcultuur van 17 juni 1999 (1998–1999, TK 26 630).

**Consistentie: no cure, no pay**

Het systeem van *no cure, no pay* past in een rechtspraktijk waarin elke partij de eigen proceskosten draagt (dus ook de kosten van rechtsbijstand) en in zaken waarin de voorspelbaarheid van de rechterlijke uitspraak gering is. In de Nederlandse rechtspraktijk is *grosso modo* geen van beide het geval. In ons land is sprake van gedeeltelijke kostentoedeling aan de partij die in het ongelijk wordt gesteld (een ander deel wordt door de samenleving gedragen) en van een relatief grote mate van voorspelbaarheid van uitspraken. Excessieve vormen van resultaatafhankelijke beloning, zoals in de VS worden gepraktiseerd, passen niet in een dergelijke rechtspraktijk.

Een zeer belangrijke eis die aan regelgeving gesteld moet worden, is dat deze *handhaafbaar* is, dat wil zeggen dat nakoming afgedwongen moet kunnen worden. Daarbij is de overheid degene die dat moet kunnen doen als het gaat om strafrecht en ordeningsrecht, maar minstens even belangrijk is dat private partijen zich tot de rechter moeten kunnen wenden en voldoende snel een uitspraak kunnen krijgen als het gaat om overeenkomsten en verplichtingen die gestoeld zijn op privaatrechtelijke regelgeving. Voor de kwaliteit van de regelgeving betekent dit dat deze helder moet zijn, en de rechter voldoende houvast moet bieden om er in concrete situaties mee te werken. Voor de rechtspraak is de consequentie van de eis van handhaafbaarheid dat er voldoende capaciteit moet zijn.

Recht is geen ijdel woord. Eenieder moet in de gelegenheid zijn om zijn of haar rechten te kennen en te realiseren. Door een optimale inzet van informatie en communicatietechnologie (ICT) is het mogelijk om niet slechts wetten, maar ook rechterlijke uitspraken en andere informatie die voor de uitleg daarvan van belang is, breder en tegen geringere kosten toegankelijk te maken. Voor het kabinet staat het buiten kijf dat dat moet gebeuren. De ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Justitie zullen daarom gezamenlijk de officiële publicaties (Staatsblad, Staatscourant) via [www.overheid.nl](http://www.overheid.nl) toegankelijk maken. Het voornemen is om op termijn ook de jurisprudentie en de geconsolideerde wetgeving – in principe kostenloos – elektronisch te ontsluiten. Naar wat daarvoor nodig is in termen van ICT en organisatie wordt onderzoek gedaan. Daarbij zal de rol die commerciële uitgevers op dit terrein spelen, niet veronachtzaamd worden. Juist door het feit dat zij commercieel opereren, kunnen ze bij het toegankelijk maken waarde toevoegen. Daarom zal onderzoek worden gedaan naar de wenselijkheid en mogelijkheid om hier een project in het kader van publiek-private samenwerking (PPS) van te maken.

Indien rechten geschonden worden, maar ook indien de wet verschillende interpretaties van het recht toelaat, moeten burgers en bedrijven zich «als er zich geen andere mogelijkheid van conflictbeslechting voordoet» tot de rechter kunnen wenden om hun recht werkelijkheid te laten zijn. Een adequaat systeem van gefinancierde rechtshulp en een voldoende omvangrijke rechterlijke macht zijn daarom noodzakelijk. Voor een groot deel van de bevolking moet de overheid imperfecties van de markt opvangen. De prijs van rechtsbijstand is immers hoog en de toegankelijkheid zou zonder van overheidswege gefinancierde rechtsbijstand voor daarvoor in aanmerking komende burgers niet optimaal zijn. De toegankelijkheid van het stelsel van gefinancierde rechtsbijstand is daarom een voortdurend punt van aandacht. Toch kan hier niet zonder meer aan alle vraag uit de samenleving tegemoetgekomen worden. Hoewel de gefinancierde rechtshulp per definitie een «open einde regeling» is, zijn er grenzen aan de beschikbare financiën.

#### **Risico-afwenteling**

Een met het oog op de vraag naar recht belangrijke trend is dat er enerzijds sprake is van een ten opzichte van twintig jaar geleden toegenomen (en wellicht nog toenemend) geloof in de markt (vs. collectieve arrangementen), maar anderzijds van een sterke neiging risico's af te wentelen op collectiviteit. Enigszins gechargeerd zou men kunnen zeggen dat het bedrijfsleven vraagt om zoveel mogelijk deregulering, zo min mogelijk overheidbemoeienis (en ook zo gering mogelijke lasten), maar tegelijkertijd direct klaar staat om allerlei ondernemersrisico af te wentelen op diezelfde overheid (gevolgen van droogte / regenval, varkenspest, BSE; industrie ingeval van inzakkende afzet). Maar ook bij individuele burgers (en collectiviteiten) is er sprake van een tendens de eigen verantwoordelijkheid voor welzijn en veiligheid te ontkennen (zie de Volkskrant van 27 maart jl., waar als voorbeelden gegeven worden: mist en gladheid, lawines, veteranenziekte en terugkeer van ontuchtplegers in de maatschappij).

Voor wat betreft de omvang van de rechterlijke macht zij verwezen naar de al eerder aangekondigde initiatieven om een versnelde uitbreiding te realiseren. In dit verband moet echter wel gewezen worden op het belang voor de hele samenleving dat burgers en bedrijven het recht niet overvragen. In het bijzonder moeten zij het niet gebruiken om normale risico's op elkaar of op de overheid af te wentelen. Weliswaar is het

middel van aansprakelijkheidstelling nuttig bij het bevorderen van maatschappelijk verantwoord handelen, maar aan een te uitbundig gebruik van het recht op dit terrein zijn behalve hoge kosten voor de overheid ook negatieve gevolgen voor de samenleving verbonden, zoals risicomijdend gedrag en de neiging tot risico-afwenteling.

In het streven om overbelasting van de rechter te voorkomen, spelen vormen van buitengerechtelijke conflictbeslechting een belangrijke rol. Een van die vormen is *mediation*, een vorm van conflictbeslechting die in de Nederlandse samenleving grotendeels door de markt zelf ontwikkeld wordt. In toenemende mate bieden *mediators* hun diensten aan. Zij zijn afkomstig uit de sfeer van de juridische vrije beroepen, maar ook uit de gedragswetenschappelijke hoek, het maatschappelijk werk en het bedrijfsleven. Het aanbod van mediation overstijgt vooralsnog de vraag, onder meer omdat *mediation* nog steeds relatief onbekend is en omdat de beeldvorming niet overeenstemt met de werkelijkheid. *Mediation* wordt soms beschouwd als «soft», of alleen geschikt voor grote commerciële geschillen. Een andere oorzaak van de nog geringe populariteit van mediation ligt in het gegeven dat de overheid wel financieel bijdraagt aan de juridische oplossing van geschillen (door gefinancierde rechtsbijstand en gedeeltelijke inebetstelling van griffierechten), maar *mediation* volledig voor rekening van partijen zelf laat.

Omdat *mediation* bijdraagt aan de dejuridisering van conflicten en in sommige gevallen een duurzame oplossing kan bieden die beter aansluit bij de belangen en behoeften van partijen, stimuleert Justitie in 2000 deze vorm van geschillenbeslechting in een aantal projecten. Tevens wordt de evaluatie voorbereid van de Stichting Geschillencommissies voor Consumentenzaken in het jaar daarop.

#### *Rechtspraak op orde*

Een onafhankelijk, integere en vakbekwame rechterlijke macht is een basisvoorwaarde om te kunnen spreken van een rechtsstaat. Wij kunnen ons wat dat betreft in Nederland gelukkig prijzen. Maar in de praktijk worden aan de rechterlijke macht meer eisen gesteld. Met name de snelheid waarmee vonnissen worden gewezen is – op alle rechtsterreinen – een bron van zorg. Een en ander heeft geleid tot de in de Contourennota (TK 1998/99, 26 352, nr. 2) uiteengezette moderniseringsoperatie die deels gestalte zal krijgen via het Programma Versterking Rechterlijke Organisatie (een geheel van door de rechterlijke organisatie zelf geëntameerde en uit te voeren projecten). Belangrijke elementen van de moderniseringsoperatie zijn het invoeren van integraal management bij gerechten, het termijn instellen van een Raad voor de rechtspraak en het bekorten van doorlooptijden door verbetering van werkprocessen en door herziening van procedures. In randvoorwaardelijke zin zal bij dit alles vorm worden gegeven aan een adequate bestuurlijke informatievoorziening. Voorts richt de moderniseringsoperatie zich op het bieden van «rechtspraak op maat» hetgeen onder meer betekent dat geschillen zoveel mogelijk door partijen zelf tot een oplossing worden gebracht (alternatieve geschillenbeslechting en bemiddeling), dat er meer maatvoering komt in de procespraktijk (herziening procesrecht) en dat de toegankelijkheid van de rechtspraak (fysiek zowel als financieel) opnieuw wordt gewaarborgd in het licht van maatschappelijke ontwikkelingen. Andere elementen van de moderniseringsoperatie zijn: het verbeteren van de bereikbaarheid van rechterlijke colleges via moderne communicatiemiddelen; het meer accent geven aan rechtsgelijkheid en rechtseenheid door gebruikmaking van informatietechnologie (expertsystemen en elektronische ontsluiting van

rechtsbronnen), uniforme rolreglementen en van kwaliteitsborging; en het verbeteren van de externe oriëntatie door klantwaarderingsonderzoeken en herziene klachtprocedures.

#### **Versnelling procedures**

In de strafrechtelijke keten zijn in enkele schakels belangrijke versnellingen gerealiseerd. Voor een aantal delicten zijn snelrechtprocedures ontworpen, die het mogelijk maken dat overtreders binnen enkele weken voor de rechter staan. Het onderbrengen van de (organisatie rond de) tenuitvoerlegging van straffen bij het Centraal Justitieel Incassobureau heeft tot een enorme versnelling geleid van de executie van geldboeten en gevangenisstraffen die niet direct aansluiten op de voorlopige hechtenis. In de civiele rechtspraak hanteren de rechtbanken diverse vormen van *versneld regiem*. De resultaten hiervan zijn in zoverre positief, dat de zaken die binnen dat regiem worden aangebracht, ook sneller worden afgedaan. Over het geheel wordt echter geen versnelling geconstateerd, hetgeen erop wijst dat andere zaken langer blijven liggen. Ook blijkt dat bij die rechtbanken waar de langste doorlooptijden worden gemeten, sprake is van in het verleden opgelopen achterstanden die tot dusver met de ter beschikking staande middelen nog niet konden worden ingelopen. Deze ervaringen suggereren dat de sleutel tot het terugdringen van lange doorlooptijden allereerst gezocht moet worden in verbetering van de organisatie en aanpassing van procedures en werkwijze (ook van de advocatuur). Daarnaast is echter uitbreiding van de capaciteit geïndiceerd en – waar mogelijk – beperking van de instroom waarvoor bij Regeerakkoord extra middelen zijn toegekend.

#### *Handhaving naar behoefte*

In een samenleving als de onze, die is gebaseerd op de vrijheid en autonomie van haar leden, kan het geen exclusieve overheidstaak zijn om de veiligheid van haren en goed te garanderen. Juist vrijheid en autonomie brengen een eigen verantwoordelijkheid van burgers en organisaties met zich mee, naast die van de overheid. Sterker nog: burgers en organisaties dienen in de eerste plaats zelf preventieve maatregelen te nemen, waarbij de overheid ze hooguit dient te steunen. Maar waar burgers en organisaties het niet zelf kunnen – omdat de bedreiging te groot is, omdat de oorzaken in de inrichting van de samenleving zelf liggen of omdat niet individuele burgers of bedrijven slachtoffer worden maar de hele samenleving – dient de overheid ze te beschermen.

Justitie zal zich daarom samen met de andere betrokken departementen inzetten om met de haar ten dienste staande middelen het niveau van de criminaliteit ook in een snel veranderende samenleving terug te dringen. Met name waar het gaat om de georganiseerde misdaad en de harde kern van «veelplegers» ligt daar in de eerste plaats een taak voor Justitie. Maar ook waar het gaat om zaken die in eerste instantie te maken hebben met het gedrag van «gewone burgers» denk aan geweld op straat, veel voorkomende criminaliteit zoals fietsdiefstallen of de overlast die veroorzaakt wordt door allerlei «kleine» overtredingen als wildplassen – zal het ministerie van Justitie in overleg met de minister van BZK bezien welke nieuwe bestuurlijke handhavingsmogelijkheden voor het lokale bestuur gewenst zijn naast de inzet van politie en justitie. Het kan simpelweg niet zo zijn dat oppassende burgers zich door politie en justitie in de steek gelaten voelen omdat agenten niet kunnen of durven in te grijpen als strafbare feiten zich voor hun ogen afspelen, of omdat Justitie een geconstateerde overtreding niet met een effectieve sanctie weet te bestraffen. En waar het gaat om maatregelen die de burger zelf kan treffen – bijvoorbeeld in de vorm van technische preventie of in zijn rol van

opvoeder – zal Justitie niet nalaten om initiatieven te nemen en te ondersteunen.

#### **Nieuwe vormen, adequate reactie**

Het tegengaan van financieel economische criminaliteit heeft sinds begin jaren '90 meer prioriteit gekregen. Met name de aandacht voor de financiële kant van de georganiseerde criminaliteit, zowel op nationaal als internationaal niveau, heeft daaraan bijgedragen. Maar ook andere ontwikkelingen vormen aanleiding om de aanpak van financieel economische criminaliteit hoog op de agenda te plaatsen. Niet miskend kan immers worden dat het aantal financiële transacties, en daarmee de omvang van de geldstromen, beduidend is toegenomen door de groei van de economie, de toename van de mobiliteit en de voortschrijdende liberalisering van het kapitaal- en personen-verkeer. Hieraan toegevoegd de snelheid waarmee financiële transacties kunnen worden verricht met behulp van de moderne technologie, maakt dat het plegen van bepaalde financieel economische delicten aantrekkelijker wordt. Gedacht moet in het bijzonder worden aan verschillende vormen van fraude en witwassen. Deze delicten leveren snel financieel gewin op zonder dat er direct sprake is van een aantoonbaar slachtoffer. Ook corruptie is een verschijnsel dat in het kader van financieel economische criminaliteit aandacht behoeft. Binnen het ministerie van Justitie is de voorbereiding gestart van de tweede mondiale conferentie over corruptie, die naar verwachting in het voorjaar van 2001 plaats zal vinden. Het betreft het vervolg op de in februari 1999 gehouden conferentie hierover in Washington.

Deze vormen van financieel economische criminaliteit wijken af van de meer traditionele vormen van criminaliteit. De omvang van het financieel gewin en de ontwrichtende werking die ze (kunnen) hebben op de pijlers van de verzorgingsstaat (verdelingen van lasten en publieke middelen) en het financiële bestel (vertrouwen in het maatschappelijk/economisch verkeer), vereisen een verhoogde aandacht van Justitie.

In het Integraal Veiligheidsprogramma (IVP) heeft het kabinet aangegeven welke opgaven er voor politie en justitie liggen op het terrein van het veiligheidsbeleid. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties coördineert de uitvoering van het IVP. Het ministerie van Justitie is bij de uitwerking van diverse actiepunten uit het IVP nauw betrokken.

Richtinggevend voor het niveau en de inzet van de handhavingcapaciteit dient een goede analyse van de situatie te zijn, zowel op nationaal als regionaal niveau. Daarbij vergen bijzondere aandacht de opkomst van nieuwe vormen van criminaliteit en veranderingen in de opvattingen over de aanvaardbaarheid van gedragingen. Op het eerste dient Justitie uiteraard voorbereid te zijn. Waar het gaat om veranderende opvattingen dient wel steeds sprake te zijn van een zorgvuldige afweging van de inbreuk die door het inzetten van effectieve handhavingsinstrumenten gemaakt wordt op de vrijheid van burgers. Er moet sprake zijn van proportionaliteit met de inbreuk die het delict zelf op de rechtsorde maakt.

Bij de handhaving zal, waar mogelijk, gebruik gemaakt worden van andere middelen dan het strafrecht. Als bekend wordt hard gewerkt aan het in ruimere mate inzetten van bestuursrechtelijke en privaatrechtelijke middelen bij de handhaving van ordeningswetgeving. Daarnaast blijft het streven om via vormen van zelfregulering, *public private partnerships* en convenanten de betrokkenheid van met name het bedrijfsleven bij de criminaliteitsbeheersing te vergroten – en dan niet alleen waar het gaat om ordeningswetgeving, maar ook om de strafwet. Dat zelfregulering daarbij niet opgevat zal kunnen worden als *laissez faire*, is hiervoor al aan de orde gesteld.



## 1.4 Recht doen

Recht en regelgeving moeten van hoge, toekomstgerichte kwaliteit zijn. Wensen vanuit de samenleving en eisen van rechtsstatelijkheid moeten er evenwichtig in tot uitdrukking worden gebracht. Het recht moet door eenieder binnen redelijke termijnen gerealiseerd kunnen worden. Handhaving en rechtspleging moeten van hoog niveau zijn. Deze ambities van Justitie zowel als de omstandigheden waaronder ze worden nagestreefd stellen zware eisen aan de organisatie. In het onderstaande zal kort worden samengevat wat het voor Justitie betekent aan haar taken recht te doen.

### *Toekomstgericht*

We sluiten een eeuw af waarvan in het bijzonder de laatste decennia worden gekenmerkt door een zeer hoog collectief ambitieniveau. We wensen tegelijkertijd persoonlijke vrijheid, welvaart, veiligheid, garantie van *the rule of law*, en een verantwoordelijke opstelling in internationale verhoudingen. We willen dat niet alleen, we zijn ook relatief ver gevorderd in het realiseren van deze ambities – althans in West-Europa. Dat is, zeker in historisch perspectief, een uitzonderlijke situatie. Een situatie die extra hoge eisen stelt aan de overheid. Wat bereikt is moet behouden worden, maar daartoe moet het vaak wel vernieuwd worden.

#### **Identiteitsfraude**

Twee ontwikkelingen op het gebied van informatietechnologie zullen grote invloed hebben op identiteitsvraagstukken in onze informatiesamenleving: multifunctionele *smartcards* en biometrie. Grootschalig *chipcard*gebruik zal in de toekomst elektronische identiteiten en identiteitsbewijzen mogelijk maken. Daarmee komt identiteitsfraude in een nieuw licht te staan, omdat multifunctionele *smartcards* de mogelijkheid bieden zich een valse identiteit of pseudo-identiteit te verschaffen die later bij transacties moeilijk kan worden ontdekt. Dit is ernstig, omdat identiteitsfraude vaak onderdeel vormt van andere (zware of georganiseerde) criminaliteit.

De nieuwe informatietechnologie biedt niet alleen nieuwe bedreigingen, maar ook nieuwe instrumenten bij het tegengaan van identiteitsfraude. Herkenning van persoonlijke lichaamskenmerken (biometrie) maakt beveiliging pas werkelijk persoonsgebonden en kan identiteitsfraude voorkomen. De huidige verificatietechnieken voor het vaststellen van iemands identiteit zijn niet persoonsgebonden. *Passwords* en pincodes kunnen aan anderen worden overgedragen, zodat kennis van zo'n getal eigenlijk niet meer dan een vermoeden van betrokkenheid oplevert. In een informatiesamenleving zal een dergelijke zwakke vorm van identiteitsvaststelling steeds vaker tekortschieten, wanneer het recht vereist dat persoonlijke betrokkenheid onomstotelijk wordt vastgesteld. Denk bijvoorbeeld aan een dagvaarding, een vonnis, een contract, een overheidsbeschikking: zij zijn niet rechtsgeldig of hebben niet het gewenste rechtsgevolg als niet met zekerheid kan worden vastgesteld wie de betrokken personen zijn.

Verijdelen van identiteitsfraude vormt een uitdaging voor overheid en particuliere organisaties samen. Het vindt immers niet alleen aan het «overheidsloket» plaats, ook de markt heeft er last van. De overheid moet private organisaties daarom in staat stellen om in publiek-private samenwerking een effectieve bijdrage te leveren. Daartoe zal in de komende jaren het overheidsbeleid op een aantal punten zo worden bijgesteld dat op termijn identiteitsfraude in de informatiesamenleving kan worden beteugeld. Biometrie en *chipcards* kunnen in een strategische alliantie een sterk instrument vormen voor overheid, kaarthouders en -uitgevers in het tegengaan van identiteitsfraude en ander kaartmisbruik.

Juist het vele dat we bereikt hebben blijkt nieuwe, ongekende, zowel positieve als negatieve, ontwikkelingen met zich mee te brengen. De turbulent voortschrijdende informatisering lijkt veel op zijn kop te zetten en het einde is nog niet in zicht. Velen maken zich zorgen over waar we eigenlijk naar toe gaan als het gaat om gebruik van geweld, zowel op straat als bij internationale conflicten. Het min of meer toevallige gegeven dat we op het punt staan om een nieuw millennium te betreden bepaalt ons extra indringend bij de dynamiek van onze toekomst.

**Vragen, vragen, vragen...**

Die te maken hebben met de mogelijkheid om te sturen in een samenleving waarin burgers en bedrijven een grote mate van autonomie hebben. Omtrent de (juridische) verhouding tussen enerzijds de virtuele samenleving die aan het ontstaan is door de opkomst van de nieuwe media als het internet en anderzijds de fysieke samenleving zoals we die tot nu toe kenden. Over de rol van de overheid (of preciezer, de onderscheiden actoren wetgever, bestuur en rechter) binnen een samenleving die zowel een fysieke als een virtuele component heeft, en binnen een samenleving waarin tegelijkertijd tendensen naar regionalisering en naar globalisering te onderkennen zijn.

Voor alle departementen, en dus ook voor Justitie, betekent dat steeds nagegaan moet worden welke ontwikkelingen zich voordoen en wat de consequenties daarvan voor Justitie kunnen zijn. Om dat verantwoord te doen, dient de analyse grondig te zijn, gericht op de onderliggende processen en achterliggende vragen. Justitie heeft niet de pretentie pasklare antwoorden te hebben, maar gaat daarom deze vragen nog niet uit de weg. Met ingang van het jaar 2000 zal Justitie jaarlijks een Trendrapport publiceren dat primair ten doel heeft om de voor de toekomst van onze rechtsstaat werkelijk relevante onderwerpen op de agenda te zetten, zowel binnen Justitie als in het publieke debat.

*Attent op Europa*

In de Memorie van Toelichting bij de begroting van 1999 is uitgebreid ingegaan op wat Europa voor Justitie betekent. In het voorgaande is dat daarom nauwelijks gedaan. Maar dat wil niet zeggen dat de aandacht verminderd is of zou kunnen verminderen. Integendeel. Een groot deel van de in Nederland geldende regels vloeit voort uit Europese regelgeving. Het is dan ook van groot belang dat die Europese regelgeving voldoet aan dezelfde kwaliteitseisen als de nationale, en dat bij het opstellen ervan ook dezelfde zorgvuldige afwegingen worden gemaakt tussen de betrokken belangen. Bij het realiseren hiervan doen zich twee verschillende problemen voor. Het eerste is, dat de Europese Unie geen eigen wetgevingstraditie heeft, en dat rekening gehouden moet worden met het feit dat overkoepelende regels werking moeten hebben in de zeer uiteenlopende rechtssystemen van de landen van de Unie. Dit leidt tot een aansluitingsproblematiek, die soms een grote creativiteit vergt bij de vertaling van Europese regelgeving in regels die in ons rechtssysteem passen. Het tweede probleem is, dat op Europees niveau sprake is van een grotere mate van verkokering en gerichtheid op domeinbelangen, terwijl in de uiteindelijke politieke besluitvorming ook nog eens uiteenlopende nationale belangen een rol kunnen spelen. Dit leidt in gevallen tot compromissen, die niet geheel voldoen aan de hoogste eisen van wetgevingskwaliteit.

Op basis van een verklaring bij het Verdrag van Amsterdam inzake de kwaliteit van de Europese regelgeving is een interinstitutioneel akkoord gesloten tussen Parlement, Raad en Commissie, waarbij een aantal richtlijnen voor de redactionele kwaliteit van de regelgeving zijn vastge-

legd en de instellingen zich hebben verbonden maatregelen te nemen om deze te handhaven. Met de uitvoering ervan is echter al voortvarend een begin gemaakt. Hetzelfde geldt voor het (vooraf) toetsen van regelgeving op zijn bedoelde en onbedoelde effecten. Verwacht mag worden dat dit uiteindelijk tevens zal bijdragen aan de kwaliteit van de nationale regelgeving.

Justitie besteedt uiteraard ook grote aandacht aan de gevolgen voor de Nederlandse rechtsorde van de internationale rechtspraak. Met name is het streven om zaken die bij een van de Europese Hoven aanhangig worden gemaakt (ook indien Nederland niet rechtstreeks partij is) goed te bezien op mogelijk verstrekkende gevolgen voor onze rechtsorde en om, indien die gevolgen ongewenst worden geacht, dat ook ter plaatse gemotiveerd tot uitdrukking te brengen. Daarnaast zet Nederland zich in om te bewerkstelligen dat ook bij de Europese hoven de doorlooptijden bekort worden. Het zou immers onwenselijk zijn als een versnelling in onze nationale rechtspraak zou stagneren door de lange duur van beroepsprocedures bij Europese instanties. Een situatie die met name door de communautarisering van het asielen vreemdelingenbeleid niet ondenkbaar is.

#### **Europese rechtspraak en de Nederlandse rechtsorde**

Uitspraken van het Europese Hof voor de rechten van de mens hebben in de afgelopen jaren geleid tot het oprekken van het begrip «*family life*». Op de overheid rust onder meer de positieve verplichting het ontstaan en voortbestaan van gezinsleven mogelijk te maken. Aanvankelijk gold die verplichting vooral ten aanzien van personen die in de traditionele zin een gezin vormden. In toenemende mate geldt deze verplichting ook tussen personen die een relatie onderhouden die vroeger niet als «gezin» werd aangemerkt zoals de relatie tussen de biologische vader en het kind dat geboren is terwijl de moeder nog met een ander getrouwd was. Voor deze situatie heeft de Nederlandse wetgever het mogelijk gemaakt dat een kind erkend wordt door een ander dan de echtgenoot van de moeder.

#### *Oriëntatie op kwaliteit*

Niet alleen met betrekking tot de toekomst en Europa, maar ook waar het gaat om het hier en nu heeft Justitie hoge ambities. In alle onderdelen van het Justitie-apparaat dient een hoge uitvoeringskwaliteit gerealiseerd te worden. Daarbij is een belangrijk gegeven dat Justitie niet alleen een groot aantal uiteenlopende taken heeft, maar dat dat ook taken zijn waarin Justitie de burger in vele gedaanten tegen komt. Op het moment dat Justitie vergunningen afgeeft of informatie verstrekt, is de burger vooral een *klant* die snel en efficiënt het gevraagde product wenst te ontvangen. Bij de toepassing van – in het bijzonder – het straf- en vreemdelingenrecht is betrokkene in de eerste plaats *rechtssubject*, overgeleverd aan de zorg van Justitie. Bij de beslechting van geschillen in het civiel- en bestuursrecht, bij de bejegening van slachtoffers en in een aantal andere gevallen waarin burgers Justitie aanspreken op haar professionele kwaliteiten, is de burger *cliënt*, die in het bijzonder geïnteresseerd is in maatwerk. Waar het gaat om de ordening van de samenleving, het trekken van grenzen via wet- en regelgeving is de burger *burger* in de volle zin van het woord, dat wil zeggen lid van de samenleving met het recht gehoord te worden en mee te beslissen. Bij elk van die rollen van de burger hoort een specifieke rol voor justitie: die van klantgericht bedrijf, die van integere uitoefenaar van de zwaardmacht (in het bijzonder in de uitvoeringsorganisaties), die van professionele organisatie en die van responsieve overheid. Van

Justitie mag verwacht worden dat ze elk van deze rollen optimaal vervult, dat ze kwaliteit levert en dat ze dat ook zo efficiënt mogelijk doet. Elk van deze rollen vergt echter een andere oriëntatie op wat kwaliteit inhoudt en welke rol bedrijfsmatige principes kunnen spelen. Het ingezette kwaliteits-traject zal voor alle onderdelen helpen dit helder te krijgen. Maar zeker is nu al dat voor alle rollen ook en vooral geldt dat het succes van Justitie in belangrijke mate wordt bepaald door de samenwerking en inzet van haar medewerkers, die daarbij integer, betrokken en zorgvuldig dienen te zijn.

#### **Kwaliteitszorg**

In de voorgaande memorie van Toelichting is reeds aangegeven dat binnen Justitie een systeem van integrale kwaliteitszorg is ingezet. In dit kader vinden periodieke zelf-evaluaties en audits plaats. Bovendien worden periodieke metingen onder personeel, klanten en strategische partners verricht teneinde hun ervaringen en meningen te peilen. Het model dat hierbij gebruikt wordt is dat van het Instituut Nederlandse Kwaliteit. Inmiddels wordt dit model ook ingezet bij de realisatie van onze visie. In de kern komt deze erop neer dat Justitie staat voor een rechtvaardige en veilige samenleving. Dat kan – en moet – Justitie niet alleen doen. Er zal worden samengewerkt met strategische partners in binnen- en buitenland. Het apparaat zal daadwerkelijk keten-georiënteerd gaan functioneren. De komende jaren zal veel energie worden besteed aan het bereiken van een dergelijke oriëntatie. Om de voortgang van een en ander te kunnen meten, worden momenteel indicatoren ontwikkeld die deze voortgang zichtbaar zullen maken. Binnen de visie van Justitie neemt integriteit, zowel van het apparaat als de individuele medewerker een vooraanstaande plaats is. Bijgevolg heeft integriteit ook een belangrijke plaats gekregen in het systeem van integrale kwaliteitszorg. Op alle cruciale punten zal worden nagegaan of codering in de rede ligt. Voor medewerkers wordt inmiddels een gedragscode ontwikkeld.

Kwaliteit is niet slechts de dingen goed doen, het is ook de goede dingen doen. En dat betekent, telkens opnieuw, keuzen maken. Een rechtsorde die bijdraagt aan een goed functionerende marktorde kent – dat is in het voorgaande wel duidelijk geworden – vele aspecten. Op elk van die aspecten vraagt de samenleving – terecht – veel van Justitie. Justitie wil daaraan voldoen. Maar dat brengt wel het risico met zich, dat ze te veel op de schouders neemt, vooral waar de indruk zou bestaan dat anderen verantwoordelijkheden laten liggen. Een optimale taakuitoefening van Justitie is alleen mogelijk als ze zich op haar kern oriënteert: het realiseren van een adequate juridische infrastructuur. Dit vergt, naast grote inzet, ook zelfbeheersing.

#### **Strategisch personeelsbeleid**

Justitie heeft nu en in de toekomst hoogwaardig personeel nodig. Bij het werven van medewerkers is in de afgelopen jaren geconstateerd dat zich in enkele sectoren knelpunten voordoen. Zo kon in de vacatures als gevolg van de grote uitbreiding van het gevangeniswezen soms maar met moeite worden voorzien. Maar ook in andere segmenten van de arbeidsmarkt deden en doen zich knelpunten voor, terwijl ze voor de toekomst worden verwacht. Mede met het oog daarop neemt Justitie deel aan het project waarbij jonge academici als «rijkstrainees» worden geworven; daarnaast heeft Justitie een eigen traject van «visietrainees». Door in hun begeleiding extra te investeren, beoogt Justitie zich als aantrekkelijker partij op de arbeidsmarkt te positioneren.

Dit alles vergt veel van de medewerkers. Ze moeten zich telkens afvragen wat de achterliggende factoren zijn in de problematiek waarmee zij te maken krijgen, en wat de consequenties daarvan voor Justitie zijn. Ze moeten een hoge kwaliteit leveren in de uitvoering van hun werk. En het is belangrijk dat ze daarover open communiceren – in elk geval binnen, maar – met in achtneming van de grenzen van hun positie – ook buiten de organisatie. Een belangrijk deel van het werk – in het bijzonder wetgeving en beleidsontwikkeling – kan immers niet meer plaatsvinden vanuit een

intern ontwikkelde visie, maar vindt zijn inhoud in het maatschappelijk debat. Politieke en professionele visie hebben onder die omstandigheden vooral betrekking op de wijze waarop de inhoud tot stand komt, zij het dat – als betoogd – zowel interne eisen van het recht als politieke keuzen op hoofdlijnen de kaders stellen.

Om dit alles te bevorderen, wordt gewerkt aan voortdurende ontwikkeling van de organisatie en de daarin werkzame personen, alsmede de inzet van geschikte sturingsinstrumenten. Door de inzet van informatie- en communicatietechnologie zal zowel een /meer efficiënte uitvoering van de bedrijfsprocessen als de sturing daarop gerealiseerd kunnen worden. De elektronische informatie-uitwisseling tussen de verschillende Justitie-sectoren via het nieuwe JustitieNet zal naar verwachting een belangrijke bijdrage leveren aan de efficiency en de kwaliteit van de dienstverlening aan de burger in al zijn rollen. Naast voortgaande verbetering op het terrein van de uitvoering en het beheer – waar al veel gerealiseerd is – wordt veel energie gestoken in de versterking van de beleidscyclus en verbetering van de koppeling daarvan aan de beheercyclus. Trefwoorden daarbij zijn de reeds genoemde strategische beleidsagenda, het jaarlijkse trendrapport en het project «van beleidsbegroting naar beleidsverantwoording».

### *Oriëntatie op de samenleving*

Onze rechtsorde vormt een belangrijk onderdeel van de voor maatschappelijke samenhang noodzakelijke infrastructuur. Zonder de ordening die het recht aanbrengt, zonder de bijdrage aan een veilige samenleving die rechtshandhaving en preventie bieden, zou het slecht leven zijn in ons land. Op het in stand houden en in overeenstemming met de eisen van de samenleving houden van die rechtsorde mag Justitie aangesproken worden.

Maar haar eigen verantwoordelijkheid voor de rechtsorde brengt met zich mee dat Justitie bereid is aan partners in de samenleving en aan degenen die een beroep op haar doen, eisen te stellen. Dat Justitie door wetten en rechtspleging een basis legt voor een goed functionerende markt en een vrije samenleving, betekent immers niet dat Justitie die twee belangrijke zaken ook zelf tot stand brengt. In tegendeel, voor de feitelijke gang van zaken is vooral van belang hoe anderen er gebruik van maken. Dat dient op een verantwoorde manier te gebeuren, zowel om het Justitie-apparaat niet te overbelasten als om maatschappelijke kosten te voorkomen. Maar ook waar Justitie direct (mede)verantwoordelijk is voor het tot stand brengen van maatschappelijke consequenties van het recht – in de strafrechtelijke handhaving, bijvoorbeeld – is Justitie meestal aangewezen op de medewerking van partners en op het nemen van de eigen verantwoordelijkheid door burgers en die partners. Een veilige maatschappij met een gering criminaliteitsniveau komt niet alleen tot stand doordat Justitie daders opspoorst en bestraft, maar ook doordat mensen zich aan de wet houden en hun kinderen in die geest opvoeden. En daar moeten ze dan ook op aangesproken worden.

### **Aanspreken**

Mensen – overigens in het overgrote deel van de gevallen mannen – die geweld plegen komen niet uit een of andere donkere hoek van de samenleving. De voetbalfan die zijn frustratie over een verloren of zijn vreugde over een gewonnen wedstrijd uit door vernielingen te plegen of een aanhanger van de tegenpartij een paar klappen te verkopen, kan onze collega zijn. Of buurman. Of zoon, echtgenoot, vader, broer. En ook die normale, nette, oppassende burgers die elke week, of eens per jaar, de behoefte hebben om eens stevig uit de band te springen, zijn zonen, vrienden, echtgenoten, vaders. Misschien moeten we hen – en onszelf – maar eens confronteren met de vraag of dat eigenlijk wel normaal is. Dat ze hun ontspanning (of spanning) zoeken in een avondje stappen «met de jongens». Dat ze zich daarbij zo vol gieten dat hun remmen wat losser gaan zitten, en vervolgens, bij de minste of geringste aanleiding, hun handen. Immers, als we geweld zo afwijzen, hoe kan het dan dat zovelen zich ongewild in een situatie begeven waarin ze niet alleen het risico lopen slachtoffer te worden, maar ook het risico hun hele verdere leven te moeten leven met de gedachte dat ze ongewild dader werden?

Elkaar aanspreken, een dialoog aangaan, betekent niet slechts spreken, maar vooral luisteren. Tot de maatschappelijke oriëntatie van Justitie behoort het actief signaleren van knelpunten in de samenleving. Justitie bevindt zich, omdat ze geconfronteerd wordt met conflicten in de samenleving die niet meer door betrokkenen zelf opgelost kunnen worden, in een uitstekende positie om onderliggende spanningen en ontwikkelingen te signaleren. Maar daar blijft het natuurlijk niet bij. In veel gevallen is het in eerste instantie de taak van Justitie om zelf te reageren. Dat gebeurt ook. In het voorgaande is geschetst wat daarbij ambities zijn. In de volgende hoofdstukken wordt concreet uiteengezet op welke wijze ze gerealiseerd zullen worden.

## 2. SECTORAAL BELEID EN WETGEVINGSPROGRAMMA

### 2.1 Rechtsordening door Justitie

#### 2.1.1 Justitie en Europa (artikel 07.02, 10.02 en 10.03)

De samenwerking binnen de EU op het gebied van justitie en binnenlandse zaken komt aan de orde tijdens de speciale Europese Raad in Tampere (Finland) op 15 en 16 oktober 1999. Daar worden de lijnen voor de komende jaren uitgezet. De Nederlandse regering wil bij deze bijzondere Europese Raad in elk geval drie onderwerpen aan de orde stellen:

- asiel- en migratievraagstukken;
- bestrijding van internationale criminaliteit, en
- versterking van de Europese rechtsorde.

Met de inwerkingtreding van het Verdrag van Amsterdam (1 mei jl.) is het perspectief op de totstandkoming van een Europees asiel- en migratiebeleid aanzienlijk gewijzigd. De komende vijf jaar dient de EU op het gebied van asiel en migratie een reeks van maatregelen te nemen. Onder meer moeten de komende vijf jaar minimumnormen worden aangenomen voor de opvang van asielzoekers, voor de kwalificatie als vluchteling en voor het verlenen van tijdelijke bescherming aan ontheemden. De Nederlandse regering heeft voor ogen in Tampere onder meer nadere afspraken te maken over een pijleroverstijgende aanpak van het asiel- en migratievraagstuk en een aanzet te geven tot verdere toenadering tussen verschillende asielprocedures met als uiteindelijk doel één Europese asielprocedure. Voor de Nederlandse inzet wordt verder verwezen naar de brief van de staatsecretaris van Buitenlandse zaken dd. 28 juni 1999 (1998–1999, 21 501–20, nr. 94).

Bij de bestrijding van de georganiseerde criminaliteit, met name op het gebied van mensenhandel en de illegale wapenhandel, zal volgens de regering het accent moeten liggen op de daadwerkelijke toepassing van bestaande rechtsinstrumenten en op verbetering van de huidige vormen van praktische samenwerking. De tenuitvoerlegging van het Actieplan ter bestrijding van georganiseerde criminaliteit, dat onder het Nederlandse voorzitterschap is aangenomen, moet worden voltooid en de basis moet worden gelegd voor een vervolg daarop. De regering richt zich bij de Europese aanpak van georganiseerde criminaliteit op drie aspecten: politieke samenwerking, justitiële samenwerking en criminaliteitspreventie.

Europol kan per 1 juli 1999 gebruik maken van zijn bevoegdheden, die de komende twee jaar nog moeten worden uitgebreid. Daarbij gelden voor de regering wel twee randvoorwaarden, te weten: activiteiten die Europol-functionarissen ter plekke verrichten, zijn altijd zuiver ondersteunend en niet executief van aard. Daarnaast worden dergelijke activiteiten verricht onder de verantwoordelijkheid van de lokale justitiële autoriteiten. De regering zal er bij de justitiële samenwerking voor pleiten dat juist die vormen van ernstige criminaliteit prioriteit krijgen die vanwege hun grensoverschrijdende karakter alleen met een Europese aanpak bestreden kunnen worden, zoals mensenhandel en illegale wapenhandel. Verder dient er betere afstemming en benutting van bestaande rechtshulpinstrumenten plaats te vinden met het oog op de coördinatie en concentratie van strafvervolgning tussen de autoriteiten in de lidstaten in concrete strafzaken.

Bij de versterking van de Europese rechtsorde zijn twee aspecten voor Justitie in het bijzonder van belang: de bevestiging van de beginselen van de rechtsstaat en de harmonisatie van het burgerlijk (proces) recht. Voor de legitimiteit van het Europese handelen is het van groot belang dat de rechtsorde op sommige gebieden nog wordt versterkt. Er moet daarom een samenhangend beleid op het punt van de «Rule of Law» ofwel de rechtsstaat worden geformuleerd, mede met het oog op de positie van de kandidaat-lidstaten van de EU. Justitie werkt samen met Polen, Hongarije, Tsjechië en Slowakije op het gebied van de inrichting van de rechtsstaat aldaar en staat, binnen beschikbare mogelijkheden, open voor twinning in het kader van EU pre-accessiesteun. Bij het nemen van maatregelen op het terrein van de samenwerking in civielrechtelijke samenwerking zal de burger volgens de regering het meest baat hebben bij verdere harmonisering en vereenvoudiging van het burgerlijk procesrecht, met name op terreinen als termijnen, kosten en voorlopige maatregelen.

### *2.1.2 Wetgevingskwaliteit*

Zoals in het regeerakkoord aangegeven, verdient de wetgevingskwaliteit bijzondere aandacht. Dat vergt activiteiten op verschillende terreinen. Dit betreft in de eerste plaats de toetsing van regelgeving (wetten, algemene maatregelen van bestuur) in de ontwerpfase. Deze toets kan worden versterkt en in overleg met de betrokken departementen zal worden bezien welke onderwerpen bijzondere aandacht vragen. Daarnaast is ook het ontwikkelen en onderhouden van instrumenten voor het wetgevingskwaliteitsbeleid van belang. Op dat gebied wordt gewerkt aan de ontwikkeling van een computerprogramma ter ondersteuning van het werk van de wetgevingsjurist. Het programma, dat naar verwachting begin 2000 gereed zal zijn, helpt de wetgevingsjurist de Aanwijzingen voor de regelgeving in acht te nemen. Een bijzondere verantwoordelijkheid bestaat ook ten aanzien van de behandeling van rijksbrede vraagstukken van wetgeving. Op dat gebied liggen bijvoorbeeld de werkzaamheden van de Visitatiecommissie Wetgeving en de uitvoering van de nota Wetgeving voor de elektronische snelweg, die elders in dit hoofdstuk aan de orde komt. Tenslotte vormt wetgevingskwaliteit een wezenlijk element in het programma Marktwerking, Deregulering en Wetgevingskwaliteit (MDW). In dat kader worden bestaande complexen van regelgeving doorgelicht.

Evenals in de vorige kabinetsperiode voeren Justitie en Economische Zaken (EZ) het MDW-programma gezamenlijk uit. Uit de vorige MDW-tranche is thans een wetsvoorstel in voorbereiding tot wijziging van de Faillissementswet (zie privaatrecht). Het huidige kabinet heeft de volgende onderwerpen uitgekozen die vooral of mede liggen op het terrein van Justitie en tot nieuwe wetgeving kunnen leiden: kansspelen, harmonisatie in de wetgeving van het begrip ondernemer, de ketenaansprakelijkheid, verhandelbare rechten, onteigeningswet, openbare inrichtingen (zoals horeca-inrichtingen, speelhallen, casino's, pensions, bioscopen, musea, schouwburgen, theaters en sportaccommodaties) en harmonisatie planprocedures.

### *2.1.3 Staats- en bestuursrecht (artikel 07.01, 09.05 en 10.04)*

Voortvloeiend uit het regeerakkoord zijn een aantal wetsvoorstellen en uitvoeringsbesluiten in voorbereiding ter zake van de modernisering van de rechterlijke organisatie. Deze bevinden zich nog in de concept-fase.



Over deze voorstellen vindt intensief overleg plaats met de zittende magistratuur in het kader van het project Versterking Rechterlijke Organisatie.

Het wetsvoorstel Herziening Vreemdelingenwet zal in de tweede helft van 1999 ingediend worden bij de Tweede Kamer.

De Wet bescherming persoonsgegevens (1997–1998, 25 892, nr. 2) is gereed voor mondelinge behandeling door de Tweede Kamer.

Op het terrein van de politie is een nota naar aanleiding van het verslag inzake het wetsvoorstel overdracht beheer van het Korps Landelijke Politie Diensten (KLPD) naar het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (1998–1999, 26 461, nr. 2 en 5) onlangs uitgebracht. Het wetsvoorstel betreffende de concentratie van beheersbevoegdheden op rijksniveau met betrekking tot de regionale politiekorpsen bij de minister van Binnenlandse zaken is inmiddels aanhangig bij de Tweede Kamer. Het wetsvoorstel Gerechtsdeurwaarderswet is met het uitbrengen van de nota naar aanleiding van het verslag gereed voor mondelinge behandeling door de Tweede Kamer (1991–1992, 22 775, nr.2 en 1998–1999, 22 775, nr.15).

Inzake het wetsvoorstel wijziging Luchtvaartwet (1998–1999, 26 607, nrs. 1–3) (beveiligingsheffing) en wijziging Wet wapens en munitie (1998–1999, 26 586 nrs.1–3) (verhoging strafmaat illegaal wapenbezit) wordt de nota naar aanleiding van het verslag naar verwachting in oktober aangeboden aan de Tweede Kamer.

Als voortvloeisel van de evaluatie van de Algemene wet bestuursrecht (Awb)(1998–1999, 26 523, nr. 2) is thans in procedure bij de Tweede Kamer het wetsvoorstel Evaluatie Awb/aanpassingen bestuursprocesrecht. De nota naar aanleiding van het verslag wordt in oktober aangeboden.

Ingediend is een wetsvoorstel tot het ineenschuiven van de afdelingen 3.4 en 3.5 Awb. Andere voorstellen op het terrein van de Awb die nog in de conceptuele fase verkeren zijn: het wetsvoorstel vierde tranche Awb, waarvan het voorontwerp begin september 1999 is verschenen en dat inmiddels om commentaar aan betrokkenen is voorgelegd, alsmede het wetsvoorstel gelijkstelling elektronische besluitvorming aan schriftelijke besluitvorming. Het wetsvoorstel kosten voorprocedures is om advies aanhangig bij de Raad van State. Onlangs is het wetsvoorstel toetsing levensbeëindiging op verzoek en hulp bij zelfdoding bij de Tweede Kamer ingediend (1998–1999, 26 691). Mijn ambtgenote van Volksgezondheid Welzijn en Sport en ik zijn in afwachting van het verslag van de zijde van de Kamer.

Wat betreft de Wet justitiële documentatie (1995–1996, 24 797, nr. 2) is een omvangrijke nota van wijziging opgesteld die voor advies aan de Raad van State is voorgelegd. Ik verwacht deze nota en de nota naar aanleiding van het verslag dit kalenderjaar aan de Tweede Kamer te hebben gezonden. Op dit moment worden een aantal afgiftevarianten omtrent het gedrag uitgewerkt en uitgerekend. Op basis van deze gegevens kan een onderbouwde afgiftevariant worden gekozen.

#### *2.1.4 Privaatrecht*

Voortvloeiend uit het regeerakkoord is in juli 1999 een tweetal familie-rechtelijke wetsvoorstellen aan de Tweede Kamer aangeboden. Het betreft de openstelling van het huwelijk voor personen van hetzelfde geslacht (1998–1999, 26 672, nr. 1–2) en de invoering van de mogelijkheid van adoptie door personen van hetzelfde geslacht (1998–1999, 26 673, nrs.1–2). Enerzijds wordt hiermee gestalte gegeven aan het uitgangspunt van gelijke behandeling van homoseksuele paren ten opzichte van heteroseksuelen paren. Het voorstel omtrent de adoptie beoogt met name

een verdergaande bescherming in juridisch opzicht van het kind dat in een duurzame relatie van twee vrouwen of twee mannen wordt verzorgd en opgevoed.

Op 1 juni 1999 werd voor het erfrecht een belangrijke mijlpaal bereikt: de Eerste Kamer aanvaardde toen het wetsvoorstel voor de invoering van het nieuwe Boek 4 ((1981–1982, 17 191, nr. 2, Stb. 300–1999). In voorbereiding is een wetsvoorstel waarin, naast de aan de Eerste Kamer toegezegde wijzigingen van Boek 4, ook een aantal wijzigingen van meer technische aard zal zijn opgenomen. Het nieuwe erfrecht zal in werking treden een jaar na plaatsing in het Staatsblad van deze wet.

Ter uitvoering van het regeerakkoord is in december 1998 een voorstel voor een Wet aanpassing arbeidsduur (Waa) (1998–1999, 26 358, nr. 2) bij de Tweede Kamer ingediend. De schriftelijke behandeling van het wetsvoorstel, waarvan de minister van Justitie tweede ondertekenaar is, is inmiddels afgerond. Het wetsvoorstel beoogt aan werknemers in de markten overheidssector een wettelijke aanspraak te bieden op aanpassing van de arbeidsduur. Het kan daarbij gaan om vermeerdering of vermindering van de arbeidsduur. De werkgever dient een verzoek om aanpassing van de arbeidsduur in te willigen tenzij dit op grond van zwaarwegende bedrijfs- en dienstbelangen niet van hem kan worden gevegd.

Het wetsvoorstel tot wijziging van titel 7.10 BW met betrekking tot vakantie- en ouderschapsverlof (1997–1998, 26 079, nr. 2) wacht op een verslag van de Eerste Kamer. Het wetsvoorstel strekt ertoe de wettelijke regeling inzake vakantie te flexibiliseren, voor wat betreft de bovenwettelijke vakantiedagen. Daarnaast voorziet het wetsvoorstel in een verruiming van de regeling van het ouderschapsverlof voor werknemers die door geboorte of adoptie (erkenning) de zorg voor meerdere kinderen tegelijk krijgen.

Omtrent het wetsvoorstel Koop onroerende zaken en aanneming van werk (1992–1993, 23 095, nr. 2) is in april 1999 een 34-tal schriftelijke vragen gesteld door de vaste commissie voor Justitie uit de Tweede Kamer. Deze vragen hebben aanleiding gegeven om bij organisaties van belanghebbers te peilen hoe, vooral op het punt van de bescherming van de consument-koper van een woning, moet worden verder gegaan. Het wetsvoorstel, zoals dit bij de Tweede Kamer voorligt, bevat daartoe een postcontractuele bedenktijd van drie dagen. Er wordt naar gestreefd de vragen vervolgens nog dit kalenderjaar te beantwoorden.

Het wetsvoorstel tot modernisering van het burgerlijk procesrecht, waarbij een modern, minder formeel en efficiënt ingericht procesrecht voor de eerste aanleg wordt beoogd, zal naar verwachting najaar 1999 bij de Tweede Kamer kunnen worden ingediend.

Er is voorts nog een groot aantal privaatrechtelijke wetsvoorstellen in voorbereiding. Zo zal binnenkort aan de Raad van State kunnen worden voorgelegd een uitgebreide nota van wijziging van het wetsvoorstel voor een nieuwe titel 7.17 inzake de verzekeringsovereenkomst (1985–1986, 19 529, nr. 4). Met name is hier van belang de nieuwe regeling van de verzwijging; het huidige alles of niets-karakter daarvan wordt vervangen door een afgewogen stelsel van mededelingsplichten en daarbij behorende sancties.

Een wetsvoorstel tot wijziging van de verjaringsregeling van aansprakelijkheid voor schade door gevaarlijke stoffen ligt voor advies bij de Raad van State en kan hopelijk spoedig worden ingediend.

Ook zal de behandeling door de Tweede Kamer van twee wetsvoorstellen op het terrein van het internationaal privaatrecht (wetsvoorstel conflictenrecht onrechtmatige daad en wetsvoorstel conflictenrecht afstamming)

een aanvang kunnen nemen. Hetzelfde geldt voor het wetsvoorstel over de schenking (1981–1982, 17 213, nr. 2) waarover onlangs een nota van wijziging is ingediend.

Gestreefd wordt naar spoedige indiening van een wetsvoorstel tot wijziging van de Faillissementswet, in het bijzonder om te komen tot een efficiëntere inrichting van de surséanceregeling.

Vrijwel gereed voor indiening is het wetsvoorstel uitvoering EG-richtlijn verkoop op afstand.

### *2.1.5 Straf- en sanctierecht*

#### *Strafprocesrecht*

De wetsvoorstellen, die voortvloeiden uit de parlementaire enquête opsporingsmethoden, over bijzondere opsporingsbevoegdheden, de herziening van het gerechtelijk vooronderzoek en de bijzondere politie-registers hebben het Staatsblad bereikt. Zij treden op 1 februari 2000 in werking. Een aantal hiermee verband houdende uitvoeringsbesluiten, alsmede ministeriële regelingen is in concept gereed gemaakt. Met deze regelgeving wordt voorzien in een nieuw normatief kader voor de opsporing.

Dezer dagen zal de nota naar aanleiding van het verslag over het wetsvoorstel toezeggingen aan getuigen in strafzaken (voorheen: deals met criminelen) bij uw Kamer worden ingediend. Hierbij zullen tevens enkele aspecten uit het rapport van de Tijdelijke Commissie Evaluatie Opsporingsmethoden aan de orde komen.

Op het terrein van de strafvordering is verder van belang het wetsvoorstel DNA (1998–1999, 26 671, nr. 2) in strafzaken. De mogelijkheid van uitbreiding van de toepassing van DNA-onderzoek zal bezien worden tegen de achtergrond van de financiële gevolgen en mogelijkheden. Daarnaast zullen de waarborgen ten aanzien van bewaring en vernietiging van de gegevens alleen maar belangrijker worden. De nota naar aanleiding van het verslag zal u dit najaar bereiken.

Dit najaar zal een wetsvoorstel tot wijziging van de rechterlijke bevelen inzake de openbare orde (artikelen 540 e.v. Sv) bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal worden ingediend. Het wetsvoorstel vormt het strafrechtelijke complement van de bestuurlijke ophouding. Naar ik hoop zal dit wetsvoorstel per 1 mei 2000 in werking kunnen treden. In dit verband is ook van belang het wetsvoorstel tot wijziging van artikel 141 Sr (openlijke geweldpleging 1998–1999, 26 519, nr. 2). Ik hoop dat ook van dit wetsvoorstel de parlementaire behandeling voor 1 mei 2000 afgerond kan zijn. Deze wetgeving zal bijdragen aan een doeltreffender overheidsoptreden bij voetbalrellen en andere grootschalige ordeverstoringen is daarom mede relevant voor de voorbereidingen voor het EK 2000.

#### *Materieel strafrecht*

Van belang is het eerste deel van de herziening van de corruptiewetgeving (1998–1999, 26 468, nr. 2), die geschiedt in het kader van de implementatie van verdragen, waarover onlangs een verslag van de Tweede Kamer is ontvangen. Mijn streven is erop gericht deze wetgeving per 1 januari 2001 in werking te kunnen laten treden. Een tweede deel dat ook betrekking heeft op de implementatie van een aantal verdragen is inmiddels in voorbereiding genomen.

Over het wetsvoorstel inzake de taakstraffen (1997–1998, 26 114, nr. 2) is begin juni 1999 de nota naar aanleiding van het verslag bij de Tweede Kamer ingediend. Hiermee wordt de laatste hand gelegd aan de erkenning van de taakstraf als volledige sanctiemodaliteit. Het bevat voorts het zogenoemde officiersmodel voor taakstraffen, waarmee sneller een

justitiële reactie op het plegen van een strafbaar feit kan worden gegeven. Deze regeling heeft werklastverlichtende gevolgen voor de zittende magistratuur.

#### *Penitentiair recht en gezondheidsrecht*

Over de strafrechtelijke maatregel opvang drugsverslaafden is half juni 1999 een nader verslag ontvangen. Het antwoord is dit najaar te verwachten. Het voorstel voor een beginselenwet justitiële jeugdinstellingen ligt gereed voor mondelinge behandeling bij de Tweede Kamer (1997–1998, 26 016, nr. 2). Als resultaat van de evaluatie van Wet bijzondere opnemingen psychiatrische ziekenhuizen (BOPZ) is bij de Tweede Kamer een eerste wetsvoorstel tot wijziging ingediend. Een volgend wijzigingsvoorstel is in voorbereiding.

#### *Internationaal strafrecht*

In het kader van het Verdrag van Amsterdam is het streven naar intensivering van de internationale justitiële samenwerking bevestigd en nader uitgewerkt. Mede ter uitvoering van verschillende, reeds tot stand gekomen, verdragen is een wijziging van de Uitleveringswet en het Wetboek van Strafvordering – mede ter uitvoering van verschillende verdragen – voor advies aan de Raad van State aangeboden. Samen met het ministerie van Buitenlandse Zaken worden veelomvattende voorbereidingen getroffen in verband met de oprichting van het Internationale Strafhof.

#### *2.1.6 Wetgeving elektronische snelweg*

Het tempo van veranderingen op de elektronische snelweg ligt hoog. Daarom wordt de kabinetsnota «Wetgeving voor de elektronische snelweg» uit 1998 in 2000 geactualiseerd. De nadruk bij de invulling van het actieprogramma uit 1998 ligt nu op aanpassing van het Burgerlijk Wetboek en de Algemene wet bestuursrecht, alsmede de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel Computercriminaliteit II (1998–1999, 26 671, nrs.1 en 2).

Om te kunnen inspelen op de ontwikkelingen op het terrein van de informatiesamenleving zijn kennisontwikkeling en internationale kennisuitwisseling van groot belang. Het subsidieprogramma Informatietechnologie en recht (ITeR) vervult daarin op het terrein van het recht een wezenlijke rol. Voor de internationale aanpak is daarin een belangrijke plaats ingeruimd. Ter uitvoering van de motie Wagenaar c.s. (1997–1998, 25 880, nr. 4) zal in nauwe samenhang met ITeR worden gewerkt aan een virtueel internationaal juridisch kennisnetwerk. Voorstudies zijn nodig om te kunnen bezien hoe een dergelijk netwerk kan bijdragen aan kennisontwikkeling en -verspreiding.

## **2.2 Preventie en handhaving**

### *2.2.1 Jeugd en preventie*

Over het algemeen wordt onderkend dat een louter strafrechtelijke aanpak van probleemgedrag van jongeren tekort schiet. Toch is een strafrechtelijk sluitstuk onontbeerlijk voor het terugdringen van de problemen. Justitie streeft naar samenhangend beleid om de omvang en de ernst van jeugdcriminaliteit terug te dringen.

### *Jeugdcriminaliteit (artikel 08.01 en 08.02)*

De aanpak van jeugdcriminaliteit blijft een van de speerpunten van het criminaliteitsbeleid. Juist voor de categorie jeugd is een evenwichtige aanpak van preventie en repressie aangewezen. In de preventieve sfeer is aansluiting bij anderen, zoals instanties uit het onderwijs, de jeugdhulpverlening en de gemeente als regisseur van het lokale preventieve jeugdbeleid onontbeerlijk. Aan de repressieve kant dient snel en consequent maatwerk te worden geleverd. Extra inspanningen zijn te verwachten vanwege drie nieuwe zwaartepunten in de problematiek: verjonging, verharding en de blijvende oververtegenwoordiging van jongeren uit allochtone groeperingen. Het laatste zwaartepunt wordt in het kader van het justitiële Criem-beleid apart behandeld.

Hoewel een landelijk beeld momenteel niet beschikbaar is, lijkt er op sommige plaatsen sprake van een toename van het aantal kinderen onder de twaalf jaar dat met de politie in aanraking komt. In dit verband experimenteren de Halt-bureaus momenteel met de zogenoemde Stop-reactie. Deze reactie volgt op een licht delict. Het is een aanbod aan ouders, om hen te ondersteunen bij hun verantwoordelijkheid tot correctie van hun kinderen. Nu reeds blijkt een aantal ouders behoefte te hebben aan verdergaande ondersteuning. In het evaluatie-onderzoek naar «Stop», dat tot mei 2000 duurt, zal ook de aard en omvang van deze hulpvraag aan de orde komen.

In het algemeen is de rol van opvoeders en ouders van groot belang. In dit verband werd de wijkgerichte strategie Communities that Care, waarin die rol ook benadrukt wordt, naar Nederland gehaald. Daarnaast zijn in het kader van preventie initiatieven genomen om door gerichte samenwerking van instanties probleemgezinnen vroegtijdig te signaleren en op vrijwillige basis te begeleiden. Ook de preventiewerkers van de Raad voor de Kinderbescherming en die van de Vedivo zullen hierbij een nadrukkelijke rol kunnen spelen.

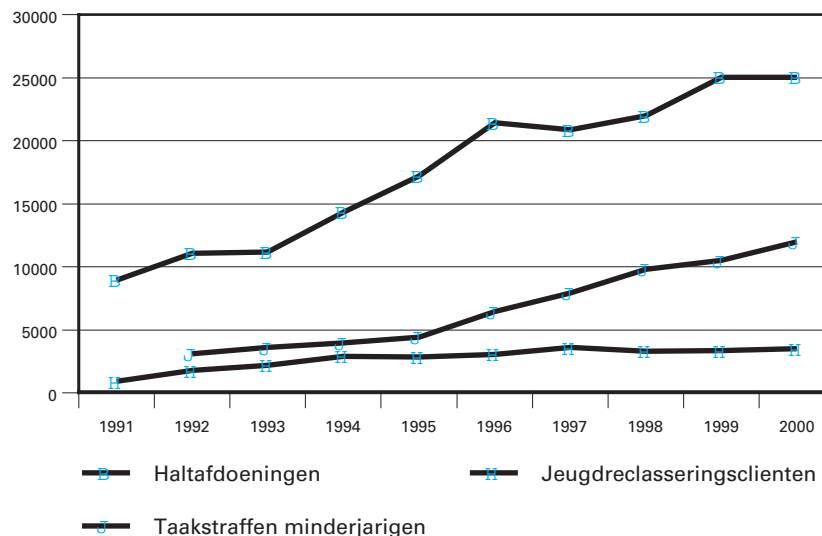
Het aantal door de politie gehoorde jongeren in verband met geweldsdelicten neemt, in verhouding tot het aantal jongeren dat zich schuldig maakt aan lichtere delicten, sterker toe. Volgens de Politiemonitor 1998 neemt ook het aantal slachtoffers en de onveiligheidsgevoelens onder jongeren meer toe dan onder de rest van de bevolking. Dit werpt ook een ander licht op het verontrustende verschijnsel van wapenbezit onder scholieren. Deze wapens worden wellicht vanuit een gevoel van onveiligheid gedragen. Deze heilloze spiraal van geweld en angst voor geweld moet stoppen. De projecten voor een veilige school kunnen daar een belangrijke rol bij spelen.

Het aantal taakstraffen voor minderjarigen is afgelopen jaren toegenomen. Voor 2000 wordt een voortzetting van die groei nagestreefd, want taakstraffen hebben in vergelijking met vrijheidsstraffen grote voordelen. Zij verminderen de druk op het aantal beschikbare plaatsen in de inrichtingen en bieden veel meer mogelijkheden tot resocialisatie van de minderjarigen.

Ook het aantal jeugdige cliënten van de jeugdreclassering is gestegen. De jeugdreclassering begeleidt een minderjarige vanaf de melding bij de Raad voor de Kinderbescherming tot aan het uitvoeren van de opgelegde sanctie, om het ontstaan van een criminele carrière te voorkomen of bij te sturen. Voor 2000 wordt een lichte verdere toeneming van het aantal cliënten verwacht.

Jongeren die voor een licht misdrijf in aanraking komen met de politie, kunnen een alternatief voor een strafrechtelijke vervolging aangeboden krijgen: de Halt-afdoening. De afgelopen jaren heeft een toenemend aantal jongeren van die mogelijkheid gebruik gemaakt.

**Figuur 1: Ontwikkeling van het aantal Halt-afdoeningen, taakstraffen voor minderjarigen en jeugdreclasseringscliënten, 1991-2000**

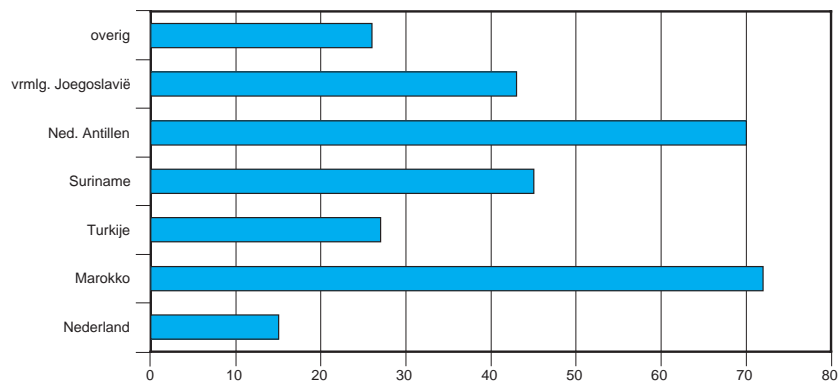


Bron: Halt Nederland, Raad voor de Kinderbescherming, ministerie van Justitie, 1999.

*Criminaliteit in relatie tot integratie van etnische minderheden (CRIEM) (artikel 08.02)*

De problematiek onder jongeren uit etnische minderheidsgroepen, zoals beschreven in de CRIEM-nota (1998-1999, 25 726, nr. 1), is vanuit een justitieel perspectief niet verbeterd. Zie figuur 2 over de relatieve aandelen naar etniciteit. Justitie hecht aan een onverkorte doorzetting van het Criem-beleid. Via de in de nota geschetste lijnen zullen de Justitiediensten dit verder uitbouwen. Voor intensivering van CRIEM is uit het cluster «Jeugd en Geweld» van de Regeerakkoordgelden voor 2000 f 7,1 mln. gereserveerd. Justitie richt zich sterk op het, in de CRIEM-nota beleids-spoor 1 genoemd, creëren van een sluitende, gestructureerde aanpak van risico-jongeren uit minderheidsgroepen: de «individuele traject-begeleiding» (itb). Daarbij wordt een jongere individueel en volgens een bepaald traject begeleid om te proberen een vooraf geformuleerd doel te bereiken dat betrekking heeft op school, werk, vrije tijd of, bij minderjarigen, het gezin.

**Figuur 2: Aantal verdachten per 1000 jongeren naar geboorteland (HKS-bestand), 1996**



Bron: Integrale Veiligheidsrapportage 1998.

Met intensieve begeleiding wordt geprobeerd de jongeren weer perspectief te bieden. Die begeleiding is in soort en intensiteit afhankelijk van het justitieel verleden. De etnische achtergrond kan aanleiding zijn voor de inzet van bepaalde deskundigen of allochtone medewerkers. Voor de zogenoemde «harde kern»-jongeren is de voorbereiding van de itb al vergesloofd in overleg met de Raad voor de Kinderbescherming, de Stichting Reclassering Nederland en de Stichting Vedio. De begeleiding van de zogenaamde risicjongeren is een kwestie van vrijwilligheid. Lokale en regionale hulpverleningsinstanties, allochtonenorganisaties en de lokale overheid zullen in dit verband moeten samenwerken.

In het kader van het derde beleidsspoor van de CRIEM-nota, gericht op de voorschoolse jeugd, hebben VWS en Justitie het initiatief genomen om de wijkprogramma's Opvoedingsondersteuning en ontwikkeling/Communities that Care (O&O/CtC) te starten. CtC wil met een integrale aanpak op buurt/wijkniveau ouders en kinderen met veel opvoedingsrisico's en kans op maatschappelijke uitval via bestaande buurtvoorzieningen behoeden voor probleem- en crimineel gedrag. In de periode 1999 tot en met 2002 zal CtC op een viertal locaties worden uitgevoerd en geëvalueerd. O&O zal op drie locaties worden gestart. Voor de uitvoering van O&O/CtC is in het jaar 2000 f 1 mln. beschikbaar.

In aansluiting op het advies van de commissie Marokkaanse jeugd, welke commissie bestaat uit vertegenwoordigers uit de Marokkaanse gemeenschap, heeft Justitie in nauw overleg met de departementen van BZK, VWS, Onderwijs Cultuur en Wetenschappen, Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Financiën een kabinetsstandpunt opgesteld dat in juli 1999 naar de Tweede Kamer is gezonden. De commissie onderschrijft de uitgangspunten van de CRIEM-nota. Ze constateert dat de opeenstapeling van problemen in de gezinssituatie, onderwijs en arbeidsmarkt leidt tot een marginaliseringproces en mogelijk tot criminaliteit. Ook werd vastgesteld dat de expertise van (justitiële) instellingen niet toereikend is om Marokkaanse jongeren effectief te helpen en dat het potentieel van Marokkaanse individuen en organisaties onvoldoende wordt benut. Justitie hecht veel belang aan samenwerking met de Marokkaanse gemeenschap. In het najaar 1999 zal door Justitie en BZK, in overleg met de andere betrokken departementen en Marokkaanse organisaties, een eerste werkconferentie worden georganiseerd met als onderliggend thema «participatie van Marokkaanse burgers». Doel ervan is te komen tot

concrete samenwerkingsrelaties tussen (lokale) overheden en veldorganisaties in samenspraak met de Marokkaanse gemeenschap. Daarnaast ondersteunt Justitie het netwerk Marokkanen voor Ontwikkeling en Verandering (MOVE), dat de relatie tussen politie, justitie en de Marokkaanse gemeenschap wil versterken.

*Individuele trajectbegeleiding (artikel 08.02)*

Een deel van de jeugdige criminelen, de zogenoemde harde kern, pleegt veel en ernstige delicten en is verantwoordelijk voor een verhoudingsgewijs groot deel van de gepleegde criminaliteit.

Plannen om deze doelgroep aan te pakken door middel van de methodiek van individuele trajectbegeleiding (itb) zijn inmiddels in een vergevorderd stadium. Itb kenmerkt zich door een individuele, intensieve en ambulante begeleiding van de jongere. Bij deze begeleiding staan duidelijk geformuleerde doelen, afspraken, controle en perspectief op onder meer scholing of werk centraal. De itb voor de harde kern vindt plaats in een justitieel kader waarbij de begeleiding in plaats van een vrijheidsstraf door de rechter wordt opgelegd. Bijvoorbeeld in het kader van een bijzondere voorwaarde bij een voorwaardelijke jeugddetentie. Gedurende een periode variërend van 6 tot 12 maanden wordt getracht de jongere weer «op de rails» te zetten. Wanneer de jongere de afspraken niet nakomt of zich aan de begeleiding onttrekt dan heeft dit tot gevolg dat alsnog een vrijheidsbenemende sanctie wordt geëffectueerd.

Itb kan worden beschouwd als een methodiek met bepaalde kenmerken (intensief, praktisch, outreachend). Vanwege de individuele invulling die aan de begeleiding wordt gegeven, kan deze methode ook worden ingezet ten behoeve van andere doelgroepen. Zo is bijvoorbeeld in het kader van CRIEM een aanpak van licht criminele allochtone jongeren door middel van itb in voorbereiding. Omdat dit een minder zware doelgroep betreft dan de harde kern, zal de invulling van de itb worden aangepast en naar verwachting minder lang en minder sanctionerend van aard zijn.

*Grote stedenbeleid (artikel 08.02 en 08.05)*

Eind 1999 zal het Rijk met alle 25 grote steden (G25) stadsconvenanten afsluiten. De 25 convenanten worden afgesloten op basis van stedelijke visies en daarop gebaseerde (meerjarige) stedelijke ontwikkelingsprogramma's. Deze ontwikkelingsprogramma's bevatten meetbare doelstellingen en prestaties en gaan in op de inhoudelijke ontwikkeling, de te bereiken resultaten en de benodigde geldmiddelen.

Deze programma's zijn te herleiden naar een drietal «pijlers» binnen het grote stedenbeleid, namelijk de pijler «economie & werkgelegenheid», de pijler «fysieke infrastructuur» en de pijler «sociale infrastructuur». Bij de pijler «fysieke infrastructuur» heeft Justitie een belang bij het bevorderen van maatregelen ter verbetering van de verkeers- en sociale veiligheid. De belangrijkste pijler voor Justitie is echter de «sociale infrastructuur».

Op basis van toetsing van de bovengenoemde ontwikkelingsprogramma's vindt uiteindelijk de toedeling van rijksbudgetten richting de steden plaats.

Voor wat betreft Justitie in relatie tot het grote stedenbeleid kan worden opgemerkt, dat geen budgetten rechtstreeks richting de steden beschikbaar worden gesteld. Justitie stelt namelijk middelen beschikbaar aan de justitie-onderdelen binnen een stad. Zo worden binnen de pijler «sociale infrastructuur» middelen beschikbaar gesteld voor «individuele traject begeleiding» (ook in een strafrechtelijk kader), «wijkgerichte programma's preventieve opvoedingsondersteuning» en «Community that care»



(samen met VWS), de projecten «strafrechtelijke opvang verlaafden (SOV)» en een verdere uitbouw van het project «Justitie in de buurt (Jib)» met drie tot vier Jib's per jaar tot een 15 in 2002. Vervolgens kunnen vanaf 2002 nog eens 8 extra Jib's met de vrijvallende middelen uit de besparing uitvoeringskosten inning omroepbijdragen worden gefinancierd. Justitie streeft ernaar om op lokaal en regionaal (arrondissement)niveau werkafspraken te maken tussen de steden en de justitiële diensten. De hoofdofficier van Justitie gaat daarin een coördinerende en sturende rol vervullen.

### *2.2.2 Bestuurlijke handhaving*

#### *Handhaven op niveau*

Op vrijwel alle beleidsterreinen van de overheid werken verschillende handhavers van Rijk en gedecentraliseerde overheid samen om bij te dragen aan een adequaat niveau van regelnaleving. Justitie start op decentraal niveau stimuleringstrajecten met het doel «best practices» te ontwikkelen en uit te dragen. Hiermee wordt gestreefd naar verdere professionalisering en verbetering van de samenwerking tussen de betrokken handhavers. De «best practices» zijn bedoeld als leidraad en inspiratiebron voor handhavers op het beleidsterrein van het betreffende stimuleringstraject. Daarnaast beoogt Justitie ook in meer algemene zin impulsen te geven aan de doeltreffendheid, doelmatigheid en kwaliteit van de rechtshandhaving voor de ordeningswetgeving. Een eerste project rond de handhaving van de leerplicht is inmiddels in Breda van start gegaan. Op verschillende andere terreinen zullen dergelijke stimuleringstrajecten van start gaan, zoals rond de afschaffing van het bordeelverbod, de uitvoering bestuursovereenkomsten handhaving milieuwetgeving en veiligheid in en rond het openbaar vervoer. Deze trajecten zijn een vervolg op het kabinetsstandpunt «Handhaven op niveau», dat naar verwachting kort na het verschijnen van deze begroting aan de Tweede Kamer zal worden aangeboden.

Voor zover nodig zal het kabinetsstandpunt «Handhaven op niveau» ook de beleidsvisie zoals neergelegd in het kabinetsstandpunt «Handhaving door bestuurlijke boeten» van 1 juli 1994 (1993–1994, 23 400, nr. 48) actualiseren. Daarbij gaat het er vooral om een algemene oriëntatie voor het gebruik van de verschillende sanctieinstrumenten te presenteren als houvast voor beslissingen over het sanctieinstrumentarium op specifieke beleidsterreinen.

### *2.2.3 Strafrechtelijke handhaving*

#### *Het Openbaar Ministerie (artikel 09.05)*

De beleidsprioriteiten van het Openbaar Ministerie (OM) voor 2000 vloeien voort uit het meerjarig plan van het OM «Perspectief op 2002», waarbij een drietal uitgangspunten centraal staan. Het eerste punt richt zich op het realiseren van een evenwichtige rechtshandhaving. Dat betekent voorrang bij de aanpak van ernstige normschendingen, en concentratie op – de dreiging van – stelselmatige overtredingen en op situaties waarin het strafrecht effectief is omdat ook anderen hun verantwoordelijkheid nemen. Ten tweede wordt de aandacht gelegd bij een afgewogen zaaksaanpak, extra inspanningen in zeer gevoelige/kwetsbare zaken, streven om zaken waar mogelijk snel af te doen en bevorderen dat mogelijkheden worden benut om in het voortraject bevredigende oplossingen te vinden. Als laatste wordt het belang onderkend van het verzorgen van een organisatie die zowel tegemoet

komt aan de tot gebiedsgericht werken als aan de noodzaak om specialis- tische deskundigheid te bundelen. Een organisatie waarin de logistieke planning ook met de ketenpartners goed is gerealiseerd, en van waar uit burgers correct bejegend worden. Voorts is een nadrukkelijke koppeling gelegd met de landelijke thema's die de komende jaren de aandacht vergen van de politie, zoals beschreven in het «Beleidsplan Nederlandse Politie». Vanuit genoemde uitgangspunten zijn de beleidsprioriteiten voor het jaar 2000 voortgekomen. Deze prioriteiten zijn enerzijds een voortzet- ting van de in 1999 geformuleerde prioriteiten en anderzijds een nadere invulling van het in eerdere jaren ingezette beleid van het OM.

Tijdens de behandeling van het Wetsvoorstel reorganisatie openbaar ministerie en instelling landelijk parket in de Tweede Kamer op 25 maart 1998 is toegezegd dat jaarlijks in de begroting zou worden vermeld of in een concreet geval gedurende het afgelopen jaar door de minister een bijzondere aanwijzing ex. Art. 127/128 is gegeven. De Wet reorganisatie OM is op 1 juni 1999 van kracht geworden. Er zijn tot op heden door mij geen bijzondere aanwijzingen gegeven. Volledigheidshalve merk ik op dat sinds de installatie van het huidige kabinet ook geen bevelen ex. Art 5 RO (oud) zijn gegeven die betrekking hadden op concrete zaken.

#### *Georganiseerde criminaliteit (artikel 10.02)*

De bestrijding van de georganiseerde criminaliteit blijft aandacht op zowel internationaal als nationaal niveau behouden. Het vereist creatieve en ingrijpende opsporingsmethoden die niettemin duidelijk genormeerd zijn.

Op internationaal niveau wordt, onder meer, binnen het kader van de Raad van Europa en de Europese Unie gesproken over de bestrijding van georganiseerde criminaliteit. Binnen de Multi Disciplinaire Werkgroep van de Europese Unie wordt aandacht besteed aan de tenuitvoerlegging van het Actieplan ter bestrijding van de georganiseerde criminaliteit, zoals aangenomen onder het Nederlandse voorzitterschap – en het vervolg daarop. Het voornoemde Actieplan bevat 15 politieke richtsnoeren en 30 specifieke aanbevelingen. De werkgroep Politie Samenwerking – binnen de Europese Unie – richt zich meer op het verbeteren van de praktische samenwerking zoals, de legale interceptie van telecommunicatie, de aanpak van voetbalvandalisme, het gebruik van DNA-technieken en de problematiek rond vermiste personen en niet-geïdentificeerde lijken.

Daarnaast is nationale aandacht van belang omdat de schaal waarop georganiseerde criminaliteit zich afspeelt een louter lokale of regionale aanpak overstijgt.

Het WODC-rapport «Georganiseerde criminaliteit in Nederland» zal op basis van adviezen van politie en OM leiden tot aanpassing van de prioriteitenstelling. Het streven is om naast de «traditionele» georgani- seerde misdaad, veelal drugshandel, oog te krijgen op andere vormen, zoals de mensensmokkel en -handel, de zware milieucriminaliteit en de georganiseerde grootschalige fraude.

Twee actuele ontwikkelingen zijn op dit terrein in 2000 van speciaal belang. In de eerste plaats de verschijning van het rapport van de Tijdelijke commissie evaluatie opsporingsmethoden. Deze commissie komt tot de conclusie dat sinds het uitkomen van het enquêterapport in 1996 veel werk is verzet om de organisatie van de bestrijding van de georganiseerde criminaliteit te herordenen. De door de enquêtecommis- sie geconstateerde crisis is voorbij, het gezag is hersteld. De regering beschouwt het rapport allerm minst als een aanmoediging om een pas op de

plaats te maken. Daarvoor bevat het rapport ook te veel waardevolle aanbevelingen om tot (verdere) verbeteringen te komen. Op 22, 23 en 24 juni 1999 is het rapport van de commissie voorwerp geweest van een debat tussen commissie en Tweede Kamer. Op 29 juni debatteerde de Kamer met mij over Hoofdstuk 5 van het rapport, dat handelt over Bijzondere bevindingen van de commissie. Onlangs heb ik de Tweede Kamer bij brief laten weten op welke wijze het nadere onderzoek naar de bijzondere bevindingen zal worden ingericht. Voorts heb ik inmiddels samen met mijn ambtgenoot van BZK de Tweede Kamer de kabinetsreactie op de overige hoofdstukken van het rapport aangeboden. In deze reactie wordt, op basis van het rapport, gesteld dat op onderdelen nadere regelgeving geboden is. De regering zal daarbij uit blijven gaan van het formeel wettelijk kader dat met de aanvaarding van de Wet bijzondere opsporingsbevoegdheden tot stand is gekomen. Gekozen wordt dan ook voor verfijning van het formeel wettelijk kader door middel van OM-regelingen. Uiteraard zal na de inwerkingtreding van de wet op 1 februari 2000 verdere verfijning plaatsvinden door middel van jurisprudentie. Ten aanzien van de organisatie van de opsporing wordt geschetst dat, binnen de uitgangspunten van ons gedeconcentreerde politiebestedel, gewerkt zal worden aan een verdere stroomlijning van de opsporing op bovenregionaal en nationaal niveau. Aangegeven is dat dit in de eerste plaats vraagt om een strakkere regeling van de informatiehuishouding bij de politie en een duidelijker inbedding in het politiebestedel van bovenregionaal en nationaal werkende eenheden. Ten aanzien van het gezag over de opsporing, die door het OM wordt uitgeoefend, stelt het kabinet vast dat de commissie belangrijke verbeteringen heeft aangetroffen ten opzichte van de periode waarop het onderzoek van de parlementaire enquêtecommissie betrekking had. De betrokkenheid van het OM bij de opsporing is sterk verbeterd. Dat geeft, in combinatie met de afronding van de reorganisatie van het OM, de gelegenheid om het accent het komende jaar te gaan leggen op een grotere uniformering in de gezagsuitoefening, een verdere invulling van de prioritering van onderzoeken en een verdere invulling van de sturende en toetsende rol van het College van procureurs-generaal (PG's).

De tweede actuele ontwikkeling is de inwerkingtreding van de Wetsvoorstellen Bijzondere opsporingsbevoegdheden, Herziening gerechtelijk vooronderzoek en Politierregisters op 1 februari 2000. Deze inwerkingtreding markeert het einde aan de crisis in de normering die door de enquêtecommissie werd geconstateerd. Om deze belofte daadwerkelijk in te lossen, wordt de opsporings- en rechtspraktijk goed op de inwerkingtreding voorbereid. Hiertoe is op 22 oktober 1998 een implementatietraject gestart, dat zich toespitst op opleiding en voorlichting (van politiemensen, leden van het openbaar ministerie en rechters), op het ontwerpen van uitvoeringsregelingen en op aanpassingen van de bedrijfsorganisatie. In december 1998 is in de overlegvergadering van de minister van Justitie en het College van PG's besloten dat daarnaast een handleiding zal worden opgesteld voor de toepassing van de bijzondere opsporingsbevoegdheden. De eerste aanzet hiertoe, de notitie «de Wet bijzondere opsporingsbevoegdheden in de praktijk» is op 15 april 1999 in de Overlegvergadering met het College van PG's geaccordeerd. Op basis daarvan wordt nu gewerkt aan de volgende thema's: werkwijze CID en tactische recherche, gevolgen van de wijziging voor het vastleggen en bewaken van de gegevens in de registers, verfijning van het begrippenkader en een andere uitwerking van het verbod op doorlaten, administratieve organisatie en afscherming op basis van art. 187d Sv. Uit deze opsomming blijkt dat een belangrijk deel van de aanbevelingen van de

Tijdelijke Commissie Evaluatie Opsporingsmethoden in dit traject worden meegenomen. Alle genoemde activiteiten zullen voor 1 februari 2000 hun beslag hebben gekregen.

*Financieel economische criminaliteit (artikel 01.01 en 09.05)*

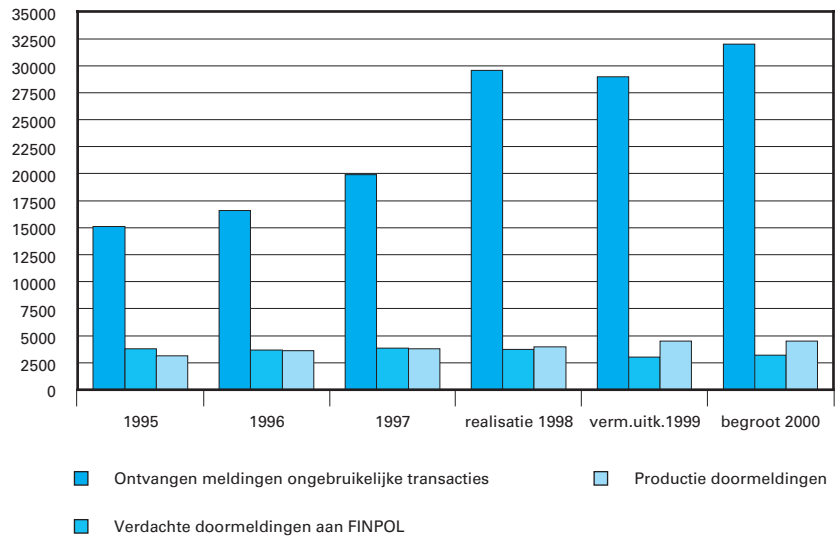
Financieel economische criminaliteit wijkt af van de meer traditionele vormen van criminaliteit. Fraude en witwassen leveren voor daders snel winst op zonder dat direct sprake is van een aantoonbare slachtoffer. De omvang van het financieel gewin en de ontwrichtende werking die deze vormen van criminaliteit (kunnen) hebben op de pijlers van de verzorgingsstaat (verdelingen van lasten en publieke middelen) en het financiële bestel (vertrouwen in het maatschappelijk/economisch verkeer), vereisen een verhoogde aandacht van Justitie.

De strafrechtelijke handhaving van het recht in het financieel-economisch verkeer behoort tot de kerntaken van Justitie. De aanpak van financieel economische criminaliteit vergt een kwalitatief hoogstaand opsporings- en vervolgingsapparaat, maar dat niet alleen. Voortzetting van de goede samenwerking op dit terrein met het ministerie van Financiën is van belang. Ook dient nauw te worden samengewerkt met de bijzondere opsporingsdiensten en met de betrokken private partners (o.a. financiële instellingen) die op dit terrein een taak en verantwoordelijkheid hebben om financieel economische criminaliteit doeltreffend en doelmatig te bestrijden.

Naar aanleiding van het eindrapport van de Stuurgroep Financieel Recherchen zijn in 1998 en 1999 vier regio- en arrondissementsoverschrijdende samenwerkingsverbanden tussen politie en openbaar ministerie tot stand gebracht om fraude te bestrijden. Daarnaast wordt nog dit jaar een begin gemaakt met het opzetten van vergelijkbare samenwerkingsverbanden in Rotterdam en Den Haag. In het jaar 2000 volgt Amsterdam.

Een belangrijk instrument bij de aanpak van de financieel-economische criminaliteit zijn de meldingen ongebruikelijke transacties. Voor 2000 worden 32000 meldingen van de financiële instellingen verwacht. Naar verwachting zullen 4 500 zaken (productie doormeldingen) met een doormelddatum in 2000 aan de politie kenbaar worden gemaakt. Verwacht wordt dat 3 200 zaken met een transactiedatum in 2000 worden doorgemeld.

**Figuur 3: Meldpunt ongebruikelijke transacties**



Bron: MOT.

Ook op het terrein van de wetgeving staan de ontwikkelingen voor de bestrijding van financieel economische criminaliteit niet stil. Bij de Eerste Kamer is thans aanhangig het wetsvoorstel «concentratie strafbaarstelling frauduleuze gedragingen» (1994–1995, 239 993, nr. 178). Mede onder invloed van internationale regelgeving is voorts een wetsvoorstel inzake aparte strafbaarstelling van het witwassen voorbereid. Dit is begin 1999 aan een aantal instanties voor advies rondgezonden. Na verwerking van de commentaren hoopt de regering in het najaar van 1999 een wetsvoorstel aan de ministerraad aan te bieden.

Op 10 april 1999 is het wetsvoorstel tot goedkeuring van enkele verdragen inzake de bestrijding van fraude en corruptie (1998–1999, 26 468, nrs. 1–3) alsmede het wetsvoorstel herziening corruptiewetgeving (1998–1999, 26 469, nrs. 1–3) bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal ingediend. Tezamen met de betrokken partners wordt gewerkt aan de realisatie van een adequate aanpak van nationale en internationale corruptiebestrijding. Met betrekking tot de invoering van de Euro is door de bewindslieden van Justitie en van Financiën bij de Tweede Kamer een wetsontwerp ingediend ter bescherming van de Euro (1998–1999, 26 492) zolang de Euro nog geen wettig betaalmiddel is. Tevens wordt bescherming geboden aan de gulden (in verband met het inwisselen daarvan) zodra de gulden geen wettig betaalmiddel meer is. Ook zal in EU-verband gewerkt worden aan een instrument voor een betere bescherming van de Euro op EU-niveau. Een ander onderwerp dat momenteel in EU-kader wordt besproken is «fraude met niet-contante betaalmiddelen». Nationaal wordt in het kader van de wet Computercriminaliteit ten aanzien van een aantal van deze betaalmiddelen een wijziging van artikel 232 van het wetboek van Strafrecht voorgesteld.

In vervolg op de WODC-evaluatie van de ontnemingswetgeving, zullen in de uitvoering en de wetgeving initiatieven worden ontplooid (zie brieven aan TK van 29 oktober 1998 (1998–1999, 26 268, nr. 1) en 26 maart 1999 (1998–1999, 26 268, nr. 2)).

### *Kinderpornografie en zedenzorg*

Met de opkomst van videocamera's is de productie en verspreiding van kinderpornografie de laatste decennia toegenomen. In 1996 is een wetswijziging in werking getreden. De maximumstraf op het verspreiden, openlijk tentoonstellen, vervoeren en het in voorraad hebben van kinderpornografie is toen verhoogd naar een gevangenisstraf van 4 jaar (was 3 maanden). Wordt van dit misdrijf een beroep of gewoonte gemaakt, dan is de maximumstraf 6 jaar.

Het verspreiden van kinderpornografie via Internet is een relatief nieuw probleem. Aan het juridisch kader voor toezicht, opsporing en handhaving op dit terrein wordt gewerkt. Het door de Internet service providers ingestelde Meldpunt Kinderporno speelt een belangrijke rol bij het signaleren van kinderporno op Internet.

Het in 1999 ingediende wetsvoorstel Computercriminaliteit II bevat een reeks aanpassingen van de Wetboeken van Strafrecht en van Strafvordering aan nieuwe ontwikkelingen in de informatietechnologie. Onderdeel van het wetsvoorstel is een nadere regeling van de strafrechtelijke aansprakelijkheid van tussenpersonen zoals Internet Service Providers. In 2000 moet een landelijke voorziening de regionale politiekorpsen en de arrondissementsparketten ondersteunen in de aanpak van kinderpornografie. Dit jaar is al begonnen met een project bij het regionale politiekorps Utrecht. De departementen van Justitie en BZK hebben hiervoor eenmalig een miljoen gulden beschikbaar gesteld. De activiteiten bestaan uit het verder ontwikkelen van een gemeenschappelijke databank, het realiseren van een netwerk van aanspreekpunten, het verrichten van operationele onderzoeken en het voortzetten en intensiveren van pro-actieve internetsurveillance en digitaal rechercheren. Deze initiatieven maken onderdeel uit van een kabinetsnota, van juli 1999, die alle lopende en voorgenomen activiteiten ter bestrijding van seksueel misbruik van kinderen beschrijft.

In mei 1999 zijn de aanpak van de verbeteringen van de zedenzorg bij de politie en het OM in gang gezet. Dit is gebeurd naar aanleiding van een rapportage van de Inspectie voor de politie met daarin een twaalfal aanbevelingen van zowel inhoudelijke als organisatorische aard. Met mijn ambtsgenoot van BZK heb ik een stuurgroep gevormd om deze aanbevelingen te implementeren. Inmiddels ligt er een plan van aanpak met daarin vijf deelprojecten. Het plan van aanpak is afgelopen zomer naar de Tweede Kamer gestuurd.

### *Vermiste personen*

De registratie en opsporing van vermiste personen is verbeterd. Inmiddels zijn in 24 van de 26 korpsen regionale coördinatoren voor vermiste personen aangesteld, waarvan een landelijk coördinator bij de CRI. Daarnaast wordt gewerkt met een standaardprocedure om bij eerste aangifte te kunnen vaststellen of het hier mogelijk gaat om een serieuze vermissing. Onderzocht wordt of het haalbaar is een DNA-databank voor vermiste personen op te zetten.

### *Verkeershandhaving (artikel 08.04, 09.05 en 10.04)*

Ter uitvoering van het kabinetsstandpunt IBO-Verkeershandhaving van december 1997 (1997-1998, 25 846, nrs. 1-3) is een forse intensivering van de verkeershandhaving gestart in de vorm van regioplannen. De regioplannen vormen een verdere ontwikkeling van de succesvolle gebiedsprojecten, die zich richten op handhaving van de maximumsnelheid. In de vijf regio's waar gebiedsprojecten draaien is een afname van het aantal dodelijke verkeersslachtoffers met 10% geconstateerd, terwijl

het aantal snelheidsovertredingen vaak met meer dan 10% is teruggelopen. In de regioplannen wordt op een integrale wijze aan de verkeershandhaving gewerkt op basis van ongevalanalyses, waarbij nauwgezet de resultaten van de inspanningen worden gevolgd. De plannen richten zich niet alleen op snelheid, maar ook op de overige speerpunten van het verkeersveiligheidsbeleid (rijden onder invloed, rood licht, en verplichting tot dragen van bromfietshelm en gordel). Per saldo is voor een periode van vier jaar een extra investering in de verkeershandhaving beschikbaar van jaarlijks ca. f 75 mln. Uitgaande van de positieve effecten van de huidige regioplannen is besloten deze aanpak te intensiveren. Inmiddels zijn 8 regioplannen gestart c.q. in voorbereiding.

Het in het kabinetsstandpunt IBO-V aangekondigde onderzoek naar de kansen en risico's van (varianten van) verkeershandhaving door het bestuur zal volgens de huidige planning eind 1999 gereed zijn. Verwacht wordt dat in het eerste trimester 2000 het kabinetsstandpunt in reactie op het onderzoeksrapport naar de Tweede Kamer zal worden verzonden.

#### *Terugdringen illegaal wapenbezit*

Het toenemend bezit en gebruik van wapens draagt bij aan het ontstaan en de cumulatie van geweld. In het Beleidsplan Nederlandse Politie 1999 – 2002 heeft het Kabinet een aantal maatregelen aangekondigd die het wapenbezit moeten voorkomen en ontmoedigen. Verboden wapens moeten in beslag genomen worden en de straffen op illegaal (vuur)wapenbezit moeten omhoog. Het Kabinet zal voorstellen doen om de politie meer mogelijkheden te bieden ter bestrijding van het (verkrijgen van) wapenbezit.

Een landelijke aanpak in de bestrijding van de im- en export van vuurwapens is wenselijk. De aandacht concentreert zich hierbij met name op de Oost-Europese landen. De informatie-uitwisseling tussen de korpsen en met de Divisie Centrale Recherche Informatie dient verbeterd en verder gestandaardiseerd te worden. Ook zal de politie scherper moeten toezien op de legale wapenhandel. Voorkomen moet worden dat via de legale handel wapens weglekken in het criminele circuit.

#### *EK2000*

De eerste weken van juni 2000 staan in het teken van de Europese kampioenschappen (EK) voetbal. Baanbrekend is dat dit toernooi door Nederland én België gezamenlijk wordt georganiseerd. Om de EK feestelijk te kunnen laten verlopen is veiligheid een essentiële voorwaarde. Voor Justitie betekent dit onder meer dat vermoedelijke relschoppers uit andere landen zoveel mogelijk zullen worden geweerd, vooral door internationale gegevensuitwisseling en door tickets op naam te verkopen. Ook wordt gewerkt aan het maken van internationale afspraken op het terrein van de stadionverboden. Als vermoedelijke vandalen toch richting België of Nederland reizen zal getracht worden hen aan de grens te onderscheppen en terug te sturen. Dat geldt evenzeer bezoekers, bij wie van strafbare gedragingen sprake is.

Het OM heeft een op de EK2000 toegesneden plan van aanpak ontwikkeld waarin «naast preventieve maatregelen- ook de noodzakelijke repressieve maatregelen worden vormgegeven. Zo investeert het OM onder meer in snelrecht.

#### *Aftappen (artikel 09.03)*

Sinds 15 december 1998 zijn de aanbieders van openbare telecommunicatiediensten en -netwerken verplicht om de diensten en netwerken die zij exploiteren aftapbaar te maken. De lagere regelgeving onder de Telecommunicatiewet zal naar verwachting in 2000 worden

afgerond. Het Centraal Informatiepunt Onderzoek Telecommunicatie (CIOT) wordt in het eerste kwartaal van 2000 operationeel. Ook Internet Service Providers (ISP's) zullen na 15 augustus 2000 moeten voldoen aan alle aftapbepalingen van de Telecommunicatiewet. Dit vergt ook aanpassingen in de tapkamers van de politie. Justitie richt een bureau op ter ondersteuning van de interdepartementale samenwerking op het terrein van het intercepteren van telecommunicatie.

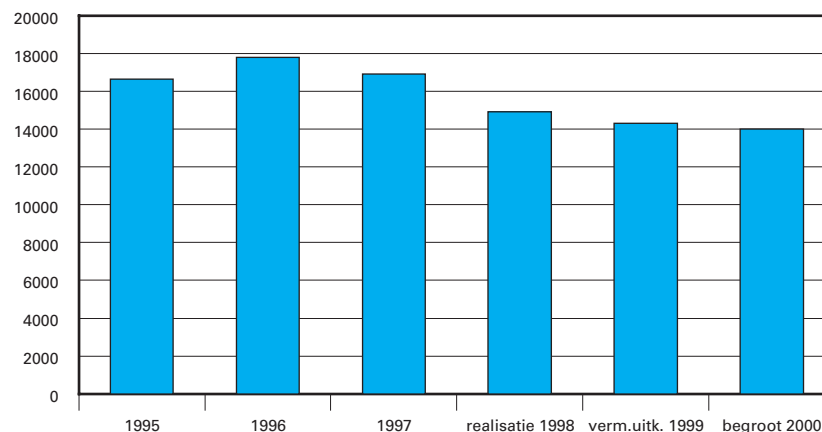
*Forensisch onderzoek (artikel 10.01)*

Het Gerechtelijk Laboratorium en het Laboratorium voor Gerechtelijke Pathologie zijn in 1999 gefuseerd onder de naam Nederlands Forensisch Instituut (NFI). Het werkterrein van het NFI is verdeeld over drie vakdirecties: Medisch Biologisch Onderzoek, Chemisch Onderzoek en Fysisch- en Elektronisch onderzoek.

De betekenis van DNA-onderzoek als opsporingsinstrument neemt toe door technologische ontwikkelingen op dat terrein, het wetsvoorstel tot verruimde toepassing van DNA-onderzoek en recente jurisprudentie van de Hoge Raad.

Onderstaande grafiek geeft een overzicht van het aantal gerealiseerde laboratoriumonderzoeken en secties in 1998 en het vermoedelijk aantal onderzoeken en secties in 1999 en 2000. De lichte daling van het aantal laboratoriumonderzoeken is een gevolg van het sinds 1996 meer prioriteit geven aan de meer complexe zaken. Dit vraagt gemiddeld meer onderzoekscapaciteit per zaak, waardoor bij gelijk blijvende capaciteit het totaal aantal onderzochte zaken daalt. Het aantal secties is de afgelopen jaren een redelijke constante.

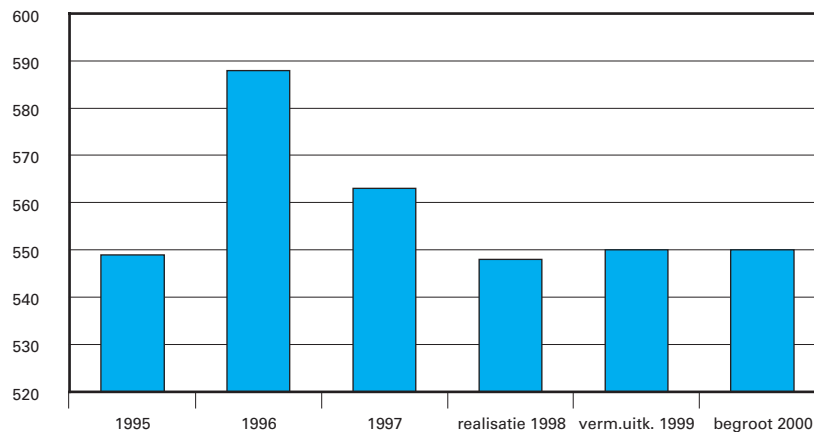
**Figuur 4: Aantal laboratoriumonderzoeken**



Bron: Gerechtelijke Laboratorium.



**Figuur 5: Aantal secties**



Bron: Laboratorium voor Gerechtelijke Pathologie.

### *Internationale rechtshulp*

Criminaliteitsbestrijding is inmiddels een internationale aangelegenheid geworden. Het vrije personen- en goederenverkeer in de EU maakt een intensievere aanpak van grensoverschrijdende criminaliteit noodzakelijk. De rechtshulpverzoeken aan en van Nederland nemen toe en worden bovendien ingewikkelder.

De basis voor de internationaal strafrechtelijke samenwerking zijn de verdragen van de Raad van Europa, Europese Unie en de Verenigde Naties. Hoewel deze verdragen al ruime mogelijkheden geven tot strafrechtelijke samenwerking maken onder meer technologische ontwikkelingen aanpassingen noodzakelijk.

Internationale criminaliteit kan alleen worden aangepakt als de verdragen ook in de praktijk werken. Om deze uitvoering te toetsen worden binnen de EU de lidstaten door middel van een zogenaamde «peer evaluation» geëvalueerd op onder meer de praktische uitvoering en toepassing op nationaal niveau van de internationale verbintenissen inzake de bestrijding van de georganiseerde criminaliteit. De aanbevelingen aan de JBZ-Raad die uit deze evaluaties zullen voortvloeien dienen de verbetering van de praktijk van de internationale samenwerking en meer in het bijzonder van de verlening van rechtshulp in strafzaken.

Een andere weg waarlangs naar verbetering van de samenwerking gestreefd wordt is de bundeling van krachten in het Europees Justitieel Netwerk. Dat netwerk bestaat uit de centrale autoriteiten van de lidstaten die verantwoordelijk zijn voor de internationale juridische samenwerking in de praktijk.

In 2000 zal de landelijke implementatie worden afgerond van een geautomatiseerd systeem, het zogenaamde LURIS, waarin alle bij rechtshulp betrokken instanties (parketten, politie, ministerie) de inkomende rechtshulpverzoeken gaan registreren. Dit systeem kan eraan bijdragen dat Nederland zijn internationale verplichtingen op het gebied van de uitvoering van de rechtshulp gestand kan doen.

### *Beheersovergang Korps Landelijke Politiediensten (artikel 10.04)*

In het kader van de voorgenomen beheersovergang van het KLPD naar BZK is bij de Tweede Kamer eind 1998 een daartoe noodzakelijk voorstel tot wijziging van de Politiewet (1998–1998, 26 461, nr. 2) ingediend.

Daarbij werd toen nog een materiële overgang van het KLPD per 1-1-1999 beoogd, gevolgd door een formele overgang bij het van kracht worden van de wetwijziging. In reactie op één en ander heeft de Tweede Kamer in 1998 de motie Halsema aangenomen, waarin het kabinet werd uitgenodigd aan de feitelijke uitoefening van de beheersverantwoordelijkheid van de minister van Justitie niets te veranderen zolang wetwijziging niet heeft plaatsgevonden.. De motie is door het kabinet overgenomen en de ministers van Justitie en BZK hebben de TK laten weten nu te streven naar een overgang van het KLPD per 1-1-2000. Alle lopende voorbereidingen zijn daarop inmiddels gericht.

#### *Centraal beheer politie – wijzigingen van de Politiewet 1993*

In het Regeerakkoord is afgesproken dat een grootscheepse herziening van de Politiewet 1993 in de komende periode achterwege blijft. Wel wordt op een aantal terreinen de wet aangepast om aan het licht getreden gebreken te herstellen en duidelijkheid te scheppen over verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Zo komt de verantwoordelijkheid voor het centrale beheer van de politie in handen te liggen van één minister, te weten de minister van BZK. Verzekerd dient te worden dat de minister van Justitie diens verantwoordelijkheid voor de nationale en de internationale strafrechtshandhaving optimaal kan blijven uitoefenen. De Politiewet 1993 zal daartoe waarborgen moeten bevatten.

De uitwerking van de afspraken uit het regeerakkoord vinden plaats langs drie tranches.

De eerste tranche betreft de overgang van het beheer van het KLPD van de minister van Justitie naar de minister van BZK. Dit wetsvoorstel is bij koninklijke boodschap van 27 maart 1999 ingediend bij uw Kamer en de schriftelijke behandeling van het wetsvoorstel is in volle gang (1998–99, 26 461, nr. 2).

De tweede tranche betreft de concentratie van beheersbevoegdheden ten aanzien van de politie op rijksniveau bij de minister van BZK. Het wetsvoorstel tot wijziging van de Politiewet 1993 in verband met de concentratie van beheersbevoegdheden op rijksniveau met betrekking tot de regionale politiekorpsen bij de Minister van BZK zal binnenkort bij uw Kamer worden ingediend.

De derde tranche betreft de wijzigingen in de verhoudingen binnen de politieregio's, waarbij de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de korpsbeheerder, de hoofdofficier van justitie, de beheersdriehoek en het regionale college in ogenschouw worden genomen. Deze wijzigingen zijn nog niet neergelegd in een wetsvoorstel, maar zijn op hoofdlijnen beschreven in een notitie Regionaal politiebestedel. Bij brief van 1 juli 1999 bent u over de hoofdlijnen van het regionale politiebestedel geïnformeerd. Ik streef naar een voorspoedige behandeling van de wetsvoorstellen en de hoofdlijnennotitie «Bestel in Balans» (TK 1998–1999, 26 661) door de Tweede Kamer, zodat in deze kabinetsperiode de politie volgens de afspraken uit het regeerakkoord kan worden beheerd en aangestuurd.

#### *Politieonderwijs (artikel 10.02)*

Het politieonderwijs verandert. In 2000 worden met het project «Toekomstig onderwijs voor de Politie (TOP) belangrijke stappen gezet naar een nieuw politie-onderwijsmodel dat vanaf 2002 in werking treedt. Dit model wordt gekarakteriseerd door actuele, op de huidige beroepspraktijk toegesneden beroepsprofielen en eindtermen, door een inzichtelijk kwalificatiestelsel dat in- en uitstroom naar andere types van onderwijs mogelijk maakt, door een grotere betrokkenheid van de beroepsgroep bij de inhoud van het onderwijs, door onafhankelijke examinering en door een meer adequaat financieringsstelsel.

Enkele specifieke opleidingstrajecten die voor Justitie van groot belang zijn worden in 2000 afgerond. Dit betreft onder meer de opleidingen voor de kernteams en divisies zware criminaliteit, de implementatie voor het wetsvoorstel-BOB en het wetsvoorstel-GVO, voor financieel rechercheren en voor jeugd en zeden.

#### *Project Bijzondere Opsporingsdiensten*

Het regeerakkoord stelt dat ten aanzien van de Bijzondere Opsporingsdiensten moet worden gekomen tot versterking van de samenhang in de rechtshandhaving, versterking van de democratische controle, integratie van onderdelen in de politie-organisatie op landelijk niveau. Waarbij bovendien fusiemogelijkheden van bijzondere opsporingsdiensten moeten worden bezien. Momenteel werkt Justitie samen met de zeven betrokken departementen en politie en openbaar ministerie aan de voorbereiding van een Kabinetsstandpunt, dat naar verwachting eind 1999 aan de Tweede Kamer wordt aangeboden.

### **2.3 Rechtspleging**

#### *2.3.1 Modernisering organisatie rechtsprekende macht (artikel 09.05)*

Met de Contourennota (kamerstukken II 1998/99, 26 352, nr. 2) is de start gemaakt van een ingrijpende moderniseringsoperatie van de rechtsprekende macht. Het oogmerk hiervan is rechtspraak op maat te bieden, doorlooptijden te versnellen, de toegankelijkheid van de rechterlijke organisatie te vergroten door de inzet van moderne communicatiemiddelen, de oriëntatie op de omgeving te vergroten, kortom, de kwaliteit van de dienstverlening te verhogen. Een belangrijk deel van de activiteiten neemt de rechterlijke organisatie zelf ter hand via het Programma Versterking Rechterlijke Organisatie (PVRO). Het departement werkt aan wetgeving betreffende de reorganisatie en een groot aantal ondersteunde projecten. Over de voortgang van dit grote project wordt de Tweede Kamer minstens twee keer per jaar geïnformeerd. De eerste voortgangsrapportage verschijnt in november 1999.

Tijdens de reorganisatie gaat het reguliere werk gewoon door en moeten lopende activiteiten tot een goed einde worden gebracht. Het betreft met name activiteiten op het gebied van de afstemming in de strafrechtsketen, de werving, selectie en opleiding van rechters, de derde fase van de herziening van de rechterlijke organisatie, de bestuurlijke onderbrenging van de Tariefcommissie bij het gerechtshof in Amsterdam, de overheveling van Mulderzaken naar de bestuurssectoren van de rechtbanken, de beheersmatige overheveling van de tuchtcolleges op grond van de Wet BIG en de opheffing van het College van Beroep Studiefinanciering.

#### *2.3.2 Raad voor de rechtspraak en de beheersorganisatie van de rechterlijke colleges (artikel 09.05)*

In de aanloop naar de voorbereidingen voor de instelling van de Raad voor de rechtspraak verscheen een aantal belangrijke rapporten. De werkgroep Van den Haak kwam in april 1999 met een deskundigenoordeel. Aan het eind van het afgelopen parlementaire jaar is aan de Tweede Kamer een internationaal rechtsvergelijkend onderzoek gezonden over de positie van een Raad voor de rechtspraak. Daarnaast is een ambtelijke rapportage over de vormgeving en de prestatiegerichte bekostiging van rechterlijke organisaties deze zomer aan de Tweede Kamer aangeboden. Over de inrichting van het gemeenschappelijke

beheer van rechtspraak en OM zal dit najaar na consultatie van de rechterlijke organisatie een afzonderlijk rapport verschijnen. Over de inrichting van het gemeenschappelijk beheer wordt zo mogelijk eind 1999 een beleidsnota aan de Tweede Kamer toegezonden. Daarin wordt ook aandacht besteed aan de relatie tussen de Raad voor de rechtspraak en landelijke diensten voor het gemeenschappelijk beheer en andere voorzieningen als de SSR, de Rechter Ambtenaar In Opleiding (RAIO)-selectiecommissie en de Commissie Aantrekken Leden Rechterlijke Macht. Ook geeft de nota aan hoe de Registratiekamer en de Commissie Gelijke Behandeling aan zullen sluiten bij de beheersstructuur van de rechterlijke organisatie.

### *2.3.3 Strafrechtketen (artikel 09.05)*

Ook het komend jaar besteedt Justitie aandacht aan het adequaat functioneren van de strafrechtketen. Een belangrijk element daarin is de afstemming van het aantal strafzaken dat het OM ter zitting brengt en de capaciteit van de rechtsprekende macht voor de berechting van deze zaken. Uitgangspunt is dat moet worden voorkomen dat zaken zo lang blijven liggen dat de redelijke termijn in de afdoening daarvan wordt overschreden. Door het afsluiten van convenanten tussen het OM en de gerechten wordt zichtbaar welke zaken het komende jaar kunnen worden afgedaan.

Mede met het oog op capaciteitstekorten in de strafrechtspraak heb ik juni van dit jaar een beleidsbrief naar de Tweede Kamer gezonden met daarin opgenomen een pakket aan maatregelen om op korte termijn aankomende rechters actiever te werven, sneller te selecteren en ruimere opleidingsmogelijkheden te bieden.

### *2.3.4 Overheveling Mulderzaken (artikel 09.05)*

In de Contourennota is bevestigd dat de zogenoemde Mulderzaken per 1 januari 2002 worden overgeheveld van de kantongerechten naar de sectoren bestuursrecht van de rechtbanken. Achtergrond van deze overheveling is het bestuursrechtelijke karakter van deze zaken. Thans worden voorbereidingen getroffen voor de start van dit project.

### *2.3.5 College van beroep studiefinanciering en Tariefcommissie (artikel 09.05)*

Het College van beroep studiefinanciering blijft niet zelfstandig voortbestaan. De studiefinancieringszaken in eerste aanleg worden bij de rechtbanken ondergebracht. De streefdatum hiervoor is 1 januari 2001. Beroep wordt dan mogelijk bij alle negentien rechtbanken. In verband met de noodzakelijk geachte expertisevorming worden de personele middelen aan vijf rechtbanken (één per ressort) toegewezen. Vanuit de aangewezen rechtbanken (Alkmaar, Assen, Dordrecht, Roermond en Zutphen) zullen de overige rechtbanken in het ressort worden bezocht voor het houden van zittingen. Verder wordt de mogelijkheid van hoger beroep ingevoerd. Daartoe wordt de Centrale Raad van Beroep aangewezen. De Tariefcommissie zal bestuurlijk worden ondergebracht bij het gerechtshof in Amsterdam. Dit project is deze zomer gestart.

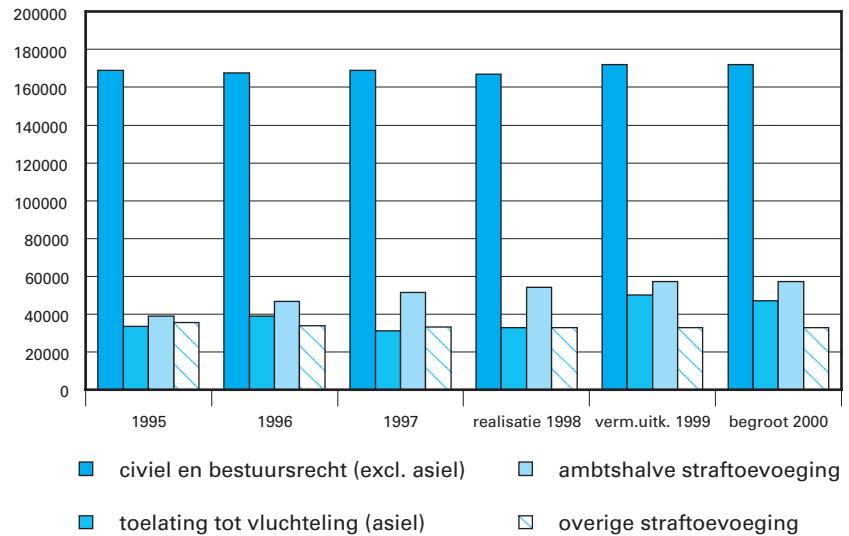
### *2.3.6 Afschaffen verplicht procuraat*

Eind 1998 is het project Organisatorische Gevolgen Afschaffen Procuraat (OGAP) van start gegaan. In dit project worden achtereenvolgens de verschillende activiteiten van de procureur onderscheiden, kwantitatieve gegevens verzameld, inzicht verkregen in de meerwaarde van hun activiteiten en tenslotte alternatieve mogelijkheden van inrichting voor administratieve afwikkeling bij het civiel proces zonder verplicht procuraat geschetst. Inmiddels zijn de eerste twee fasen van het project afgerond. Naar verwachting zal eind 1999 definitieve besluitvorming plaatsvinden waarna kan worden aangevangen met de implementatie van het project.

### *2.3.7 Gefinancierde rechtsbijstand (artikel 09.07)*

Het stelsel van gefinancierde rechtsbijstand is er om ook degenen met een smalle beurs toegang tot het recht te bieden. Uit de evaluatie van de Wet op de rechtsbijstand, welke in december 1998 aan de Tweede Kamer is gezonden, blijkt dat de toegankelijkheid van het stelsel van gefinancierde rechtsbijstand over het algemeen toereikend is. Desondanks dient zich geregeld de vraag of dat ook in de toekomst zo zal blijven. Uit de voorlopige resultaten van het onderzoek naar het aanbod van gefinancierde rechtsbijstand, dat in de loop van 1999 wordt afgerond, blijkt dat enerzijds de aanwas van nieuwe advocaten voor het stelsel onvoldoende is, terwijl anderzijds de advocaten die al langer aan het stelsel deelnemen in toenemende mate het stelsel de rug toe willen keren. In verhouding tot betalende zaken blijken zaken voor minvermogende rechtzoekenden steeds minder aantrekkelijk voor advocaten. Hierdoor neemt het risico toe dat rechtzoekenden niet altijd een advocaat zullen kunnen vinden. Om dit tegen te gaan moet concurrentiepositie van toegevoegde zaken verder worden verbeterd, onder andere door de bureaucratische last te verminderen. Voorts is een betere financiële regeling voor startende advocaten gewenst en moet het imago van de gefinancierde praktijk worden verbeterd. Per 1 januari 2000 zal het vergoedingenniveau in de sociale advocatuur worden verhoogd. Inclusief de indexering van 1 juli 1999 impliceert dit een verhoging naar f 154,- per uur.

**Figuur 6: aantal afgegeven toevoegingen inzake rechtsbijstand**



Bron: DRJB.

Met betrekking tot het beroep op gefinancierde rechtsbijstand zijn figuur 6 de ontwikkelingen van het aantal afgegeven toevoegingen onderscheiden naar de, qua omvang, belangrijkste rechtsterreinen weergegeven. In civiel- en bestuursrechtelijke zaken was tot en met 1998 sprake van een lichte daling in het aantal toevoegingen. Deze daling is vooral toe te schrijven aan de gunstige economische ontwikkelingen. Voor 1999 wordt rekening gehouden met een stijging van het beroep op de voorziening in verband met de (aangekondigde) maatregelen ter versterking en verruiming van de voorziening. Naast deze groei is sprake van toename van toevoegingen op het terrein reguliere vreemdelingenzaken (niet asiel: verblijf en gezinshereniging). De toevoegingen op het terrein van asiel worden met name beïnvloed door het aantal ingediende asielerzoeken. Gelet op de plaats van de rechtsbijstand in de asielketen, namelijk na behandeling in eerste fase door de IND, werkt een toename van de instroom van asielzoekers (zoals in 1998 het geval was) eerst na enige tijd door. De toename bij ambtshalve toevoegingen wordt veroorzaakt door de effecten van intensivering in de strafrechtketen.

De langdurige discussie over de vraag of het stichtingen rechtsbijstand kan worden toegestaan naast hun publieke functie ook betalende zaken te laten behandelen, werd in 1998 afgerond met het verzoek aan de raden voor rechtsbijstand zorg te dragen voor de afbouw van de betalende praktijk. De betrokken raden voor rechtsbijstand hebben de stichtingen rechtsbijstand aangekondigd dat per 1 januari 2000 de betalende praktijk moet zijn ontvlochten uit de stichtingen. Wordt daaraan niet voldaan, dan zal dit gevolgen kunnen hebben voor de financiering van de stichtingen in 2000.

### 2.3.8 No cure no pay (artikel 09.07)

Vanwege de schadelijke neveneffecten is het niet wenselijk dat excessieve beloningsvormen voor het door de advocaat te behalen resultaat in ons land ingang vinden. Het verlenen van rechtsbijstand moet niet afhangen

van het feit of een zaak al dan niet kansloos is. Als dat wel het geval is dreigt immers al snel gunstige risicoselectie: slechts cliënten met een zo voordelig mogelijke zaak worden in behandeling genomen. Dit zou ertoe kunnen leiden dat voor grensgevallen geen advocaat meer te vinden is en hen de toegang tot de rechter in feite wordt ontzegd.

### *2.3.9 Juridische vrije beroepen (artikel 09.07)*

Met de inwerkingtreding van de nieuwe Wet op het notarisambt per 1 oktober 1999 wordt een belangrijke stap gezet in de richting van een versterking van de marktwerking binnen deze beroepsgroep. De mogelijkheden tot toetreding van nieuwe notarissen worden daarmee verbeterd en over een periode van 3 jaar zullen de tarieven steeds vrijer worden. Verwacht wordt dat de dynamiek binnen het notariaat zal toenemen doordat men meer dan voorheen zal inspelen op de behoeften van de consument.

Ook van een nieuwe wet met betrekking tot de gerechtsdeurwaarders moet een verbetering van de marktwerking uitgaan, waardoor de kwaliteit van de dienstverlening verbetert. Door het in 1999 gewijzigde standplaatsenbeleid wordt reeds bewerkstelligd dat toetreding van nieuwe gerechtsdeurwaarders gemakkelijker wordt.

Ten aanzien van de advocatuur moet de lopende evaluatie van de Verordening op de advocaat in dienstbetrekking uitwijzen of de toetredingsmogelijkheid van niet zelfstandig gevestigde advocaten inderdaad is gecreëerd zoals beoogd.

## **2.4 Sanctiebeleid**

### *2.4.1 Heroriëntatie sanctiestelsel (artikel 08.05)*

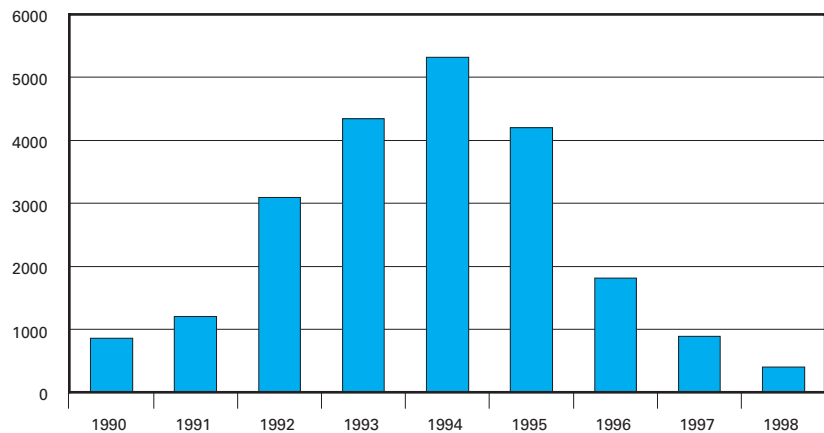
In de begroting voor 1999 werd al aangekondigd dat het wenselijk is het gehele sanctiestelsel nader te bezien op onderlinge samenhang en consistentie, en op de mogelijkheden om nieuwe sanctiemodaliteiten, zoals elektronisch toezicht en penitentiaire programma's, in grotere mate in te zetten, binnen een solide en duidelijk wettelijk kader. Dat wordt nu gedaan. Aan de hand van strafrechtstheoretische noties worden zogehe- ten ontwerpcriteria voor het sanctiestelsel geformuleerd. De bestaande sanctie- en executiemodaliteiten worden aan die criteria getoetst. Tevens worden omgevingsfactoren en de beschikbare middelen hiermee in samenhang gebracht. Op basis van deze analyse zullen voorstellen ter verbetering worden geformuleerd.

Onder meer wordt ingegaan op de voorwaardelijke veroordelingen, de wettelijke fundering van elektronisch toezicht en de gevolgen van de recente wetgeving op het sanctieterrein, zoals de Penitentiaire beginselen- wet en het wetsvoorstel Taakstraffen. Gestreefd wordt om de Kamer nog in 1999 de beleidsnotitie aan te kunnen bieden.

Voor wat betreft de nieuwe prognoses van de intra- en extramurale capaciteitsbehoefte bij het gevangeniswezen, de jeugdinrichtingen en de tbs-sector verwijs ik naar de brief van 27 mei jl. aan de Tweede Kamer (1998–1999, 26 200, nr. 49).

Het aantal heenzzendingen wegens plaatsgebrek is de afgelopen jaren sterk gedaald. Het streven is dat lage niveau te handhaven.

**Figuur 7: Totaal aantal heenzendingen meerderjarige verdachten, 1990–1998**



Bron: DJI.

#### 2.4.2 De tbs-maatregel (artikel 08.05)

In het verlengde van het rapport «Overstromen in-, door-, en uitstroom bij TBS» van het interdepartementaal beleidsonderzoek TBS (IBO-TBS) zullen doeltreffendheid en doelmatigheid van de maatregel worden verbeterd. De doeltreffendheid van TBS behandelingen gaat omhoog door behandelwijzen beter wetenschappelijk te funderen. Daarvoor wordt een expertisecentrum opgericht. De doelmatigheid van TBS maatregelen wordt verbeterd door een nieuwe financieringsvorm, een andere wijze van selectie en plaatsing van ter beschikking gestelden en het leggen van verantwoordelijkheid bij de tbs-klinieken zodra TBS van kracht wordt. Het omvangrijke pakket aan maatregelen van het IBO-TBS zal verder worden uitgewerkt en geïmplementeerd, waar nodig door middel van wetswijziging. In de komende justitiebegrotingen wordt verslag gedaan van de voortgang.

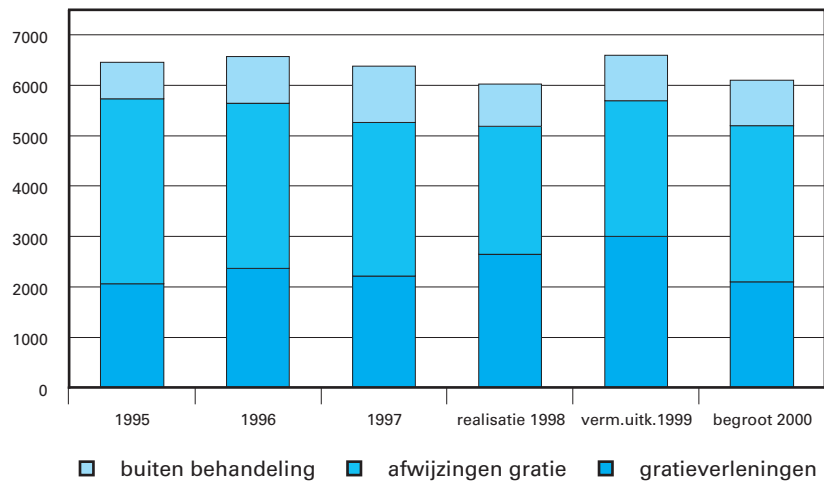
#### 2.4.3 Gratie

In de praktijk blijkt op een andere wijze van de Gratiwet gebruik te worden gemaakt dan door de wetgever werd beoogd. Een aanwijzing hiervoor vormt het toenemende aantal gratieverzoeken. Dit heeft zijn weerslag op doorlooptijden, wachttijden, informatiestromen, coördinatie, en kwaliteit van de gevalsbehandeling.

In 1999 is een project gestart dat in nauwe samenwerking met de ketenpartners (Kabinet der Koningin, Openbaar Ministerie, Zittende Magistratuur, Politie, Centraal Justitieel Incasso Bureau) de knelpunten in kaart brengt en waaruit voorstellen zullen komen voor herinrichting van de keten. De definitieve keuzes daaromtrent zullen naar verwachting in het eerste kwartaal 2000 worden gemaakt. In 2000 zal vervolgens een landelijk implementatietraject worden gestart. Medio 2001 zal het project afgerond zijn. In de tussentijd worden maatregelen uitgevoerd waarmee evidente onvolkomenheden worden aangepakt.



**Figuur 8: Beslissingen naar aanleiding van gratieverzoeken**



Bron: Bestuurszaken.

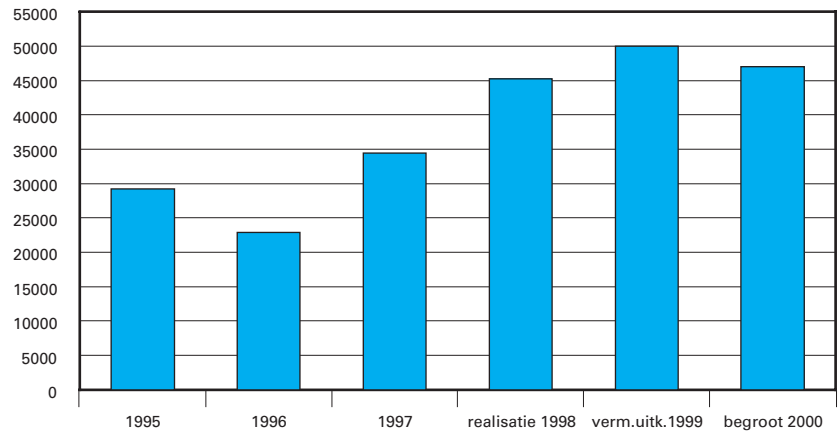
#### 2.4.4 Nieuwe sanctievormen (artikel 08.02 en 08.05)

De gefaseerde invoering van elektronisch toezicht (ET) zal in 2000 voortgaan, de verwachting is dan in het hele land ET beschikbaar te hebben. In 1999 is het zogenaamde penitentiare programma geïntroduceerd. In 2000 is begroot dat het aantal penitentiare programma's 250 detentiejaren zal vervangen, afhankelijk van de te vervangen straffen zullen dit circa 800 penitentiare programma's zijn. Beide sanctiemodaliteiten vergen inspanningen van gevangeniswezen en reclassering. Het wetsvoorstel taakstraffen zal mogelijk in 2000 worden ingevoerd. In ieder geval zullen voorbereidingen worden getroffen om de voorstellen uit de wet na aanneming zo snel mogelijk te implementeren. In het bijzonder zijn dat de invoering van het officiersmodel «taakstraffen» en de invoering van de leerstraf voor volwassenen. De reclassering zorgt ervoor voldoende capaciteit beschikbaar te hebben om het aantal taakstraffen snel uit te kunnen voeren.

#### 2.5 Asiel- en vreemdelingenbeleid

Het aantal ingediende asielverzoeken is de afgelopen jaren gestegen. Om hieraan het hoofd te bieden zijn bij Regeerakkoord een groot aantal maatregelen gepresenteerd.

**Figuur 9: Aantal ingediende asielverzoeken**



Bron: IND.

Het doel van voornoemde maatregelen is het asiel- en migratievraagstuk beter beheersbaar te maken. Belangrijk onderdeel vormt de nota Terugkeerbeleid, een nieuw opvangmodel voor asielzoekers en een nieuwe Vreemdelingenwet. De inwerkingtreding van het Verdrag van Amsterdam zal merkbaar zijn bij de internationale aanpak van het asielvraagstuk.

#### *2.5.1 De nieuwe Vreemdelingenwet (artikel 07.01, 07.02, 09.05 en 09.07)*

Er ligt een wetsvoorstel tot wijziging van de Vreemdelingenwet dat, mede gezien de ingrijpende organisatorische consequenties voor de organisaties in de vreemdelingenketen, in een apart project is voorbereid met uitgebreide consultaties van de betrokken instanties. Verder wordt in samenwerking van de meest betrokken departementen een invoeringswet voorbereid die de aanspraken van toegelaten vreemdelingen op voorzieningen regelt. Het wetsvoorstel nieuwe Vreemdelingenwet levert een bijdrage aan de oplossing van de knelpunten in de asielprocedure door wettelijke waarborgen voor de kwaliteit van de beslissing, het voorkomen van procedures en het bevorderen van vertrek van degenen die niet in Nederland mogen blijven. De belangrijkste veranderingen zijn de beperking van het aantal asielstatussen, het vervallen van de bezwaarfase in de asielprocedure, de verbetering van de kwaliteit van de beslissing op de asielaanvraag en de introductie van hoger beroep in vreemdelingenzaken. De regering streeft naar inwerkingtreding van de wet begin 2001.

#### *2.5.2 Mensensmokkel (artikel 07.01)*

Het komende jaar wordt de samenwerking tussen verschillende departementen om mensensmokkel tegen te gaan voortgezet en geïntensiveerd. In 1998 werden de opsporings- en vervolgingsinspanningen bekrachtigd met de oprichting van de «taskforce mensensmokkel». In 1999 is de organisatie achter de bestrijding van de mensensmokkel voltooid, het komende jaar moeten de eerste resultaten zichtbaar worden.

### 2.5.3 Sturing in de keten

Als gevolg van de hoge instroom van asielzoekers, die zich sinds de zomer van 1997 heeft voorgedaan, is een groot aantal beleidsmatige en beheersmatige maatregelen getroffen. Het tegelijkertijd doorvoeren van beleidsintensiveringen en het uitbreiden van de uitvoerende organisaties in capacitaire zin, vereist een hoge mate van regie tussen de verschillende direct bij de asielketen betrokken departementen en organisaties (Justitie, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Buitenlandse Zaken, het Centraal Orgaan opvang asielzoekers, de Immigratie en Naturalisatiedienst, de Vreemdelingendiensten, de Koninklijke Marechaussee, de Stichtingen rechtsbijstand asiel, de Vreemdelingenkamer en de tolken en vertalers).

Sturing in de asielketen is belangrijk omdat maatregelen van de ene organisatie gevolgen kunnen hebben voor het functioneren van de andere organisaties, zowel in negatieve als in positieve zin. Bovendien toonde de hoge instroom in de afgelopen jaren dat de diverse ketenpartners op verschillende momenten de gevolgen daarvan ervaren.

In de eerste helft van 1999 is onderzocht hoe de sturing en afstemming verbeterd kan worden. De aanbevelingen uit dat onderzoek richten zich op meer resultaatgerichte afspraken op strategisch niveau en controle op de naleving daarvan. In de toekomst wordt de organisatie en de kwaliteit van de informatievoorziening binnen de asielketen verbeterd. Hiertoe wordt een aantal acties voor de korte-, de middellange- en de lange termijn ondernomen. Het einddoel op lange termijn is het opzetten van een structureel informatiesysteem ten behoeve van de ketensturing. Voor de korte- en middellange termijn ligt de nadruk op verbetering van de afstemming en het vergroten van de vergelijkbaarheid en standaardisatie van de gegevens.

Nadat, in overeenstemming met andere betrokken departementen, een plan van aanpak is opgesteld, wordt vanaf de tweede helft van 1999 een aanvang gemaakt met het invoeren van de aanbevelingen.

### 2.5.4 Terugkeerbeleid (artikel 07.01)

Op 25 juni 1999 is een notitie inzake het terugkeerbeleid aan de Tweede Kamer gezonden. Het centrale uitgangspunt is en blijft dat een beslissing tot het niet toelaten betekent dat degene ten aanzien van wie een dergelijke beslissing is genomen Nederland weer dient te verlaten. De primaire verantwoordelijkheid voor de terugkeer ligt dan bij de betreffende vreemdeling. Zelfstandige terugkeer is daarbij de meest wenselijke optie; de gedwongen terugkeer blijft daarvan het noodzakelijke complement.

Het onderwerp terugkeer komt in elke fase van de toelatingsprocedure nadrukkelijk aan de orde.

Na een onherroepelijke afwijzing van het toelatingsverzoek wordt de vreemdeling – conform het regeerakkoord – een periode van vier weken gegund om de zelfstandige terugkeer daadwerkelijk te realiseren.

In beginsel kan de vreemdeling vanaf het begin verblijven in hetzelfde asielzoekerscentrum. Voor clusters van opvangcentra komen er units voor de begeleiding van de vreemdeling bij het realiseren van zijn zelfstandige terugkeer. Verder zal de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) door Justitie in staat worden gesteld haar activiteiten, onder andere op het terrein van doormigratie – op regionaal niveau te verrichten.

Als na vier weken de vreemdeling niet vertrokken is, zullen alle voorzieningen worden beëindigd. Dat geldt niet voor de vreemdelingen die buiten hun schuld niet kunnen vertrekken. Ter voorkoming van illegaal verblijf in Nederland wordt op het gebied van de vreemdelingenbewaring en de ongewenstverklaring in de Terugkeernotitie een aantal beleidsintensiveringen voorgesteld.

Er komt een Project terugkeer en – op regionaal niveau integrale terugkeerteams om een adequate uitvoering van het beleid te verzekeren. Het nieuwe terugkeerbeleid is van kracht vanaf het moment, naar verwachting per 1 januari 2000, waarop het herziene stappenplan opvangvoorzieningen is gepubliceerd.

#### *2.5.5 Uitbreiding IND en vreemdelingenkamers (artikel 07.01 en 09.05)*

De afgelopen jaren, vooral in 1998, is het aantal asielzoekers in Nederland enorm toegenomen en dat heeft grote organisatorische gevolgen voor de IND gehad. Het programma Groei IND anticipeert op een structurele toename van de asielaanvragen en beoogt de organisatie hiervoor gereed te maken. Randvoorwaarde bij de uitvoering daarvan is dat de huidige organisatie zo min mogelijk wordt belast en verstoord. Hoofddoelstellingen zijn het realiseren van extra verwerkingscapaciteit en tegelijkertijd het borgen van een kwalitatief goed werkende organisatie.

Om de programmadoelen te realiseren worden in 2000 de volgende projecten uitgevoerd:

- Vestiging van een nieuw aanmeldcentrum (AC) in Regio Noord Oost;
- Uitbreiding van de verwerkingscapaciteit van Regio Midden;
- Vestiging van een nieuw Kennis en Leer Centrum (KLC);
- Verbetering van het «voorraadbeheer» op landelijk en regionaal niveau;

Daarnaast zal de IND zich in het komende jaar moeten voorbereiden op de inwerkingtreding van de nieuwe Vreemdelingenwet.

Naar verwachting zal deze wet grote gevolgen hebben voor de werkprocessen van de IND en zullen er maatregelen moeten komen om de overgangsproblematiek te beperken.

In 1999 zijn maatregelen voor kwaliteitsverbetering in gang gezet, waaronder een klachtenprocedure die voldoet aan de eisen van de Algemene Wet Bestuursrecht.

Ook worden maatregelen genomen om rechters adequaat toe te rusten voor de behandeling van de toegenomen aantallen beroepszaken op grond van de Vreemdelingenwet. Vreemdelingrechtspraak zal in de toekomst op meer locaties plaatsvinden dan de huidige vijf over het land verspreide vreemdelingskamers.

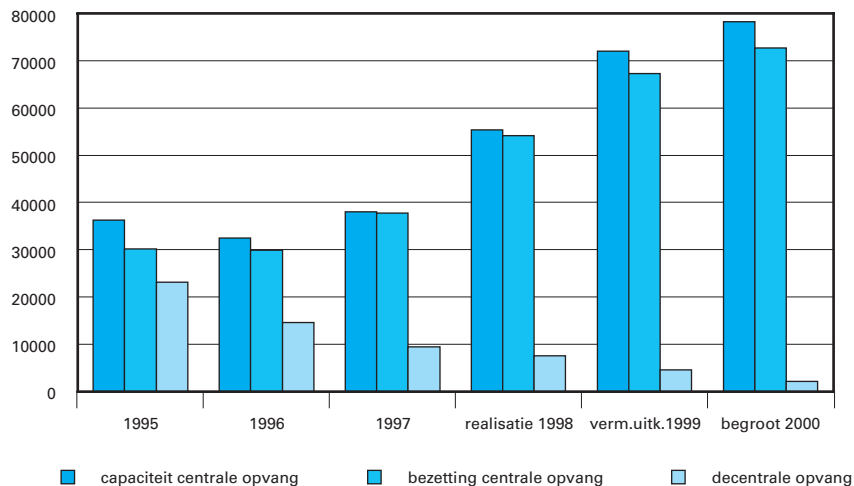
#### *2.5.6 Opvang (artikel 07.02)*

In 1999 is gestart met de voorbereiding van de overgang naar een nieuw opvangmodel voor asielzoekers. Over het nieuwe opvangmodel zal nog nader overleg plaatsvinden met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en het Interprovinciaal Overleg waarna besluitvorming in het kabinet aan de orde is. Het model zal in de loop van 2000 geleidelijk worden ingevoerd. In dat model worden naast (grootschalige) centra ook woningen gebruikt voor de opvang. Op deze manier zullen schommelingen in aantallen asielzoekers beter op te vangen zijn en kunnen de totale kosten van de opvang met 5% worden teruggebracht. Met deze maatregel

wordt de helft van de versoberingstaakstelling die aan de opvang is opgelegd, ingevuld. Over de invulling van de andere helft van de taakstelling wordt op dit moment met het COA overlegd.

Daarnaast wordt het aantal centra uitgebreid. Het streven is er op gericht om ook buffercapaciteit te verwerven. In de begroting zijn middelen gereserveerd voor de instandhouding van 10 000 bufferplaatsen. Of dit aantal al in het komend jaar haalbaar is, hangt af van de feitelijke ontwikkeling van de capaciteitsbehoefte.

**Figuur 10: Bezetting en capaciteit in de opvang voor asielzoekers**



Bron: COA.

In de jaren na 2001 zal de capaciteitsbehoefte geleidelijk afnemen door het wegwerken van de achterstanden bij de asielaanvragen en door de intensivering van het verwijderingsbeleid.

## 2.6 Jeugdzorg

### 2.6.1 Regie in de Jeugdzorg (artikel 08.01 en 08.02)

Het programma Regie in de jeugdzorg is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van het ministerie van VWS en het ministerie van Justitie. In het regeerakkoord is afgesproken dat de resultaten van dit programma worden verankerd in een nieuwe Wet op de jeugdzorg. Daarbij geldt als uitgangspunt afstemming van het aanbod op de vraag en één toegang tot de jeugdzorg per regio. Een integrale aanpak van problemen biedt op lokaal en regionaal niveau veel voordelen. De jeugdzorg werkt daar samen met lokale voorzieningen waaronder het onderwijs, politie, justitie en de Raad voor de Kinderbescherming. Voor verdere invoering van de regie in de jeugdzorg komt er een Landelijk Programma-management Jeugdzorg. In het najaar van 1999 brengt de commissie Günther (Adviescommissie Wet op de jeugdzorg) haar advies uit over de reikwijdte van wet, de financieringsystematiek en de verantwoordelijkheidsverdeling. Eerder is het eindadvies Toegang tot de jeugdzorg (onder voorzitterschap van de heer Lankhorst) aan de Tweede Kamer aangeboden. Eind 1999 zullen de diverse adviezen uitmonden in een opzet voor de Wet op de

jeugdzorg. Hierbij zal tevens aandacht worden besteed aan de positionering van de jeugdbescherming binnen de jeugdzorg.

Voor de implementatie van de structuur van de bureaus jeugdzorg, de implementatie van de Advies- en meldpunten kindermishandeling, de vernieuwing van het zorgaanbod en de vermindering van de wachtlijsten zijn intensiveringsmiddelen beschikbaar. In 1999 zijn voor het eerst meerjaren-resultaatsafspraken gemaakt tussen het Interprovinciaal Overleg, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en de ondernemingsorganisaties. In het najaar van 1999 worden resultaatsafspraken gemaakt voor de jaren 2000 tot en met 2002. De intensiveringsmiddelen worden per jaar beschikbaar gesteld op basis van implementatieplannen per individuele provincie en grootstedelijke regio.

#### *2.6.2 Positionering van de jeugdbescherming (artikel 08.01 en 08.02)*

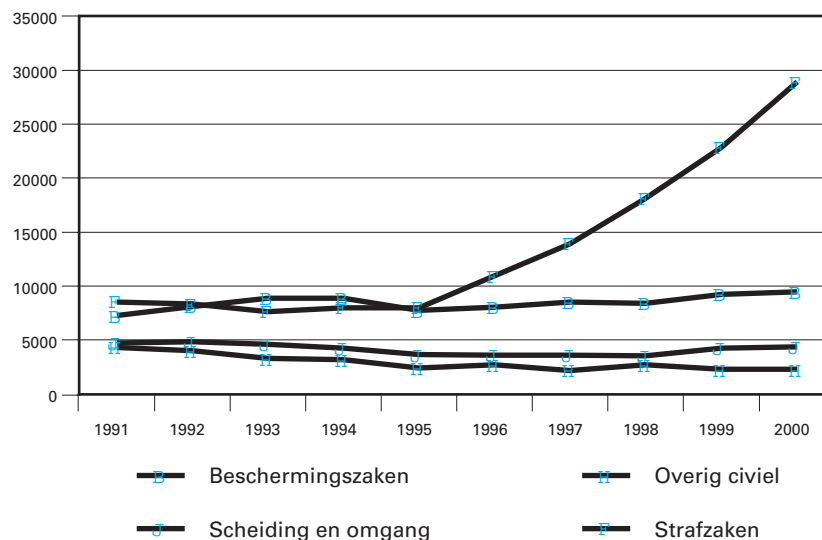
Het belang van de rol van de overheid bij het voorkomen en verhelpen van ernstige problematiek bij kinderen is in de laatste jaren toegenomen. De positionering van de jeugdbescherming, de Raad voor de Kinderbescherming, de instellingen voor voogdij en gezinsvoogdij en de justitiële jeugdinrichtingen, binnen het geheel van de jeugdzorg is daarbij aan de orde.

De jeugdbescherming maakt onderdeel uit van zowel de strafrechtelijke als de civiele jeugdketen. Met name ten aanzien van de strafrechtelijke functie van jeugdbescherming is een nadere positiebepaling gewenst. De Raad voor de Kinderbescherming onderzoekt, onder meer in samenspraak met de ketenpartners, de justitiële rol binnen de jeugdzorg. Daarenboven wordt vanuit de doelstellingen van de Raad een meer pro-actieve opstelling verder ontwikkeld. De jeugdbescherming dient een grotere rol te spelen in het voorkomen van justitiële maatregelen, van welke aard dan ook. Ook de voogdij en gezinsvoogdij-instellingen bezinnen zich op hun positionering binnen de jeugdzorg. Juist binnen een steeds betere organisatie van de jeugdzorg is een geprofileerde functie van de bescherming van de belangen van kinderen noodzakelijk. Een duidelijke rechtsgrond voor de interventie vanuit de Raad voor de Kinderbescherming is immers onontbeerlijk daar waar dwangmatig optreden van de overheid is aangewezen.

#### *2.6.3 Raad voor de Kinderbescherming (artikel 08.01)*

In het kader van het regeerakkoord zijn extra middelen ter beschikking gesteld voor het terugdringen van de doorlooptijden en wachtstapels in civiele zaken, de opvang van de verhoogde werklust als gevolg van de allochtonenproblematiek, voor forensische diagnostiek (onder meer ontwikkeling screeningsinstrument) en rapportage alsmede de opvang van de groei van het aantal strafzaken. Als gevolg hiervan is de capaciteit voor zowel de civiele taken als de straftaken (inclusief taakstraffen) in belangrijke mate opgehoogd.

**Figuur 11: Aantal zaken van de Raad voor de Kinderbescherming naar type zaak, 1991–2000**



Bron: Raad voor de Kinderbescherming (1999).

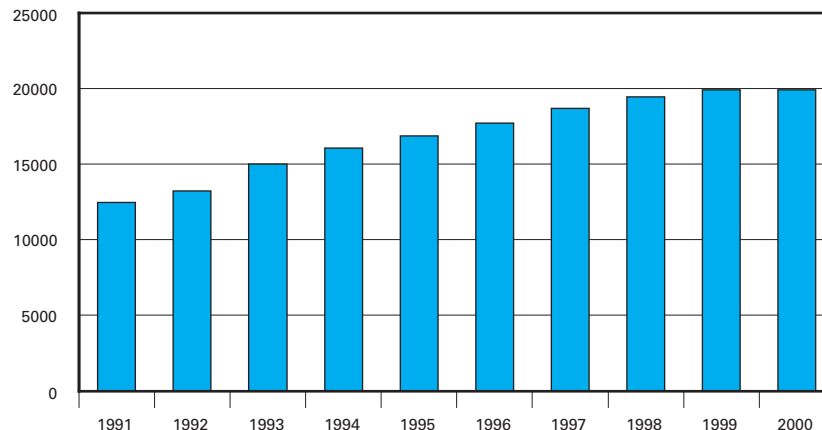
De toekenning van de zogenaamde Kalsbeekgelden heeft de raad een impuls gegeven voor de ontwikkeling van de preventie-taak van de raad.

Veel minderjarige Antilliaanse jongeren komen om verschillende redenen naar Nederland. Gebleken is dat in Nederland soms geen enkele begeleiding geregeld is en dat een deel van de jongeren dreigt te marginaliseren. Om beter en sneller in het gezag te kunnen voorzien is tussen de Nederlandse Antillen en Nederland een protocol afgesloten om de voogdij voor deze minderjarigen te regelen. Dit protocol is vanaf 1 augustus 1999 van kracht. De regeling geldt voor jongeren tot 18 jaar die alleen en onbegeleid de Antillen verlaten zonder dat sprake is van gezinshereniging. De regeling komt er op neer dat alvorens de minderjarige van de Nederlandse Antillen vertrekt een verklaring van geen bezwaar wordt afgegeven door de Voogdijraad. De uitoefening van de regeling is in Nederland in handen van de Raad voor de Kinderbescherming.

#### 2.6.4 Instellingen voor voogdij en gezinsvoogdij (artikel 08.02)

Er zijn voorbereidingen in gang gezet om de op 1 november 1995 ingevoerde wetswijziging Onder Toezicht Stelling (OTS) te evalueren. Hoofdvraag is of de huidige uitvoeringspraktijk van de OTS-maatregel voldoet aan de bedoelingen van de wetgever. Conform de toezegging aan de Kamer zullen de resultaten van de evaluatie eind 2000 beschikbaar komen. De Inspectie Jeugdhulpverlening en Jeugdbescherming heeft in het kader van thematisch toezicht een eerste fase van een onderzoek afgerond naar het primaire proces van de instellingen voor voogdij en gezinsvoogdij. De hieruit voortvloeiende aanbevelingen van de Inspectie worden betrokken bij de in gang gezette veranderingsprocessen. Eind 1999 start de Inspectie met het tweede deel van dit onderzoek, namelijk de uitvoering van de uithuisplaatsing in het kader van een OTS-maatregel.

**Figuur 12: Aantal ondertoezichtgestelde minderjarigen, 1991–2000**



Bron: Pupillenregistratie, ministerie van Justitie/DPJS, 1999.

Sinds het begin van de jaren negentig doet zich een trendmatige toename voor van het aantal ondertoezichtgestelde minderjarigen. De voor de uitvoering van de OTS-maatregel extra toegekende middelen zijn ingezet voor de opvang van deze groei.

In het kader van de jeugdreclassering hebben de gezinsvoogdij-instellingen tot taak toezicht op en begeleiding bij de uitvoering van jeugdreclassering te bieden.

Door de jeugdreclasseringsafdelingen van een aantal (gezins)voogdij-instellingen zijn – op uitnodiging van Justitie en met extra subsidie – zogenaamde «harde kernprojecten» opgezet. De preventieve aspecten van de jeugdreclassering in de sfeer van doelgroepenbeleid en het begeleiden van jongeren naar de juiste hulp in een vroeg stadium, zullen de komende jaren verder ontwikkeld worden.

#### *2.6.5 Alleenstaande Minderjarige Asielzoekers (AMA's) (artikel 08.02)*

Minderjarigen die zonder begeleidende ouder of voogd naar Nederland komen en asiel aanvragen komen in principe onder voogdij van de Stichting de Opbouw. De Opbouw is één van de vijf landelijk werkende instellingen voor voogdij en gezinsvoogdij. De Opbouw heeft twee kerntaken:

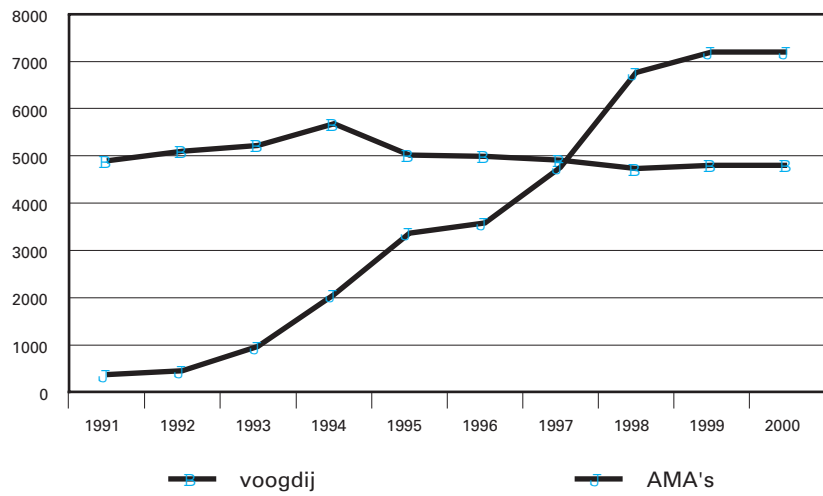
- uitvoering van de voogdij over de AMA's;
- zorg voor de opvang (in vervolg op de zogenoemde eerste opvang die plaatsvindt onder verantwoordelijkheid van het COA).

Het huidige Beleidskader Toelating Voogdij en opvang AMA's dateert uit 1995. De Inspectie Jeugdhulpverlening en Jeugdbescherming voert momenteel onderzoek uit naar de voogdij over alleenstaande minderjarige asielzoekers en het beleid inzake de opvang. De resultaten zullen een rol spelen bij de herijking van het Beleidskader Toelating Voogdij en Opvang AMA's. Naar verwachting is de herijking eind dit jaar gereed.

Het aantal AMA's dat de afgelopen jaren onder voogdij is geplaatst en de raming voor 2000 is aangegeven in de onderstaande figuur.



**Figuur 13: Aantal alleenstaande minderjarige asielzoekers onder voogdij versus overige minderjarigen onder voogdij, 1991-2000**



Bron: Pupillenregistratie, ministerie van Justitie/DPJS, 1999.

### **3. SAMENVATTING BEGROTINGSCIJFERS EN FINANCIËEL BEHEER**

#### **3.1 Samenvatting begrotingscijfers**

De afgelopen jaren is veel vooruitgang geboekt in het streven naar een solide Justitiebegroting, waarbinnen de kabinetsafspraken doelmatig en effectief uitvoerbaar zijn. Naast het minimaliseren van de ramingsrisico's in de begroting is belangrijk dat de begroting uiteindelijk zoveel mogelijk op kostprijzen en prestaties wordt gebaseerd, waardoor sturen op prestaties (beter) mogelijk wordt. Meetbaarheid en resultaatgerichtheid staan daarbij voorop.

In onderstaande tabel zijn de belangrijkste budgettaire mutaties op hoofdlijnen gerangschikt. Het betreft hier de mutaties vanaf de begroting 1999. In hoofdstuk 2 is bij de betreffende onderdelen hier inhoudelijk op ingegaan. Hieronder volgt een korte budgettaire toelichting. Voor de verdere financiële detailuitwerking wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting.

##### *Euro*

Voor de implementatie van de Euro zal in totaal f 58,1 mln. verdeeld over de jaren 1999 t/m 2002 aan de begroting van Justitie worden toegevoegd (1). De kosten die boven de toevoeging uitgaan worden binnen de Justitie-begroting opgevangen.

##### *Boeten en transacties*

Door uitbreiding van het aantal regioplannen met 8 vanaf 2000 zal een krachtige intensivering van de verkeershandhaving plaatsvinden. Naast extra ontvangsten (8) van structureel f 120 mln. zijn hier ook extra uitgaven (2) van f 72 mln. in 2000 en structureel f 52 mln. vanaf 2003 aan verbonden. Het totaal aantal regioplannen komt hiermee op 16. Zoals voorgenomen in de begroting 1999 zijn de eerste 8 plannen vanaf 1 juli 1999 van start gegaan c.q. in voorbereiding. Voorts zullen tarief-aanpassing in 2001, 2002 en 2004 plaatsvinden (12). Tenslotte is de raming met structureel f 20 mln. bijgesteld als gevolg van de hogere opbrengsten (15) in de eerste helft van 1999.

##### *Sociale advocatuur*

Bij diverse gelegenheden is in de Eerste en Tweede Kamer aandacht gevraagd voor verhoging van de normvergoeding voor advocaten in het kader van de rechtsbijstand. Bij Kaderbrief is besloten de uurvergoeding te verhogen van f 125,- naar f 131,- per uur. Op 30 juni 1999 is de motie Kalsbeek-Jasperse c.s. ingediend en kamerbreed aangenomen. De motie spreekt zich uit voor een verdere verhoging naar f 150,- per uur. Ter uitvoering van deze motie is een extra budget gemoeid oplopend tot f 62 mln. structureel (3). De dekking hiervoor is gevonden door een capaciteitsbijstelling van het gevangeniswezen (9), een verhoging van de opbrengstenraming voor boeten en transacties (zie eerder), indexering van de eigen bijdragen in rechtsbijstand en besparingen als gevolg van het structureel lagere niveau van civiel- en bestuursrechtelijke toevoegingen (14). Inclusief de reeds voorgenomen indexering van 1 juli 1999 zal de uurvergoeding per 1 januari 2000 dan f 154,- bedragen.

##### *Korps Landelijke Politiediensten*

De vorming van het agentschap KLPD met ingang van 1998 heeft onder meer geleid tot een nadere analyse van de relatie tussen de taken en de

duurzaam beschikbare middelen. Dit heeft geleid tot het inzicht dat o.a. voor de uitvoering van een goed investeringsplan de middelen op de begroting niet toereikend zijn. Teneinde de financiële problematiek van het KLPD substantieel te reduceren, wordt f 20 mln. in 2000 en f 30 mln. structureel aan het uitgavenkader toegevoegd (4). Daarnaast zullen de kosten voor de inkoopfunctie integraal worden doorbelast aan de regiokorpsen. Tenslotte zal f 10 mln. worden gerealiseerd door uit te voeren efficiëncymaatregelen.

*Jeugd en geweld (bestrijding jeugdcriminaliteit en voortijdig schoolverlaten en JIB)*

In het Regeerakkoord is afgesproken dat besparingen in de uitvoeringskosten voor de inning van de omroepbijdragen beschikbaar zullen komen voor de Jeugdzorg. Voor preventie en repressie jeugdcriminaliteit en het verbeteren van de samenhang tussen lokaal preventief en curatief jeugdbeleid wordt vanaf 2000 structureel f 15 mln. extra gereserveerd (5). Daarnaast zullen vanaf 2000 8 extra vestigingen van Justitie in de Buurt worden gerealiseerd bovenop de reeds geplande 15 vestigingen. Hiervoor is vanaf 2000 structureel f 5 mln. extra uitgetrokken (6). Dit budget is aanvullend op het budget dat bij regeerakkoord voor dit doel beschikbaar is gesteld.

**Tabel III.1a Samenvatting van de budgettaire mutaties tussen begroting 1999 en begroting 2000**

(een «-» teken betekent een uitgavenverlaging of inkomstenverhoging)

(bedragen x f 1 mln)

	1999	2000	2001	2002	2003
<b>Beleidsintensiveringen</b>					
* versterking Rechterlijke Organisatie	34,4	11,0	0,0	0,0	0,0
* kosten uitvoering taakstelling boeten en transacties	54,6	49,4	53,6	50,1	50,1
1 euro	13,1	24,8	17,6	2,7	0,0
2 Boeten en Transacties; kosten 8 extra regioplannen	0,0	72,3	51,9	55,0	52,5
3 vergoedingen sociale advocatuur	0,0	29,5	52,0	60,0	62,0
4 problematiek KLPD	0,0	20,0	30,0	30,0	30,0
5 bestrijding jeugdcriminaliteit en schoolverlaten	0,0	15,0	15,0	15,0	15,0
6 Justitie in de buurt (JIB)	0,0	5,0	5,0	5,0	5,0
* diverse maatregelen < f 5 mln.	3,8	6,9	9,5	12,1	12,1
<b>subtotaal</b>	<b>105,9</b>	<b>234,0</b>	<b>234,6</b>	<b>229,8</b>	<b>226,7</b>
<b>Ombuigingen</b>					
* asielzoekers	- 194,0	0,0	0,0	0,0	0,0
7 asielzoekers; beleidsmaatregelen	0,0	- 590,0	- 836,0	- 1 063,0	- 1 388,0
* taakstelling boeten en transacties	- 54,6	- 49,4	- 53,6	- 50,1	- 50,1
* taakstelling gerechtskosten	- 10,0	- 10,0	- 5,0	- 5,0	- 5,0
8 Boeten en Transacties; opbrengsten 8 regioplannen	0,0	- 122,8	- 136,9	- 123,0	- 120,5
9 sanctiecapaciteit	0,0	- 10,0	- 10,0	- 20,0	- 20,0
<b>subtotaal</b>	<b>- 258,6</b>	<b>- 782,2</b>	<b>- 1 041,5</b>	<b>- 1 26 1,1</b>	<b>- 1 583,6</b>
<b>Ramingsbijstellingen</b>					
* asielzoekers	1 114,0	0,0	0,0	0,0	0,0
10 asielzoekers	0,0	1 931,0	2 391,0	2 551,0	2 636,0
11 asielzoekers ten laste van ODA	0,0	- 120,0	- 110,0	- 100,0	- 90,0
* onderuitputting Dienst Justitiële Inrichtingen	- 15,0	- 5,0	0,0	0,0	0,0
* achterblijvend aanbod taakstraffen	- 15,0	- 10,0	0,0	0,0	0,0
* groei OTS-pupillen	10,4	10,4	10,4	10,4	10,4
* oude gebouwen voorraad	6,0	11,3	11,3	11,3	11,3
12 indexering boeten en transacties	0,0	0,0	- 15,0	- 46,0	- 46,0
13 indexering griffierechten	0,0	0,0	0,0	0,0	- 11,0
14 indexering rechtsbijstand en afname toevoegingen	0,0	- 5,0	- 8,0	- 9,0	- 9,0
15 ramingsbijstelling boeten en transacties	0,0	- 35,0	- 20,0	- 20,0	- 20,0
16 afroming eigen vermogen	0,0	- 454,1	0,0	0,0	0,0
17 rentecompensatie ev/vv	0,0	18,1	18,1	18,1	18,1
* diverse bijstellingen < f 5 mln. 6,0	6,9	7,3	7,3	6,9	
18 diverse bijstellingen < f 5 mln. 0,0	0,5	0,9	1,0	1,0	
<b>Subtotaal</b>	<b>1 106,4</b>	<b>1 349,1</b>	<b>2 286,0</b>	<b>2 424,1</b>	<b>2 507,7</b>
<b>Technische mutaties</b>					
interdepartementale overboekingen	- 0,1	- 3,5	- 4,6	- 4,9	- 4,9
interdepartementale overboekingen	54,0	75,3	93,5	103,2	103,2
* intertemporele compensaties	- 4,0	- 10,0	- 15,0	4,0	4,0
intertemporele compensaties	0,0	- 23,8	5,2	2,1	2,1
loonbijstelling 1999	161,3	194,9	183,0	182,8	183,1
* prijsbijstelling 1999 1e tranche	10,1	9,3	9,0	9,0	8,9
* prijsbijstelling 1999 2e tranche	47,4	43,7	42,2	42,0	42,0
* doorgeschoven betalingen '98 uit eindejaarsmarge	32,3	0,0	0,0	0,0	0,0
* eindejaarsmarge HGIS	0,7	0,4	0,4	0,0	0,0
<b>Subtotaal</b>	<b>301,8</b>	<b>286,3</b>	<b>313,6</b>	<b>338,3</b>	<b>338,4</b>
<b>TOTAAL</b>	<b>1 255,4</b>	<b>1 087,2</b>	<b>1 792,7</b>	<b>1 731,1</b>	<b>1 489,2</b>

\* reeds opgenomen in eerste suppletore begroting 1999 (1-18) in de tekst staan nummers bij de onderwerpen. Deze corresponderen met de tabel.

### *Asiel*

De asielraming voor 1999 en latere jaren is bijgesteld. Aanpassingen hebben plaatsgevonden voor zowel de instroom als de uitstroom van asielzoekers. In de nieuwe raming ligt de effectuering van een aantal beleidsmaatregelen besloten, zoals de intensivering van het terugkeerbeleid, het niet meer opvangen van uitgeprocedeerde asielzoekers, de versnelde uitplaatsing van statushouders, goedkopere opvangmodaliteiten en een door te voeren ombuiging van 5% op de opvangkosten. Deze zullen vanaf 2003 structureel f 1 388 mln. moeten opleveren (7). Voor de raming van de kosten van de behandelorganisaties (de IND, vreemdelingenkamers, de SRN en tolkencentra) wordt uitgegaan van een structurele behandelcapaciteit gerelateerd aan de instroom van 60 000 asielzoekers per jaar, onafhankelijk van de werkelijke instroom. Voor de opvang (het COA) wordt uitgegaan van de geschatte aantallen in- en uitstroom van asielzoekers. De hieruit resulterende ophoging van de raming bedraagt structureel f 2 636 mln. vanaf 2003 (10). In totaal resulteert het volgende beeld aan instroom en uitstroomcijfers met budgettaire consequenties in relatie tot de stand van de begroting 1999:

	1999	2000	2001	2002	2003
<b>Instroomcijfers</b>					
Begroting 1999	35 000	32 500	32 500	32 500	32 500
Begroting 2000	50 000	47 000	44 000	42 000	42 000
Bijstelling	15 000	14 500	11 500	9 500	9 500
<b>Uitstroomcijfers</b>					
Begroting 1999	46 000	38 000	34 000	29 000	29 000
VJN99/Kaderbrief 2000	33 000	37 000	38 500	42 000	44 500
Bijstelling	- 13 000	- 1 000	4 500	13 000	15 500
<b>Budgettaire bijstelling x f 1 mln. (saldo ramingsbijstelling en ombuiging)</b>					
	920	1 341	1 555	1 488	1 248

De verwachte hogere instroom van asielzoekers heeft ook gevolgen voor het bedrag dat wordt doorbelast aan de minister van Buitenlandse Zaken (HGIS). (11)

### *Sanctiecapaciteit*

De invulling van de extra middelen voor sanctiecapaciteit uit het Regeerakkoord (f 170 mln. structureel vanaf 2002) wordt onder meer gebaseerd op de uitkomsten van het onderzoek naar de prognoses. In het licht van de wat lagere bezettingsgraad van het gevangeniswezen in 1998 en de eerste helft van 1999 is een deel van de intensiveringmiddelen (oplopend tot f 20 mln. structureel) ingezet als bijdrage in de oplossing van de problematiek van de sociale advocatuur (9). Voor wat betreft de invulling van de ombuiging van het gevangeniswezen is de Tweede Kamer (TK 1998–1999, 26 200 VI, nr. 49) geïnformeerd over de voorgenomen invulling van de taakstelling van f 115 mln. Nog voor de begrotingsbehandeling zullen de resultaten van de uitvoeringstoets aan uw Kamer worden gepresenteerd.

### *Indexering griffierechten*

In 2003 zullen de griffierechten worden geïndexeerd (13).

### *Rentecompensatie ev/vv*

Bij de agentschappen wordt het eigen vermogen voor f 454,1 mln. afgeroomd en omgezet in vreemd vermogen (16). Hiertoe is een leenfaciliteit gecreëerd waarover rente moet worden betaald. De agentschappen krijgen een rentecompensatie voor de leningen over de huidige bezittingen (17).

## **3.2 Het financiële beheer**

### *3.2.1 Ontwikkeling begroting*

Een kernthema in 2000 vormt het herontwerp van de begroting en de verantwoording. Met de presentatie van de regeringsnota «Van beleidsbegroting tot beleidsverantwoording» is een nieuwe stijl van begroten en verantwoorden beschreven, waarin meer samenhang tussen beleid, prestaties en daarmee samenhangende middelen centraal staat. Dit zal moeten leiden tot een verbetering van de informatiewaarde en de toegankelijkheid van de begrotings- en verantwoordingsstukken.

#### **Van beleidsbegroting tot beleidsverantwoording**

In het kader van het project «Van beleidsbegroting tot beleidsverantwoording» zullen de instrumentele inspanningen worden vertaald naar een begroting en verantwoording nieuwe stijl, die naar beleidsthema's is geordend, prestatiegericht is geformuleerd, waarbij samenhang met de middelen is gelegd en waarvan de leesbaarheid en toegankelijkheid is vergroot. Gedurende enige jaren zal gestaag moeten worden gewerkt om dit resultaat te bereiken.

### *3.2.2 Besturingsconcept*

De Tweede Kamer heeft de uitdrukkelijke wens geuit om de begroting toegankelijker en inzichtelijker te maken. In dit kader past het al enige tijd geleden bij Justitie in gang gezette traject van verdere versterking en professionalisering van resultaatgerichte sturing. Kwaliteitsverbetering volgens het zogenoemde INK-model en een daarop afgestemde plannings controlcyclus zijn daarbij de basisinstrumenten.

Voor wat betreft verdere instrumentering hiertoe zal het gebruik van kostprijzen verder worden vormgegeven en zal een eerste stap worden gezet in het ontwikkelen van geprogrammeerde audits. Daarbij is elementair dat het besef wordt vergroot dat niet de kosten maar de prestaties centraal staan. Ook is de verdere uitbouw van de planning- en controlcyclus en integratie met de begrotingscyclus aan de orde. Onderdeel hiervan is het gebruik van doeltreffendheidskengetallen.

Justitie kenmerkt zich door een in omvang en verscheidenheid groot aantal uitvoerende diensten. Dit stelt de nodige eisen aan de wijze van sturing. In het kader van het project «Government Governance» wordt voor de zelfstandige bestuursorganen (zbo's) en de gesubsidieerde organisaties onderzocht hoe deze in het concept van resultaatgerichte sturing worden ingepast. Daarbij wordt in het bijzonder aandacht besteed aan de ministeriële verantwoordelijkheid. Binnen de rechterlijke organisatie zullen de resultaten van het interdepartementale beleidsonderzoek voor de bedrijfsvoering bij de Zittende magistratuur (IBO Rechtspraak) invulling moeten geven aan de gewenste sturingsrelaties.

### *3.2.3 Verzelfstandiging dienstonderdelen*

In 2000 zal na onderzoek besloten worden of de Raad voor de Kinderbescherming, de Directie Bestuurszaken en het Nederlands Forensisch Instituut in oprichting verzelfstandigd kunnen worden. Indien verzelfstandiging gewenst is, wordt per dienstonderdeel nagegaan welke vorm het meest geëigend is, onder welke voorwaarden verzelfstandiging plaats kan vinden en welk implementatietraject gevolgd moet worden. Daarbij wordt bijzondere aandacht geschonken aan de eventuele invoering van het baten lasten stelsel.

### *3.2.4 Evaluatie agentschapsconstructie Centraal Justitieel Incasso Bureau (CJIB)*

In 1996 is het CJIB intern verzelfstandigd tot een agentschap. Drie jaar na de instelling is nagegaan in hoeverre is voldaan aan de verwachtingen die tot de vorming van de agentschapsconstructie hebben geleid. De rapportage van het onderzoek zal parallel aan de begroting aan de Tweede Kamer worden toegezonden. De conclusies laten zich als volgt samenvatten. Het CJIB voldoet aan de voorwaarden voor oprichting die destijds door het Ministerie van Financiën zijn geformuleerd. Het beginsel van sturen op afstand, scheiding van beleidsvorming en beleidsuitvoering worden voldoende consequent toegepast.

Uit de evaluatiegegevens volgt een aantal aandachtspunten. In het eindrapport worden op grond van de aandachtspunten aanbevelingen gedaan. Inmiddels is een begin gemaakt met de uitvoering van deze aanbevelingen.

### *3.2.5 Modernisering van de rechterlijke organisatie*

In het Regeerakkoord is structureel f 130 mln. vanaf 2002 gereserveerd voor de modernisering van de rechterlijke organisatie. De voornemens uit het rapport «Rechtspraak bij de Tijd» (TK 1997–1998, 25 600 VI, nr. 45) zijn nader uitgewerkt in de Contourennota. In 2000 zal als uitvloeisel daarvan inhoud worden gegeven aan het Project Versterking Rechterlijke Organisatie (PVRO), een samenhangend pakket van wetsvoorstellen en flankerend beleid van de kant van het kerndepartement. Te starten in oktober 1999 en vervolgens ieder half jaar zal de Tweede Kamer over de voortgang worden geïnformeerd in het kader van de regeling Grote Projecten. Tevens wordt uitvoering gegeven aan het rapport van de IBO Rechtspraak.

### *3.2.6 Administratieve organisatie en accountantscontrole*

Alle noodzakelijke beheersinstrumenten zijn geïmplementeerd en de rol van de departementale accountantsdienst in de reguliere planning- en controlcyclus is versterkt. Op een drietal punten behoeft de administratieve organisatie bijzondere aandacht:

- Naleving van de regels ten aanzien van de Europese aanbesteding;
- Het verplichtingenbeheer bij het kerndepartement;
- Stichting Reclassering Nederland.

Ook de veranderingen in de rechterlijke organisatie zullen extra inspanning vergen op het vlak van de beheersing van de administratieve organisatie.

Op grond van analyses zal een begin worden gemaakt met een auditprogramma op dit terrein.

### *3.2.7 Financiële informatiesystemen*

In het begrotingsjaar 2000 gaat de aandacht uit naar de verdere voorbereiding van de invoering van de euro en de uitwerking van het rapport «Van beleidsbegroting tot beleidsverantwoording».

### *3.2.8 Het geïntegreerde subsidiebeleid*

De derde tranche van de Algemene wet bestuursrecht (AwB) en de Wet Justitiesubsidies (WJS) zijn per 1 januari 1998 in werking getreden. De huidige Algemene subsidievoorschriften Justitie (AJS) is inmiddels ingetrokken door publicatie in de Staatscourant van voornoemde AwB en WJS. Thans wordt bezien of het noodzakelijk is een herziene ASJ op te stellen.

In bijlage 6 is nadere informatie verwerkt over de door Justitie verstrekte subsidies.

### *3.2.9 De invoering van de Euro*

De voorbereidingen op de invoering van de euro bij Justitie hebben, in lijn met de interdepartementale afspraken, in 2000 vooral het karakter van aanpassing van administraties en automatiseringssystemen. Het is de bedoeling medio 2000 de wetgevingsvoorstellen in te dienen bij de Staten-Generaal, waarin de nieuwe bedragen in wetten en regelingen worden vastgelegd.

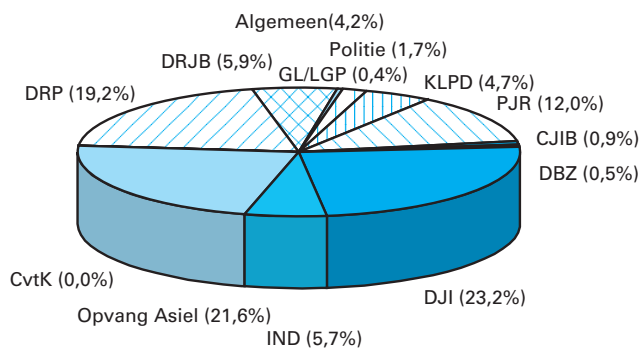


## C. TOELICHTING PER BEGROTINGSARTIKEL

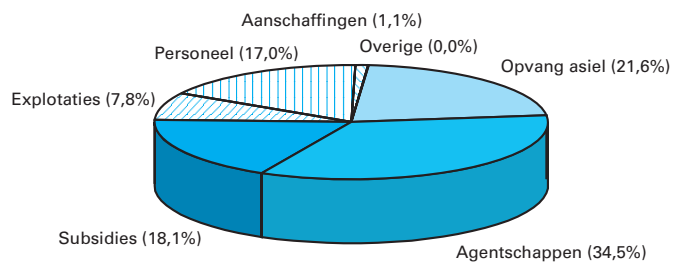
### Algemeen

#### 1. De uitgaven en ontvangsten naar sector en soort

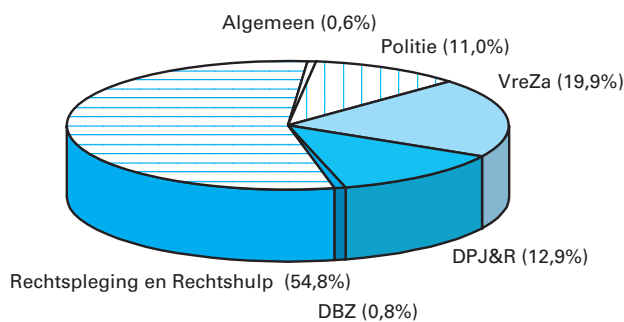
##### Begrote uitgaven naar sector



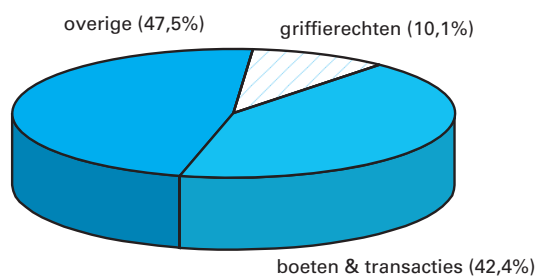
##### Begrote uitgaven naar soort



##### Begrote ontvangsten naar sector



##### Begrote ontvangsten naar soort



## 2. Verticale en horizontale toelichting

Tabel 1 Verticale toelichting

(bedragen x f 1 mln)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004
<b>a. Uitgaven</b>						
<b>Stand uitgaven begroting 1999</b>	7 646	7 434	7 276	7 284	7 285	
<b>Mutaties 1e suppletore wet 1999</b>	1 192	301	304	299	299	
<b>Stand 1e suppletore begroting 1999</b>	8 838	7 734	7 580	7 583	7 584	
<b>Nog niet eerder in een begrotingshoofdstuk opgenomen mutaties:</b>						
<i>beleidsintensiveringen</i>	13	157	166	168	165	
euro	13	25	18	3	0	
vergoedingen sociale advocatuur	0	30	52	60	62	
kosten 8 extra regioplannen	0	72	52	55	53	
problematiek KLPD	0	20	30	30	30	
bestrijding jeugdcriminaliteit en voortijdig schoolverlaten	0	15	15	15	15	
Justitie in de buurt (JIB)	0	5	5	5	5	
<i>ombuigingen</i>	0	- 600	- 846	- 1 083	- 1 408	
asielzoekers	0	- 590	- 836	- 1 063	- 1 388	
sanctiecapaciteit	0	- 10	- 10	- 20	- 20	
<i>ramingsbijstellingen</i>	0	1 944	2 401	2 560	2 645	
indexering rechtsbijstand en afname toewijzigingen	0	- 5	- 8	- 9	- 9	
asielzoekers	0	1 931	2 391	2 551	2 636	
rentecompensatie ev/vv	0	18	18	18	18	
<i>Interdepartementale overboekingen</i>	102	119	136	145	145	
overboeking huisvestingsbudgetten	48	72	89	99	99	
prijjsbijstelling '99 2e tranche	47	44	42	42	42	
eindejaarsmarge HGIS	1	0	0			
overige interdepartementale overboekingen	6	3	4	4	4	
<i>Desalderingen</i>	- 3	- 3	- 3	- 3	- 3	
<i>Intertemporele compensaties</i>	0	3	5	2	2	
huisvesting tolkencentra	0	3	3	- 1	- 1	
huisvesting SRN	0	0	3	3	3	
<b>Totaal aan mutaties</b>	113	1 630	1 865	1 790	1 546	
<b>Stand uitgaven begroting 2000</b>	8 951	9 364	9 445	9 372	9 130	9 134
<b>b. Ontvangsten</b>						
<b>Stand ontvangsten begroting 1999</b>	1 278	1 297	1 304	1 307	1 311	
<b>Mutaties 1e suppletore wet 1999</b>	52	88	98	72	72	
<b>Stand 1e suppletore begroting 1999</b>	1 330	1 385	1 402	1 379	1 382	
<i>mee/tegenvallers/ombuigingen</i>	0	123	137	123	121	
opbrengsten 8 regioplannen	0	123	137	123	121	
<i>ramingsbijstellingen</i>	0	636	145	166	167	
asielzoekers ten laste van ODA	0	120	110	100	90	
indexering griffierechten	0	0	0	0	11	
indexering boeten en transacties	0	0	15	46	46	
ramingsbijstelling boeten en transacties	0	35	20	20	20	
huisvesting SRN	0	27	0	0	0	
Conversie eigen naar vreemd vermogen	0	454	0	0	0	
agentschappen						
<i>Desalderingen</i>	- 3	- 3	- 3	- 3	- 3	
<b>Totaal aan mutaties</b>	- 3	756	279	286	285	
<b>Stand begroting 2000</b>	1 327	2 141	1 681	1 666	1 667	1 698

**Tabel 2 Horizontale toelichting****(bedragen x f 1 mln.)**

Hoofdbeleidssterrein	1999	2000	2001	2002	2003	2004
<b>a. Uitgaven</b>						
– Algemeen	417	395	399	371	368	366
– Internationale Aangelegenheden en Vreemdelingen-zaken	2 445	2 556	2 508	2 427	2 188	2 188
– Preventie, Jeugd en Sancties	3 246	3 426	3 511	3 511	3 510	3 511
*– Wetgeving, Rechtspraak en Rechtspleging	2 237	2 351	2 380	2 409	2 407	2 409
– Rechtshandhaving	606	637	647	655	657	659
<b>Totaal uitgaven</b>	<b>8 951</b>	<b>9 364</b>	<b>9 445</b>	<b>9 372</b>	<b>9 130</b>	<b>9 134</b>
<b>b. Ontvangsten</b>						
– Algemeen	14	14	19	10	10	10
– Internationale Aangelegenheden en Vreemdelingen-zaken	245	426	355	345	335	335
– Preventie, Jeugd en Sancties	28	293	28	28	29	29
*– Wetgeving, Rechtspraak en Rechtspleging	960	1 172	1 197	1 201	1 212	1 243
– Rechtshandhaving	80	235	81	81	81	81
<b>Totaal ontvangsten</b>	<b>1 327</b>	<b>2 141</b>	<b>1 681</b>	<b>1 666</b>	<b>1 667</b>	<b>1 698</b>

\* Bij MR-besluit van 8-5-1998 sinds 15-6-1998 gesplitst in het DG Wetgeving, Rechtspleging en Rechtsbijstand en het DG Rechtshandhaving.

## Toelichting

In onderstaande toelichting worden verschillen van minder dan 25 mln. niet toegelicht.

### *Hoofdbeleidssterrein Algemeen*

De voornaamste oorzaken van de daling van het budget in 2002 ten opzichte van 2001 zijn de daling in de budgetten voor de invoering van de Euro (van f 17,7 mln. in 2001 naar f 2,6 mln. in 2002) en omdat in 2001 eenmalig een bedrag is gereserveerd voor de inrichting van de nieuwbouw van het Nederlands Forensisch Instituut (f 16 mln.).

### *Hoofdbeleidssterrein Internationale Aangelegenheden en Vreemdelingen-zaken*

Hoewel de instroom van asielzoekers volgens de raming al vanaf 2000 daalt, lopen de uitgavenbudgetten nog tot en met 2000 op. Dit hangt samen met het feit dat de bezetting van de centrale opvang naar verwachting nog tot en met 2000 zal stijgen. Eerst in de jaren daarna wordt een daling van de bezetting in de opvang verwacht. De stijging in de ontvangstenraming voor 2000 ten opzichte van 1999 wordt veroorzaakt doordat de bijdrage aan de kosten van asielzoekers uit het ODA-budget (Official Development Assistance) stijgt in 2000 ten opzichte van 1999 met 120 miljoen.

### *Hoofdbeleidssterrein Preventie, Jeugd en Sancties*

De oploop in de uitgavenbudgetten in 2000 en 2001 is voornamelijk het gevolg van de oploop van de gelden die beschikbaar zijn gesteld voor de veiligheidsparagraaf (sanctiecapaciteit en Jeugd en Geweld). In 2000 zijn deze budgetten ca f 70 mln hoger dan in 1999. In 2002 stijgen de budgetten verder met f 65 mln. De overige fluctuaties in de uitgaven worden met name verklaard door de overige capaciteitsuitbreidingen bij de justitiële

inrichtingen en de ombuigingen op het gevangeniswezen waartoe in het regeerakkoord is besloten (f 25 mln. in 1999 oplopend tot 115 mln. in 2002).

#### *Hoofdbeleidsterrein Wetgeving, Rechtspleging en Rechtspraak*

De stijging in de uitgavenbudgetten voor 2000 ten opzichte van 1999 met ca f 110 mln. worden voornamelijk verklaard door de uitvoeringskosten van de 8 extra regioplannen voor het verkeerstoezicht die in 2000 starten (circa f 70 mln.), de verhoging van de vergoedingen voor de sociale advocatuur (f 30 mln.), de oploop in de gelden die beschikbaar zijn gesteld voor de veiligheidsparagraaf (Leemhuis, circa f 30 mln.) en de daling in de beschikbare budgetten voor de versterking van de Rechterlijke organisatie (f 23 mln.).

De stijgingen in 2001 en 2002 worden voornamelijk veroorzaakt door de oploop in de gelden die beschikbaar zijn gesteld voor de veiligheidsparagraaf (Leemhuis, 2001: + f 65 mln., 2002 : + f 40 mln.)

De verhoging op de middelen vanaf 2000 doet zich voor op boeten en transacties en hangt samen met de intensivering van het verkeerstoezicht (8 extra regioplannen), tariefsverhoging en een ramingsbijstelling.

#### *Hoofdbeleidsterrein Rechtshandhaving*

De stijging van de uitgaven vanaf 2000 wordt voornamelijk verklaard door de gelden die zijn toegevoegd voor de oplossing van de (investerings)-problematiek van het KLPD.

### *3. Wijziging begrotingsindeling*

In de begroting '98 is de reorganisatie van het ministerie aanleiding geweest tot een herindeling van de begroting. Daarbij zijn de volgende beleidsterreinen opgenomen:

07 Internationale Aangelegenheden en Vreemdelingenzaken (DG-IAV)

08 Preventie, Jeugd en Sancties (DG-PJS)

09 Wetgeving, Rechtshandhaving en Rechtspleging (DG-WRR).

Inmiddels is aan deze drie beleidsterreinen een vierde toegevoegd: het DG Rechtshandhaving. Deze is ontstaan uit het DG-WRR. De reden hiervan is in een afzonderlijke brief aan de TK meegedeeld (TK 26 200 VI, nr. 62).

Het nieuwe beleidsterrein wordt als beleidsterrein 10 opgenomen in de begroting. Hieronder vallen 5 uitgaven-artikelen en 2 ontvangsten-artikelen, die voorheen in hoofdzaak deel uitmaakten van het DG-WRR. Daarnaast zijn ook de artikelen 01.05 Geheime uitgaven en 01.02 Geheime ontvangsten toegevoegd aan het nieuwe beleidsterrein. Tegelijkertijd is het beleidsterrein 09 DG-WRR opgenomen onder de nieuwe naam DG Wetgeving, Rechtspleging en Rechtsbijstand.

De wijzigingen van de begrotingsindeling zijn hieronder in een tabel weergegeven. De mutaties sinds de Voorjaarsnota '99 worden – inclusief toelichting – aangegeven bij de oude artikelen. Bij de nieuwe artikelen worden behalve de stand Miljoenennota '00 (meerjarig) ook de specificatie naar artikelonderdelen en de kengetallen gepresenteerd. Ten behoeve van een goede vergelijking worden deze laatste cijfers ook gepresenteerd voor het afgelopen jaar '98 en het lopende jaar '99.

Ter verduidelijking is in onderstaande tabel de oude en de nieuwe situatie weergegeven.

Oude situatie	Nieuwe situatie
Artikelnummer	
<b>UITGAVEN</b>	
<b>01 Algemeen</b>	<b>10 DG Rechtshandhaving</b>
05 Geheime uitgaven	05 Geheime uitgaven
<b>09 DG Wetgeving, Rechtshandhaving en Rechtspleging</b>	
01 Personeel en materieel Gerechtelijke Laboratoria	01 Personeel en materieel Nederlands Forensisch Instituut
02 Bijzondere uitgaven politie	02 Bijzondere uitgaven Rechtshandhaving
03 Personeel en materieel overige diensten	03 Personeel en materieel overige diensten
04 Bijdrage KLPD	04 Bijdrage KLPD
	<b>09 DG Wetgeving, Rechtspleging en Rechtsbijstand</b>
05 Personeel en materieel rechtspleging/OM/Rijksrecherche	05 Personeel en materieel rechtspleging/OM/Rijksrecherche
06 Gerechtskosten	06 Gerechtskosten
07 Gefinancierde rechtsbijstand	07 Gefinancierde rechtsbijstand
08 Schuldsanering	08 Schuldsanering
<b>ONTVANGSTEN</b>	
<b>01 Algemeen</b>	<b>10 DG Rechtshandhaving</b>
02 Geheime ontvangsten	02 Geheime ontvangsten
<b>09 DG Wetgeving, Rechtshandhaving en Rechtspleging</b>	
01 Diverse ontvangsten politie	01 Diverse ontvangsten Rechtshandhaving
	<b>09 DG Wetgeving, Rechtspleging en Rechtsbijstand</b>
02 Boeten en transacties	02 Boeten en transacties
03 Griffierechten	03 Griffierechten
04 Diverse ontvangsten rechtspraak	04 Diverse ontvangsten rechtspraak
05 Diverse ontvangsten rechtsbijstand	05 Diverse ontvangsten rechtsbijstand

#### 4. Grote Steden Beleid (GSB)

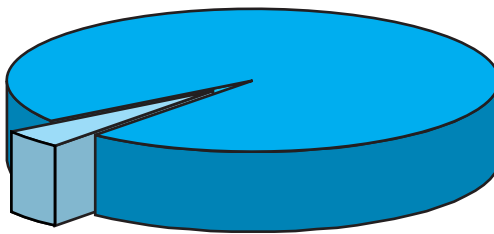
Voor wat betreft Justitie in relatie tot het grote stedenbeleid kan worden opgemerkt, dat geen budgetten rechtstreeks richting de steden beschikbaar worden gesteld. Justitie stelt namelijk middelen beschikbaar aan de «eigen justitie-onderdelen» binnen een stad. In het onderstaande overzicht wordt een overzicht gegeven van de bijbehorende budgetten. Deze worden ook vermeld in het extracomptabel overzicht GSB dat BZK maakt.

Grote Steden Beleid		(x f 1 mln.)					
omschrijving	artikel	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Justitie in de buurt	08.02	1,5	8,2	10,0	12,2	12,2	12,2
CRIEM: individuele trajectbegeleiding criminele jongeren	08.02	3,6	7,3	10,3	15,5	15,5	15,5
Strafrechtelijke opvang verslaafden (SOV)	08.05	11,2	39,4	38,6	38,6	38,6	38,6
CRIEM: wijkgerichte preventieve opvoedingsondersteuning	08.02	0,5	1,0	2,1	3,1	3,1	3,1
Totaal		16,9	56,0	60,9	69,4	69,4	69,4

\* loon- en prijspeil 1999

## WETSARTIKEL 1 (UITGAVEN/VERPLICHTINGEN)

### 01 ALGEMEEN



Algemeen (4,2%)

Onder het hoofdbeleidsterrein Algemeen zijn naast de apparaatskosten voor personeel en materieel begrotingsartikelen opgenomen die niet specifiek tot een van de overige hoofdbeleidsterreinen behoren. Naast uitgaven voor personeel en materieel en de technische artikelen voor prijsbijstelling, loonbijstelling en onvoorzien, worden uitgaven geraamd voor de bijdragen aan (inter)nationale organisaties en voor overige bijdragen en uitgaven.

#### 01.01 Personeel en materieel ministerie

*De grondslag van het artikel en het te voeren beleid*

Op dit artikel worden de personele en materiële uitgaven geraamd van de politieke leiding en de ambtenaren werkzaam bij het kerndepartement. In de raming zijn onder andere begrepen de uitgaven voor actief en niet-actief personeel, alsmede de uitgaven voor automatisering, huisvesting en de personeelsgebonden materiële uitgaven. Daarnaast worden onder dit artikel de programma-uitgaven van het kerndepartement verantwoord.

Verplichtingen en uitgaven

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting\*

(x f 1 000)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Stand ontwerp-begroting 1999		233 099	225 921	222 433	219 353	219 353	
1e suppletore wet 1999		23 381	9 516	6 531	6 130	7 430	
nog niet eerder in een begrotingsstuk opgenomen mutaties							
<i>interne overhevelingen</i>							
- Loonbijstelling 1999		4 598	6 376	5 638	5 490	5 499	
- Prijsbijstelling 1999 1e tranche		322	303	295	293	293	
- Toedeling doorgeschoven afw-premie '1998'		92	0	0	0	0	
- Formatieuitbreiding DISAD		0	850	850	850	850	
- Verdeling van huisvestings-gelden		13 968	14 959	16 152	21 878	21 878	
- DVB programma-budget		- 350	0	0	0	0	
- Correctie overheveling van formatie		- 208	- 208	- 208	- 208	- 208	
- Berbersysteem CRS		- 300	0	0	0	0	
- Overheveling van budget College van toezicht op de kansspelen		0	- 1 000	- 1 000	- 1 000	- 1 000	
- Overheveling BCNP		430	430	430	430	430	
- Kwaliteitsverbetering tolkencentra		314	580	448	276	208	
<i>mee/tegenvallers</i>							
- Justitiebrede problematiek		0	3 350	3 350	3 350	3 350	
- Bijdrage in justitiebrede problematiek		0	- 122	- 121	- 119	- 119	
- Uitbreiding van formatie bij DVB		1 198	1 198	1 198	1 198	1 198	
<i>interdepartementale overboekingen</i>							
- Van Buiza; pre-accessie Oost-Europa		200	0	0	0	0	
Stand ontwerp-begroting 2000	237 093 (242 854)	276 744	<b>262 153</b>	255 996	257 921	259 162 (259 164)	257 210 (257 212)
Stand ontwerp-begroting 2000 in EUR1000	107 588 (110 202)	125 581	118 960	116 166	117 039	117 603 (117 603)	116 717 (116 718)

\* Bedragen tussen haken betreffen verplichtingen indien niet gelijk aan uitgaven.

## Toelichting

### *Loonbijstelling 1999*

Deze post betreft de toedeling vanuit het centrale artikel 01.07 Loonbijstelling van de algemene salarismaatregelen 1999.

### *Prijsbijstelling 1999*

Deze post betreft de toedeling vanuit het centrale artikel 01.08 Prijsbijstelling van de algemene prijsmaatregelen voor 1999.

### *Toedeling doorgeschoven afw-premie 1998*

Het betreft de toedeling van de naar 1999 doorgeschoven compensatie voor stijging van de AFW-premie in 1998.

#### *Formatieuitbreiding DISAD*

Ten behoeve van de financiering van formatieuitbreiding van de Directie Internationale Strafrechtelijke Aangelegenheden en Drugsbeleid wordt vanuit artikel 01.03 Bijdragen en contributies f 850 000 overgeheveld.

#### *Verdeling huisvestingsgelden*

Bij de Miljoenennota 1999 zijn in het kader van de Stelselwijziging Rijkshuisvesting huisvestingsbudgetten aan de justitiebegroting toegevoegd. Deze worden vanuit het centrale artikel 01.09 Diversen verdeeld.

#### *DVB programmabudget voor subsidieverstrekking*

Vanuit dit artikel wordt f 350 000 ten behoeve van het verstrekken van subsidies door de directie Vreemdelingenbeleid overgeheveld naar het 01.03 Bijdragen en contributies.

#### *Correctie op de overheveling van formatie*

Het betreft een correctie op de overheveling van een formatieplaats naar artikel 07.01 Bijdrage Immigratie- en Naturalisatiedienst die bij de 1<sup>e</sup> suppletore wet 1999 heeft plaatsgevonden.

#### *Aanpassing Berber systeem CRS*

De Facilitaire dienst Rechterlijke Organisatie (FDRO) past het Berber-systeem van de Centrale Raad voor de Strafrechttoepassing (CRS) aan. Ten behoeve hiervan wordt f 300 000 overgeheveld naar artikel 09.05 Dienst Rechtspleging/Openbaar Ministerie/Rijksrecherche.

#### *Overheveling van budget van College van Toezicht op de Kansspelen*

De uitgaven voor het College van Toezicht op de kansspelen worden apart zichtbaar gemaakt in de begroting. In het kader van de ontvlechting wordt f 1 mln. overgemaakt naar artikel 08.07 College van Toezicht op de Kansspelen.

#### *Overheveling BCNP*

Het bureau communicatie Nederlandse Politie is ondergebracht bij het bureau Secretaris-generaal. Nadat eerder het personeelsbudget is overgeheveld, vindt thans de overheveling van de materiele component plaats uit artikel 09.03 Personeel en materieel overige diensten.

#### *Kwaliteitszorg Tolkencentra*

Vanuit artikel 07.02 Opvang asielzoekers wordt geld overgeheveld naar het bestuursdepartement in verband met investeringen in de kwaliteit van tolken en vertalers waarvan Justitie gebruik maakt.

#### *Justitiebrede problematiek*

De kosten voor intranet, visie-trainees en huisvesting zijn justitiebreed omgeslagen.

#### *Bijdrage in de oplossing van de justitiebrede problematiek*

De bijdrage van het bestuursdepartement in de oplossing van de justitiebrede problematiek. De oplossing wordt gevonden door bezuiniging op de materiële uitgaven.

#### *Uitbreiding van formatie bij DVB*

Ten behoeve van een structurele uitbreiding van de formatie van de Directie Vreemdelingenbeleid (DVB), die noodzakelijk is door de groei van



het beleidsterrein in de afgelopen jaren, wordt f 1,2 mln. overgeheveld van artikel 07.01 Bijdrage Immigratie- en Naturalisatiedienst.

*Pré-accessie Oost Europa*

Het ministerie van Buitenlandse Zaken maakt haar bijdrage over ten behoeve van kennisuitwisseling en kennismaking (pré-accessie) van West Europa met Oost-Europa.

*De onderverdeling naar artikel onderdelen*

Specificatie per artikelonderdeel	Verplichtingen en uitgaven*			(x f 1 000)	
	1998	1999	2000	economisch	Codering functioneel
Artikelenonderdeel					
Personele uitgaven					
– ambtelijk	121 885	134 272	135 606	11	03.0
– overig	17 095	11 984	10 759	11	03.0
– post-actief	2 976	3 000	3 000	11	03.0
Subtotaal personele uitgaven	141 956	149 256	149 365		
Huisvesting	–	14 181	16 422	12	03.0
Exploitatie-uitgaven	63 122 (62 697)	95 807	85 366	12	03.0
Aanschaffingen	32 015 (38 201)	17 500	11 000	52	03.0
Subtotaal materiële uitgaven	95 137 (100 898)	127 488	112 788		
<b>Totaal</b>	<b>237 093</b> <b>(242 854)</b>	<b>276 744</b>	<b>262 153</b>		

\* Bedragen tussen haken betreffen verplichtingen indien niet gelijk aan uitgaven

*Kengetallen*

**Kengetallen personeel**

Categorie	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
ambtelijk personeel							
– gemiddelde prijs (f 1,-)	99 742	101 185	106 191	105 910	106 022	106 022	106 022
– fte's (aantal)	1 222	1 327	1 277	1 235	1 212	1 212	1 212
post-actief personeel							
– wachtgeldden (aantal natuurlijke personen)	66	74	74	74	74	74	74
– functioneel leeftijdsontslag (FLO) (aantal natuurlijke personen)	1	0	0	0	0	0	0

**Kengetallen personeel en materieel**

Categorie	Realisatie 1998	Vermoedelijke uitkomst 1999	Ontwerp- begroting 2000
<b>1. Centrale budgetten</b>			
<i>a. SG-cluster</i>			
ambtelijk personeel			
– gemiddelde prijs (x f 1,-)	113 956	114 108	117 734
– personeelsgebonden materiele kosten (x f 1,-)	5 374	5 440	5 327
– fte's (aantal)	107	121	125
<i>b. Bedrijfsvoeringscluster</i>			
ambtelijk personeel			
– gemiddelde prijs (x f 1,-)	85 913	95 070	100 395
– personeelsgebonden materiele kosten (x f 1,-)	3 397	4 831	5 042
– fte's (aantal)	540	562	535
<i>c. DG-IAV</i>			
ambtelijk personeel			
– gemiddelde prijs (x f 1,-)	102 109	110 977	113 938
– personeelsgebonden materiele kosten (x f 1,-)	11 500	13 315	12 754
– fte's (aantal)	65	73	78
<i>d. DG-PJS</i>			
ambtelijk personeel			
– gemiddelde prijs (x f 1,-)	95 300	101 505	102 401
– personeelsgebonden materiele kosten (x f 1,-)	8 188	8 671	8 114
– fte's (aantal)	225	233	233
<i>e. DG-RH</i>			
ambtelijk personeel			
– gemiddelde prijs (x f 1,-)	p.m.	129 858	135 995
– personeelsgebonden materiele kosten (x f 1,-)	p.m.	7 011	6 204
– fte's (aantal)	p.m.	62	70
<i>f. DG-WRR</i>			
ambtelijk personeel			
– gemiddelde prijs (x f 1,-)	111 080	114 427	118 398
– personeelsgebonden materiele kosten (x f 1,-)	6 536	6 469	6 491
– fte's (aantal)	281	234	234
<b>2. Centrale budgetten</b>			
<i>Materieel</i>			
– huisvestingskosten incl. huur per fte (x f 1,-)	3 636	13 754	16 261
– automatiseringsuitgaven per fte (x f 1,-)	10 902	10 996	8 531
– overige exploitatiekosten en aanschaffingen (x f 1,-)	10 051	10,22	114 795
<i>Totaal materieel centrale budgetten gemiddeld bedrag</i>	24 589	38 950	39 587
<i>Post-actieven</i>			
– aantal	67	74	74
– gemiddeld bedrag (x f 1,-)	40 541	40 541	40 541

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Overheid percentage (uitgaven kerndepartement t.o.v. totale uitgaven)	3,22	3,10	3,34	3,31	3,26	3,28	3,28

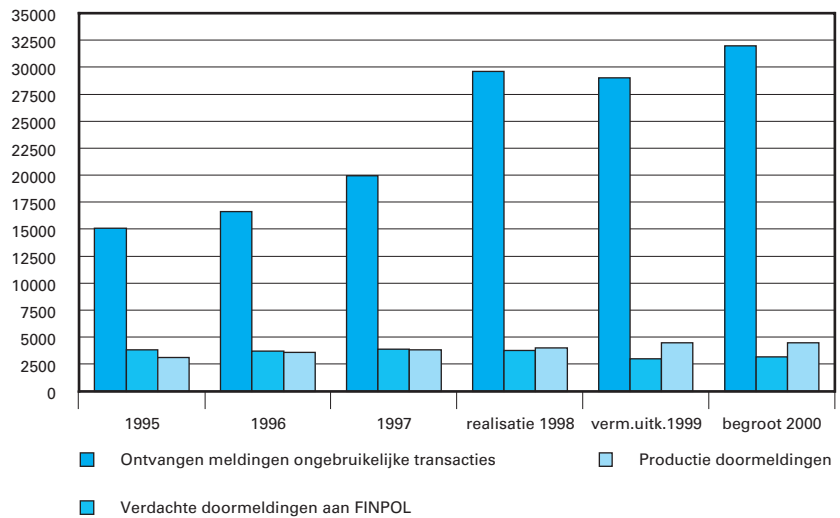
*Gegevens Bestuurszaken*

*Melding Ongebruikelijke Transacties*

De gerapporteerde aantallen zijn geselecteerd op transactiedatum (ontvangen meldingen, doormeldingen aan politie) en doormelddatum (productie doormeldingen) naar de stand van 2 juli 1999.

De aantallen geselecteerd op transactiedatum geven inzicht in het aantal transacties per jaar waarvan door de financiële instellingen is vastgesteld dat deze ongebruikelijk waren en waarvan door het Meldpunt is vastgesteld dat deze verdacht waren. Deze aantallen zijn continu aan verandering onderhevig. Financiële instellingen kunnen op elk moment transacties melden waarvan de transactiedatum in een vorig jaar ligt. Bij sommige transacties kan namelijk pas na verloop van tijd worden vastgesteld of zij een patroon vormen waardoor zij als ongebruikelijk moeten worden beschouwd. In dergelijke gevallen kan het Meldpunt ook pas achteraf vaststellen of het deze transacties als verdacht kan doormelden.

**Figuur 14: Meldpunt ongebruikelijke transacties**



Bron: MOT

Op het moment van meting zijn in totaal 95 978 transacties, met een transactiedatum in de periode van 1994 tot en met 1998, gemeld waarvan 20% (19 214 transacties) is doorgemeld. Naar verwachting zullen de aantallen doormeldingen (geselecteerd op transactiedatum) in 1999 en 2000 nog licht stijgen. De ervaring leert dat het aantal doormeldingen direct na afloop van een jaar ongeveer 13% bedraagt. Dit percentage stijgt vervolgens jaarlijks met circa 5 procentpunten. Zo is het doormeld-

percentage van transacties met een transactiedatum in 1997 sinds de meting van februari 1998 met 6 procentpunten gestegen van 13% naar 19%. Het doormeldpercentage stabiliseert na een aantal jaren rond de 25%.

De aantallen geselecteerd op doormelddatum geven inzicht in het aantal transacties per jaar, dat door het Meldpunt wordt doorgemeld aan de politie. De productie van het Meldpunt hangt nauw samen met de beschikbare capaciteit.

In de periode van 1994 tot en met 1998 heeft het Meldpunt 16 541 transacties, met een doormelddatum gelegen in diezelfde periode, doorgemeld aan de politie. Dit aantal is lager dan het aantal doormeldingen geselecteerd op transactiedatum. Immers, het Meldpunt meldt in 1999 nog steeds transacties met een transactiedatum gelegen in een vorig jaar door aan de politie.

#### *Gratie*

De gratieprocedure staat ketenbreed onder druk. Zowel op het niveau van de wetgeving, het beleid als de bedrijfsvoering worden knelpunten gesignaleerd. In de praktijk blijkt op een ander wijze van de Gratiwet gebruik te worden gemaakt dan door de wetgever werd beoogd. Een aanwijzing hiervoor vormt het toenemende aantal gratieverzoeken. De bedrijfsvoering in de gratieketen is hier niet op berekend. Dit heeft zijn weerslag op doorlooptijden, wachttijden, informatiestromen, coördinatie en kwaliteit van de gevalsbehandeling. Daarbij komt de complexiteit van de regelgeving. Reden om hier aandacht voor te vragen.

In 1999 is een project van start gegaan dat in nauwe samenwerking met de ketenpartners (Kabinet der Koningin, Openbaar Ministerie, Zittende Magistratuur, Politie, Centraal Justitieel Incasso Bureau) overzicht en inzicht in de aard en omvang van de knelpunten in de gratieketen moet geven, om vervolgens voorstellen voor herinrichting van de keten te doen.

Momenteel vindt er een eerste oriëntatie plaats op voorstellen voor redesign om de verschillende knelpunten aan te pakken. De ontwikkeling van verschillende scenario's zal naar verwachting eind 1999 afgerond worden. De definitieve keuzes zullen naar verwachting in het eerste kwartaal van 2000 worden gemaakt. Medio 2001 zal het project afgerond zijn.

In 1998 is het aantal ingekomen gratieverzoeken gestegen met 20%. De prognose van het aantal binnengekomen gratieverzoeken voor 1999 is daarom omhoog bijgesteld tot 6000 verzoeken. Bij ongewijzigd beleid neemt de werkvoorraad dan toe. In mei 1999 zijn daarom maatregelen genomen om dit aan te pakken.

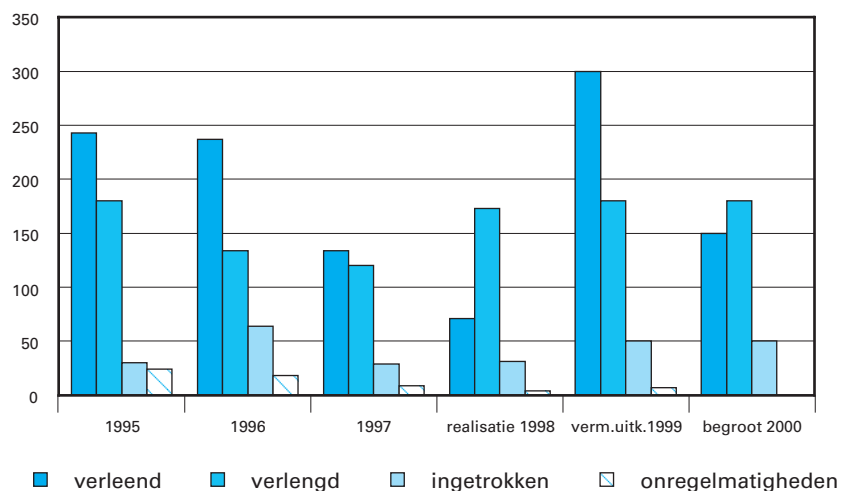
Het aantal verzoeken waarop gunstig wordt beslist neemt toe. Hieraan liggen in ieder geval de volgende twee oorzaken ten grondslag. In de eerste plaats bestaat de werkvoorraad vrijwel volledig uit zaken waarop waarschijnlijk gunstig beslist zal worden. Bij de behandeling van de binnenkomende rechterlijke adviezen wordt voorrang verleend aan adviezen die strekken tot afwijzing. Aangezien op dit moment op de achterstand wordt ingelopen stijgt ook het aantal gunstige beslissingen. In de tweede plaats is het aantal bij verstek veroordeelden dat de opgelegde

gevangenisstraf via voorwaardelijke gratie wenst om te zetten in een taakstraf toegenomen. In veel gevallen wordt op dergelijke verzoeken inderdaad positief beslist.

#### *Particuliere beveiligingsorganisaties*

Het aantal vergunningaanvragen en -verleningen geeft in 1999 een stijgende lijn te zien als gevolg van de invoering van een vergunningplicht voor horecaportiers. De adviestermijnen lopen sinds april 1999 terug nu de korpschef rechtstreeks adviseert over de vergunningverlening. Indien daar aanleiding toe bestaat zal het advies door tussenkomst van het openbaar ministerie worden gegeven.

**Figuur 15: aantal verleende/verlengde en ingetrokken vergunningen en geconstateerde onregelmatigheden bij particuliere beveiligingsoperaties**

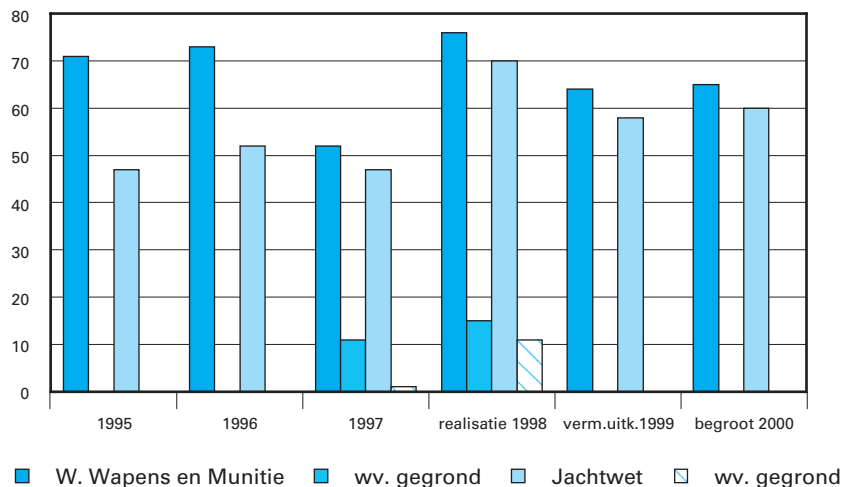


Bron: Bestuurszaken

#### *Wet Wapens en Munitie en Jachtwet*

Het aantal beroepszaken dat wordt afgehandeld kent een stijgende lijn. De instroom van nieuwe zaken lijkt zich te consolideren. De instroom is sterk afhankelijk van de aandacht die in de politieregio's wordt gegeven aan controle op naleving van de Wet Wapens en Munitie en de Jachtwet. Over het algemeen kan geconstateerd worden dat de beslissingen van de korpschefs meestal stand houden.

**Figuur 16: aantal afgewikkelde beroepsprocedures Wet Wapens en Munitie en Jachtwet**



Bron: Bestuurszaken

### 01.03 Bijdragen en subsidies

#### *De grondslag van het artikel en het te voeren beleid*

Op dit artikel worden de uitgaven geraamd voor bijdragen en contributies aan zowel nationale als internationale instellingen. Een relatief groot deel hiervan (circa 95%) is structureel van aard en betreft onder meer de bijdrage aan de vereniging Bureau voor Muziek-Auteursrecht (BUMA) en de Stichting Reprorecht.

#### *Verplichtingen en uitgaven*

#### **Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting\*** (x f 1 000)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Stand ontwerp-begroting 1999		2 878	2 879	2 879	2 879	2 729	
1e suppletore wet 1999		0	0	0	0	0	
nog niet eerder in een begrotingsstuk opgenomen mutaties							
<i>interne overhevelingen</i>							
- Prijsbijstelling 1999 1e tranche		12	12	12	12	11	
- DVB programmabudget		350	0	0	0	0	
<i>mee/tegenvallers</i>							
- Formatieuitbreiding DISAD		0	- 850	- 850	- 850	- 850	
- Bijdrage aan oplossing in justitiebrede problematiek		0	- 1	- 1	- 1	- 1	
- Bijdrage SENA		0	150	150	150	150	
Stand ontwerp-begroting 2000	1 900 (2 658)	3 240 (3 090)	<b>2 190</b> <b>(2 040)</b>	2 190 (2 040)	2 190 (2 040)	2 039	2 039
Stand ontwerp-begroting 2000 in EUR1000	862 (1 206)	1 470 (1 402)	994 (926)	994 (926)	994 (926)	925	925

\* Bedragen tussen haken betreffen verplichtingen indien niet gelijk aan uitgaven.

## Toelichting

### *Prijsbijstelling 1999 1<sup>e</sup> tranche*

Deze post betreft de toedeling vanuit het centrale artikel 01.08 Prijsbijstelling van de algemene prijsmaatregelen voor 1999.

### *DVB programmabudget voor subsidieverstrekking*

Uit het artikel 01.01 Personeel en materieel ministerie, wordt f 350 000 ten behoeve van het programmabudget van de directie Vreemdelingenbeleid overgeheveld.

### *Formatieuitbreiding DISAD*

Ten behoeve van de financiering van formatieuitbreiding van de Directie Internationale Strafrechtelijke Aangelegenheden en Drugsbeleid wordt vanuit artikel 01.03 Bijdragen en contributies f 850 000 overgeheveld.

### *Bijdrage in de oplossing van de problematiek*

Het betreft hier de bijdrage in de justitiebrede problematiek.

### *Bijdrage SENA*

Met ingang van 1 januari 2000 is door middel van een Justitiebrede omslag structureel een bedrag van f 150 000, vrijgemaakt voor de wettelijk verplichte bijdrage aan de Stichting ter Exploitatie van de Naburige Rechten (SENA).

### *De onderverdeling naar artikelonderdelen*

Specificatie per artikelonderdeel	Verplichtingen en uitgaven*			(x f 1 000)	
	1998	1999	2000	Economisch	Codering functioneel
Bijdragen nationaal	1 873 (2 631)	2 710	2 160	43 Z	03.0
Bijdragen internationaal	27	530	30	43 G	03.0
<b>Totaal</b>	<b>1 900</b> <b>(2 658)</b>	<b>3 240</b>	<b>2 190</b>		

\* bedragen tussen haken betreffen verplichtingen indien niet gelijk aan de uitgaven

## Toelichting

Uit de bijdragen internationaal werd het Schengensecretariaat betaald. Het secretariaat wordt thans gefinancierd door de Europese Unie.

## Overzicht bijdragen

	1998	1999	2000	Aard
		(Bedragen x f 1000)		
– Vereniging Bureau voor Muziek-auteursrechten (BUMA)	577	535	535	structureel
– Stichting Reprerecht	240	240	240	structureel
– Centrum voor internationale juridische samenwerking	260	150	150	structureel
– Hulpprogramma Oost-Europa	0	100	100	structureel
– Internationale Commissie van Juristen	0	64	64	structureel
– Nederlands Juristen Comité van de Mensenrechten	128	40	40	structureel
– Vereniging voor Vergelijkende Studie van het Recht België en Nederland	0	15	15	structureel
– Commission Internationale de l'Etat Civil	27	30	30	structureel
– Centraal Bureau Fondsenwerving	150	150	150	structureel
– Schengensecretariaat		1 000	0	structureel
– Instituut Nederlandse Kwaliteit	150	150	150	t/m 2002
– Stichting ter Exploitatie van Naburige Rechten (SENA)	–	0	150	structureel
– Diverse bijdragen in het kader van vreemdelingenbeleid	0	350	0	incidenteel
– Overige bijdragen/contributies	368	416	566	structureel
<b>Totaal</b>	<b>1 900</b>	<b>3 240</b>	<b>2 190</b>	

## 01.04 Post-actieven

*De grondslag van het artikel en het te voeren beleid*

Op dit artikel worden de uitgaven in het kader van de wachtgeld-uitkeringen en de uitkeringen als gevolg van functioneel leeftijdsontslag geraamd van de post-actieven van de voormalige Rijkspolitie. In het onderdeel wachtgeld zijn ook de uitgaven op grond van de uitkeringsregeling '66, de WWV-vervangende uitkeringen en de uitgaven in het kader van de 57+ regeling (pre-vut) begrepen.

*Verplichtingen en uitgaven***Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)**

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Stand ontwerp-begroting 1999		6 128	3 498	3 573	3 554	3 554	
1e suppletore wet 1999		0	0	0	0	0	
nog niet eerder in een begrotingsstuk opgenomen mutaties <i>interne overhevelingen</i>							
– Toedeling loonbijstelling 1999 <i>mee/tegenvallers</i>		181	103	105	105	105	
– Bijdrage in justitiebrede problematiek		0	– 2	– 2	– 2	– 2	
Stand ontwerp-begroting 2000	14 641	6 309	<b>3 599</b>	3 676	3 657	3 657	3 657
Stand ontwerp-begroting 2000 in EUR1000	6 644	2 863	1 633	1 668	1 659	1 659	1 659



## Toelichting

### *Toedeling loonbijstelling*

Deze post betreft de toedeling vanuit het centrale artikel 01.07 Loonbijstelling van de algemene salarismaatregelen 1999.

### *Bijdrage in de oplossing van de problematiek*

Het betreft hier de bijdrage in de oplossing van de justitiebrede problematiek.

### *De onderverdeling naar artikelonderdelen*

Specificatie per artikelonderdeel	Verplichtingen en uitgaven*			(x f 1 000)	
	1998	1999	2000	Economisch	Codering functioneel
Wachtgelden	4 351	1 739	1 120	11	03.0
Functioneel leeftijdsontslag (FLO)	8 400	4 570	2 479	11	03.0
Overige	1 890	–	–	11	03.0
<b>Totaal</b>	<b>14 641</b>	<b>6 309</b>	<b>3 599</b>		

## Toelichting

Aangezien deze post het voormalige personeel van de opgeheven Rijkspolitie betreft, stromen geen nieuwe post-actieven in. Er stromen wel post-actieven uit die een nieuwe baan vinden of de pensioengerechtigde leeftijd bereiken. Het benodigde budget daalt derhalve in de komende jaren.

### *Ramingskengetallen*

Specificatie post-actieven	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Categorie							
Wachtgelden							
– aantal natuurlijke personen	137	60	42	42	42	42	40
– gemiddeld bedrag (x f 1,-)	31 759	27 361	26 353	26 353	26 353	26 471	26 353
Uitkeringen functioneel leeftijdsontslag (FLO)							
– aantal natuurlijke personen	65	36	36	36	35	35	35
– gemiddeld bedrag (x f 1,-)	70 357	70 357	70 357	70 357	70 357	70 357	70 357

## 01.05 Geheime uitgaven

### *De grondslag van het artikel en het te voeren beleid*

Dit artikel vindt zijn grondslag in artikel 5, lid 6 van de Comptabiliteitswet, waar de mogelijkheid is geopend een artikel voor geheime uitgaven op te nemen.

Verplichtingen en uitgaven

**Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting** (x f 1 000)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Stand ontwerp-begroting 1999		3 980	4 000	4 000	4 000	4 000	
1e suppletore wet 1999		- 500	- 500	- 500	- 500	- 500	
nog niet eerder in een begrotingsstuk opgenomen mutaties <i>mee/tegenvallers</i>							
- Bijdrage aan oplossing van justitiebrede problematiek <i>interne overhevelingen</i>		0	- 2	- 2	- 2	- 2	
- Vorming nieuw artikel 10.05		0	- 3 498	- 3 498	- 3 498	- 3 498	
Stand ontwerp-begroting 2000	-	3 480	0	0	0	0	0
Stand ontwerp-begroting 2000 in EUR1000	-	1 579	0	0	0	0	0

**Toelichting**

*Bijdrage in de oplossing van justitiebrede problematiek*  
Het betreft hier de bijdrage in de justitiebrede problematiek

*Vorming nieuw artikel 10.05*  
Artikel 01.05 Geheime uitgaven wordt met ingang van 2000 ondergebracht bij het nieuwe Directoraat-Generaal Rechtshandhaving.

**01.06 Onvoorzien**

*De grondslag van het artikel en het te voeren beleid*

Dit artikel vindt zijn grondslag in artikel 5, lid 6 van de Comptabiliteitswet, waar de mogelijkheid is geopend een artikel voor onvoorziene uitgaven op te nemen.

*Verplichtingen en uitgaven*

**Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting** (x f 1 000)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Stand ontwerp-begroting 1999		500	500	500	500	500	
1e suppletore wet 1999		0	0	0	0	0	
Stand ontwerp-begroting 2000	0	500	500	500	500	500	500
Stand ontwerp-begroting 2000 in EUR1000	0	227	227	227	227	227	227

Economische en functionele codering	(x f 1 000)				
	Verplichtingen en uitgaven*			Codering	
	1998	1999	2000	economisch	functioneel
<b>Totaal</b>	<b>0</b>	<b>500</b>	<b>500</b>	12	03.0

### 01.07 Loonbijstelling

*De grondslag van het artikel en het te voeren beleid*

Onder dit artikel wordt de loonbijstelling verwerkt in het kader van de algemene salarismaatregelen, de incidentele loonbijstelling en de overige specifieke loonbijstellingen.

*Verplichtingen en uitgaven*

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting	(x f 1 000)						
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Stand ontwerp-begroting 1999		807	771	746	741	741	
1e suppletore wet 1999		160 490	194 177	182 265	182 058	182 310	
nog niet eerder in een begrotings- stuk opgenomen mutaties <i>interne overhevelingen</i>							
– Toedeling loonbijstelling <i>interdepartementale overboekingen</i>		- 161 297	- 194 948	- 183 011	- 182 799	- 183 051	
– Financiering looneffecten CAO rijk 1999/2000		4 406	0	0	0	0	
Stand ontwerp-begroting 2000	0	4 406	0	0	0	0	0
Stand ontwerp-begroting 2000 in EUR1000	0	1999	0	0	0	0	0

### Toelichting

#### *Toedeling loonbijstelling*

Van de toedeling van de loonbijstellingsbedragen 1999 over de artikelen kan het volgende overzicht worden gegeven.

#### *Financiering looneffecten CAO Rijk 1999/2000*

Van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties wordt een bedrag van f 4,4 mln. overgeboekt dat is vrijgevallen door een meevaller in de ziektekostenvoorziening Rijkspersoneel (ZVR). Dit bedrag wordt ingezet voor de financiering van de CAO-Rijk 1999–2000.

## Verdeling loonbijstellingsbedragen

(x f 1 000)

	1999	2000	2001	2002	2003
01.01 Personeel en materieel ministerie	4 598	6 376	5 638	5 490	5 499
01.04 Postactieven	181	103	105	105	105
01.09 Diversen	- 93	- 1 251	- 858	- 1 230	- 1 226
01.13 WODC	285	389	340	333	334
01.14 Adviescolleges	2	2	2	2	2
07.01 Bijdrage Immigratieen Naturalisatiedienst	5 938	7 888	5 641	5 592	5 601
07.02 Opvang asielzoekers	11 615	9 618	8 141	8 063	8 063
08.01 Personeel en materieel Raad voor de Kinderbescherming	4 482	6 823	6 292	6 432	6 442
08.02 Subsidies Preventie, Jeugdbescherming en Reclassering	21 046	22 119	22 275	22 712	22 705
08.03 Schadefonds geweldsmisdrijven	85	118	105	104	104
08.04 Bijdrage Centraal Justitieel Incassobureau	718	1 003	899	891	892
08.05 Bijdrage Dienst Justitiële Inrichtingen	45 300	60 136	56 694	55 968	56 072
08.06 Bestuurszaken	1 111	1 096	766	740	740
09.01 Personeel en materieel Gerechtelijke Laboratoria	786	1 093	978	965	966
09.02 Bijzondere uitgaven politie	1 715	1 717	1 717	1 717	1 717
09.03 Personeel en materieel overige diensten	142	143	143	143	143
09.04 Bijdrage Korps landelijke politiediensten	10 484	10 566	10 568	10 565	10 657
09.05 Dienst Rechtspleging / Openbaar Ministerie / Rijksrecherche	36 327	49 922	47 130	47 762	47 807
09.07 Gefinancierde Rechtsbijstand	15 959	16 473	15 823	15 835	15 818
09.08 Schuldsanering	616	614	612	610	610
01.07 Loonbijstelling	- 161 297	- 194 948	- 183 011	- 182 799	- 183 051
Totaal	0	0	0	0	0

*Economische en functionele codering***Economische en functionele codering**

(x f 1 000)

	Verplichtingen en uitgaven*			Codering	
	1998	1999	2000	economisch	functioneel
<b>Totaal</b>	<b>0</b>	<b>4 406</b>	<b>0</b>	11	03.0

**01.08 Prijsbijstelling***De grondslag van het artikel en het te voeren beleid*

Op dit artikel is het bedrag opgenomen dat beschikbaar is voor de verdeling over de diverse prijsgevoelige posten van de totale justitiebegroting.

Verplichtingen en uitgaven

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting

(x f 1 000,-)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Stand ontwerp-begroting 1999		6 769	6 730	6 600	6 611	6 611	
1e suppletore wet 1999		3 339	2 585	2 402	2 341	2 338	
nog niet eerder in een begrotingsstuk opgenomen mutaties							
<i>Interne overhevelingen</i>							
- Toedeling 1e tranche prijsbijstelling 1999		- 10 108	- 9 315	- 9 002	- 8 952	- 8 949	
- Compensatie CIOT en WODC		- 2 650	- 3 500	- 3 500	- 3 600	- 4 100	
- 2e prijsbijstellingstranche 1999		47 440	43 709	42 239	41 998	41 984	
Stand ontwerp-begroting 2000	0	44 790	<b>40 209</b>	38 739	38 398	37 884	37 784
Stand ontwerp-begroting 2000 in EUR1000	0	20 325	18 246	17 579	17 424	17 191	17 146

*Toelichting*

*Toedeling 1<sup>e</sup> tranche prijsbijstelling 1999*

Deze post betreft de toedeling van de eerste tranche van de prijsbijstelling 1999. Het gaat om het deel van de prijsbijstelling dat bij 1<sup>e</sup> suppletore begroting is toegevoegd aan dit artikel (25 %).

*Compensatie CIOT en WODC*

De exploitatie van het op te richten Centraal Informatiepunt Onderzoek en Telecommunicatie (CIOT) zal door Justitie worden gefinancierd. Hiertoe worden gelden overgeheveld naar artikel 09.03 Personeel en materieel overige diensten. Tevens wordt structureel f 0,5 mln. overgeheveld naar het Wetenschappelijk Onderzoeks- en Documentatiecentrum om de middelen in overeenstemming te brengen met de taken.

*2<sup>e</sup> prijsbijstelling tranche 1999*

De tweede prijsbijstellingstranche wordt toegevoegd aan de justitie-begroting.

## Verdeling prijsbijstellingsbedragen '99 (1e tranche)

(x f 1 000)

Artikel	1999	2000	2001	2002	2003
01.01 Personeel en materieel ministerie	322	303	295	293	293
01.03 Bijdragen en contributies	12	12	12	12	11
01.09 Diversen	2 112	2 162	2 250	2 266	2 266
01.13 WODC	45	45	45	45	45
07.01 Bijdrage Immigratieen Naturalisatiedienst	588	617	547	536	536
07.02 Opvang asielzoekers	2 519	1 892	1 599	1 583	1 583
08.01 Personeel en materieel Raad voor de Kinderbescherming	144	161	168	178	178
08.02 Subsidies Preventie, Jeugdbescherming en Reclassering	723	738	741	749	749
08.03 Schadefonds geweldsmisdrijven	40	43	43	43	43
08.04 Bijdrage Centraal Justitieel Incassobureau	103	107	106	105	105
08.05 Bijdrage Dienst Justitiële Inrichtingen	1 415	1 380	1 333	1 270	1 268
08.06 Bestuurszaken	29	29	20	19	19
09.01 Personeel en materieel Gerechtelijke Laboratoria	32	31	31	31	31
09.02 Bijzondere uitgaven politie	77	77	77	77	77
09.03 Personeel en materieel overige diensten	268	269	268	266	266
09.04 Bijdrage Korps landelijke politiediensten	392	382	389	392	392
09.05 Dienst Rechtspleging / Openbaar Ministerie / Rijksrecherche	937	717	735	752	752
09.06 Gerechtskosten	268	279	278	276	276
09.07 Gefinancierde Rechtsbijstand	82	71	65	59	59
01.08 Prijsbijstelling	- 10 108	- 9 315	- 9 002	- 8 952	- 8 949
Totaal	0	0	0	0	0

*Economische en functionele codering***Economische en functionele codering**

(x f 1 000)

	Verplichtingen en uitgaven*			Codering	
	1998	1999	2000	economisch	functioneel
<b>Totaal</b>	<b>0</b>	<b>44 790</b>	<b>40 209</b>	11	03.0

**01.09 Diversen***De grondslag van het artikel en het te voeren beleid*

Onder dit artikel worden de uitgaven geraamd die betrekking hebben op schadeloosstellingen aan derden. Daarnaast worden onder dit artikel ook de bedragen opgenomen welke in afwachting van de integrale verdeling over de verschillende begrotingsartikelen voorlopig aan dit artikel zijn toegevoegd.

Verplichtingen en uitgaven

**Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting\***

(x f 1 000)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Stand ontwerp-begroting 1999		634 776	737 515	846 477	959 948	959 948	
1e suppletore wet 1999		851 913	- 137 018	- 228 613	- 357 069	- 357 074	
nog niet eerder in een begrotings- stuk opgenomen mutaties							
<i>interne overhevelingen</i>							
- Prijsbijstelling 1999 1e tranche		2 112	2 162	2 250	2 266	2 266	
- Loonbijstelling 1999		- 93	- 1 251	- 858	- 1 230	- 1 226	
- 2e compensatie KLM-facturen		2000	0	0	0	0	
- Toedeling doorgeschoven AFW-premie		- 590	0	0	0	0	
- Verdeling huisvestingsgelden		- 560 877	- 620 031	- 637 137	- 646 166	- 646 137	
- Verdeling asielmiddelen		- 920 000	0	0	0	0	
- Verkeerstoezicht (gebieds- projecten)		- 15 743	- 15 653	- 15 577	- 15 477	- 15 477	
<i>mee/tegenvaller</i>							
- Bijdrage in de oplossing van justitiebrede problematiek		0	- 30	- 38	- 32	- 32	
<i>interdepartementale overboeking</i>							
- aanvulling op huisvestings- gelden		49 084	73 701	91 280	101 195	101 195	
- Bijdrage aan de adviescom- missie duaal ontslagstelsel		- 166	- 133	0	0	0	
- Eurogelden		13 057	24 816	17 551	2 683	0	
Stand ontwerp-begroting 2000	59 124 (58 802)	55 473	<b>64 078</b>	75 335	46 118	43 463	43 463
Stand ontwerp-begroting 2000 in EUR1000	26 829 (26 683)	25 173	29 077	34 186	20 927	19 723	19 723

\* Bedragen tussen haken betreffen verplichtingen indien niet gelijk aan uitgaven.

**Toelichting**

*Bijdrage in de oplossing van de problematiek*

De bijdrage in de oplossing van de justitiebrede problematiek wordt gevonden in de post overig.

*Toedeling loonbijstelling*

Deze post betreft de toedeling vanuit het centrale artikel 01.07 Loonbijstelling van de algemene salarismaatregelen 1999.

*Prijsbijstelling 1999 1<sup>e</sup> tranche*

Deze post betreft de toedeling vanuit het centrale artikel 01.08 Prijsbijstelling van de algemene prijsmaatregelen voor 1999.

*2<sup>e</sup> compensatie KLM facturen*

Vanuit het artikel 09.06 Gerechtskosten, wordt f 2 mln. overgeheveld voor de centrale betaling van buitenlandse dienstreizen.

#### *Toedeling doorgeschoven afw-premie 1998*

Het betreft de toedeling vanuit dit artikel van de naar 1999 doorgeschoven compensatie voor stijging van de AFW-premie in 1998.

#### *Verdeling huisvestingsgelden*

De huisvestingsbudgetten in het kader van de Stelselwijziging Rijks-huisvesting zijn bij Miljoenennota 1999 aan de justitiebegroting toegevoegd. Op dit bedrag zijn nadien nog enkele correcties doorgevoerd op basis van de bestaande voorraad en het onderhanden werk. Vanuit dit artikel worden deze budgetten thans verdeeld over de sectoren.

#### *Verdeling asielmiddelen*

De asielgelden die bij Voorjaarsnota 1999 aan de justitiebegroting zijn toegevoegd worden verdeeld over de sectoren.

#### *Verkeerstoezicht gebiedsprojecten*

Deze gelden stonden centraal gereserveerd voor de intensivering van het verkeerstoezicht en zijn toegedeeld aan artikel 09.05 Dienst Rechtspleging/Openbaar Ministerie/Rijksrechterche.

#### *Aanvulling op huisvestingsgelden*

Deze mutatie betreft een correctie op de bestaande voorraad en het onderhande werk ten opzichte van de eerdere toedeling van huisvestingsgelden als gevolg van de stelselwijziging Rijkshuisvesting.

#### *Bijdrage aan de adviescommissie duaal ontslagstelsel*

De bijdrage van Justitie aan de adviescommissie duaal ontslagstelsel is overgeboekt naar het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

#### *Euro-gelden*

De kosten die verbonden zijn aan de invoering van de euro zijn aan de begroting van justitie toegevoegd.



## Specificatie per artikelonderdeel

(x f 1 000,-)

Artikelonderdeel	Verplichtingen en uitgaven*			Codering	
	1998	1999	2000	economisch	functioneel
Schadeloosstellingen aan derden	32 323	34 209	34 209	41	03.0
Wijziging betalingsverkeer**	2 601			12	03.0
Schengen secretariaat***	820			12	03.0
Opleiding en vorming**	1 698			12	03.0
Management Development**	5 558			12	03.0
Automatiseringsuitgaven**	0			12	03.0
Voorlichtingsactiviteit**	5 734			12	03.0
Project 200 jaar Justitie	2 836			12	03.0
	(3 310)				
Buitenlandse dienstreezen		4 000		12	03.0
Overige activiteiten	7 554	1 234	1 267	12	03.0
	(6 758)				
Niet-verdeelde posten:					
- huisvesting		1 038	1 736	12	03.0
- Euro		13 057	24 816	12	03.0
- GBA		730	730	12	03.0
- Overig		1 205	1 320	12	03.0
<b>Totaal</b>	<b>59 124</b> <b>(58 802)</b>	<b>55 473</b>	<b>64 078</b>		

\* Bedragen tussen haken betreffen verplichtingen indien niet gelijk aan uitgaven.

\*\* Deze uitgaven worden vanaf 1999 geraamd op artikel 01.01.

\*\*\* Deze uitgaven worden vanaf 1999 geraamd onder artikel 01.03.

## Kengetallen

## Specificatie schadeloosstellingen aan derden

(Bedragen x f 1 mln)

	Realisatie 1998	Vermoedelijke uitkomsten 1999	Ontwerp-begroting 2000
Schadefonds geweldsmisdrijven	8,9	10,3	10,3
Onrechtmatige detentie	9,3	6,8	6,8
Overige	14,1	17,1	17,1
<b>Totaal</b>	<b>32,3</b>	<b>34,2</b>	<b>34,2</b>

**Uitgekeerde bedragen Schadefonds Geweldsmisdrijven**

	Realisatie 1998	Vermoedelijke uitkomsten 1999	Ontwerp-begroting 2000
Aantal ingediende verzoeken	3 749	3 750	3 750
Aantal genomen positieve beslissingen	2 413	2 792	2 792
Totaal uitgekeerd (x f 1 000,-)*	9 600	11 650	11 650
– materiële schade	2 980	3 670	3 670
– immateriële schade	6 620	7 980	7 980
Totaal gemiddelde uitkering (x f 1,-)	3 978	4 180	4 180
– materiële schade	1 350	1 653	1 653
– immateriële schade	3 750	4 495	4 495

\* Door een timelag tussen toekenning en daadwerkelijke uitbetaling tellen de posten *materiële- en immateriële schade* niet op tot de door Justitiegeregistreerde post *totaal uitgekeerd* (zie vorige tabel)

**01.11 Internationale samenwerking**

*De grondslag van het artikel en het te voeren beleid*

Op dit artikel worden de uitgaven geraamd die vallen onder de «Homogene Groep Internationale Samenwerking» (HGIS).

*Verplichtingen en uitgaven*

**Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting\* (x f 1 000)**

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Stand ontwerp-begroting 1999		1 858	1 858	1 831	1 831	1 831	
1e suppletore wet 1999		0	0	0	0	0	
nog niet eerder in een begrotingsstuk opgenomen mutaties <i>Interdepartementale overboekingen</i>							
– Eindejaarsmarge HGIS		713	357	357			
Stand ontwerp-begroting 2000	1 976 (2 081)	2 571	<b>2 215</b>	2 188	1 831	1 831	1 831
Stand ontwerp-begroting 2000 in EUR1000	897 (944)	1 167	1 005	993	831	831	831

\* Bedragen tussen haken betreffen verplichtingen indien niet gelijk aan uitgaven.

**Toelichting**

*Eindejaarsmarge HGIS*

Het budget wordt verhoogd met de eindejaarsmarge 1998 voor de Homogene Groep Internationale Samenwerking.

*De onderverdeling naar artikelonderdelen*

<b>Specificatie per artikelonderdeel</b>					<b>(x f 1 000)</b>
Artikelonderdeel	Verplichtingen en uitgaven*			Codering	
	1998	1999	2000	economisch	functioneel
Uitgaven attachés	941	1 548	1 548	11	03.0
Samenwerking Indonesië	661 (766)	403	357	43 Z	03.0
Bijdrage WIPO	0	620	310	43 G	03.0
Bijdrage Schengen	374	–	–	43 G	03.0
<b>Totaal</b>	<b>1 976</b> <b>(2 081)</b>	<b>2 571</b>	<b>2 215</b>		

\* Bedragen tussen haken betreffen verplichtingen indien niet gelijk aan uitgaven

### **01.13 Wetenschappelijk Onderzoek en Documentatiecentrum**

*De grondslag van het artikel en het te voeren beleid*

Onder dit artikel zijn de personele en materiële uitgaven geraamd van het Wetenschappelijk Onderzoeks- en Documentatiecentrum (WODC), alsmede de uitgaven voor externe wetenschappelijke onderzoeken.

*Verplichtingen en uitgaven*

<b>Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting*</b>								<b>(x f 1 000)</b>
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	
Stand ontwerp-begroting 1999		19 587 (18 087)	19 340 (17 840)	19 163 (17 663)	18 952 (17 452)	18 952 (17 452)		
1e suppletore wet 1999		2 610	93	40	40	40		
nog niet eerder in een begrotingsstuk opgenomen mutaties <i>interne overheveling</i>								
– Toedeling loonbijstelling 1999		285	389	340	333	334		
– Toedeling prijsbijstelling 1999 1e tranche		45	45	45	45	45		
– Toedeling doorgeschoven afw-premie 1998 <i>mee/tegenvallers</i>		5	0	0	0	0		
– Bijdrage aan oplossing van justitiebrede problematiek		0	– 9	– 10	– 9	– 9		
– Toevoeging middelen		500	500	500	500	500		
Stand ontwerp-begroting 2000	19 888 (29 309)	23 032 (21 532)	<b>20 358</b> <b>(18 858)</b>	20 078 (18 578)	19 861 (18 361)	19 862 (18 362)	19 862 (18 362)	
Stand ontwerp-begroting 2000 in EUR1000	9 025 (13 300)	10 451 (9 771)	9 238 (8 557)	9 111 (8 430)	9 013 (8 332)	9 013 (8 332)	9 013 (8 332)	

\* Bedragen tussen haken betreffen verplichtingen indien niet gelijk aan uitgaven.

## Toelichting

### *Toedeling loonbijstelling*

Deze post betreft de toedeling vanuit het centrale artikel 01.07 Loonbijstelling van de algemene salarismaatregelen 1999.

### *Toedeling prijsbijstelling 1999 1<sup>e</sup> tranche*

Deze mutatie betreft de toedeling van de bij voorjaarsnota toegekende prijsbijstelling.

### *Toedeling doorgeschoven afw-premie 1998*

Het betreft de toedeling van de naar 1999 doorgeschoven compensatie voor stijging van de AFW-premie in 1998.

### *Bijdrage in de oplossing van de justitiebrede problematiek*

Het betreft de bijdrage in de oplossing van de justitiebrede problematiek.

### *Toevoeging middelen*

Voor de uitvoering van het huidige takenpakket van het WODC is een extra budget toegevoegd van f 0.5 mln. Dit budget wordt overgeheveld vanuit artikel 01.08 Prijsbijstelling.

### *De onderverdeling naar artikelonderdelen*

Economische en functionele codering					(x f 1 000)	
	Verplichtingen en uitgaven*			economisch	Codering	
Artikelonderdeel	1998	1999	2000		functioneel	
<b>Totaal</b>	<b>19 888</b> <b>(29 309)</b>	<b>23 032</b> <b>(21 532)</b>	<b>20 358</b> <b>(18 858)</b>	12	03.01	

\* Bedragen tussen haken betreffen verplichtingen indien niet gelijk aan uitgaven

## *Kengetallen*

### **Kwantitatieve gegevens wetenschappelijk onderzoek**

	Realisatie 1998	Vermoedelijke uitkomsten 1999	Ontwerp-begroting 2000
<b>Input (x f 1 mln):</b>			
– personeel	8,0	8,3	8,3
– materieel	0,7	0,5	0,5
– onderzoekskosten intern	1,7	1,5	1,5
– onderzoekskosten extern	9,5	12,2	9,6
<b>Totaal</b>	<b>19,9</b>	<b>22,5</b>	<b>19,9</b>
– fte's (aantallen)	69	72,1	72,1
– gemiddelde prijs (x f 1,-)	115 000	115 000	115 000
<b>Output (aantallen):</b>			
– extern wetenschappelijke projecten	35	43	43
– intern wetenschappelijke projecten	15	15	15
– productie beleidsadviezen	79	85	85
– bijeenbrengen van kennis (periodieken/seminars)	21	20	20
– documentaire en statistische inform.-voorz.	1 480	1 525	1 525

## 01.14 Adviescolleges

### *De grondslag van het artikel en het te voeren beleid*

De grondslag van dit nieuwe artikel is artikel 6a van de Comptabiliteitswet, op grond waarvan de uitgaven verbonden aan de taakvervulling door een adviescollege op een afzonderlijk begrotingsartikel zichtbaar moeten worden gemaakt. Bij het Ministerie van Justitie vallen het adviescollege vennootschapsrecht en het adviescollege burgerlijk procesrecht binnen de in artikel 6a vastgestelde definitie.

De uitgaven voor deze colleges bestaan uit vacatiegelden, reizen verblijfkosten en zaalhuur.

### *Verplichtingen en uitgaven*

#### **Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)**

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Stand ontwerp-begroting 1999		36	36	37	37	37	
1e suppletore wet 1999		0	0	0	0	0	
nog niet eerder in een begrotingsstuk opgenomen mutaties <i>interne overhevelingen</i> – Toedeling loonbijstelling 1999		2	2	2	2	2	
Stand ontwerp-begroting 2000	3	38	<b>38</b>	39	39	39	39
Stand ontwerp-begroting 2000 in EUR1000	1	17	17	18	18	18	18

### *Toedeling loonbijstelling*

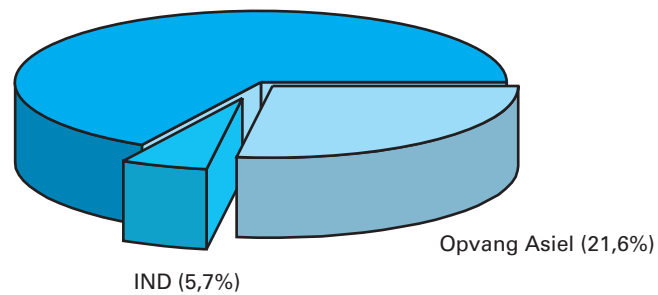
Deze post betreft de toedeling vanuit het centrale artikel 01.07 Loonbijstelling van de algemene salarismaatregelen 1999.

### *De economische en functionele codering*

#### **Economische en functionele codering (x f 1 000)**

Artikelonderdeel	Verplichtingen en uitgaven *			Codering	
	1998	1999	2000	economisch	functioneel
<b>Totaal</b>	<b>3</b>	<b>38</b>	<b>38</b>	11	03.0

## 07 INTERNATIONALE AANGELEGENHEDEN EN VREEMDELINGEN- ZAKEN



Binnen de organisatie van het Ministerie van Justitie is het agentschap Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) belast met de behandeling van verzoeken om toelating en verblijf op grond van de Vreemdelingenwet en tevens met de behandeling van verzoeken om naturalisatie op grond van de Rijkswet op het Nederlanderschap.

Tevens is het Ministerie van Justitie sinds het Koninklijk Besluit van 5-9-'94 (voorheen het Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur) belast met de behartiging van de aangelegenheden op het terrein van de opvang van asielzoekers.

### 07.01 Bijdrage Immigratie- en Naturalisatiedienst

*De grondslag van het artikel en het te voeren beleid*

Onder dit artikel worden de bijdragen aan het agentschap Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) geraamd.

Verplichtingen en uitgaven

**Opbouw verplichtingen-, uitgaven- en ontvangstenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting**

(x f 1 000)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Stand ontwerp-begroting 1999		353 854	354 341	299 796	296 279	296 279	
1e suppletore wet 1999		460	467	459	459	459	
nog niet eerder in een begrotingsstuk opgenomen mutaties							
<i>interne overhevelingen</i>							
– Loonbijstelling 1999		5 938	7 888	5 641	5 592	5 601	
– Prijsbijstelling 1999 1e tranche		588	617	547	536	536	
– Verdeling huisvesting		5 774	5 774	5 774	5 774	5 774	
– Correctie op overheveling formatie		208	208	208	208	208	
– Structurele formatie-uitbreiding		– 1 198	– 1 198	– 1 198	– 1 198	– 1 198	
– Directie Vreemdelingenbeleid							
<i>beleidsmatige mutaties</i>							
– Rentecompensatie conversie Eigen Vermogen/ Vreemd Vermogen		0	2 447	2 447	2 447	2 447	
<i>mee/tegenvallers</i>							
– Bijdrage in justitiebrede problematiek		0	– 176	– 152	– 150	– 150	
– Verdeling van de asiel-middelen		176 400	163 300	163 400	163 400	163 400	
Stand ontwerp-begroting 2000	438 112	542 024	533 668	476 922	473 347	473 356	473 565
Stand ontwerp-begroting 2000 in EUR1000	198 807	245 960	242 168	216 418	214 796	214 800	214 894

**Toelichting**

*Loonbijstelling 1999*

Deze post betreft de toedeling vanuit het centrale artikel 01.07 Loonbijstelling van de algemene salarismaatregelen 1999.

*Prijsbijstelling 19 991<sup>e</sup> tranche*

Deze post betreft de toedeling vanuit het centrale artikel 01.08 Prijsbijstelling van 1<sup>e</sup> tranche van de algemene prijsmaatregelen voor 1999.

*Verdeling huisvesting*

Bij de Miljoenennota 1999 zijn in het kader van de Stelselwijziging Rijkshuisvesting huisvestingsbudgetten aan de justitiebegroting toegevoegd. Deze worden vanuit artikel 01.09 Diversen verdeeld.

*Correctie op de overheveling van formatie*

Het betreft een correctie op de overheveling van formatie naar artikel 01.01 Personeel en materieel ministerie die bij de 1<sup>e</sup> suppletore wet 1999 heeft plaatsgevonden.

*Structurele uitbreiding van formatie bij DVB*

Ten behoeve van een structurele uitbreiding van de formatie van de Directie Vreemdelingenbeleid (DVB) wordt 1,2 mln. overgeheveld naar artikel 01.01 Personeel en materieel ministerie.

*Bijdrage in de oplossing van de justitiebrede problematiek*  
 Het betreft de bijdrage van de Immigratie- en Naturalisatiedienst in de oplossing van de justitiebrede problematiek.

*Rentecompensatie conversie Eigen Vermogen/Vreemd Vermogen*  
 Besloten is om de materiële vaste activa van de agentschappen in de toekomst met vreemd vermogen te financieren. Dit deel van het eigen vermogen wordt vervangen door een lening bij het Ministerie van Financiën. Aangezien de agentschappen hiervoor rente betalen, wordt hiervoor compensatie geboden.

*Verdeling van de asielmiddelen*  
 De behandelcapaciteit van de IND wordt aangepast aan een instroom van 60 000 asielzoekers. Derhalve wordt voor 1999 f 176 mln. aan de begroting toegevoegd en voor 2000 en de jaren daarna f 163 mln.

*Economische en functionele codering*

Economische en functionele codering	Verplichtingen en uitgaven*			x f 1 000)	
	1998	1999	2000	economisch	Codering Functioneel
	<b>Totaal</b>	<b>438 112</b>	<b>542 024</b>	<b>533 668</b>	03

**07.02 Opvang asielzoekers**

*De grondslag van het artikel en het te voeren beleid*  
 De Minister van Justitie is belast met de behartiging van de aangelegenheden op het terrein van de opvang van asielzoekers. Het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) is op basis van de Wet Centraal Orgaan opvang asielzoekers (Stb. '94, 422) belast met de materiële en immateriële opvang van asielzoekers.

*Centrale opvang asielzoekers*  
 De op dit onderdeel geraamde uitgaven zijn bestemd voor de bekostiging van de materiële en immateriële centrale opvang van asielzoekers, alsmede voor het subsidiëren van organisaties die zorgdragen voor, dan wel ondersteuning geven aan de opvang van asielzoekers. De Wet Centraal Orgaan opvang asielzoekers en de Wet Justitie-subsidies (Stb. '96, 334) dienen als basis voor de uitgaven. De wijze van bekostiging is geregeld in het Subsidiebesluit Centraal Orgaan opvang asielzoekers, het Faciliteitenbesluit opvangcentra (Stb. '94, 636), de Regeling verstrekkingen asielzoekers en andere categorieën vreemdelingen (Stcrt. '94, 140) en de Wet Justitie-subsidies.

*Tijdelijke noodvoorziening Vreemdelingen*  
 Op dit onderdeel worden de uitgaven geraamd voor de opvang tijdens de wachtperiode van vreemdelingen die niet direct de AC-procedure kunnen doorlopen.

*Decentrale opvang asielzoekers*  
 De op dit onderdeel geraamde uitgaven zijn bestemd voor de uitgaven voor de decentrale opvang van asielzoekers. De wijze van bekostiging is geregeld bij de Regeling Opvang Asielzoekers (ROA).



*De verplichtingen en uitgaven*

**Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting \***

(x f 1 000,-)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Stand ontwerp-begroting 1999		1 249 321	941 039	772 904	754 457	754 457	
1e suppletore wet 1999		2005	1 806	1 650	1 649	1 649	
nog niet eerder in een begrotingsstuk opgenomen mutaties							
<i>interne overboekingen</i>							
- Loonbijstelling 1999		11 615	9 618	8 141	8 063	8 063	
- Prijsbijstelling 1999 1e tranche		2 519	1 892	1 599	1 583	1 583	
<i>beleidsmatige mutaties</i>							
- Kwaliteitsverbetering tolkencentra		- 1 514	- 1 780	- 1 648	- 1 476	- 1 408	
<i>mee/tegenvallers</i>							
- Bijdrage in justitiebrede-problematiek		0	- 456	- 381	- 372	- 372	
- Verdeling van asielmiddelen		638 700	1 070 400	1 248 400	1 189 400	950 400	
Stand ontwerp-begroting 2000	1 526 324 (1 913 783)	1 902 646	2 022 519	2 030 665	1 953 304	1 714 372	1 714 372
Stand ontwerp-begroting 2000 in EUR1000	692 616 (868 437)	863 383	917 779	921 476	886 371	777 948	777 948

\* Bedragen tussen haken betreffen verplichtingen indien niet gelijk aan uitgaven.

### **Toelichting**

#### *Loonbijstelling 1999*

Deze post betreft de toedeling vanuit het centrale artikel 01.07 Loonbijstelling van de algemene salarismaatregelen 1999.

#### *Prijsbijstelling 1999 1<sup>e</sup> tranche*

Deze post betreft de toedeling vanuit het centrale artikel 01.08 van de algemene prijsmaatregelen voor 1999.

#### *Kwaliteitsverbetering tolkencentra*

Ter ondersteuning van investeringen in de integriteit en kwaliteit van tolken en vertalers wordt geld overgeheveld naar de artikelen 01.01 Personeel en materieel ministerie en 08.06 Bestuurszaken (tolkencentra). De aanbevelingen uit het rapport «Met recht tolken en vertalen», dat in 1998 aan de TK is aangeboden, worden uitgevoerd.

Deze zijn er op gericht de kwaliteit van de tolken en vertalers waarvan Justitie gebruik maakt te verbeteren, evenals de planning en coördinatie van de tolk- en vertaaldiensten.

Er wordt gewerkt aan de ontwikkeling van de opleiding en certificering van tolken en vertalers, en aan de ontwikkeling van een plannings-systeem. De kosten daarvan worden door de afnemers gedragen, waaronder het COA. De bijdrage van het COA is geboekt naar 01.01, naar het budget van de directie die verantwoordelijk is voor het project (Directie Bestuurszaken).

In hetzelfde traject zijn de tarieven voor de tolkencentra vanaf 1999 met 8% verhoogd onder de voorwaarde dat de tolkencentra meewerken aan

de kwaliteitsverbetering. De tariefsverhoging voor het «asieldeel» van de tolkencentra wordt gefinancierd door de afnemer, namelijk het COA. Dat is de budgetoverheveling naar 08.06, Tolkencentra.

#### *Bijdrage aan de oplossing van Justitiebrede problematiek*

Dit is de bijdrage aan de oplossing van de justitiebrede problematiek. De invulling is gevonden door besparingen op uitgaven voor materieel.

#### *Verdeling asielmiddelen*

In verband met de geraamde instroom- en uitstroomcijfers van asielzoekers worden budgetten voor de opvang van asielzoekers aan de justitiebegroting toegevoegd.

#### *De onderverdeling naar artikel onderdelen*

Artikelonderdeel	Verplichtingen en uitgaven*			(x f 1 000)	
	1998	1999	2000	economisch	Codering functioneel
	Centrale opvang asielzoekers	1 400 255 (1 803 430)	1 727 300	1 957 500	43 Z
Decentrale opvang asielzoekers	104 093 (88 211)	91 500	50 250	43 C	06.36
Buffercapaciteit	0	50 000	50 000	43 Z	06.36
Tijdelijke noodopvang	10 023	82 211	133 955	43 Z	06.36
Subsidies	11 953	15 635	15 814	43 Z	06.36
Ombuigingsmaatregelen	0	- 118 000	- 219 000	43 Z	06.36
Investeringen COA	0	50 000	30 000	43 Z	06.36
Uitvoering regeling basisonderwijs-voorzieningen	0	4 000	4 000	43 Z	06.36
<b>Totaal</b>	<b>1 526 324 (1 913 617)</b>	<b>1 902 646</b>	<b>2 022 519</b>		

\* Bedragen tussen haken betreffen verplichtingen indien niet gelijk aan uitgaven

#### *Kengetallen*

##### **Overzicht van het aantal onderzoekscentra, asielzoekerscentra en noodopvang\***

	Aantal centra		Capaciteit ultimo	
	1998	1996	1997	1998
Onderzoekscentra (OC's)	15	8 225	8 105	8 746
Wachlijsten OC's	44			2 168
Asielzoekerscentra (AZC's)	63	19 963	21 230	27 364
Zelfzorgarrangement				5 982
Centrale Opvang Woningen (aant. COW-gemeenten)	27			1 332
Aanvullende opvang (AVO)	126	4 288	8 713	9 786
<b>Totaal</b>		<b>32 476</b>	<b>38 048</b>	<b>55 378</b>

\* exclusief tijdelijke noodopvang en decentrale opvang

**Instroom en bezetting in de opvang**

	Realisatie 1998	Vermoedelijke uitkomsten 1999	Ontwerp-begroting 2000
Instroom	41 200	43 250	39 950
Uitstroom	26 800	33 000	37 000
Centrale opvang			
– gemiddelde bezetting	42 920	57 500	65 250
– prijs (x f 1,-)	32 625	30 040	30 000
– toegelicht begrotingsbedrag (x f 1 mln)	1 400	1 727	1 958
Decentrale opvang			
– gemiddelde bezetting	8 500	6 100	3 350
– prijs (x f 1,-)	12 246	15 000	15 000
– toegelicht begrotingsbedrag (x f 1 mln)	104	92	50
Tijdelijke noodvoorziening vreemdelingen			
– gemiddelde bezetting	*	2 960	4 830
– prijs (f 1,-)	*	27 774	27 734
– toegelicht begrotingsbedrag	10	82	134
Buffercapaciteit			
– gemiddelde bezetting		10 000	10 000
– prijs (x f 1,-)	5 000	5 000	5 000
– toegelicht begrotingsbedrag (x f 1 mln)		50	50
Zelfzorgarrangement		– 60	– 60
Taakstelling (conform regeerakkoord)		– 4	– 8
Versoberingstaakstelling		– 54	– 151
Investerings COA		50	30
Alleenstaande minderjarige asielzoekers			
Uitvoering regeling basisonderwijsvoorzieningen		4	4
Subsidies (x f 1 mln)	12	16	16

**Toelichting**

Naar verwachting zal in het jaar 2000 sprake zijn van een hogere instroom en een lagere uitstroom dan eerder in begroting 1999 werd geraamd. Daarnaast werken ook de effecten van de hoge instroom in 1998 door in de raming van de bezetting van de opvang. In 1999 en 2000 zal derhalve naar verwachting ook de bezetting van de centrale opvang boven de raming in de begroting 1999 liggen. Naar verwachting zal tot ultimo 2001 de bezetting van de centrale opvang oplopen.

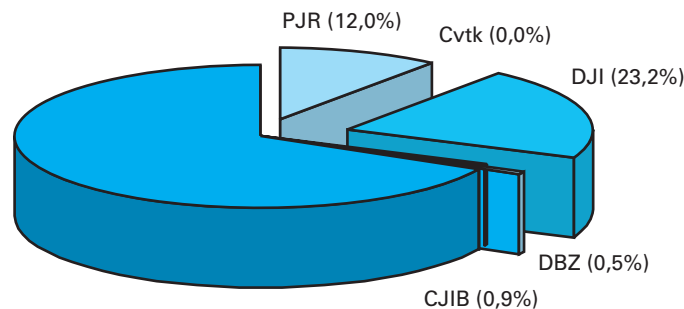
De implementatie van de notitie Terugkeerbeleid, die ik u 25 juni 1999 heb toegezonden, zal tot gevolg hebben dat er meer aandacht zal zijn voor de vrijwillige en gedwongen terugkeer van (uitgeprocedeerde) asielzoekers

naar het land van herkomst. De opvang van vreemdelingen op wier asielaanvraag onherroepelijk negatief is beslist, zal worden beëindigd.

Bij de bepaling van het aantal uitplaatsingen (17 000 in 1999; 17 500 in 2000 en 18 000 in 2001) is rekening gehouden met het terugbrengen van de uitplaatsingstermijn naar 3 maanden.

Bij de voorjaarsnotabegroting 1998 is een taakstellende bezuiniging van f 60 mln. opgelegd aan de COA, die wordt gerealiseerd door asielzoekers op vrijwillige basis in de gelegenheid te stellen elders onderdak te zoeken. Daarnaast zijn conform de afspraken uit het regeerakkoord taakstellingen opgelegd op arbeidsproductiviteit en de departementale inkoop. Vanaf 1999 is er een versoberingstaakstelling in de budgetten verwerkt die structureel ca. 10 % van het budget beslaat (1999: 54 mln., 2000: 151 mln., 2001: 168 mln., 2002: 186 mln., 2003: 195 mln.). Over de invulling van bovenstaande taakstelling vind overleg plaats met het bestuur van het COA. De helft van de taakstellingen zal naar verwachting kunnen worden ingevuld door meer gebruik te maken van woningen voor de opvang van asielzoekers in plaats van centra. Er wordt rekening gehouden met een uitbreiding van het aantal COW-plaatsen (Centrale Opvang Woningen) tot 5 100 in 1999 en tot 11 600 per ultimo 2000.

## 08 PREVENTIE, JEUGD EN SANCTIES



Dit hoofdbeleidsterrein betreft criminaliteitspreventie, de Vereniging Slachtofferhulp Nederland, de Raad voor de Kinderbescherming, de gezinsvoogdij- en voogdij-instellingen, het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen, het Schadefonds Geweldsmisdrijven, de reclassering, de Dienst Justitiële Inrichtingen, het Centraal Justitieel Incassobureau en het College van Toezicht op de Kansspelen. De wettelijke grondslag voor de verplichtingen en uitgaven vloeit voornamelijk voort uit het Burgerlijk Wetboek, Boek 1, artikel 238, alsmede uit de Reclasseringsregeling '95, de Wet op de jeugdhulpverlening en het bij de laatstgenoemde wet behorende uitvoeringsbesluit.

### *Intensiveringsgelden Jeugd en Geweld*

Over de intensiveringsgelden Jeugd en Geweld uit het Regeerakkoord op de Justitiebegroting is de Kamer in mijn brief van 3 november 1998 (26 200 VI, nr. 16) nader geïnformeerd. Daarbij werd het volgende overzicht gegeven van de inzet van de intensiveringsgelden:

## Artikel 08.01 Raad voor de Kinderbescherming

bedragen in mln.	1999	2000	2001	2002
- versnelling civiele zaken	1,1	2,3	3,3	5,0
- budget tbv forensische diagnostiek	0,7	1,4	2,0	3,0
- werklasterlichting tbv allochtonen	1,1	2,3	3,3	5,0
- bijdrage Aanmeldpunten kindermishandeling	1,0	1,0	1,0	1,0
- toename aantal strafzaken	1,8	3,6	5,4	8,0
Totaal Raad voor de Kinderbescherming	5,7	10,6	15,0	22,0

## Artikel 08.02 Subsidies Preventie, Jeugdbescherming en Reclassering

bedragen in mln.	1999	2000	2001	2002
- Gezinsvoogdij-instellingen; toename aantal jeugd reclasseringzaken	1,1	2,3	3,3	5,0
- gezinsvoogdij-instellingen; uitvoering programma CRIEM	3,5	7,1	10,0	15,0
- criminaliteitspreventie: CTC-projecten	0,5	1,0	2,0	3,0
- criminaliteitspreventie; projecten preventie geweld	0,9	1,8	2,6	4,0
- Grote Steden Beleid: justitie in de buurt	1,5	3,1	4,8	7,0
- Aanmeldpunten Kindermishandeling (via VWS)		1,3	2,3	4,0
- wachtlijsten jeugdhulpverlening (via VWS)	3,3	6,8	10,0	15,0
Totaal subsidies	10,8	23,4	35,0	53,0

Noot:

Loon en prijspeil 1998.

Om subsidietechnische redenen zijn de bij artikel 08.01 vermelde budgetten voor de AMK's toegevoegd aan artikel 08.02 (overige instellingen en projecten)

Op 4 juni 1999 is de Kamer (26 200 VI, nr. 54) geïnformeerd op welke wijze de bestuurlijke informatievoorziening op het beleidsterrein jeugd zal worden verbeterd en de verantwoording van de intensiveringggelden Jeugd en Geweld gestalte zal worden gegeven.

De eerste stap binnen het daarvoor gestarte project Verantwoording Intensiveringggelden Jeugd en Geweld is het benoemen van de benodigde gegevens, en de daarbij behorende gegevensbronnen. Vervolgens moeten met (externe) gegevensleveranciers afspraken worden gemaakt over de aanlevering van informatie. De rapportage over de eerste stap, de wijze waarop de informatie over de besteding van de intensiveringggelden Jeugd en Geweld is georganiseerd, zal voor 1 november 1999 gereed zijn.

De eerste rapportage over de besteding van de gelden zal worden gekoppeld aan de departementale verantwoording in mei 2000. Dan zal ook aan uw Kamer worden gemeld welke andere projecten zijn gestart in het kader van het programma ter verbetering van de bestuurlijke informatievoorziening op het beleidsterrein Jeugd.

Waar mogelijk is in de toelichting bij de artikelen 08.01 en 08.02 telkens aangegeven om welke extra intensiveringggelden ten opzichte van 1999 het gaat.

## 08.01 Personeel en materieel Raad voor de Kinderbescherming

### *De grondslag van het artikel en het te voeren beleid*

Het artikel heeft betrekking op de personele en materiële uitgaven van de Raad voor de Kinderbescherming.

De Raad voor de Kinderbescherming heeft onder meer tot taak:

- het doen van onderzoek in situaties waarin het recht van kinderen op een gezonde en evenwichtige ontwikkeling ernstig dreigt te worden geschonden;
- het adviseren van de rechtbank aangaande gezagsvoorziening en omgangsregeling bij scheiding;
- het verlenen van vroeghulp en het adviseren van de rechter in geval van strafrechtelijke interventies ten aanzien van jeugdigen;
- het coördineren van de uitvoering van taakstraffen voor jeugdigen;
- het rekwestreren van kinderschermingsmaatregelen;
- het uitbouwen van de preventieve functie, als afgeleide van de kerntaken

### *Verplichtingen en uitgaven*

#### **Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting \*** (x f 1 000)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Stand ontwerp-begroting 1999		171 336	181 096	181 940	181 121	181 121	
1e suppletore wet 1999		4 802	9 702	14 102	21 102	21 102	
nog niet eerder in een begrotingsstuk opgenomen mutaties <i>interne overhevelingen</i>							
- Loonbijstelling 1999		4 482	6 823	6 292	6 432	6 442	
- Prijsbijstelling 1999 1e tranche		144	161	168	178	178	
- Toedeling doorgeschoven AFW-premie		75	0	0	0	0	
- Verdeling huisvestingsgelden <i>mee/tegenvallers</i>		14 470	14 470	14 504	14 441	14 441	
- Bijdrage in de oplossing van justitiebrede problematiek		0	- 101	- 106	- 109	- 109	
Stand ontwerp-begroting 2000	155 249 (157 268)	195 309	<b>212 151</b>	216 900	223 165	22 3 175	223 468
Stand ontwerp-begroting 2000 in EUR1000	70 449 (71 365)	88 627	96 270	98 425	101 268	101 272	101 405

\* Bedragen tussen haken betreffen verplichtingen indien niet gelijk aan uitgaven.

### **Toelichting**

#### *Loonbijstelling 1999*

Het betreft hier de toedeling vanuit het centrale artikel 01.07 Loonbijstelling van de algemene salarismaatregelen 1999.

#### *Prijsbijstelling 1999*

Deze post betreft de toedeling vanuit het centrale artikel 01.08 Prijsbijstelling van de prijsmaatregelen voor 1999.

### *Toedeling doorgeschoven afw-premie 1998*

Het betreft de toedeling van de naar 1999 doorgeschoven compensatie voor stijging van de AFW-premie in 1998

### *Verdeling huisvestingsgelden*

Bij de Miljoenennota 1999 zijn in het kader van de Stelselwijziging Rijkshuisvesting huisvestingsbudgetten aan de justitiebegroting toegevoegd. Deze worden vanuit het centrale artikel 01.09 Diversen verdeeld.

### *Bijdrage in de oplossing van de justitiebrede problematiek*

De bijdrage in de oplossing van de justitiebrede problematiek is gevonden door een besparing op de materiële uitgaven.

### *De onderverdeling naar artikel onderdelen*

Specificatie per artikelonderdeel	Verplichtingen en uitgaven*			(x f 1 000)	
	1998	1999	2000	economisch	Codering Functioneel
Personele uitgaven					
– ambtelijk	106 168	127 757	145 223	11	06.32
– overig	8 420	2 300	2 300	11	06.32
– post-actief	7 548	6 000	6 000	11	06.32
Subtotaal personele uitgaven	122 136	136 057	153 523		
Exploitatie uitgaven	18 665	37 828	33 104	12	06.32
Aanschaffingen	14 448 (16 467)	7 000	7 000	52	06.32
Huisvesting	–	14 424	18 524	12	06.32
Subtotaal materiële uitgaven	33 113 (35 132)	59 252	58 628		
<b>Totaal</b>	<b>155 249</b> <b>(157 268)</b>	<b>195 309</b>	<b>212 151</b>		

\* bedragen tussen haken betreffen verplichtingen indien niet gelijk aan de uitgaven

### *Regeerakkoordgelden Jeugd en Geweld*

De stijging van het begrotingsbedrag 2000 ten opzichte van het jaar 1999 houdt mede verband met extra gelden die aan de Raad voor de Kinderbescherming worden toegekend in het kader van de Regeerakkoordgelden Jeugd en Geweld. De budgetten worden ingezet voor de versnelling van het aantal civiele zaken, de toepassing van forensische diagnostiek, werklastverlichting in verband met allochtonen en de toename van het aantal strafzaken.

### *Kengetallen*

#### **Kengetallen personeel**

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Ambtelijk personeel							
– gemiddelde prijs (f 1,-)	78 272	84 888	86 443	86 443	86 443	86 443	86 443
– fte's (aantal)	1 310	1 505	1 680	1 700	1 725	1 725	1 725
Post-actief personeel							
– wachtgelden (aantal natuurlijke personen)	147	150	129	118	112	112	112

	Ramingskengetallen			Doelmatigheidskengetallen <sup>1</sup>
	1998	1999	2000	2000
beschermingszaken	8 406	9 250	9 600	6 900
echtscheidingszaken	3 576	4 275	4 275	6 000
overige civiele zaken	2 710	2 275	2 275	2 600
strafzaken	18 118	24 615	28 900	1 400
taakstraffen	9 808	10 500	12 000	3 100

<sup>1</sup> In hoofdzaak zijn de prijzen per product verkregen door middel van deelcalculatiemethode. Bij alle onderdelen is onderzoek gaande om te komen tot integrale kostprijzen.

## Toelichting

De toename in beschermingszaken wordt gefinancierd uit de Regeerakkoordgelden voor Jeugd en Geweld.

Het aantal strafzaken van 1998 naar 1999 stijgt met 6497. Het aantal strafzaken stijgt van 1999 naar 2000 met 4285. Een deel van deze stijging (985) wordt gefinancierd uit de Regeerakkoordgelden Jeugd en Geweld. De overige groei komt voort uit de intensiveringsgelden in het kader van het programma «Van Montfrans».

### 08.02 Subsidies Preventie, Jeugdbescherming en Reclassering

#### *De grondslag van het artikel en het te voeren beleid*

Het artikel heeft betrekking op de preventie van criminaliteit, slachtofferzorg, de Vereniging Slachtofferhulp Nederland (SHN), de voogdij- en gezinsvoogdij-instellingen, de Stichting Reclassering Nederland (SRN), het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen (LBIO) en HALT.

#### A. Voogdij- en gezinsvoogdij-instellingen

Een voogdij-instelling is het uitvoeringsorgaan van een rechtspersoon waaraan de voogdij over minderjarige kinderen kan worden opgedragen. Het uitvoeringsorgaan draagt in naam van het bestuur zorg voor de verzorging en opvoeding van deze kinderen. Het bepaalt de verblijfplaats van de jeugdige en ziet erop toe, dat er voldoende voorwaarden aanwezig zijn voor een zo evenwichtig mogelijke groei naar volwassenheid. De verantwoordelijkheid voor de minderjarige strekt zich ook uit tot het behartigen van financiële belangen.

Een gezinsvoogdij-instelling is het uitvoeringsorgaan van een rechtspersoon die de volgende doelstellingen nastreeft:

- het geven van leiding en het verlenen van bijstand aan gezinsvoogden;
- het verlenen van hulp en steun aan voorwaardelijk veroordeelden en in vrijheid gestelde jeugdige personen;
- het doen van nazorg.

De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de ondertoezichtstelling bij de gezinsvoogdij-instellingen. De instellingen voor (gezins-)voogdij worden gesubsidieerd op basis van de Wet op de jeugdhulpverlening en het Subsidiebesluit voogdij- en gezinsvoogdij-instellingen, Staatsblad 1998,30, d.d. 23 december 1997.



#### B. Stichting Reclassering Nederland (SRN)

De reclassering heeft als taken de voorlichting aan bevoegde autoriteiten en instanties over en het verlenen van hulp en steun, rechtsbijstand uitgezonderd, aan personen die worden verdacht van of die zijn veroordeeld wegens een strafbaar feit. Tevens is zij belast met de voorbereiding en de begeleiding van de uitvoering van taakstraffen. De Reclasseringsregeling steunt op het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering. Subsidie wordt verleend aan de SRN. De SRN draagt zorg voor de verdere verdeling van de subsidie naar de landelijke partners Geestelijke gezondheidszorg Nederland en het Leger des Heils.

#### C. Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen (LBIO)

Het LBIO heeft de volgende taken:

- het innen en doorbetalen van kinderalimentatie in situaties waarin de betaling problemen met zich meebrengt, alsmede het feitelijk innen van de kinderalimentatie;
- het uitvoeren van de taken op grond van het verdrag van New York betreffende de procedurele behandeling en de inning en doorbetaling;
- het vaststellen en innen van de onderhoudsbijdragen in het kader van de vrijwillige hulpverlening;
- het vaststellen en innen van de onderhoudsbijdragen in het kader van de justitiële jeugdbescherming.

#### D. Criminaliteitspreventie/slachtofferzorg/slachtofferhulp

Onder dit artikelonderdeel zijn opgenomen:

- de programma-uitgaven met betrekking tot het beleid gericht op de preventie van criminaliteit en slachtofferzorg (het mobiliseren van anderen bij het voorkomen van strafbare feiten en het beperken van de gevolgen daarvan voor slachtoffers bij voorkeur met andere dan strafrechtelijke middelen);
- personele en materiële uitgaven met betrekking tot het beleid gericht op hulp en voorlichting aan slachtoffers van strafbare feiten.

##### *Preventie/slachtofferzorg:*

- projecten deskundigheidsbevordering en experimenten op het gebied van criminaliteitspreventie en slachtofferzorg;
- projecten met het Openbaar Ministerie en de vier grote steden, waarbij in het bijzonder de integrale aanpak van de jeugdcriminaliteit (o.a. harde kern/stelselmatige daders, vermindering overlast drugsverslaafden en buurtbemiddeling) wordt gestimuleerd;
- het initiëren en stimuleren van het preventiebeleid bij verschillende instanties, zoals Openbaar Ministerie, andere maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven;
- voorlichting aan verschillende maatschappelijke geledingen en overheidsinstellingen. Het gaat hierbij om uitgaven voor het tijdschrift over Samenleving en Criminaliteitspreventie (SEC), de Hein Roethofprijs, onderhoud documentatiebestand en andere voorlichtingsactiviteiten ter ondersteuning van het preventiebeleid;
- projectactiviteiten op het gebied van herhaald slachtofferschap, opvoedingsondersteuning, Justitie in de buurt, huiselijk/sexueel geweld en ouderen.

##### *Slachtofferhulp:*

- De Vereniging Slachtofferhulp Nederland (SHN).
- De Vereniging SHN is een rechtspersoon die belast is met de coördinatie van de activiteiten van de regionale en lokale instellingen voor

slachtofferhulp, aangesloten bij deze rechtspersoon. Onder slachtofferhulp wordt verstaan de opvang van slachtoffers van strafbare feiten, voor zover bestaande uit:

- laagdrempelige eerste opvang van slachtoffers;
- praktische begeleiding en ondersteuning van slachtoffers;
- doorverwijzing van slachtoffers naar niet in het bijzonder voor slachtoffers bedoelde hulpverleningsinstellingen;
- begeleiding van slachtoffers tijdens het strafproces, onder meer in het kader van de wet Terwee.
- De subsidiëring van de vereniging geschiedt op basis van de «Wet Justitie-subsidies» (Stb. 20 juni 1996, nr. 334) en het «Besluit toezicht naleving subsidievoorschriften slachtofferhulp» kenmerk 690 626/98PJS.
- De subsidie wordt verleend aan het Landelijk Bureau Slachtofferhulp (LBS), dat zorg draagt voor verdere subsidiëring van de bij de vereniging aangesloten Bureaus slachtofferhulp. De feitelijke slachtofferopvang wordt uitgevoerd door circa 1700 vrijwilligers, terwijl betaalde krachten hun werk begeleiden en coördineren.

#### E. Halt

Bij de wet van 7 juli 1994, Stb. 528 betreffende de herziening van het strafrecht van jeugdigen, is een wettelijke regeling van de Halt-projecten opgenomen. In deze wettelijke regeling wordt voorzien in een aanwijzing bij algemene maatregel van bestuur van de strafbare feiten die via een Halt-afdoening kunnen worden afgedaan. Een Halt-afdoening is een aanpak van strafbare feiten ten aanzien van jeugdigen, onder de verantwoordelijkheid van het openbaar ministerie, gericht op voorkoming van toezending van een opgemaakt proces-verbaal aan de officier van Justitie. Strafbare feiten die in aanmerking komen voor een Halt-afdoening zijn onder andere openlijk geweld tegen goederen, kleine vormen van brandstichting met een maximale schade van f 1500,- per jeugdige, diefstal en verduistering, eenvoudige vormen van vernieling waaronder begrepen graffiti en het afsteken van vuurwerk op plaatsen waar dat niet is toegestaan. Een Halt-bureau is een door een of meer gemeente(n) onderhouden bureau dat voorziet in de coördinatie en uitvoering van Halt-afdoeningen door jeugdigen (algemene aanwijzingen met betrekking tot de Halt-afdoening, Stcrt, 1995, 157).

De verplichtingen en uitgaven

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting \*

(x f 1 000)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Stand ontwerp-begroting 1999		753 630	765 092	759 829	755 609	755 609	
1e suppletore wet 1999		12 053	27 860	49 455	67 453	67 453	
nog niet eerder in een begrotingsstuk opgenomen mutaties							
<i>intertemporele compensatie</i>							
– Huisvesting Stichting Reclassering Nederland		0	0	2 650	2 650	2 650	
<i>beleidsmatige mutaties</i>							
– Bestrijding jeugdcriminaliteit en voortijdig schoolverlaten		0	15 000	15 000	15 000	15 000	
– Justitie in de buurt		0	5 000	5 000	5 000	5 000	
<i>interne overhevelingen</i>							
– Loonbijstelling 1999		21 046	22 119	22 275	22 712	22 705	
– Prijsbijstelling 1e tranche		723	738	741	749	749	
– Toedeling doorgeschoven afw-premie		5	0	0	0	0	
– Correctie voor de verplichtingen		(128 440)	(29 375)	(23 436)	(7)	0	
<i>mee/tegenvallers</i>							
– Verdeling asielmiddelen		50 100	68 100	68 100	68 100	68 100	
– Bijdrage in de oplossing van justitiebrede problematiek		0	– 377	– 406	– 413	– 413	
<i>interdepartementale overboekingen</i>							
– Project technologie en samenleving		– 250	0	0	0	0	
Stand ontwerp-begroting 2000	738 692 (871 521)	837 307 (965 747)	<b>903 532</b> (932 907)	922 644 (946 080)	936 860 (936 853)	936 853	936 853
Stand ontwerp-begroting 2000 in EUR1000	335 204 (395 479)	379 953 (438 237)	410 005 (423 335)	418 678 (429 312)	425 129 (425 125)	425 125	425 125

\* Bedragen tussen haken betreffen verplichtingen indien niet gelijk aan uitgaven.

**Toelichting**

*Huisvesting Stichting Reclassering Nederland (SRN)*

Het huisvestingbeleid van de SRN is gewijzigd. Met ingang van 1999 wordt in de huisvesting voornamelijk voorzien door het huren van panden. Voorheen was de huisvesting voornamelijk gericht op de aankoop van panden. Door middel van een intertemporele financiering wordt voorzien in de huisvesting van de reclassering in de jaren na 2000. De Stichting Reclassering Nederland zal op het ontvangstenartikel 08.01 een bedrag van f 26,5 mln. van haar bevoorschotting ten behoeve van de aankoop van panden terugstorten. Vanaf 2001 zal structureel f 2,65 mln. aan de begroting worden toegevoegd.

*Bestrijding jeugdcriminaliteit en voortijdig schoolverlaten*

Aan de justitiebegroting worden gelden toegevoegd voor lokaal preventief en curatief jeugdbeleid. Het gaat hier om de bestrijding van jeugd-

criminaliteit en de aanpak van voortijdig schoolverlaten. De kosten worden gedekt door de opbrengsten als gevolg van de fiscalisering van de omroepbijdrage.

*Justitie in de buurt*

Aan de justitiebegroting worden gelden toegevoegd voor het uitbreiden van Justitie in de buurt (Jib). De kosten worden gedekt door de opbrengsten als gevolg van de fiscalisering van de omroepbijdrage.

*Loonbijstelling 1999*

Het betreft hier de toedeling vanuit het centrale artikel 01.07 Loonbijstelling van de algemene salarismaatregelen 1999.

*Prijsbijstelling 1999*

Deze post betreft de toedeling vanuit het centrale artikel 01.08 Prijsbijstelling van de prijsmaatregelen voor 1999.

*Toedeling van doorgeschoven AFW-premie*

Het betreft de toedeling van de naar 1999 doorgeschoven compensatie voor stijging van de AFW-premie in 1998.

*Correctie verplichtingen*

Voor de verplichtingen is eenmalig voor de mutaties na de stand van de Voorlopige Rekeningen gecorrigeerd, aangezien niet was meegenomen dat de kas ongelijk is aan de verplichtingen.

*Verdeling asielmiddelen*

Voor de uitvoering van het asielbeleid wordt budget toegevoegd aan de justitiebegroting. Bovenstaande reeks wordt toegedeeld vanuit het centrale artikel 01.09 Diversen ten behoeve van de opvang van alleenstaande minderjarige asielzoekers. Het extra bedrag is gebaseerd op een gemiddelde toename van 1 970 ama's voor 1999 (ultimo 1999, 7 750 ama's).

*Bijdrage in de justitiebrede problematiek*

De bijdrage aan de oplossing van de justitiebrede problematiek wordt gefinancierd door een besparing op het artikelonderdeel «Overige instellingen en projecten».

*Bijdrage project Technologie en Samenleving*

De bijdrage van Justitie aan het project Technologie en Samenleving wordt overgeboekt naar het Ministerie van Economische Zaken.

Artikelonderdeel	Verplichtingen en uitgaven*			Codering	
	1998	1999	2000	economisch	Functioneel
Voogdij	453 509 (544 820)	204 000	205 300	43 D	06.32
Bijkomende kosten/diversen		36 837	36 873	43 D	06.32
Doeluitkering		78 237	78 237	43 D	06.32
Alleenstaande minderjarige asielzoekers		218 408	236 408	43 D	06.32
Overige instellingen en projecten	23 055 (21 344)	28 859	35 496	43 D	06.32
Halt-bureau	16 822 (33 171)	18 390	18 390	43 D	06.32
Overige uitgaven	508 (6 725)	1 800	1 800	43 D	06.32
Reclasseringsinstellingen	213 655 (231 112)	214 324	231 312	43 D	06.32
LBIO	9 599 (10 230)	8 498	8 496	43 D	03.3
Criminaliteitspreventie/slachtofferhulp waarvan:	21 544 (24 119)	27 954	31 220		
– Programma-uitg./projecten t.b.v. preventie van criminaliteit	8 457 (9 815)	15 154	18 420	43 D	03.3
– Kosten slachtofferhulp	13 087 (14 304)	12 800	12 800	43 D	03.3
Bestrijding jeugdcriminaliteit en voortijdig schoolverlaten (nader te verdelen)			20 000	43 D	03.3
Correctie voor de verplichtingen		(128 440)	(29 375)		
<b>Totaal</b>	<b>738 692</b> <b>(871 521)</b>	<b>837 057</b> <b>(965 746)</b>	<b>903 532</b> <b>(933 907)</b>		

\* bedragen tussen haken betreffen verplichtingen indien niet gelijk aan de uitgaven

## Toelichting

### Regeerakkoordgelden Jeugd en Geweld

#### Overige instellingen en projecten

De stijging van het begrotingsbedrag 2000 ten opzichte van het jaar 1999 houdt mede verband met de extra gelden die zijn toegekend in het kader van het Regeerakkoord (Jeugd en Geweld). Deze gelden worden aangewend voor de financiering van de toename van jeugdreclasseringszaken (f 1,2 mln.) en de uitvoering van het programma CRIEM, waaronder individuele trajectbegeleiding van harde-kern-jongeren. (f 3,6 mln.). In het artikelonderdeel «Overige instellingen en projecten» zijn voorts begrepen de extra begrotingsbedragen voor de financiering van de Aanmeldpunten Kindermishandeling (f 2,3 mln.) in 2000 en de verkorting van de wachtlijsten in de jeugdhulpverlening (f 6,8 mln. in 2000). De extra gelden voor de wachtlijsten jeugdhulpverlening worden in overleg met het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport vooralsnog jaarlijks verdeeld over de provincies en de grootstedelijke regio's en landelijke voorzieningen naar rato van de doeluitkeringen.

### Criminaliteitspreventie/slachtofferhulp

De Regeerakkoordgelden Jeugd en Geweld voorzien voorts in een uitbreiding van het aantal projecten op het terrein van preventie van geweld, opvoedingsondersteuning (Communities that Care) en de uitbreiding van het aantal Jib's (Justitie in de buurt). In 2000 is voorzien in de uitbreiding met 4 Jib's. De extra begrotingsbedragen ten opzichte van 1999 voor preventieprojecten geweld, opvoedingsondersteuning en voor de uitbreiding van het aantal Jib's bedragen resp. f 0,9 mln., f 0,5 mln. en f 1,6 mln. Deze bedragen zijn begrepen in het artikelonderdeel «programma-uitgaven/projecten ten behoeve van preventie».

### Kengetallen

#### Aantallen pupillen (gezins) voogdij-instellingen

Volumegegevens	Ramingskengetallen			Doelmatigheidskengetallen <sup>2</sup>		
	1998 <sup>1</sup>	1999	2000	1998	1999	2000
				(prijs per product)		
Voorlopige voogdij	79	100	100	7 951	8 792*	8 792
Alleenstaande minderjarige asielzoekers	6 766	7 250	7 750	30 682	32 938	32 938
Kinderrechterpupillen	19 444	19 900	19 900	6 697	7 518*	7 518
waarvan:						
– korter dan 1 jaar	–	5 500	5 500			
– langer dan 1 jaar	–	14 400	14 400			
Voogdijpupillen	4 730	4 800	4 800	5 530	6 307*	6 307
Jeugdreclassering	3 316	3 350	3 500	6 803	7 005	7 005

\* Ingaande per 1 januari 1999 zijn de leefgelden voor de jeugdigen die zelfstandig op kamers wonen gebudgetteerd en derhalve begrepen in de doelmatigheidskengetallen.

<sup>1</sup> De voor 1998 gebruikte cijfers wijken af van de (tijdelijke) cijfers uit de Financiële verantwoording 1998.

<sup>2</sup> In hoofdzaak zijn de prijzen per product verkregen d.m.v. deelcalculatiemethode. Bij alle onderdelen is onderzoek gaande om te komen tot integrale kostprijzen.

### Toelichting

De toename van het aantal jeugdreclasseringszaken met 150 wordt gefinancierd uit de Regeerakkoordgelden voor Jeugd en Geweld.

### Reclassering

Volumegegevens	Ramingskengetallen			Doelmatigheidskengetallen <sup>1</sup>
	1998	1999	2000	2000
				(prijs per product)
Vroeghulpinterventie <sup>2</sup>	17 526	6 400	6 400	1 165
Voorlichtingsrapporten	15 598	17 700	17 700	2 191
Adviesrapporten	5 892	7 100	7 100	594
Werkstraffen	16 142	19 000	22 000	2 436
Begeleiding extramuraal	–	10 000	10 000	2 762
Begeleiding intramuraal	–	24 000	24 000	1 794

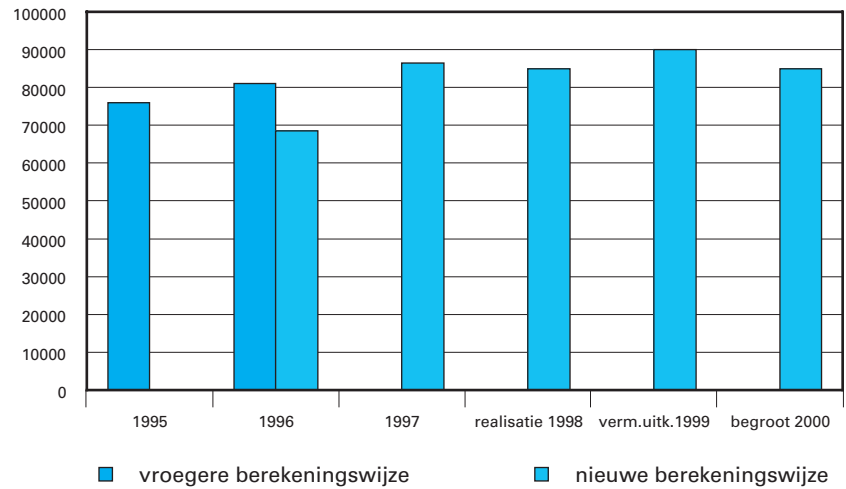
<sup>1</sup> In hoofdzaak zijn de prijzen per product verkregen door middel van deelcalculatiemethode. Bij alle onderdelen is onderzoek gaande om te komen tot integrale kostprijzen. Het ramingskengetal 1998 betreft het aantal vroeghulpbezoeken. Vanaf 1999 is weergegeven het aantal vroeghulpinterventies. Het aantal vroeghulpbezoeken 1998 omgerekend naar vroeghulpinterventies komt neer op circa 4 400.

## Slachtofferhulp Nederland

Volumegegevens	Ramingskengetallen			Doelmatigheidskengetallen <sup>1</sup>
	1998	1999	2000	2000
Aantal geholpen slachtoffers	85 000	90 000	85 000	(prijs per product) 151

<sup>1</sup> In hoofdzaak zijn de prijzen per product verkregen door middel van deelcalculatiemethode. Onderzoek is gaande om te komen tot integrale kostprijzen.

**Figuur 17: aantal geholpen slachtoffers**



Bron: DPJS

De daling van het ramingskengetal houdt verband met een gewijzigde registratiemethode. In 1999 is het aantal geholpen slachtoffers weergegeven. In 2000 gaat het om het aantal geregistreerde zaken.

## Halt

Volumegegevens	Ramingskengetallen			Doelmatigheidskengetallen <sup>1</sup>
	1998	1999	2000	2000
Aantal afdoeningen	22 000	25 050	25 050	(prijs per product) 734

<sup>1</sup> In hoofdzaak zijn de prijzen per product verkregen door middel van deelcalculatiemethode. Onderzoek is gaande om te komen tot integrale kostprijzen.

**Overzicht van inning en doorbetaling van onderhoudsbijdragen door het LBIO  
(f 1 000)**

	Realisatie 1998	Vermoedelijke uitkomsten 1999	Ontwerp-begroting 2000
Doorbetaling aan particulieren (incl. GSD)	20 134	20 000	20 000
Doorbetaling aan Ministerie van VWS	9 719	10 400	10 400
Ten behoeve van Justitie	6 288	7 800	7 800
Totaal	36 141	38 200	38 200

**08.03 Schadefonds geweldsmisdrijven**

*De grondslag van het artikel en het te voeren beleid*

Dit begrotingsartikel heeft betrekking op de personele en materiële uitgaven van het bureau van de Commissie Schadefonds Geweldsmisdrijven (SGM). Het bureau van het SGM ondersteunt (juridisch en administratief) de leden van meervoudige en enkelvoudige kamer van de Commissie bij hun wettelijke taak. Het bureau SGM is tevens belast met de uitvoering van de besluiten van de Commissie. Voorts is het bureau verantwoordelijk voor de voorlichting over de werkzaamheden van het SGM. De taken en bevoegdheden van het SGM zijn vastgelegd in de Wet Schadefonds Geweldsmisdrijven (Stb. 29, 1993 en de wijzigingen daarbij in resp. Stb. 167 en 690, 1993 en Stb. 250 en 375, 1995).

Het Schadefonds Geweldsmisdrijven is ingesteld bij de Wet Voorlopige Regeling Schadefonds Geweldsmisdrijven van 26 juni 1975 en laatstelijk gewijzigd bij besluit van 29 juli 1994. Het Schadefonds heeft als doel in bepaalde schrijnende gevallen op verzoek een uitkering te verstrekken aan slachtoffers van geweldsmisdrijven of aan nabestaanden. De Commissie beslist over een verzoek tot uitkering en over de hoogte ervan.



De verplichtingen en uitgaven

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting

(x f 1 000)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Stand ontwerp-begroting 1999		3 072	3 048	3 037	3 020	3 020	
1e suppletore wet 1999		302	302	302	302	302	
nog niet eerder in een begrotings- stuk opgenomen mutaties <i>interne overhevelingen</i>							
– Loonbijstelling		85	118	105	104	104	
– Toedeling doorgeschoven afw-premie 1998		2	0	0	0	0	
– Prijsbijstelling 1999 1e tranche		40	43	43	43	43	
– Verdeling huisvesting <i>mee/tegenvallers</i>		253	253	253	253	252	
– Bijdrage in de oplossing van justitiebrede problematiek		0	- 2	- 2	- 2	- 2	
Stand ontwerp-begroting 2000	3 116	3 754	<b>3 762</b>	3 738	3 720	3 719	3 719
Stand ontwerp-begroting 2000 in EUR1000	1 414	1 703	1 707	1 696	1 688	1 688	1 688

**Toelichting**

*Loonbijstelling 1999*

Het betreft hier de toedeling vanuit het centrale artikel 01.07 Loon-  
bijstelling van de algemene salarismaatregelen 1999.

*Toedeling doorgeschoven afw-premie 1998*

Het betreft de toedeling van de naar 1999 doorgeschoven compensatie  
voor stijging van de AFW-premie in 1998.

*Prijsbijstelling 1999*

Deze post betreft de toedeling vanuit het centrale artikel 01.08 Prijs-  
bijstelling van de prijsmaatregelen voor 1999.

*Verdeling huisvesting*

Bij de Miljoenennota 1999 zijn in het kader van de Stelselwijziging  
Rijkshuisvesting huisvestingsbudgetten aan de justitiebegroting toege-  
voegd. Deze worden vanuit het centrale artikel 01.09 Diversen verdeeld.

*Bijdrage in de oplossing van justitiebrede problematiek*

Het betreft hier de bijdrage aan de oplossing van de justitiebrede  
problematiek.

De onderverdeling naar artikel onderdelen

**Specificatie per artikelonderdeel**

**x f 1 000,-)**

Artikelonderdeel	Verplichtingen en uitgaven*			Codering	
	1998	1999	2000	economisch	Functioneel
Personele uitgaven					
- ambtelijk	2 430	2 937	2 968	11	06.32
- overig	78	-	-	11	06.32
- post-actief	15	-	-	11	06.32
Subtotaal personele uitgaven	2 523	2 937	2 968		
Exploitatie uitgaven	577	474	451	12	06.32
Aanschaffingen	16	90	90	52	06.32
Huisvesting		253	253	12	06.32
Subtotaal materiële uitgaven	593	817	794		
<b>Totaal</b>	<b>3 116</b>	<b>3 754</b>	<b>3 762</b>		

*Kengetallen*

**Personeel**

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Ambtelijk personeel							
- gemiddelde prijs (f 1,-)	89 143	94 750	95 750	95 750	95 750	95 750	95 750
- fte's (aantal)	28	31	31	31	31	31	31

**Schadefonds geweldsmisdrijven**

Volumegegevens	Ramingskengetallen			Doelmatigheidskengetallen <sup>1</sup>
	1998	1999	2000	2000
Aantal zaken	3 079	3 579	3 579	1 051
waarvan:				
- advies aan de commissie	2 413	2 792	2 792	
- afwijzing/intrekking	666	787	787	

<sup>1</sup> In hoofdzaak zijn de prijzen per product verkregen door middel van deelcalculatiemethode. Onderzoek is gaande om te komen tot integrale kostprijzen.

**08.04 Bijdrage Centraal Justitiep Bureau**

*De grondslag van het artikel en het te voeren beleid*

Onder dit artikel de bijdrage aan het agentschap Centraal Justitiep Incasso Bureau geraamd.

*De verplichtingen en uitgaven*

**Opbouw verplichtingen-, uitgaven en ontvangsten ramingen vanaf de stand ontwerp-begroting**

(x f 1 000)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Stand ontwerp-begroting 1999		52 725	53 785	53 560	53 344	53 344	
1e suppletore wet 1999		504	9 526	10 626	6 994	6 994	
nog niet eerder in een begrotingsstuk opgenomen mutaties <i>interne overhevelingen</i>							
– Loonbijstelling		718	1 003	899	891	892	
– Prijsbijstelling 1999 1e tranche		103	107	106	105	105	
– Toedeling doorgeschoven AFWpremie		12	0	0	0	0	
– Verdeling van de huisvestingsgelden		1 174	1 177	1 423	1 591	1 591	
– Bureau ontnemingen OM/ gebiedsprojecten		– 1 407	– 1 407	– 1 407	– 1 407	– 1 407	
– exploitatie huisvesting				225	450	450	
<i>beleidsmatige mutaties</i>							
– 10 regioplannen		8 099	17 039	17 036	17 036	17 036	
– Rentecompensatie conversie		0	292	292	292	292	
<i>mee/tegenvallers</i>							
– Bijdrage in de oplossing van justitiebrede problematiek		0	– 31	– 32	– 31	– 31	
Stand ontwerp-begroting 2000	48 005	61 928	<b>81 491</b>	82 728	79 265	79 266	79 266
Stand ontwerp-begroting 2000 in EUR1000	21 784	28 102	36 979	37 540	35 969	35 969	35 969

**Toelichting**

*Loonbijstelling 1999*

Het betreft hier de toedeling vanuit het centrale artikel 01.07 Loonbijstelling van de algemene salarismaatregelen 1999.

*Prijsbijstelling 1999*

Deze post betreft de toedeling vanuit het centrale artikel 01.08 Prijsbijstelling van de prijsmaatregelen voor 1999.

*Toedeling doorgeschoven afw-premie 1998*

Het betreft de toedeling van de naar 1999 doorgeschoven compensatie voor stijging van de AFW-premie in 1998.

*Verdeling huisvestingsgelden*

In verband met de Stelselwijziging Rijkshuisvesting zijn huisvestingsbudgetten toegevoegd aan de begroting van Justitie. De gelden worden thans toegeedeeld vanuit het centrale artikel 01.09 Diversen.

*Bureau Ontnemingen Openbaar Ministerie/ Gebiedsprojecten*

Het betreft een correctie op de eerdere verdeling van de intensiveringsgelden voor fraudebestrijding (f 0,5 mln.), en op een lager aantal WAHV-sancties i.v.m. met de gebiedsprojecten dan oorspronkelijk geraamd (f 0,9 mln.). Het CJIB hevelt hiervoor budget over naar het Openbaar Ministerie artikel 09.05 Dienst Rechtspleging/ Openbaar Ministerie/ Rijksrecherche.

### *Exploitatie huisvesting*

Deze overheveling van artikel 09.05 Dienst Rechtspleging/ Openbaar Ministerie/ Rijksrecherche betreft de afwikkeling van de ontvlechting van het CJIB en de Directie Rechtspleging.

### *10 regioplannen*

Als bijdrage voor de verwerking van de extra sancties in het kader van de Wet Administratiefrechtelijke Handhaving Verkeerssancties (WAHV) als gevolg van 10 nieuwe regioplannen (intensivering verkeerstoezicht) hevelt het Openbaar Ministerie vanuit artikel 09.02 een bijdrage over naar het Centraal Justitieel Incassobureau. Acht regioplannen zijn van start gegaan per 1 juli 1999, twee regioplannen zullen van start gaan per 1 januari 2000.

### *Rentecompensatie conversie Eigen Vermogen/Vreemd Vermogen*

Besloten is om de materiële vaste activa van de agentschappen in de toekomst met vreemd vermogen te financieren. Dit deel van het eigen vermogen wordt vervangen door een lening bij het Ministerie van Financiën. Aangezien de agentschappen hiervoor rente betalen, wordt hiervoor compensatie geboden.

### *Bijdrage in de oplossing van justitiebrede problematiek*

Het betreft hier de bijdrage aan de oplossing van de justitiebrede problematiek.

### *Economische en functionele codering*

<b>Economische en functionele codes</b>	Verplichtingen en uitgaven*			<b>(x f 1 000)</b>	
	1998	1999	2000	economisch	Codering Functioneel
<b>Totaal</b>	<b>48 005</b>	<b>61 928</b>	<b>81 491</b>	03	03.1

### *Evaluaties*

#### *Evaluatie agentschapconstructie Centraal Justitieel Incasso Bureau (CJIB)*

In 1996 is het CJIB verzelfstandigd tot een agentschap. Drie jaar na de instelling is nagegaan in hoeverre is voldaan aan de verwachtingen die tot de vorming van het agentschap hebben geleid. De rapportage van het onderzoek is inmiddels aan de Tweede Kamer toegezonden. De conclusies laten zich als volgt samenvatten.

Het CJIB voldoet aan de voorwaarden voor oprichting die destijds door het Ministerie van Financiën zijn geformuleerd:

- er zijn meetbare producten;
- kwaliteit is geoperationaliseerd in meetbare kengetallen;
- er bestaan procedures om op kwaliteit en kwantiteit van de productie te kunnen sturen;
- de inrichting van de administratieve organisatie en de informatievoorziening voldoen aan de eisen van resultaatgericht sturen;
- er zijn goedkeurende accountantsverklaringen voor de jaren 1996 tot en met 1998.

Sinds 1996 is sprake van een aantoonbare doelmatigheidsverbetering. Deze doelmatigheidswinst is enerzijds binnen het CJIB zelf tot stand gekomen, voornamelijk door het afsluiten van contracten met

deurwaardersorganisaties. Anderzijds is elders in de justitiële keten winst gerealiseerd door snelle, doelmatige en doeltreffende overname door het CJIB van ketenprocessen, zoals de landelijke coördinatie van arrestatiebevelen. Het beginsel van sturen op afstand, scheiding van beleidsvorming en beleidsuitvoering wordt voldoende consequent toegepast. Uit de evaluatiegegevens volgt een aantal aandachtspunten. Enkele daarvan zijn: er dient voor gewaakt te worden dat de invloed van het CJIB op de beleidsontwikkeling in de toekomst te groot wordt; nog niet alle kosten die het CJIB maakt, zijn in kostprijzen verwerkt; er heeft nog geen eindejaarsafrekening op basis van geleverde productie en kostprijzen plaats gevonden; er is behoefte aan een algemeen meerjarig beleidskader. In het eindrapport worden op grond van de aandachtspunten aanbevelingen gedaan. Inmiddels is een begin gemaakt met de uitvoering van deze aanbevelingen.

### 08.05 Bijdrage Dienst Justitiële Inrichtingen

*De grondslag van het artikel en het te voeren beleid*

Onder dit artikel wordt de bijdrage aan het agentschap Dienst Justitiële Inrichtingen geraamd.

*De verplichtingen en uitgaven*

#### Opbouw verplichtingen-, uitgaven- en ontvangsten ramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Stand ontwerp-begroting 1999		1 745 006	1 702 239	1 704 809	1 646 263	1 646 263	
1e suppletore wet 1999		- 6 218	53 226	108 332	172 358	170 647	
nog niet eerder in een begrotingsstuk opgenomen mutaties							
<i>interne overhevelingen</i>							
- Loonbijstelling		45 300	60 136	56 6 94	55 968	56 072	
- Prijsbijstelling 1999 1e tranche		1 415	1 380	1 333	1 270	1 268	
- Verdeling van de huisvestingsgelden		305 845	360 505	370 267	362 412	362 904	
<i>beleidsmatige mutaties</i>							
- Capaciteitsbijstelling DJI		0	- 10 000	- 10 000	- 20 000	- 20 000	
- Rentecompensatie conversie Eigen Vermogen/Vreemd Vermogen		0	9 248	9 248	9 248	9 248	
<i>mee/tegenvallers</i>							
- Bijdrage in de oplossing van justitiebrede problematiek interdepartementale overboekingen		0	- 1 016	- 1 060	- 1 058	- 1 058	
- Overname defensiepersoneel		65	0	0	0	0	
Stand ontwerp-begroting 2000	1 669 596	2 091 413	<b>2 175 718</b>	2 239 623	2 226 461	2 225 344	2 226 006
Stand ontwerp-begroting 2000 in EUR1000	757 630	949 042	987 298	1 016 297	1 010 324	1 009 817	1 010 117

## Toelichting

### *Loonbijstelling 1999*

Het betreft hier de toedeling vanuit het centrale artikel 01.07 Loonbijstelling van de algemene salarismaatregelen 1999.

### *Prijsbijstelling 1999*

Deze post betreft de toedeling vanuit het centrale artikel 01.08 Prijsbijstelling van de prijsmaatregelen voor 1999.

### *Capaciteitsbijstelling DJJ*

Gezien de bezetting van het gevangeniswezen zullen de intensiveringen uit het Regeerakkoord niet volledig plaatsvinden. In de jaren 2000 en 2001 wordt f 10 mln. aangewend voor de ophoging van de tarieven in de sociale advocatuur en daarna f 20 mln..

### *Verdeling huisvestingsgelden*

Bij de Miljoenennota 1999 zijn in het kader van de Stelselwijziging Rijkshuisvesting huisvestingsbudgetten aan de justitiebegroting toegevoegd. Deze worden vanuit het centrale artikel 01.09 Diversen verdeeld.

### *Rentecompensatie conversie Eigen Vermogen/Vreemd Vermogen*

Besloten is om de materiële vaste activa van de agentschappen in de toekomst met vreemd vermogen te financieren. Dit deel van het eigen vermogen wordt vervangen door een lening bij het Ministerie van Financiën. Aangezien de agentschappen hiervoor rente betalen, wordt hiervoor compensatie geboden.

### *Bijdrage aan de oplossing van de justitiebrede problematiek*

De bijdrage aan de oplossing van de justitiebrede problematiek is gevonden door te korten op het centrale budget.

### *Overname defensiepersoneel*

Defensie boekt f 65 000 over naar dit artikel in verband met de overname van defensiepersoneel.

### *Economische en functionele codering*

Economische en functionele codes	(x f 1 000)				
	Verplichtingen en uitgaven*			Codering	
	1998	1999	2000	economisch	Functioneel
<b>Totaal</b>	<b>1 669 596</b>	<b>2 091 413</b>	<b>2 175 718</b>	03	03.3

## 08.06 Bestuurszaken

### *De grondslag van het artikel en het te voeren beleid*

Op dit artikel worden de uitgaven geraamd van garantie voor procesrisico's van faillissementscuratoren en de tolkcentra.

In Nederland verrichten zes gesubsidieerde tolkcentra tolkdiensten ten behoeve van cliënten van overheids- en hulpverleningsinstellingen die de Nederlandse taal niet of onvoldoende beheersen. De tolkcentra vormen gezamenlijk een landelijk dekkend netwerk op het gebied van communicatie-

ondersteuning en bieden overheids- en hulpverleningsinstellingen de mogelijkheid met niet-Nederlandstaligen te communiceren.

Per 1 januari 1998 vindt de subsidiëring van de tolkcentra plaats op grond van artikel 48 a en 48 b van de Wet Justitiesubsidies en de Subsidieregeling Tolkcentra (Stb. 1997, nr. 247).

### *De verplichtingen en uitgaven*

#### **Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting \*** **(x f 1 000)**

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Stand ontwerp-begroting 1999		36 806	36 321	25 525	24 702	24 702	
1e suppletore wet 1999		2 535	2 035	2 235	2 235	2 235	
nog niet eerder in een begrotingsstuk opgenomen mutaties							
<i>intertemporele compensatie</i>							
– Kwaliteit tolkcentra		0	2 700	2 500	– 520	– 520	
<i>interne overhevelingen</i>							
– Loonbijstelling		1 111	1 096	766	74 0	740	
– Prijsbijstelling 1999 1e tranche		29	29	20	19	19	
– Verdeling asielmiddelen		15 000	4 600	12 200	12 700	12 700	
<i>beleidsmatige mutaties</i>							
– Tolkcentra		1 200	1 200	1 200	1 2 00	1 200	
<i>mee/tegenvallers</i>							
– Bijdrage in de oplossing van justitiebrede problematiek		0	– 20	– 15	– 13	– 13	
Stand ontwerp-begroting 2000	41 287 (49 419)	56 681	<b>47 961</b>	44 431	41 063	41 063	41 063
Stand ontwerp-begroting 2000 in EUR1000	18 735 (22 425)	25 721	21 764	20 162	18 634	18 634	18 634

\* Bedragen tussen haken betreffen verplichtingen indien niet gelijk aan uitgaven.

### **Toelichting**

#### *Kwaliteit tolkcentra*

In de jaren 2000 en 2001 wordt f 2,7 mln. respectievelijk f 2,5 mln. in de kwaliteit van de tolkcentra geïnvesteerd. Uiteindelijk leidt dit in de jaren 2002 en verder tot een efficiencybesparing van f 0,5 mln.

#### *Loonbijstelling 1999*

Het betreft hier de toedeling vanuit het centrale artikel 01.07 Loonbijstelling van de algemene salarismaatregelen 1999.

#### *Prijsbijstelling 1999*

Deze post betreft de toedeling vanuit het centrale artikel 01.08 Prijsbijstelling van de prijsmaatregelen voor 1999.

#### *Verdeling asielmiddelen*

In verband met de bijstelling van de ramingen voor instroom en uitstroom van asielzoekers worden gelden toegevoegd aan de begroting voor de kosten van tolken bij de tolkcentra.

### Tolkcentra

De tarieven van tolken en vertalers bij de tolkcentra zijn per 1 januari 1999 met 8% verhoogd. De overheveling vanuit artikel 07.02 Opvang asielzoekers betreft de tolk- en vertaaldiensten van de tolkcentra in asielzaken.

### De onderverdeling naar artikelonderdelen

Specificatie per artikelonderdeel	Verplichtingen en uitgaven*			(x f 1 000)	
	1998	1999	2000	economisch	Codering Functioneel
Tolkcentra	40 033 (47 433)	56 181	47 461		
– asielzaken	30 906	46 590	36 446	43 G	03.0
– reguliere zaken	9 006	9 591	10 615	43 G	03.0
– overig	121	–	400	43 G	03.0
College voor de kansspelen	779 (740)	–	–	12	03.0
Garantie voor procesrisico's van faillissementscuratoren	475 (1 246)	500	500	43 D	03.1
<b>Totaal</b>	<b>41 287</b> <b>(49 419)</b>	<b>56 681</b>	<b>47 961</b>		

\* bedragen tussen haken betreffen verplichtingen indien niet gelijk aan de uitgaven

### Ramingskengetallen

#### Aantal diensten en tijdsbesteding Tolkcentra

	Ramingskengetallen 1998		Vermoedelijke uitkomsten 1999		Begroting 2000	
	productie	uren	productie	uren	productie	uren
<i>Totaal asielzaken</i>		357 191		541 744		423 788
– tolkdiensten	291 670	298 940	441 413	455 065	345 302	355 982
– vertaling (x 1000 woorden)	6 998	58 251	9 535	86 679	7 459	67 806
<i>Totaal reguliere zaken</i>		105 775		111 523		133 434
– tolkdiensten	100 016	92 208	103 494	35 687	114 546	39 499
– vertaling (x 1000 woorden)	1 644	13 567	2 275	75 836	2 518	93 935
<b>Totaal</b>		<b>462 966</b>		<b>653 267</b>		<b>557 222</b>

#### Gemiddelde kosten per uur

(x f 1)

	Realisatie 1998	Vermoedelijke uitkomsten 1999	Ontwerp-begroting 2000
Asielzaken	86	86	86
Totaal reguliere zaken	86	86	86



## 08.07 College van toezicht op de kansspelen

### *De grondslag van het artikel en het te voeren beleid*

Dit begrotingsartikel heeft betrekking op personele, materiële en programma-uitgaven van (het secretariaat van) het College van Toezicht op de Kansspelen. Dit College is ingesteld op 1 januari 1996 als een onafhankelijk toezicht- en adviesorgaan. Het is belast met het toezicht op de naleving van de Wet op de kansspelen door de vergunningshouders van de landelijke kansspelen en adviseert daarnaast over verlening, wijziging en intrekking van die vergunningen. Het secretariaat is belast met de algemene ondersteuning van het College. Het wettelijk statuut van het College is vastgelegd als Titel VIa van de Wet op de kansspelen.

De uitgaven van (het secretariaat van) het College zijn voor het jaar 1999 ondergebracht bij artikel 01.01 Personeel en materieel ministerie. Besloten is deze uitgaven vanaf 2000 te verantwoorden op het nieuwe artikel 08.07.

### *De verplichtingen en uitgaven*

#### **Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting \*** (x f 1 000)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Stand ontwerp-begroting 1999		-	-	-	-	-	
1e suppletore wet 1999		-	-	-	-	-	
nog niet eerder in een begrotings- stuk opgenomen mutaties <i>interne overhevelingen</i>							
- Vorming nieuw artikel			1 000	1 000	1 000	1 000	
Stand ontwerp-begroting 2000	-	0	<b>1 000</b>	1 000	1 000	1 000	1 000
Stand ontwerp-begroting 2000 in EUR1000	0	0	454	454	454	454	454

\* Bedragen tussen haken betreffen verplichtingen indien niet gelijk aan uitgaven.

### **Toelichting**

#### *Vorming nieuw artikel*

In het kader van de ontvlechting van het College voor Toezicht op de kansspelen en het bestuursdepartement wordt een bedrag van f 1,0 mln. overgeheveld vanuit het artikel 01.01 Personeel en materieel ministerie.

De onderverdeling naar artikelonderdelen

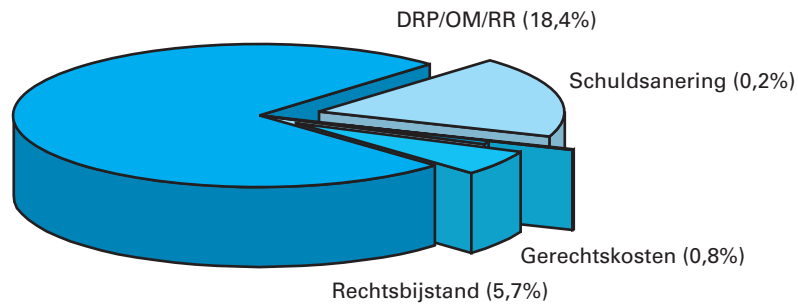
**Specificatie per artikelonderdeel**

**x f 1 000,-)**

Artikelonderdeel	Verplichtingen en uitgaven*			Codering	
	1998	1999	2000	economisch	Functioneel
Personele uitgaven					
- ambtelijk	-	-	465	11	03.2
- overig	-	-	55	11	03.2
- post-actief	-	-	-	11	03.2
Subtotaal personele uitgaven	0	0	520		
Exploitatie uitgaven	-	-	470	12	03.2
Aanschaffingen	-	-	10	52	03.2
Subtotaal materiële uitgaven	0	0	480		
<b>Totaal</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>1 000</b>		

\* bedragen tussen haken betreffen verplichtingen indien niet gelijk aan de uitgaven

## 09 WETGEVING, RECHTSPLEGING EN RECHTSBIJSTAND



Onder dit hoofdbeleidsterrein worden de uitgaven geraamd op het terrein van wetgeving, rechtshandhaving en rechtspleging. Het betreft de uitgaven bij het Gerechtelijk Laboratorium, het Laboratorium voor Gerechtelijke Pathologie, de bijzondere uitgaven van de Politie en de overige diensten van de politie (onder meer Europol Drugs Unit en Bureau Communicatie Nederlandse Politie) en het Korps landelijke politiediensten (het voormalige hoofdbeleidsterrein «Politie en criminaliteitsbestrijding»). Daarnaast de uitgaven van de dienst Rechtspleging, het Openbaar Ministerie en de Rijksrecherche, de gerechtskosten en de uitgaven uit hoofde van gefinancierde rechtsbijstand (het voormalige hoofdbeleidsterrein «Rechtspleging»).

### 09.01 Personeel en materieel Gerechtelijke Laboratoria

#### *De grondslag van het artikel en het te voeren beleid*

Onder dit artikel zijn de personele en materiële uitgaven geraamd van de onderstaande diensten:

- Gerechtelijk Laboratorium (GL);
- Laboratorium voor Gerechtelijke Pathologie (LGP).

De gerechtelijke laboratoria verrichten forensisch onderzoek ten behoeve van Politie en Justitie in het kader van waarheidsvinding ten behoeve van de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde. Momenteel worden voorbereidingen getroffen om de beide Gerechtelijke Laboratoria in één organisatie onder te brengen. Gestreefd wordt dit per 1-11-1999 te realiseren. De tenaamstelling van deze nieuwe organisatie is dan Nederlands Forensisch Instituut (NFI).

Het *Gerechtelijk Laboratorium* stelt zich ten doel een bijdrage te leveren aan de waarheidsvinding in het strafproces. Het staat voor de ontwikkeling, toepassing en overdracht van (overwegend natuur)wetenschappelijke en/of technische methoden en technieken en de bijbehorende kennis. In dit verband worden drie kerntaken uitgevoerd:

- Forensisch zaakonderzoek
- Research & Development
- Kennis- en expertisecentrum

De onderzoeken worden verricht op 16 onderzoeksafdelingen: toxicologie, serologie (waaronder DNA-onderzoeken), haren en textiel, wapens en munitie, schotresten, explosieven, techniek, vingersporen, milieu-

onderzoek, milieuanalyse, schrift en spraak, documenten, verdovende middelen, algemene chemie, verkeer en computeronderzoek (waaronder het crypto-project).

Om alle drie kerntaken adequaat uit te kunnen voeren moeten ze in een evenwichtige verhouding tot elkaar staan. Het Gerechtelijk Laboratorium streeft naar een verhouding tussen de kerntaken op personele inzet van 70/15/15. Uitgangspunt is dat de werkzaamheden zoveel mogelijk worden verricht «aan de bovenkant» van het forensisch onderzoek en dat doorlooptijden worden omgebogen tot levertijden.

Het *Laboratorium voor Gerechtelijke Pathologie* fungeert als het nationale centrum, waar of van waaruit in opdracht van Justitie gerechtelijke secties worden verricht. Voorts dient het Laboratorium voor Gerechtelijke Pathologie Justitie en politie van advies inzake gerechtelijke pathologische vraagstukken. Tevens levert het laboratorium bijdragen op het gebied van onderwijs, voorlichting, research en ontwikkeling inzake gerechtelijke pathologie.

#### *Verplichtingen en uitgaven*

#### **Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting \*** **(x f 1 000)**

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Stand ontwerp-begroting 1999		32 745	32 469	32 289	32 101	32 101	
1e suppletore wet 1999		1 479	645	645	645	645	
nog niet eerder in een begrotingsstuk opgenomen mutaties							
<i>interne overhevelingen</i>							
- Loonbijstelling 1999		786	1 093	978	965	966	
- Prijsbijstelling 1999 1e tranche		32	31	31	31	31	
- Toedeling doorgeschoven afw-premie 1998		15	0	0	0	0	
- Verdeling huisvesting		2 979	2 979	2 979	9 979	9 179	
- Bijdrage in justitiebrede problematiek		0	- 18	- 18	- 21	- 21	
<i>interdepartementale overboekingen</i>							
- Van VROM; handhaving besluit bouwstoffen		142	260	185	0	0	
- Vorming nieuw artikel 10.01			- 37 459	- 37 089	- 43 700	- 42 901	
Stand ontwerp-begroting 2000	33 813 (32 960)	38 178	0	0	0	0	0
Stand ontwerp-begroting 2000 in EUR1000	15 344 (14 957)	17 324	0	0	0	0	0

\* Bedragen tussen haken betreffen verplichtingen indien niet gelijk aan uitgaven.

## **Toelichting**

### *Loonbijstelling 1999*

Deze post betreft de toedeling vanuit het centrale artikel 01.07 Loonbijstelling van de algemene salarismaatregelen 1999.

### *Prijsbijstelling 1999*

Deze post betreft de toedeling vanuit het centrale artikel 01.08 Loonbijstelling van de algemene prijsmaatregelen 1999.

### *Toedeling doorgeschoven afw-premie 1998*

Het betreft de toedeling van de naar 1999 doorgeschoven compensatie voor stijging van de AFW-premie in 1998.

### *Verdeling huisvesting*

Bij de Miljoenennota 1999 zijn in het kader van de Stelselwijziging Rijkshuisvesting huisvestingsbudgetten aan de justitiebegroting toegevoegd. Deze worden vanuit het centrale artikel 01.09 Diversen verdeeld.

### *Justitiebrede problematiek*

Het gaat hier om de bijdrage in de justitiebrede problematiek.

### *Van VROM; handhaving besluit bouwkosten*

De bijdrage van het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer voor strafrechtelijke handhaving bouwstoffen besluit wordt overgeboekt naar dit artikel.

## **09.02 Bijzondere uitgaven politie**

### *De grondslag van het artikel en het te voeren beleid*

Op dit artikel worden diverse uitgaven geraamd met betrekking tot de sector politie. Eén daarvan is het Landelijke Selectie- en Opleidingsinstituut Politie (LSOP). Het LSOP is een dienstverlenende organisatie voor de Nederlandse politie op het gebied van werving, selectie, advisering, opleiding en ontwikkeling en onderzoek. Het LSOP is belast met de zorg voor:

- de basisopleiding en andere door de ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Justitie aan te wijzen opleidingen;
- de selectie en de uitvoering van de landelijke wervingsactiviteiten;
- het beheer en de coördinatie van werkzaamheden voor het selectiecentrum, instellingen voor basisopleidingen en andere instellingen voor politie-onderwijs en
- eventueel andere opleidingen.

Het LSOP wordt gefinancierd door bijdragen van de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Justitie. Onder dit artikel is het aandeel in de bijdrage van Justitie geraamd voor de personele en materiële uitgaven van het LSOP. Deze bijdrage wordt jaarlijks met het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties verrekend. In de praktijk is sprake van één financieringsstroom naar het LSOP.

Naast de bijdrage aan het LSOP worden op dit artikel de volgende uitgaven geraamd:

- de kosten voor de bestrijding van de georganiseerde zware criminaliteit waaronder het centrale budget voor de uitgaven in het kader van de Verbetering Recherchefunctie. Het betreft hier de volgende onderwerpen:
  - het verbeteren van de organisatie van de opsporing;
  - het verhogen van de kwaliteit van de recherche;
  - het optimaliseren van de informatiehuishouding als management-tool binnen het rechercheproces.
 Toedeling aan de uitvoerende diensten vindt plaats op basis van concreet uitgewerkte plannen;
- het centrale budget ten behoeve van uitvoering door de politie van het Schengen-akkoord. Het betreft hier de uitgaven voor de inzet van grensoverschrijdende observatieteams, welke met het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties worden verrekend;
- automatiseringsuitgaven ten behoeve van automatiseringsprojecten in de sector Politie;
- de uitgaven algemeen beheer. Onder deze post zijn onder andere de uitgaven geraamd voor bijdragen en subsidies aan organisaties die werkzaam zijn op het terrein van de politie, zoals het Nederlands Politie museum en de Stichting Maatschappij en Politie.

#### *Verplichtingen en uitgaven*

<b>Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting</b>								<b>(x f 1 000)</b>
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	
Stand ontwerp-begroting 1999		70 769	70 933	71 051	70 953	70 953		
1e suppletore wet 1999		- 3 125	- 3 641	- 3 641	- 3 641	- 3 641		
nog niet eerder in een begrotingsstuk opgenomen mutaties <i>interne overhevelingen</i>								
- Loonbijstelling		1 715	1 717	1 717	1 717	1 717		
- Prijsbijstelling 1999 1e tranche		77	77	77	77	77		
- Bijdrage in justitiebrede problematiek		0	- 33	- 34	- 34	- 34		
- Bijdrage novoteam klpd		- 2 600	- 2 600	- 2 600	- 2 600	- 2 600		
- Vorming nieuw artikel 10.02		-	- 66 453	- 66 570	- 66 472	- 66 472		
Stand ontwerp-begroting 2000	63 281 (63 744)	66 836	0	0	0	0	0	
Stand ontwerp-begroting 2000 in EUR1000	28 716 (28 926)	30 329	0	0	0	0	0	

#### **Toelichting**

##### *Loonbijstelling 1999*

Deze post betreft de toedeling vanuit het centrale artikel 01.07 Loonbijstelling van de algemene salarismaatregelen 1999.

### *Prijsbijstelling 1999*

Deze post betreft de toedeling vanuit het centrale artikel 01.08 Loonbijstelling van de algemene prijsmaatregelen 1999.

### *Justitiebrede problematiek*

Het betreft hier de bijdrage in de justitiebrede problematiek.

### *Bijdrage aan het NOVO team van het KLPD.*

Vanuit dit artikel wordt de bijdrage aan het KLPD overgeheveld aan het Nederlands opsporingsteam voor oorlogsmisdrijven (novo-team).

## **09.03 Personeel en materieel overige diensten**

### *De grondslag van het artikel en het te voeren beleid*

Op dit artikel worden de uitgaven geraamd voor:

- Europol (officieel van start gegaan op 1 juli 1999);
- de bewaking van luchthavens;
- de uitgaven met betrekking tot de voormalige Dienst Luchtvaart van het Korps Rijkspolitie.

De taken van Europol zijn, het uitwisselen van informatie tussen de lidstaten en het verrichten van misdaadanalyse. De uitgaven betreffen de kosten van beveiligingspersoneel en het Justitie-aandeel in de Nederlandse bijdrage aan het gezamenlijk budget van Europol.

### *Verplichtingen en uitgaven*

#### **Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)**

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Stand ontwerp-begroting 1999		85 927	86 149	85 733	85 281	85 281	
1e suppletore wet 1999		246	245	244	244	244	
nog niet eerder in een begrotingsstuk opgenomen mutaties <i>interne overhevelingen</i>							
- Loonbijstelling		142	143	143	143	143	
- Prijsbijstelling 1999 1e tranche		268	269	268	266	266	
- Bijdrage in justitiebrede problematiek		0	- 41	- 42	- 42	- 42	
- Overheveling BCNP		- 430	- 430	- 430	- 430	- 430	
- Centraal informatiepunt onderzoek telecommunicatie		2 150	3 000	3 000	3 100	3 600	
- Vorming nieuw artikel 10.03			- 89 335	- 88 916	- 88 562	- 89 062	
Stand ontwerp-begroting 2000	94 619 (94 700)	88 303	0	0	0	0	0
Stand ontwerp-begroting 2000 in EUR1000	42 936 (42 973)	40 070	0	0	0	0	0

## Toelichting

### *Loonbijstelling 1999*

Deze post betreft de toedeling vanuit het centrale artikel 01.07 Loonbijstelling van de algemene salarismaatregelen 1999.

### *Prijsbijstelling 1999*

Deze post betreft de toedeling vanuit het centrale artikel 01.08 Prijsbijstelling van de algemene prijsmaatregelen 1999.

### *Justitiebrede problematiek*

Het betreft hier de bijdrage aan de justitiebrede problematiek.

### *Overheveling BCNP*

Het Bureau Communicatie Nederlandse Politie wordt ondergebracht bij het Bureau Secretaris-generaal. De budgetten worden overgeheveld naar artikel 01.01 Personeel en materieel ministerie.

### *Centraal Informatiepunt Onderzoek en Telecommunicatie*

De exploitatie van het op te richten Centraal Informatiepunt Onderzoek en Telecommunicatie (CIOT) zal door Justitie worden gefinancierd. Hiertoe worden gelden overgeheveld vanuit artikel 01.08 Prijsbijstelling.

## 09.04 Bijdrage korps landelijke politiediensten

### *De grondslag van het artikel en het te voeren beleid*

Op dit artikel wordt vanaf 1998 de bijdrage aan het agentschap Korps landelijke politiediensten geraamd. De begroting van het agentschap KLPD is weergegeven in wetsartikel 3 van deze begroting.

### *Verplichtingen en uitgaven*

<b>Opbouw verplichtingen-, uitgaven- en ontvangstenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting</b>	<b>(x f 1 000)</b>						
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Stand ontwerp-begroting 1999		373 057	372 175	374 112	375 170	377 370	
1e suppletore wet 1999		2 467	1 355	1 397	1 405	1 405	
nog niet eerder in een begrotingsstuk opgenomen mutaties							
<i>interne overhevelingen</i>							
- Loonbijstelling		10 484	10 566	10 5 68	10 565	10 657	
- Prijsbijstelling 1999 1e tranche		392	382	389	392	392	
- Verdeling huisvesting		19 635	26 011	26 099	25 953	26 263	
- Bijdrage novoteam klpd		2 600	2 600	2 600	2 600	2 600	
- Financiële problematiek KLPD		0	20 000	30 000	30 000	30 000	
<i>beleidsmatige mutaties</i>							
- Rentecompensatie conversie		0	6 174	6 174	6 174	6 174	
- Vorming nieuw artikel 10.04			- 439 263	- 451 339	- 452 259	- 454 861	
Stand ontwerp-begroting 2000	438 611	408 635	0	0	0	0	0
Stand ontwerp-begroting 2000 in EUR1000	199 033	185 430	0	0	0	0	0



## **Toelichting**

### *Loonbijstelling 1999*

Deze post betreft de toedeling vanuit het centrale artikel 01.07 Loonbijstelling van de algemene salarismaatregelen 1999.

### *Prijsbijstelling 1999*

Deze post betreft de toedeling vanuit het centrale artikel 01.08 Loonbijstelling van de algemene prijsmaatregelen 1999.

### *Verdeling huisvestingsgelden*

Bij de Miljoenennota 1999 zijn de huisvestingsbudgetten in het kader van de Stelselwijziging Rijkshuisvesting toegevoegd aan de justitiebegroting. Vanuit het centrale artikel 01.09 Diversen zijn deze thans toegedeeld.

### *Bijdrage aan het NOVO team van het KLPD.*

Vanuit artikel 09.02 Bijzonder uitgaven politie wordt de bijdrage aan het Nederlands opsporingsteam voor oorlogsmisdrijven van het KLPD overgeheveld.

### *Problematiek KLPD*

Bij het KLPD is sprake van omvangrijke tekorten door een onbalans tussen taken en middelen. Deze problematiek bedraagt f 40 mln. in 2000 en f 50 mln. vanaf het jaar 2001. Een deel hiervan wordt opgevangen via een verhoging van de bijdrage (f 20 mln. in 2000 en f 30 mln. vanaf 2001). Deze gelden worden gefinancierd uit het ontvangstenartikel 09.02 Boeten en Transacties.

### *Rentecompensatie conversie Eigen Vermogen/Vreemd Vermogen*

Besloten is om de materiële vaste activa van de agentschappen in de toekomst met vreemd vermogen te financieren. Dit deel van het eigen vermogen wordt vervangen door een lening bij het Ministerie van Financiën. Aangezien de agentschappen hiervoor rente betalen, wordt hiervoor compensatie geboden.

### *De grondslag van het artikel en het te voeren beleid*

Binnen dit artikel worden de personele en materiële uitgaven geraamd van het rechtsgeleerd en het ondersteunend personeel bij de rechtsprekende colleges, het Openbaar Ministerie (OM), de Registratiekamer en het Centraal Bureau van Bijstand Notarisambt. Hierin zijn tevens begrepen de uitgaven voor de arrondissementale stafdiensten en een aantal landelijk opererende diensten.

### *Ontwikkelingen rechtspraak*

#### *Contourennota RO/Project Versterking Rechterlijke Organisatie*

De Zittende Magistratuur ondergaat op dit moment een grootschalige moderniseringsoperatie (Contourennota RO). Deze moderniseringsoperatie ligt onder meer besloten in het project Versterking Rechterlijke Organisatie (pVRO). Dit project zal belangrijke (organisatorische) veranderingen teweeg brengen. Het pVRO beoogt hiertoe onder meer:

- de verbetering van het bestuur van de gerechten;
- de ontwikkeling van een samenhangend personeels- en opleidingsbeleid;
- de herinrichting van de werkprocessen.

Naast de activiteiten die in het kader van het pVRO door de rechterlijke macht zelf worden geïnitieerd, bevat de Contourennota RO flankerende maatregelen voor verbetering en versterking van de rechterlijke organisatie. De verwerkingscapaciteit bij de Zittende Magistratuur zal de komende jaren substantieel worden uitgebreid. Bovendien zal een Raad voor de Rechtspraak worden geïntroduceerd en de processuele en financiële toegankelijkheid van de rechtspraak (Rechtspraak op Maat) worden verbeterd. De Zittende Magistratuur zal na afloop van deze projecten gemoderniseerd en goed toegerust zijn.

#### *Interdepartementaal Beleidsonderzoek Bedrijfsvoering Rechtspraak (IBO Rechtspraak)*

Eind 1998 is een interdepartementaal beleidsonderzoek gestart naar de bedrijfsvoering van de rechtspraak. Het IBO-Rechtspraak beantwoordt twee centrale onderzoeksvragen uit de door de Ministerraad vastgestelde nota «Aansturen op resultaat», te weten:

1. Is voor de Rechtspraak een resultaatgerichte sturingswijze en bedrijfsvoering mogelijk?
2. Kan de invoering van een baten-lastenstelsel (voor zowel de rechtspraak als geheel als voor de gerechten) bijdragen aan een doelmatiger besteding van middelen respectievelijk doelmatiger bedrijfsvoering van de gerechten?

In het recent verschenen rapport «Recht van spreken» beantwoordt de IBO-commissie beide vragen bevestigend. Met betrekking tot de eerste vraag is de IBO-commissie van mening dat «een bekostiging van de gerechten die direct is gekoppeld aan prestaties tot een meer zakelijke verhouding leidt binnen de rechtspraak. De bekostiging van de rechtspraak als geheel op basis van prestaties draagt bij aan transparante verhoudingen tussen de rechtspraak en de politiek».

De IBO-commissie adviseert om de bekostiging van de gerechten te koppelen aan het aantal afgehandelde zaken met per soort afdoening een normvergoeding. Voorts is de IBO-commissie van mening dat het baten/lastenstelsel als financieel regime een meerwaarde heeft voor de

rechtspraak. Een dergelijk stelsel kent betere mogelijkheden om kosten zuiver te meten en grotere mogelijkheden om reserves te vormen. Daarnaast oordeelt de IBO-commissie dat het werklustmetingsysteem Lamicie een consistent systeem is om de prestaties van een gerecht te meten. Lamicie kan als basis dienen voor een prestatiegerichte bekostiging.

Het kabinetsstandpunt over de aanbevelingen en conclusies van het IBO-rapport is u tezamen met dit rapport eind juli aangeboden (Tweede Kamer, vergaderjaar 1998–1999, 26 689 nr. 1).

#### *Ontwikkelingen Openbaar ministerie*

Sinds 1 januari 1998 heeft het College van Procureurs-Generaal de integrale managementverantwoordelijkheid voor de totale OM-organisatie, waarbij het College van PG's aan de Minister verantwoording aflegt over het gevoerde beleid. Het beheersmandaat van het College van PG's loopt via een Directeur-Generaal. Bij de beheersovergang in 1998 is gekozen voor een beheersmatige onderbrenging bij de Directeur-generaal Wetgeving, Rechtspleging en Rechtshulp. Door de oprichting van het nieuwe Directoraat Generaal Rechtshandhaving en de hiermee samenhangende omvorming van het Directoraat Wetgeving Rechtspleging en Rechtshulp is de beheersmatige onderbrenging van het Openbaar Ministerie opnieuw aan de orde gesteld.

Met ingang van 1999 is het Openbaar Ministerie beheersmatig ondergebracht bij het Directoraat-generaal Rechtshandhaving. Gedurende 1999 zullen de consequenties hiervan verder worden uitgewerkt. Vooralsnog is besloten de huidige begrotingsstructuur, waarbij het Openbaar Ministerie onderdeel uitmaakt van het totale begrotingsartikel Dienst Rechtspleging/Openbaar Ministerie/Rijksrecherche (09.05) te handhaven. Bij deze keuze is de gedeelde verantwoordelijkheid van de Directie Rechtspleging en het Openbaar Ministerie voor de gemeenschappelijk infrastructuur van de Rechterlijke Organisatie en de ketenrelatie op arrondissementaal niveau tussen Rechtspraak en het Openbaar Ministerie bepalend geweest.

Op 1 juni 1999 is de nieuwe wet RO in werking getreden waarmee diverse zaken, die in de afgelopen jaren in het reorganisatietraject van het OM zijn voorbereid en vormgegeven, nu ook wettelijk veranderd zijn. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om de nieuwe rol en positie van het College van Procureurs-generaal en de ressortsparketten en de oprichting van het Landelijk Parket en het Parket-Generaal.

De beleidsprioriteiten van het Openbaar Ministerie voor 2000 vloeien voort uit het meerjarig plan van het OM «Perspectief op 2002», waarbij een drietal uitgangspunten centraal staan.

Het eerste punt richt zich op het realiseren van een evenwichtige rechtshandhaving. Dat betekent voorrang bij de aanpak van ernstige normschendingen, en concentratie op – de dreiging van – stelselmatige overtredingen en op situaties waarin het strafrecht effectief is omdat ook anderen hun verantwoordelijkheid nemen.

Ten tweede wordt de aandacht gelegd bij een afgewogen zaaksaanpak, extra investeringen in gevoelige zaken, streven om zaken waar mogelijk snel af te doen, en bevorderen dat mogelijkheden worden benut om in het voortraject bevredigende oplossingen te vinden.

Als laatste wordt het belang onderkend van het verzorgen van een organisatie die zowel tegemoet komt aan de behoefte tot gebiedsgericht werken als aan de noodzaak om specialistische deskundigheid te

bundelen, een organisatie waarin de logistieke planning ook met de ketenpartners goed is gerealiseerd, en van waar uit burgers correct bejegend worden.

Voorts is een nadrukkelijke koppeling gelegd met de landelijke thema's die de komende jaren de aandacht vergen van de politie, zoals beschreven in het «Beleidsplan Nederlandse Politie».

Vanuit genoemde uitgangspunten zijn de beleidsprioriteiten voor het jaar 2000 voortgekomen. Deze prioriteiten zijn enerzijds een voortzetting van de in 1999 geformuleerde prioriteiten en anderzijds een nadere invulling van het in eerdere jaren ingezette beleid van het Openbaar Ministerie.

#### *Ontwikkelingen Beheerdienst*

Met de beheersovergang per 1 januari 1998 is een belangrijke stap gezet op weg naar integraal management. Per 2002 zal de scheiding van bestuur en beheer verdwijnen en plaatsmaken voor een integrale verantwoordelijkheid van de gerechten. Een cruciaal punt is de toekomstige positie van de gemeenschappelijke beheersinfrastructuur van de rechterlijke organisatie. Het betreft de positionering van de arrondissementale stafdiensten (faciliteiten op het gebied van personeel, organisatie en financiën etc.) als ook de gemeenschappelijke uitgaven van het OM en de ZM voor huisvesting, automatisering enz. In april 1999 is een werkgroep ingesteld met de opdracht een visie op een beheersstructuur te vormen en de hoofdlijnen voor een invoertraject aan te geven.

Het betreft hier een vraagstuk met naar verwachting ingrijpende organisatorische en mogelijk begrotingstechnische gevolgen. De werkgroep zal in het najaar van 1999 haar eindrapportage uitbrengen.

#### *Ontwikkelingen Landelijke diensten*

##### *Commissie Gelijke Behandeling*

In 1998 is het evaluatierapport «Product en middelen Commissie Gelijke Behandeling» uitgebracht. Naar aanleiding van het voorstel van de Minister van Justitie in een Ministerraad van 1996 is geëvalueerd in hoeverre de «versoberde» commissie in staat is het zaakaanbod te verwerken. Het rapport constateert een autonome stijging van de instroom van zaken in 1997 en 1998 en daardoor een toename van de werklust. Omdat de commissie hierdoor niet toe kwam aan haar beleidsvormende en oordelende taak, is besloten de verwerkingscapaciteit bij de Commissie Gelijke Behandeling uit te breiden. Verschillende ministeries (Volksgezondheid, Welzijn & Sport, Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Onderwijs Cultuur & Wetenschappen, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Justitie) dragen bij in de kosten.

In verband met de onzekerheid over de uitkomsten van de evaluatie in 1999 van de Algemene wet gelijke behandeling en het onderzoek naar het intern functioneren van de Commissie Gelijke Behandeling, zal de uitbreiding van de verwerkingscapaciteit (en de budgettaire compensatie) vooralsnog een tijdelijk karakter hebben.

Verplichtingen en uitgaven

**Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting\***

(x f 1 000,-)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Stand ontwerp-begroting 1999		1 248 721	1 258 908	1 249 915	1 236 413	1 236 413	
1e suppletore wet 1999		141 341	131 527	152 669	189 169	189 169	
nog niet eerder in een begrotings- stuk opgenomen mutaties							
<b>a. Rechtspraak</b>							
<i>interne overhevelingen</i>							
- Loonbijstelling 1999		21 214	27 927	26 719	27 610	27 632	
- Toedeling van doorgeschoven afw-premie		197	0	0	0	0	
- Regioplannen		2 296	2 047	2 048	1 856	1 856	
<i>mee/tegenvallers</i>							
- Toedeling van asielgelden		18 700	16 200	22 100	11 500	11 600	
<i>interdepartementale overboekingen</i>							
- Van LNV voor de wijziging van de meststoffenwet		500	1 500	2 000	2 000	2 000	
<b>b. Openbaar ministerie</b>							
<i>interne overhevelingen</i>							
- Loonbijstelling 1999		10 221	12 753	11 891	11 752	11 764	
- Toedeling van doorgeschoven afw-premie		124	0	0	0	0	
- Bureau ontnemingen OM/ gebiedsprojecten		1 407	1 407	1 407	1 407	1 407	
- Regioplannen		- 11 415	- 19 086	- 19 084	- 1 8 892	- 18 892	
- Verdeling huisvestingsmid- delen		1 594	1 594	1 594	1 594	1 594	
- Verkeerstoezicht (gebieds- projecten)		15 743	15 653	15 577	15 477	15 477	
- Intensiveren van het verkeers- toezicht (2 regioplannen)		0	19 800	12 900	13 000	12 500	
- 6 regioplannen		0	52 500	39 000	42 000	40 000	
<b>c. Beheersdienst</b>							
<i>interne overhevelingen</i>							
- Loonbijstelling		3 933	7 910	7 318	7 219	7 228	
- Prijsbijstelling 1999 1e tranche		937	717	735	752	752	
- Toedeling doorgeschoven afw-premie		44	0	0	0	0	
- Verdeling huisvesting		195 185	192 309	198 092	202 291	202 261	
- FDRO past voor CRS							
- berber-systeem aan		300	0	0	0	0	
- Exploitatie huisvesting		0	0	- 225	- 450	- 450	
- Regioplannen		1 020	0	0	0	0	
<i>mee/tegenvallers</i>							
- Bijdrage aan oplossing van justitiebrede problematiek		0	- 780	- 798	- 809	- 809	
<b>d. Landelijke diensten</b>							
<i>interne overhevelingen</i>							
- Loonbijstelling		959	1 332	1 202	1 181	1 183	
- Toedeling doorgeschoven afw-premie		19	0	0	0	0	
<i>interdepartementale overboekingen</i>							
- Correctie op heffing registra- tiekamer		- 2 600	- 2 600	- 2 600	- 2 600	- 2 600	
Stand ontwerp-begroting 2000	1 254 109 (1 259 155)	1 650 440	<b>1 721 618</b>	1 722 460	1 742 470	1 740 085	1 740 085
Stand ontwerp-begroting 2000 in EUR1000	569 090 (571 380)	748 937	781 236	781 618	790 698	789 616	789 616

\* Bedragen tussen haken betreffen verplichtingen indien niet gelijk aan uitgaven.

## **Toelichting**

### **A. Rechtspraak**

#### *Loonbijstelling 1999*

Deze post betreft de toedeling vanuit het centrale artikel 01.07 Loonbijstelling van de algemene salarismaatregelen 1999.

#### *Toedeling doorgeschoven afw-premie 1998*

Het betreft de toedeling van de naar 1999 doorgeschoven compensatie voor stijging van de AFW-premie in 1998.

#### *Regioplannen*

Een deel van de budgetten voor de uitvoering van de regioplannen die centraal geparkeerd stonden bij het openbaar ministerie zijn overgeheveld naar het onderdeel Rechtspraak.

#### *Toedeling asielgelden*

In verband met de in- en uitstroomprognoses wordt geld aan de justitiebegroting toegevoegd. Het betreft een toedeling uit het centrale artikel 01.09 Diversen.

#### *Van LNV voor de wijziging van de Meststoffenwet*

De handhaving van de gewijzigde Meststoffenwet leidt naar verwachting tot een hogere werklast bij de rechterlijke organisatie. Het ministerie van Landbouw Natuurbeheer en Visserij boekt ter compensatie budget over.

### **B. Openbaar Ministerie**

#### *Loonbijstelling 1999*

Deze post betreft de toedeling vanuit het centrale artikel 01.07 Loonbijstelling van de algemene salarismaatregelen 1999.

#### *Toedeling doorgeschoven afw-premie 1998*

Het betreft de toedeling van de naar 1999 doorgeschoven compensatie voor stijging van de AFW-premie in 1998

#### *Bureau ontnemingen OM/gebiedsprojecten*

Het betreft een correctie op de eerdere verdeling van de intensiveringsgelden voor fraudebestrijding. Vanuit artikel 08.04 wordt budget overgeheveld ten behoeve van het Openbaar Ministerie.

#### *Verdeling huisvestingsmiddelen*

Vanuit het centrale artikel 01.09 Diversen worden de huisvestingsbudgetten toegedeeld die in aanvulling op de Miljoenennota 1999 zijn toegevoegd aan de justitiebegroting in het kader van de Stelselwijziging Rijkshuisvesting.

#### *Regioplannen*

Uit centraal geparkeerde budgetten hevelt het OM als bijdrage voor de incassoafhandeling van regioplannen voor 1999 circa f 8,1 mln. over en voor 2000 en verder circa f 17,0 mln. over artikel 08.04 Centraal Justitieel Incassobureau. Verder wordt naar de Rechtspraak de volgende reeks overgeheveld: circa f 2.3 mln. in 2000, circa 2,0 mln. in 2001 en 2002 en circa f 1.9 mln. in 2003 en 2004. Tevens is ten behoeve van de uitvoering

van de regioplannen in 1999 een bedrag van f 1 mln. overgeheveld naar artikel 09.05.4 Dienst Rechtspleging/Openbaar ministerie/Rijksrecherche, onderdeel beheerdiensten.

#### *Intensiveren van het verkeerstoezicht*

Vanuit het centrale artikel 01.09 Diversen is een centraal geparkeerd budget overgeheveld ten behoeven van het verkeerstoezicht. Het betreft een reeks van circa f 15,7 mln. in 1999 en 2000 circa f 15,6 mln. in 2001 en circa 15,4 mln. in 2002 en 2003. Het kabinet stelt daarnaast voor om bovenop de bestaande inspanningen voor verkeerstoezicht extra middelen voor het verkeerstoezicht aan de justitiebegroting toe te voegen voor 2 regioplannen per 1 januari 2000 en nogmaals 6 regioplannen per 1 april 2000. Hiertoe wordt de volgende reeks budgetten geboekt: per 2000 f 72,3 mln., per 2001 51,9 mln. per 2002 f 55,0 mln. en per 2003 f 52,5 mln.

### **C. Beheerdiensten**

#### *Loonbijstelling 1999*

Deze post betreft de toedeling vanuit het centrale artikel 01.07 Loonbijstelling van de algemene salarismaatregelen 1999.

#### *Prijsbijstelling 1999*

Deze post betreft de toedeling vanuit het centrale artikel 01.08 van de algemene prijsmaatregelen voor 1999.

#### *Toedeling doorgeschoven afw-premie 1998*

Het betreft de toedeling van de naar 1999 doorgeschoven compensatie voor stijging van de AFW-premie in 1998.

#### *Verdeling huisvestingsgelden*

In verband met de Stelselwijziging Rijkshuisvesting zijn huisvestingsbudgetten toegevoegd aan de begroting van Justitie. De gelden worden thans toegedeeld vanuit het centrale artikel 01.09 Diversen.

#### *FDRO past voor CRS Berbersysteem aan*

Vanuit artikel 01.01 Personeel en materieel ministerie wordt budget overgeheveld. De Facilitaire dienst van de rechterlijke organisatie past een automatiseringssysteem aan van de Centrale Raad voor de Strafrecht-toepassing.

#### *Exploitatie huisvesting*

In verband met de afwikkeling van de ontvlechting tussen het CJB en de Dienst Rechtspleging wordt geld overgeheveld naar artikel 09.04 Centraal Justitieel incassobureau.

#### *Regioplannen*

Ten behoeve van de uitvoering van de regioplannen is een bedrag overgeheveld van artikel 09.05 Dienst Rechtspleging/Openbaar ministerie/Rijksrecherche, onderdeel Openbaar Ministerie.

#### *Justitiebrede problematiek*

Het betreft hier de bijdrage aan de oplossing van de justitiebrede problematiek. De taakstelling wordt ingevuld door bezuinigingen op de inkoop van materieel en door minder externen in te huren.

## D. Landelijke diensten

### *Loonbijstelling 1999*

Deze post betreft de toedeling vanuit het centrale artikel 01.07 Loonbijstelling van de algemene salarismaatregelen 1999.

### *Toedeling doorgeschoven afw-premie 1998*

Het betreft de toedeling van de naar 1999 doorgeschoven compensatie voor stijging van de AFW-premie in 1998.

### *Correctieboeking Registratiekamer*

Bij begroting van 1994 is voorgesteld de uitbreiding van de registratiekamer te financieren uit een in te voeren legesheffing (desaldering ad f 2,6 mln.). Daar het voorstel tot legesheffing nadien is ingetrokken en de uitbreiding van de registratiekamer op andere wijze is gefinancierd, wordt thans een correctie aangebracht.

### *De onderverdeling naar artikelonderdelen*

Specificatie per artikelonderdeel	Verplichtingen en uitgaven			(x f 1 000)	
	1998	1999	2000	economisch	Codering functioneel
Personele uitgaven					
- ambtelijk	897 786	1 082 132	1 180 648	11	03.1
- overig	56 861	17 228	17 228	11	03.1
- post-actief	12 297	11 674	11 674	11	03.1
Subtotaal personele uitgaven	966 944	1 111 034	1 209 550		
Huisvesting	-	196 779	193 903	12	03.1
Exploitatie uitgaven	185 789 (188 200)	253 445	235 098	12	03.1
Subsidies	8 340	4 700	4 700	43 D	03.1
Aanschaffingen	93 036 (95 671)	84 482	78 367	52	03.1
Subtotaal materiële uitgaven	287 165 (292 211)	539 406	512 068		
<b>Totaal</b>	<b>1 254 109</b> <b>(1 259 155)</b>	<b>1 650 440</b>	<b>1 721 618</b>		



**Specificatie per artikelonderdeel****(x f 1 000)**

Artikelonderdeel	Verplichtingen en uitgaven 2000
<b>Rechtspraak</b>	
Personele uitgaven	623 852
Materiële uitgaven	113 842
<b>Totaal</b>	<b>737 694</b>
<b>Openbaar Ministerie</b>	
Personele uitgaven	420 887
Materiële uitgaven	36 905
<b>Totaal</b>	<b>457 792</b>
<b>Beheerdiensten</b>	
Personele uitgaven	132 333
Materiële uitgaven	348 328
<b>Totaal</b>	<b>480 661</b>
<b>Landelijke Diensten</b>	
Personele uitgaven	32 478
Materiële uitgaven	12 993
<b>Totaal</b>	<b>45 471</b>
<b>Totaal budgetonderdelen</b>	<b>1 721 618</b>

*Kengetallen*

**Kengetallen personeel Rechterlijke Organisatie**

**(prijs x f 1 000)**

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
<b>Rechtspraak</b>							
Ambtelijk personeel (ondersteunend)							
– gemiddelde prijs	74	79	81	81	81	81	81
– fte's (aantal)	3 513	3 577	3 627	3 627	3 627	3 627	3 627
Ambtelijk personeel (rechtsgeleerd)							
– gemiddelde prijs	183	190	193	193	193	193	193
– fte's (aantal)	1 513	1 569	1 597	1 597	1 597	1 597	1 597
Post-actief personeel							
– wachtgelden (aantal natuurlijke personen)	120	120	120	120	120	120	120
<b>Openbaar Ministerie</b>							
Ambtelijk personeel (ondersteunend)							
– gemiddelde prijs	70	75	76	76	76	76	76
– fte's (aantal)	1 941	1 907	1 907	1 898	1 898	1 898	1 898
Ambtelijk personeel (rechtsgeleerd)							
– gemiddelde prijs	171	179	181	181	181	181	181
– fte's (aantal)	484	466	466	466	466	466	466
Ambtelijk personeel (politie)							
– gemiddelde prijs	103	114	114	114	114	114	114
– fte's (aantal)	98	98	98	98	98	98	98
Post-actief personeel							
– wachtgelden (aantal natuurlijke personen)	70	66	66	66	66	66	66
<b>Beheerdiensten</b>							
Ambtelijk personeel (ondersteunend)							
– gemiddelde prijs	68	70	74	74	74	74	74
– fte's (aantal)	1 337	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350
Ambtelijk personeel (rechtsgeleerd)							
– gemiddelde prijs	77	89	96	96	96	96	96
– fte's (aantal)	291	273	273	273	273	273	273
Post-actief personeel							
– wachtgelden (aantal natuurlijke personen)	85	85	85	85	85	85	85
<b>Landelijke diensten</b>							
Ambtelijk personeel (ondersteunend)							
– gemiddelde prijs	90	91	93	93	93	93	93
– fte's (aantal)	318	335	335	335	335	335	335
Ambtelijk personeel (rechtsgeleerd)							
– gemiddelde prijs	167	200	203	203	203	203	203
– fte's (aantal)	3	3	3	3	3	3	3
Post-actief personeel							
– wachtgelden (aantal natuurlijke personen)	10	10	10	10	10	10	10

## Overzicht instroom/uitstroom zaken Gerechten (1997 – 2000)

	Absolute aantallen				Indexcijfers (1997 = 100)			
	1997	1998	1999	2000	1997	1998	1999	2000
<b>Instroom</b>								
gerechtshoven	38 100	42 000	44 900	44 900	100	110	118	118
rechtbanken	398 000	384 000	398 000	398 000	100	96	100	100
kantongerechten	562 000	591 000	595 000	595 000	100	105	106	106
<b>totaal</b>	<b>998 100</b>	<b>1 017 000</b>	<b>1 037 900</b>	<b>1 037 900</b>	<b>100</b>	<b>102</b>	<b>104</b>	<b>104</b>
<b>Uitstroom</b>								
gerechtshoven	37 100	38 500	42 000	42 000	100	104	113	113
rechtbanken	423 000	410 000	404 000	404 000	100	97	96	96
kantongerechten	571 000	594 000	597 000	597 000	100	104	105	105
<b>totaal</b>	<b>1 031 100</b>	<b>1 042 500</b>	<b>1 043 000</b>	<b>1 043 000</b>	<b>100</b>	<b>101</b>	<b>101</b>	<b>101</b>
Gemiddeld zaaksgewicht (uitstroom)								
gerechtshoven	2,19	2,12	2,12	2,12	100	97	97	97
rechtbanken	1,50	1,48	1,48	1,48	100	99	99	99
kantongerechten	0,25	0,25	0,25	0,25	100	100	100	100

### Toelichting:

#### *Rechtsprekende colleges – algemeen*

Bovenstaande tabellen geven inzicht in de werklastontwikkeling bij de gerechtshoven, rechtbanken en kantongerechten over de periode 1997–2000. Als raming voor de periode 2001–2004 wordt voornamelijk uitgegaan van het kader 2000. Overigens wordt over enige tijd overgegaan naar een nieuw genormeerd systeem van werklastmeting wat gevolgen kan hebben voor de hierboven gepresenteerde gegevens.

#### *Gerechtshoven*

Bij de gerechtshoven wordt ten opzichte van 1998 een verdere stijging in de instroom en de uitstroom voorzien. Oorzaken hiervoor zijn de herziening van het fiscaal procesrecht en de behandeling van het hoge aantal niet voorziene beroepen op grond van de Wet waardering onroerende zaken (WOZ). De instroom van deze categorie zaken deed zich voor het eerst voor in de loop van 1997, kende een forse piek in 1998, terwijl ook in 1999 nog WOZ-zaken zullen instromen.

De daling van het gemiddeld zaaksgewicht is het gevolg van de toename van het aantal zeer grote zaken en het toepassen van het onmiddellijkheidsbeginsel. Beide komen onvoldoende tot uitdrukking in de huidige werklastmeting.

#### *Rechtbanken (inclusief sectoren bestuursrecht)*

Het beeld bij de verschillende sectoren van de rechtbanken ziet er als volgt uit:

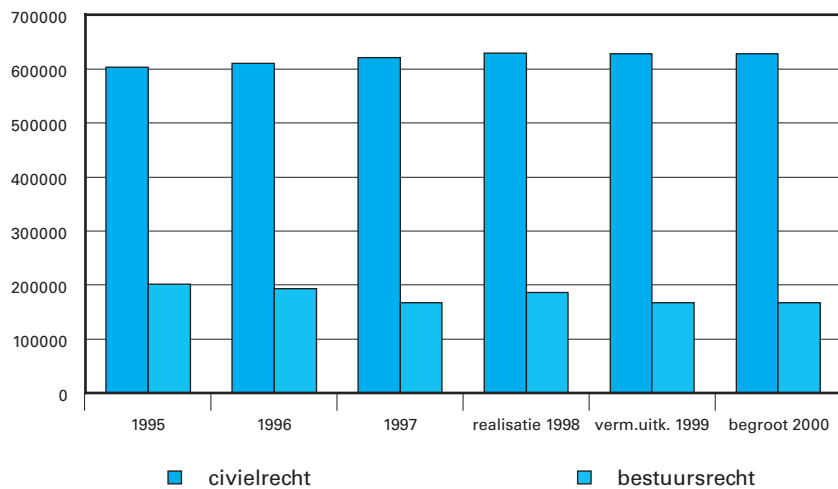
- De in- en uitstroom van civiele zaken geeft een stabiel beeld voor de volgende jaren. Het wegvallen van een contingent zaken als gevolg van de inwerkingtreding per 1 januari 1999 van de wet, waarbij de competentiegrens voor civiele zaken van de kantongerechten is verhoogd van f 5 000,- naar f 10 000,- wordt gecompenseerd door de extra instroom aan zaken als gevolg van de inwerkingtreding van de Wet schuldsanering natuurlijke personen.

- Voor de bestuurssector wordt met een daling van de in- en uitstroom rekening gehouden. Als gevolg van de invoering van de verplichte bezwaarschriftprocedure in medische zaken in mei 1997 is de instroom van sociaal-zekerheidsrechtzaken nog steeds dalend met een stabiele instroom op de overige rechtsgebieden. Voor 1999 is voor wat betreft de vreemdelingenkamers nog geen rekening gehouden met een mogelijke stijging van asielprocedures als gevolg van de stijging van het aantal asielzoekers.
- De in- en uitstroom van strafzaken zal naar verwachting stijgen. De instroomstijging is onder meer het gevolg van de intensivering van de fraudebestrijding. De uitstroomstijging is het gevolg van de capaciteitsuitbreiding bij de strafsectoren (motie Bolkestein).

### *Kantongerechten*

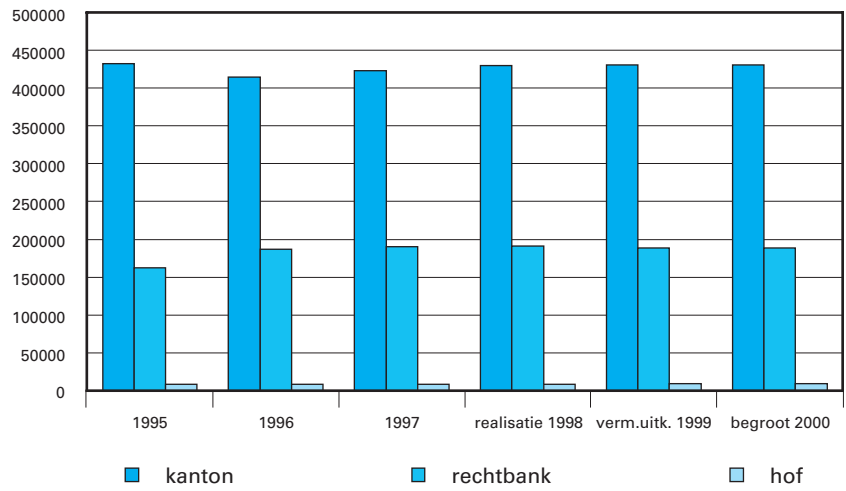
Bij de kantongerechten wordt met een kleine productiestijging rekening gehouden door een grotere instroom van civiele rol zaken. Dit is gevolg van de wijziging van de competentiegrens van f 5 000 naar f 10 000, -. De instroom van het aantal strafzaken stabiliseert evenals de instroom van het aantal Mulderzaken.

**Figuur 18: afgedane zaken civiel en bestuur**



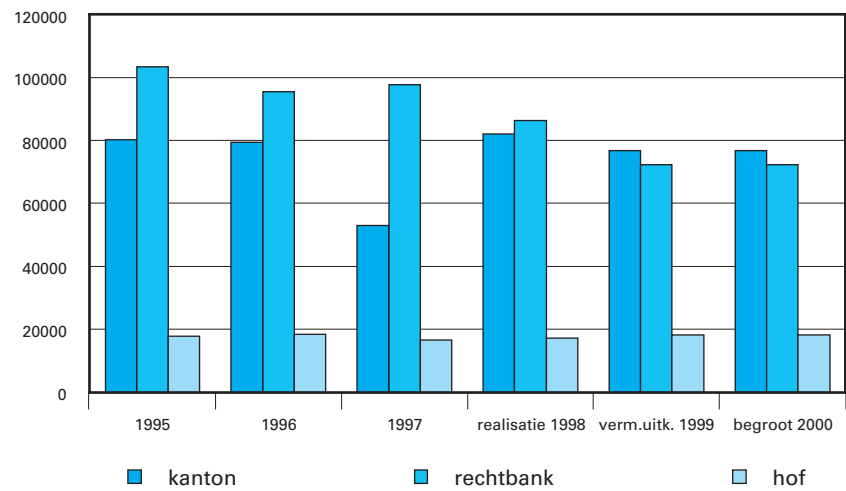
Bron: DRp (PCS)

**Figuur 19: afgedane zaken civiel naar gerechtelijke instantie**



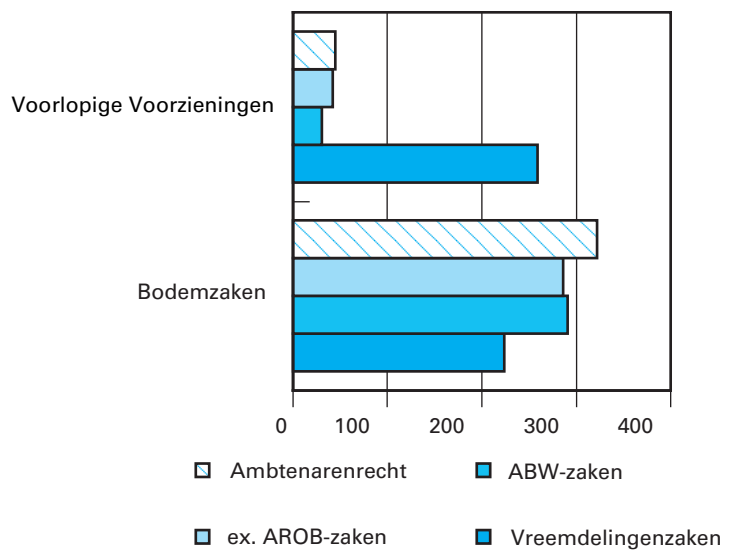
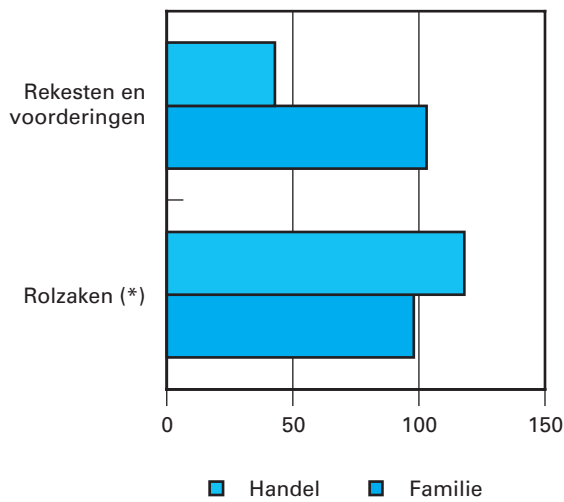
Bron DRp (PCS)

**Figuur 20: afgedane zaken bestuursrecht naar gerechtelijke instantie**



Bron: DRp (PCS)

**Figuur 21: doorlooptijden civiel en bestuur in dagen**



Bron: DRp

**Overzicht instroom/uitstroom zaken Openbaar Ministerie (1997-2000)**

	Absolute aantallen				Indexcijfers (1997 = 100)			
	1997	1998	1999	2000	1997	1998	1999	2000
<b>Instroom</b>								
arrondissementsparketten								
- rechtbankzaken	259,5	254,6	264,3	255,0	100	98	102	98
- kantonstrafzaken	243,0	232,5	221,5	220,0	100	96	91	91
- administratief recht	187,7	192,6	206,2	215,0	100	103	110	115
<b>Subtotaal</b>	<b>690,2</b>	<b>679,7</b>	<b>692,0</b>	<b>690,0</b>	<b>100</b>	<b>98</b>	<b>100</b>	<b>100</b>
ressortparket	13,5	13,7	13,8	14,0	100	101	102	104
<b>Totaal</b>	<b>703,7</b>	<b>693,4</b>	<b>705,8</b>	<b>704,0</b>	<b>100</b>	<b>99</b>	<b>100</b>	<b>100</b>
<b>Uitstroom</b>								
arrondissementsparketten								
- rechtbankzaken	251,8	256,3	262,8	250,0	100	102	104	99
- kantonstrafzaken	262,8	226,2	228,0	220,0	100	86	87	84
- administratief recht	187,7	192,6	206,2	215,0	100	103	110	115
<b>Subtotaal</b>	<b>702,3</b>	<b>675,1</b>	<b>697,0</b>	<b>685,0</b>	<b>100</b>	<b>96</b>	<b>99</b>	<b>98</b>
ressortparket	12,6	13,4	14,1	14,0	100	106	112	111
<b>Totaal</b>	<b>714,9</b>	<b>688,5</b>	<b>711,1</b>	<b>699,0</b>	<b>100</b>	<b>96</b>	<b>99</b>	<b>98</b>

**Werklastontwikkeling Openbaar Ministerie**

Leek er zich in 1998 nog een lichte stijging voor te doen bij de instroom van **rechtbankzaken in eerste aanleg** (misdrijven en economische delicten), op grond van de definitieve cijfers blijkt een gestaag afnemende instroom gedurende de afgelopen vijf jaren. De daling sinds 1994 bedraagt twaalf procent, in 1998 lag het aantal zaken anderhalf procent onder dat in 1997. Dit wordt ten dele veroorzaakt doordat er minder

vermogensmisdrijven worden gepleegd, zoals ook blijkt uit slachtoffer-enquêtes (in 1994 bestond 45 procent van de totale instroom uit vermogensdelicten, in 1998 is dat aandeel afgenomen tot 35 procent). Een toename valt te constateren van het aantal zaken wegens geweldsmisdrijven, vernieling en openbare orde, verkeersmisdrijven en softdrugsdelicten, evenals het aantal zaken met strafrechtelijk minderjarige verdachten. De toename van juist de zwaardere delicten blijkt ook uit het groeiend aantal preventief gehechten in de zwaarste categorieën (A+ en A), maar de in de afgelopen jaren beschikbaar gekomen extra celcapaciteit maakte het tevens mogelijk om meer verdachten in de lichtere categorieën (B+, B en – opvallend – C) in voorlopige hechtenis te nemen. Consequentie hiervan is wel dat de afhandeling van deze zaken voor het OM meer werk met zich meebrengt.

Het gaat te ver om de terugloop van het aantal zaken alleen toe te schrijven aan de criminaliteitsontwikkeling. De instroom van zaken wordt ook afgezwakt door de steeds grotere aandacht bij parketten voor kwaliteit en vervolgbaarheid, waarbij zaken al in een vroeg stadium (dat wil zeggen nog voordat een zaak het parket bereikt) bij de politie worden «gefilterd». Zaken die anders zonder meer geseponeerd zouden worden wegens gebrek aan bewijs, worden nu veel minder ingezonden. Dit blijkt uit de mate waarin het OM de wel binnengekomen zaken seponeert: werd in 1994 nog ruim 21 procent van de strafzaken terzijde gelegd, in 1998 bedraagt dit 14 procent en zal naar verwachting afnemen tot minder dan 10 procent in het jaar 2000. Het aantal vervolgbare zaken neemt daardoor, ook absoluut gezien, toe. Het OM krijgt dus meer van de «goede zaken» binnen. Dit filteren betekent aldus geen vermindering van de werklast; integendeel, deze kwaliteitsverbetering wordt gerealiseerd door decentrale inzet van OM-medewerkers op politiebureaus en justitie-in-de-buurt kantoren.

Door de filtering, maar ook doordat de aard van de aangeboden rechtbankstrafzaken veranderde (meer geweldszaken onder andere), worden door het OM meer zaken dan voorheen aan de rechter voorgelegd, zowel absoluut (van 113 000 in 1994 tot 124 000 in 1998) als relatief (35% in 1994, 48% in 1998). De beschikbare zittingscapaciteit houdt echter geen gelijke tred met de toename van het aantal aan de rechter aan te bieden zaken; door de meervoudige kamer werden in 1998 ten opzichte van 1996 zelfs twee procent minder zaken afgedaan (onder andere door de behandeling van megazaken), terwijl het aantal zaken dat door het OM werd aangeboden met vier procent is toegenomen. Dit veroorzaakt dat de totale gemiddelde doorlooptijd van strafzaken niet korter wordt, ondanks het gegeven dat het OM er steeds beter in slaagt door de «aanhouden en uitreikenprocedure» (30% van de instroom in 1998) zaken snel te beoordelen.

De ruimere beschikbaarheid van cellen en de voor de jaren 1999 en 2000 gestelde beleidsprioriteiten en dan met name de extra aandacht voor geweld, jeugd en stelselmatige daders, zullen tot gevolg hebben dat de lichte stijging in de instroom van met name de wat zwaardere zaken zich verder doorzet.

De instroom van **kantonzaken** was in 1998 vier procent lager dan in 1997. Deze afname is aanzienlijk kleiner dan de afname in de voorgaande twee jaren; in de tweede helft van 1998 deed zich zelfs een opvallende stijging voor. Aan de voortdurende forse daling van het aantal kantonzaken lijkt dan ook voorlopig een einde te zijn gekomen.

De intensivering van het verkeerstoezicht, met name in de vorm van gebiedsgebonden verkeersprojecten, heeft geleid tot een grote toename van het aantal beschikkingen inzake de Wet administratieve handhaving verkeersvoorschriften: in 1998 zijn ruim 5 miljoen beschikkingen

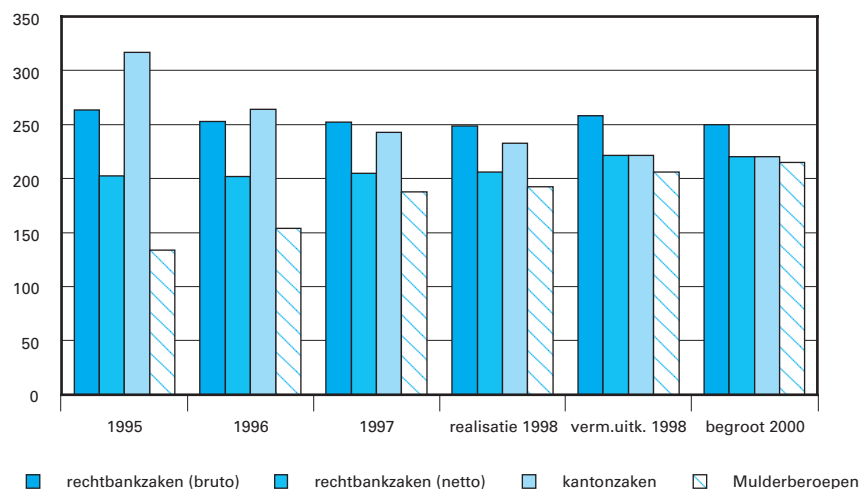
opgelegd. De voor de jaren 2000 en verder toegezegde extra middelen voor het verkeerstoezicht zullen naar verwachting leiden tot een verdere toename van het aantal beschikkingen. Het aantal administratieve beroepen zal derhalve eveneens stijgen, maar vermoedelijk niet in dezelfde mate als het aantal beschikkingen, omdat is gebleken dat bij snelheidsovertredingen (waarvan het aandeel in het totale aantal beschikkingen is gestegen) minder betrokkenen in beroep gaan dan bij bijvoorbeeld parkeerovertradingen.

De instroom van hoger beroepzaken bij de **ressortsparketten** schommelt de afgelopen jaren rond de 13 500 zaken, maar vertoont wel een licht stijgende tendens. Ook blijken de zaken ingewikkelder en bewerklijker te zijn geworden. Dit wordt met name veroorzaakt door een groter aantal beroepen in meervoudige kamer- en kinderrechtzaken. Mede als gevolg van Europese regelgeving worden steeds meer zaken aangehouden, meestal op verzoek van de verdediging, voor het nader horen van getuigen.

De gevolgen die de invoering van hoger beroep in Mulderzaken heeft voor de werklust voor het OM en met name voor het ressortsparket Leeuwarden, zullen nauwlettend in de gaten worden gehouden.

Het aantal klachten ex artikel 12 Strafvordering en overige bijzondere werkzaamheden zoals raadkamerzaken, gratieverzoeken en verzoeken om strafonderbreking vertonen een stijgende lijn.

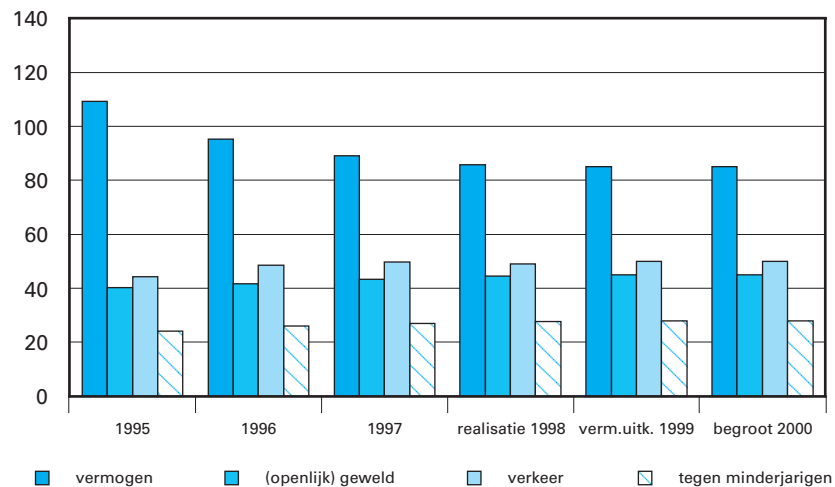
**Figuur 22: Instroom arrondissementsparketten in eerste aanleg (in duizendtallen)**



Bron: PaG

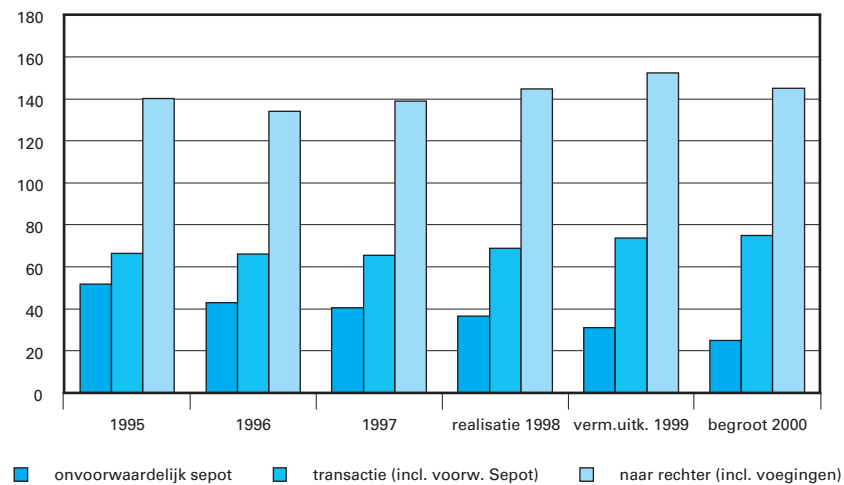


**Figuur 23: instroom arrondissementsparketten in eerste aanleg, per delictgroep (in duizendtallen)**



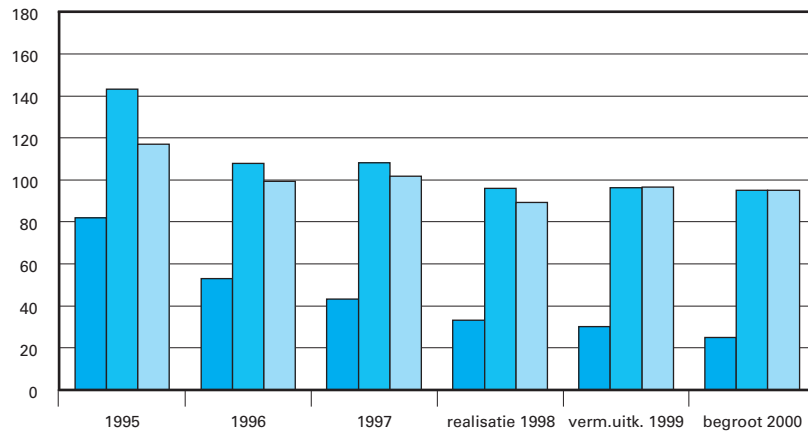
Bron: PaG

**Figuur 24: Afdoening rechtbankzaken (in duizendtallen)**



Bron: PaG

**Figuur 25: Afdoening kantonzaken (in duizendtallen)**



■ onvoorwaardelijk sepot ■ transactie (incl. voorw. Sepot) ■ naar rechter (incl. voegingen)

Bron: PaG

## 09.06 Gerechtskosten

### *De grondslag van het artikel en het te voeren beleid*

Onder dit artikel worden de specifieke uitgaven geraamd van de rechtsprekende colleges en het Openbaar Ministerie die samenhangen met civiele, bestuurlijke en strafzaken. De uitgaven hebben vooral betrekking op de kosten voor vergoedingen aan getuigen en deskundigen (waaronder tolken en vertalers), afluisterkosten en de verzending van gerechtelijke brieven.

### *Ontwikkelingen gerechtskosten*

Eind 1998 is het eindrapport van de projectgroep «Implementatie beheersmaatregelen gerechtskosten» goedgekeurd, waarin afgevaardigden van de Zittende Magistratuur, het Openbaar Ministerie en de arrondissementale stafdiensten participeerden. De doelstelling was om te komen tot beheersing van de gerechtskosten en in het verlengde daarvan te komen tot budgettering van de gerechtskosten aan de betreffende veldorganisaties binnen de Rechtelijke organisatie, alsmede de integratie in de planning- en controlcyclus. Op basis van de aanbevelingen van dit rapport is met ingang van 1999 het artikel gerechtskosten in twee sub-artikelen gesplitst te weten; Rechtspraak en Openbaar Ministerie. Het criterium bij deze splitsing is gelegen in de feitelijke beslissingsbevoegdheid. Aan de instantie die de (uiteindelijke) beslissing neemt is ook het budget toegekend van historische realisatiecijfers. In de begroting 1999 zijn gelden vanuit het regeerakkoord toegevoegd aan het begrotingsartikel gerechtskosten ter bestrijding van de extra uitgaven in het kader van de fraudebestrijding. Daarnaast is met ingang van 1999 een generieke taakstelling doorgevoerd en een korting opgelegd in verband met een taakstelling inkoop.

Verplichtingen en uitgaven

**Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting**

(x f 1 000)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Stand ontwerp-begroting 1999		82 511	85 989	85 469	84 944	84 944	
1e suppletore wet 1999		- 11 704	- 9 715	- 4 716	- 4 716	- 4 716	
nog niet eerder in een begrotings- stuk opgenomen mutaties <i>interne overhevelingen</i>							
- Prijsbijstelling 1999 1e tranche		268	279	278	276	276	
- Compensatie klm-facturen <i>mee/tegenvallers</i>		- 2 000	0	0	0	0	
- Bijdrage in justitiebrede- problematiek		0	- 37	- 39	- 39	- 39	
Stand ontwerp-begroting 2000	73 928	69 075	<b>76 516</b>	80 992	80 465	80 465	80 465
Stand ontwerp-begroting 2000 in EUR1000	33 547	31 345	34 721	36 753	36 513	36 513	36 513

**Toelichting**

*Prijsbijstelling*

Deze post betreft de toedeling vanuit het centrale artikel 01.08 van de algemene prijsmaatregelen voor 1999.

*2<sup>e</sup> Compensatie KLM- Facturen*

In verband met de centrale betaling van KLM facturen is 2 mln. overgeheveld naar artikel 01.09 Diversen.

*Bijdrage in justitiebrede problematiek*

Het betreft hier de bijdrage aan de oplossing van de justitiebrede problematiek.

*Economische en functionele codering*

**Specificatie per artikelonderdeel**

(x f 1 000)

Artikelonderdeel	Verplichtingen en uitgaven			Codering	
	1998	1999	2000	economisch	functioneel
Gerechtskosten rechtspraak	-	12 838	13 101	12	03.1
Gerechtskosten Openbaar ministerie	-	56 237	63 415	12	03.1
<b>Totaal</b>	<b>73 928</b>	<b>69 075</b>	<b>76 516</b>		

**09.07 Gefinancierde Rechtsbijstand**

*De grondslag van het artikel en het te voeren beleid*

Het artikel heeft betrekking op de kosten van de door de overheid gefinancierde rechtsbijstand aan minder draagkrachtigen. Deze uitgaven

berusten op de per 1-1-1994 in werking getreden Wet op de rechtsbijstand (Wrb). Daarnaast zijn onder dit artikel ondergebracht overige met het *beleidsveld* verwante subsidieregelingen en uitgaven.

De uitvoering van de Wrb is opgedragen aan de raad voor rechtsbijstand, die in ieder hofressort is ingesteld. De raden, die de status hebben van een zelfstandig bestuursorgaan, hebben niet alleen de verantwoordelijkheid voor de behandeling van toevoegingsaanvragen, maar ook de taak de declaraties van toegevoegde rechtsbijstandverleners vast te stellen en uit te betalen. Voorts subsidieert de raad de stichtingen rechtsbijstand (bureaus voor rechtshulp) in zijn ressort, de stichtingen rechtsbijstand asiel (SRA) en de Vereniging VluchtelingenWerk Nederland. De raad voor rechtsbijstand te 's-Hertogenbosch subsidieert bovendien de Stichting Integraal Rechtshulp Informatie Systeem.

De taak van de stichtingen rechtsbijstand is op grond van de Wrb drieledig. Zij verzorgen spreekuren, verlenen verdergaande rechtsbijstand na het spreekuur (het zogenaamde verlengde spreekuur) en verlenen verdergaande rechtsbijstand krachtens een toevoeging. Met de verdergaande rechtsbijstand zonder toevoeging wordt beoogd een eenvoudige afdoening van zaken te bevorderen.

De SRA, die in de hofressorten Amsterdam, Arnhem en Den Bosch zijn gevestigd, zijn belast met de organisatie van de rechtsbijstand aan asielzoekers. Zij voeren de hulpverlening uit met zowel eigen personeel als spreekuuradvocaten en vrijwilligers van de Vereniging VluchtelingenWerk Nederland. De Stichting Integraal Rechtshulp Informatie Systeem verricht activiteiten met betrekking tot de automatisering en de informatievoorziening op het terrein van de overheidswege gefinancierde rechtsbijstand. De door de raden verstrekte subsidie aan de Vereniging VluchtelingenWerk Nederland is bestemd voor ondersteunende activiteiten in het kader van de rechtsbescherming aan asielzoekers.

Het deel van de onder dit artikel geraamde uitgaven, dat niet aan de raden is overgedragen, houdt verband met de subsidies aan het Landelijk Bureau ter Bestrijding van Rassendiscriminatie, het Clara Wichmann Instituut, de Stichting Geschillencommissies voor Consumentenzaken, de rechtskundige diensten van de FNV en het CNV, de Nederlandse Orde van Advocaten, de Vereniging voor de Rechtshulp, het Bureau Financieel Toezicht Notariaat (vanaf 1 oktober 1999) en exploitatie-uitgaven.

Tenslotte worden op dit artikel de kosten verantwoord verbonden aan de ontwikkeling en stimulering van alternatieve geschillenbeslechting en mediation.

#### *Beleidsontwikkelingen*

##### *Gefinancierde rechtsbijstand*

Eind 1998 is de evaluatie van de Wet op de rechtsbijstand naar de Tweede Kamer gezonden. Daarin is vastgesteld dat de Wrb in algemene zin voldoet aan de hoofddoelstellingen van deze wet. De belangrijkste knelpunten, die werden geconstateerd tijdens de uitvoering, zijn inmiddels gerepareerd. Het rapport bevat aanbevelingen voor verdere verbetering. Te noemen zijn: een hardheidsclausule ter zake van de eigen bijdrage, de indexering van de vermogensvrijstelling en verruiming van de toegang ter zake van bedrijfsmatige aangelegenheden.

Om de toegang van de voorziening te versterken is dit jaar de publieksfunctie van de stichtingen rechtsbijstand uitgebreid. De publieksfunctie is het loket waar rechtzoekenden informatie kunnen verkrijgen over de mogelijkheden die het stelsel van gefinancierde rechtsbijstand biedt en de condities waaronder.

Door de raden zijn maatregelen getroffen om voorzienbare tekorten in het aanbod van rechtsbijstandverleners op het terrein van asiel op korte termijn (1999) op te lossen. Over de maatregelen die nodig zijn voor de langere termijn is het overleg gaande. De noodzaak tot het treffen van maatregel hangt samen met de capaciteitsuitbreidingen van de IND en de Vreemdelingenkamers op grond van de verwachte structurele verhoging van de instroom van asielzoekers.

Het nieuwe vergoedingsbesluit, dat is voorgelegd aan de Raad van State, dat leidt tot een evenwichtiger en eenvoudiger vergoedingsstelsel, kan naar verwachting per 1 januari 2000 worden ingevoerd. In samenhang daarmee en ter uitvoering van de Motie Kalsbeek-Jasperse c.s. worden de vergoedingen (omgerekend op basis van het nieuwe vergoedingsbesluit) tot f 150,- per uur verhoogd. Als gevolg van de indexering per 1 juli 1999 komt de gemiddelde uurvergoeding overigens op een niveau van circa f 154,-. Een werkgroep «kwaliteit» zal in het najaar 1999 met voorstellen komen over de wijze waarop de kwaliteitsverbetering binnen de (gefinancierde) rechtsbijstand kan worden gestimuleerd.

#### *ADR (Alternative Dispute Resolution)*

In vervolg op de in 1999 in uitvoering genomen projecten op het terrein van de alternatieve geschillen beslechting worden nieuwe projecten ingericht. Deze projecten hebben tot doel bij te dragen aan het wegnemen van de onbekendheid en verbetering van het imago van «mediation», alsmede aan de kennis omtrent de toegeleiding. In de dit najaar aan de Tweede Kamer toe te zenden beleidsbrief in het kader van ADR zal worden voorgesteld de met de (gefinancierde) rechtsbijstand samenhangende middelen ten laste van de vernieuwingsgelden voor de rechterlijke macht (Contourennota) toe te voegen aan dit artikel.

#### *Juridisch vrije beroepen*

Op grond van de Wet op het Notarisambt, dient het bestaande Centraal Bureau van Bijstand Notarissen (CBBN) te worden omgevormd tot het Bureau Financieel Toezicht (BFT). De subsidiëring van dit bureau komt ten laste van dit artikel. Met het CBBN is vanaf januari van dit jaar de omvorming voorbereid. Hierbij is de advisering van een extern adviesbureau betrokken inzake de gevolgen van de Wet op het Notarisambt voor de inhoud en werkwijze van het (financiële) toezicht, alsmede de gevolgen voor de organisatie van het BFT. Voorts bestaat het voornemen tot het eveneens bij het BFT onderbrengen van het (financieel) toezicht op de gerechtsdeurwaarders. De planvorming om te komen tot een geschillencommissie ten behoeve van de advocatuur is in een vergevorderd stadium. Binnen de begroting zijn hiertoe middelen gereserveerd.

Verplichtingen en uitgaven

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting\*

(x f 1 000)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Stand ontwerp-begroting 1999		459 644	470 216	450 756	449 247	448 747	
1e suppletore wet 1999		3 492	6 368	8 258	10 026	10 049	
nog niet eerder in een begrotings- stuk opgenomen mutaties							
<i>beleidsmatige mutaties</i>							
- Vergoedingen sociale advocatuur		0	29 500	52 000	60 000	62 000	
- Ramingsbijstelling sociale advocatuur		0	- 5 000	- 8 000	- 9 000	- 9 000	
<i>interne overhevelingen</i>							
- Loonbijstelling		15 959	16 473	15 823	15 835	15 818	
- Prijsbijstelling 1999 1e tranche		82	71	65	59	59	
- Verdeling asielgelden		21 100	18 400	40 800	42 900	41 800	
<i>mee/tegenvallers</i>							
- Bijdrage in justitiebrede problematiek		0	- 238	- 233	- 234	- 234	
Stand ontwerp-begroting 2000	427 839 (831 924)	500 277	<b>535 790</b>	559 469	568 833	569 239	571 239
Stand ontwerp-begroting 2000 in EUR1000	194 145 (377 511)	227 016	243 131	253 876	258 125	258 309	259 217

\* Bedragen tussen haken betreffen verplichtingen indien niet gelijk aan uitgaven.

### Toelichting

#### *Verhoging vergoedingen sociale advocatuur*

Besloten is om de uurvergoedingen voor de sociale advocatuur op te hogen naar een niveau van f 150,-. De dekking van de verhoging is gevonden in een capaciteitsbijstelling van het gevangeniswezen, extra ontvangsten op het artikel 09.02 Boeten en Transactie en generale compensatie.

#### *Ramingbijstelling sociale advocatuur*

Deze besparingen zijn het resultaat van het structureel lagere niveau van civiel- en bestuursrechtelijke toevoegingen en de extra opbrengsten uit eigen bijdragen in rechtsbijstand na de indexering van 1 januari 1999.

#### *Loonbijstelling 1999*

Deze post betreft de toedeling vanuit het centrale artikel 01.07 Loonbijstelling van de algemene salarismaatregelen 1999. Deze middelen dienen mede ter compensatie van de kosten verbonden aan de (jaarlijkse) indexering van de vergoeding aan advocaten.

#### *Prijsbijstelling 1999*

Deze post betreft de toedeling vanuit het centrale artikel 01.08 van de algemene prijsmaatregelen voor 1999.

### *Verdeling asielmiddelen*

Het gaat hier om budgetten die worden toegevoegd aan de begroting van justitie in verband met de ramingen van de instroom en uitstroom van asielzoekers. De budgetten worden vanuit het centrale artikel 01.09 Diversen toegeedeeld.

### *Bijdrage in de justitiebrede problematiek*

Het gaat hier om de bijdrage aan de oplossing van de justitiebrede problematiek. Invulling is gevonden in een deel van de besparingen die een structureel lager niveau van de civiel en bestuursrechtelijke toevoegingen opleveren.

### *De onderverdeling naar artikelonderdelen*

Specificatie per artikelonderdeel	Verplichtingen en uitgaven			(x f 1 000)	
	1998	1999	2000	economisch	Codering functioneel
Raden voor rechtsbijstand					
- apparaatsuitgaven	21 746 (43 841)	22 734	22 648	31	03.1
- programma-uitgaven	396 086 (777 463)	462 352	498 801	43 D	03.1
Overige uitgaven					
- subsidies en bijdragen	6 058 (6 608)	7 291	6 860	31	03.1
- alternatieve geschillenbeslechting		1 600		31	03.1
- juridisch vrije beroepen		2 414	3 584	31	03.1
- exploitatie-uitgaven	3 949 (4 012)	3 886	3 897	31	03.1
<b>Totaal</b>	<b>427 839</b> (831 924)	<b>500 277</b>	<b>535 790</b>		

\* bedragen tussen haken betreffen verplichtingen indien niet gelijk aan de uitgaven

### *Kengetallen*

De onderstaande tabellen geven inzicht in de omvang van de aanspraak op de gefinancierde rechtsbijstand, alsmede in de raming van de programma-uitgaven van de raden voor rechtsbijstand. Ten einde inzicht te geven in de flexibiliteit (vrije ruimte) van de uitgaven wordt bij de kengetallen tevens informatie gegeven over de geraamde doorlooptijden van de toevoegingen.

**Overzicht zaken gefinancierde rechtsbijstand**

	Realisatie 1998	Vermoedelijke uitkomsten 1999	Ontwerp-begroting 2000
<b>Apparaatsuitgaven (overhead)</b>			
Toevoegingsaanvragen			
Raden voor de rechtsbijstand			
- prijs (x f 1,-)	56	54	54
- volume	386 085	420 300	420 300
- toegelicht begrotingsbedrag (x f 1000,-)*	21 746	22 734	22 648
<b>Programma-uitgaven</b>			
Afgegeven toevoegingen			
Raden rechtsbijstand			
<i>Strafzaken</i>			
- prijs (x f 1,-)	1 289	1 353	1 610
- volume	86 888	90 500	90 500
- toegelicht begrotingsbedrag (x f 1000,-)*	105 279	115 200	137 000
<i>Civiel-/bestuursrechtelijke zaken</i>			
- prijs (x f 1,-)	1 014	1 029	1 304
- volume	199 382	226 100	226 100
- toegelicht begrotingsbedrag (x f 1000,-)*	187 010	215 300	272 700
<i>Inverzekeringstelling</i>			
- prijs (x f 1,-)	295	305	354
- volume	63 545	64 300	64 300
- toegelicht begrotingsbedrag (x f 1000,-)	18 746	19 600	22 800
Zaken stichting rechtsbijstand			
- prijs (x f 1,-)	180	182	182
- volume	235 000	262000	262000
- toegelicht begrotingsbedrag (x f 1000,-)	42 300	47 693	47 693

\* Vanwege de doorlooptijden van de toevoegingen wordt hier het begrotingsbeslag van de in de onderscheiden jaren afgegeven toevoegingen gepresenteerd. Daarbij is rekening gehouden met de toevoegingen die niet tot betaling komen.

De stijging in de gemiddelde kostprijzen voor toevoegingen is met name het gevolg van de verhoging van het vergoedingenniveau en de indexering van de toevoegingsvergoedingen.

Dit effect wordt enigszins getemperd door de stijging van de gemiddelde eigenbijdrage die met de vergoeding wordt verrekend. Dit is het gevolg van de verruiming van het bereik van de voorziening en de indexering van de eigen bijdrage. Daarnaast is de stijging van de kostprijs van strafzaken mede het gevolg van het stijgende aandeel van de relatief duurdere ambtshalve straf toevoegingen.

De ontwikkeling van de gemiddelde prijzen voor toevoegingsaanvragen en de zaken bij de stichtingen rechtsbijstand wordt enerzijds beïnvloed door de jaarlijkse bijdrage in de arbeidsvoorwaardenontwikkeling en anderzijds door productiviteitsstijgingen in de sector. De daling van de prijs voor de behandeling van toevoegingsaanvragen door de raden wordt mede verklaard door het wegvallen van enkele incidentele intensiveringen in 1998. Bij de stichtingen rechtsbijstand is van belang,



dat met ingang van 1999 de publieksfunctie van de stichtingen is uitgebreid. De uitgaven daaraan zijn vooralsnog in de berekening van de gemiddelde kostprijs opgenomen.

Voor wat betreft de volume-ontwikkeling wordt verwezen naar de memorie van toelichting (gefinancierde rechtsbijstand) van de begroting.

Van het aantal afgegeven toevoegingen in strafzaken komt uiteindelijk een deel niet tot betaling, (uitval) namelijk in strafzaken 6% en in civiele- en bestuursrechtelijke zaken (inclusief asiel) 7,5%. De betaling van de ontvangen declaraties van in enig jaar afgegeven toevoegingen (kasritme) strekt zich over meer jaren uit en wel:

Jaar van uitbetaling	strafzaken	overige zaken
1e jaar	58%	33%
2e jaar	34%	43%
3e jaar	5%	15%
4e jaar	2%	6%
5e jaar	1%	3%

## 09.08 Schuldsanering

### *De grondslag van het artikel en het te voeren beleid*

De onder dit artikel geraamde uitgaven betreffen de kosten van bewindvoering (door gemeentelijke kredietbanken, advocaten, stichtingen rechtsbijstand en andere schuldbemiddelaars) en de kosten verbonden aan de implementatie en uitvoering van de regeling. Deze uitgaven berusten op de wet tot wijziging van de Faillissementswet in verband met de sanering van schulden van natuurlijke personen (WSNP). Op grond van deze wet, die op 1 december 1998 in werking is getreden, kan de rechter op verzoek van een schuldenaar, van wie de gemeente heeft beoordeeld dat in zijn geval niet tot een minnelijke schuldenregeling kan worden gekomen, een (wettelijke) schuldsaneringsregeling vaststellen. Op deze wijze wordt voor individuele burgers, die in ernstige financiële problemen zijn geraakt en die niet op minnelijke wijze met de schuldeisers tot een schikking kunnen komen een extra mogelijkheid geschapen om op termijn (maximaal drie jaar) met een schone lei te beginnen. Bij toewijzing van dat verzoek wordt door de rechter een bewindvoerder benoemd.

De uitvoering van deze regeling is opgedragen aan de raden voor rechtsbijstand (zie artikel 09.07). Ten einde een strakke en heldere regie in de beginfase van de uitvoering van de wet mogelijk te maken, wordt de uitvoering in eerste instantie vanuit één raad ('s-Hertogenbosch) ter hand genomen. De raad draagt zorg voor een in kwalitatief en kwantitatief opzicht bezien voldoende aanbod van bewindvoerders en betaalt daarnaast de door haar vastgestelde declaraties van bewindvoerders.

### *Ontwikkelingen*

Ten einde de werking van de wet te evalueren is een monitorsysteem in gebruik. Belangrijke aandachtspunten daarbij zijn de inspanningen van gemeenten en schuldhulpverleners om door minnelijke schuldsaneringsregeling een bewindvoering op basis van de WSNP te voorkomen en de tijdsbesteding per zaak van de bewindvoerders. In de eerste maanden na

invoering van de wet lag het aantal zaken ruim beneden de verwachting maar in het tweede kwartaal groeide het aantal benoemingen tot bewindvoerder. Wanneer deze trend zich doorzet, zal het geraamde aantal van 12000 bewindvoeringszaken vanaf 2000 worden bereikt.

#### Verplichtingen en uitgaven

De raming van de uitgaven is gebaseerd op een geschat aantal wettelijke schuldsaneringregelingen van circa 12000 per jaar.

#### Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Stand ontwerp-begroting 1999		16 905	16 808	16 712	16 617	16 617	
1e suppletore wet 1999		4	4	4	4	4	
nog niet eerder in een begrotingsstuk opgenomen mutaties <i>interne overhevelingen</i>							
– Loonbijstelling		616	614	612	610	610	
– Bijdrage in justitiebrede problematiek		0	– 8	– 8	– 8	– 8	
Stand ontwerp-begroting 2000	10 834	17 525	17 418	17 320	17 223	17 223	17 223
Stand ontwerp-begroting 2000 in EUR1000	4 916	7 952	7 904	7 859	7 815	7 815	7 815

#### Toelichting

##### *Toedeling loonbijstelling*

Deze post betreft de toedeling vanuit het centrale artikel 01.07 Loonbijstelling.

##### *Bijdrage justitiebrede problematiek*

Het betreft hier de bijdrage in de oplossing van de justitieproblematiek.

##### *De onderverdeling naar artikelonderdelen*

#### Specificatie per artikelonderdeel (x f 1 000)

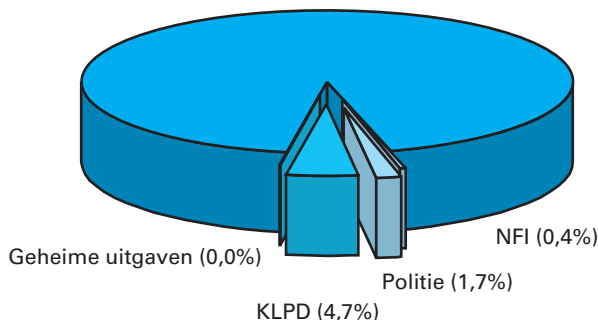
Artikelonderdeel	Verplichtingen en uitgaven			Codering	
	1998	1999	2000	economisch	functioneel
Raden voor rechtsbijstand apparaatsuitgaven	–	1 000	1 000	31	03.1
– programma-uitgaven	10 834	15 000	15 000	43 D	03.1
– overige uitgaven	–	1 525	1 418	31	03.1
<b>Totaal</b>	<b>10 834</b>	<b>17 525</b>	<b>17 418</b>		

\* bedragen tussen haken betreffen verplichtingen indien niet gelijk aan de uitgaven

### *Kengetallen*

Op grond van het tijdelijke besluit «Bewindvoerder schuldsanering» bedraagt de vergoeding per bewindvoederszaak f 1250,-. De kosten van behandeling van een aanvraag door de Raad voor de rechtsbijstand bedragen f 83,per zaak.

## 10 RECHTSHANDHAVING



In de begroting voor het jaar 1999 van het Ministerie van Justitie (VI) maakte het hoofdbeleidsterrein Rechthandhaving nog deel uit van het hoofdbeleidsterrein 09 Wetgeving, Rechtshandhaving en Rechtspleging. In het kader van de herpositionering van de organisatie is het hoofdbeleidsterrein Rechtshandhaving afgezonderd van het hoofdbeleidsterrein 09 en als zelfstandig Directoraat-generaal binnen de Justitie-organisatie geplaatst.

Als gevolg hiervan worden tevens een aantal begrotingsartikelen die waren ondergebracht onder het hoofdbeleidsterrein 09 overgeheveld naar het hoofdbeleidsterrein 10 Rechtshandhaving.

Het betreft de volgende artikelen:

- Personeel en materieel Gerechtelijke Laboratoria. In het kader van de fusie tussen de beide Laboratoria in 1999 is de naam van het artikel gewijzigd in: Personeel en materieel Nederlands Forensisch Instituut;
- De bijzondere uitgaven politie (thans rechtshandhaving);
- Personeel en materieel overige diensten ( o.a. Europol en bewakingskosten luchthavens);
- Bijdrage Korps landelijke politiediensten en
- Geheime uitgaven, dit artikel wordt in kader van de vorming het nieuwe DG Rechtshandhaving thans overgeheveld van hoofdbeleidsterrein 01 Algemeen naar Rechtshandhaving.

### 10.01 Nederlands Forensisch Instituut i.o.

#### *De grondslag van het artikel en het te voeren beleid*

Onder dit artikel zijn de personele en materiële uitgaven geraamd van de onderstaande diensten:

- Gerechtelijk Laboratorium (GL);
- Laboratorium voor Gerechtelijke Pathologie (LGP).

Na afronding van de fusie (streefdatum 1 november 1999) zullen beide laboratoria verder gaan onder de naam Nederlands Forensisch Instituut (NFI).

De gerechtelijke laboratoria verrichten forensisch onderzoek ten behoeve van Politie en Justitie in het kader van waarheidsvinding ten behoeve van de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde.

Het *Gerechtelijk Laboratorium* stelt zich ten doel een bijdrage te leveren aan de waarheidsvinding in het strafproces. Het staat voor de ontwikkeling, toepassing en overdracht van (overwegend natuur)wetenschappe-

lijke en/of technische methoden en technieken en de bijbehorende kennis. In dit verband worden drie kerntaken uitgevoerd:

- Forensisch zaakonderzoek
- Research & Development
- Kennis- en expertisecentrum

De onderzoeken worden verricht op 16 onderzoeksafdelingen: toxicologie, serologie (waaronder DNA-onderzoeken), haren en textiel, wapens en munitie, schotresten, explosieven, techniek, vingersporen, milieu-onderzoek, milieuanalyse, schrift en spraak, documenten, verdovende middelen, algemene chemie, verkeer en computeronderzoek (waaronder het crypto-project).

Om alle drie kerntaken adequaat uit te kunnen voeren moeten ze in een evenwichtige verhouding tot elkaar staan. Het Gerechtelijk Laboratorium streeft naar een verhouding tussen de kerntaken van 70/15/15. Uitgangspunt is dat de werkzaamheden zoveel mogelijk worden verricht «aan de bovenkant» van het forensisch onderzoek en dat doorlooptijden worden omgebogen tot levertijden.

Het *Laboratorium voor Gerechtelijke Pathologie* fungeert als het nationale centrum, waar of van waaruit in opdracht van Justitie gerechtelijke secties worden verricht. Voorts dient het Laboratorium voor Gerechtelijke Pathologie Justitie en politie van advies inzake gerechtelijke pathologische vraagstukken. Tevens levert het laboratorium bijdragen op het gebied van onderwijs, voorlichting, research en ontwikkeling inzake gerechtelijke pathologie.

#### *Verplichtingen en uitgaven*

#### **Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)**

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Stand ontwerp-begroting 1999		–	–	–	–	–	
1e suppletore wet 1999		–	–	–	–	–	
nog niet eerder in een begrotings- stuk opgenomen mutaties <i>interne overhevelingen</i> – Vorming nieuw artikel 10.01		–	37 459	37 089	43 700	42 901	
Stand ontwerp-begroting 2000	–	–	<b>37 459</b>	37 089	43 700	42 901	42 901
Stand ontwerp-begroting 2000 in EUR1000	–	–	16 998	16 830	19 830	19 468	19 468

*De onderverdeling naar artikelonderdelen*

**Specificatie per artikelonderdeel Nederlands Forensisch Instituut i.o.**

**(x f 1 000)**

Artikelonderdeel	Verplichtingen en uitgaven*			Codering	
	1998	1999	2000	economisch	functioneel
Personele uitgaven					
– ambtelijk	20 730	21 367	23 095	11	03.2
– overig	2 667	1 189	808	11	03.2
– post-actief	369	440	620	11	03.2
Subtotaal personele uitgaven	23 766	22 996	24 523		
Exploitatie uitgaven	7 831	13 182	10 936	12	03.2
Aanschaffingen	2 216 (1 340)	2000	2000	52	03.2
Subtotaal materiële uitgaven	10 047 (9 171)	15 182	12 936		
<b>Totaal</b>	<b>33 813</b> (32 937)	<b>38 178</b>	<b>37 459</b>		

\* Bedragen tussen haken betreffen verplichtingen indien niet gelijk aan uitgaven

*Kengetallen*

**Kengetallen personeel**

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Ambtelijk personeel Gerechtelijk Laboratorium							
– gemiddelde prijs (f 1,-)	86 351	86 500	86 750	86 750	86 750	86 750	86 750
– fte's (aantal)	222,0	222,5	223,5	223,5	223,5	223,5	223,5
Post-actief personeel Gerechtelijk Laboratorium							
– wachtgelden (aantal natuurlijke personen)	6	9	13	13	12	11	11
Ambtelijk personeel Lab. voor Gerechtelijke Pathologie							
– gemiddelde prijs (f 1,-)	120 476	120 500	121 000	121 000	121 000	121 000	121 000
– fte's (aantal)	14,7	17,6	17,6	17,6	17,6	17,6	17,6
Post-actief personeel Lab. voor Gerechtelijke Pathologie							
– Wachtgelden (aantal natuurlijke personen)	–	–	–	–	–	–	–

**Toelichting**

De stijging van de ambtelijke personele uitgaven en daling van de overige personele uitgaven is het gevolg van een toename ten gunste van het aantal ambtelijke dienstverbanden ten opzichte van een afname van het aantal tijdelijke dienstverbanden.

De verhoging van de exploitatieuitgaven voor 1999 en 2000 is het gevolg van een structurele toekenning van budget vanwege de Stelselwijziging Rijkshuisvesting. Voor 1999 wordt eenmalig een bedrag voor de aanpak van de millenniumproblematiek gebruikt.

## Overzicht van Laboratoriumonderzoeken

	Realisatie 1998	Vermoedelijke uitkomsten 1999	Ontwerp-begroting 2000
Onderzoeken Gerechtelijk Laboratorium			
– prijs (x f 1,-)	2 086	2 488	2 501
– volume (prod.)	14 925	14 300	14 000
– toegelicht begrotingsbedrag (x f 1000)	30 140	35 586	35 020
Secties Laboratorium voor Gerechtelijke Pathologie			
– prijs (x f 1,-)	4 137	4 454	4 434
– volume (prod.)	548	550	550
– toegelicht begrotingsbedrag (x f 1000)	2 267	2 450	2 439

De daling in de productie is een gevolg van afspraken in de strafrechterketen dat het Nederlands Forensisch Instituut alleen nog maar de gecompliceerde onderzoeken verricht. De routinematige onderzoeken worden overgedragen.

### 10.02 Bijzondere uitgaven Rechtshandhaving

#### *De grondslag van het artikel en het te voeren beleid*

Op dit artikel worden diverse uitgaven geraamd m.b.t. de rechtshandhaving. Eén daarvan is het Landelijke Selectie- en Opleidingsinstituut Politie (LSOP). Het LSOP is een dienstverlenende organisatie voor de Nederlandse politie op het gebied van werving, selectie, advisering, opleiding en ontwikkeling en onderzoek.

- Het LSOP is belast met de zorg voor:
- de basisopleiding en andere door de ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Justitie aan te wijzen opleidingen;
- de selectie en de uitvoering van de landelijke wervingsactiviteiten;
- het beheer en de coördinatie van werkzaamheden voor het selectiecentrum, instellingen voor basisopleidingen en andere instellingen voor politie-onderwijs en
- eventueel andere opleidingen.

De financiering van het LSOP vindt plaats door middel van een bijdrage van de ministeries van Binnenlandse Zaken en van Justitie. Onder dit artikel is het aandeel in de bijdrage van Justitie geraamd voor de personele en materiële uitgaven van het LSOP.

Deze bijdrage wordt jaarlijks met het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties verrekend. In de praktijk is sprake van één financieringsstroom naar het LSOP.

Naast de bijdrage aan het LSOP worden op dit artikel de volgende uitgaven geraamd:

- de kosten van de bestrijding van de georganiseerde zware criminaliteit waaronder het centrale budget voor de uitgaven in het kader van de Verbetering Recherchefunctie.

Het betreft hier de volgende onderwerpen:

- het verbeteren van de organisatie van de opsporing;
- het verhogen van de kwaliteit van de recherche;

- het optimaliseren van de informatiehuishouding als management-tool binnen het rechercheproces.  
Toedeling aan de uitvoerende diensten vindt plaats op basis van concreet uitgewerkte plannen;
- het centrale budget ten behoeve van uitvoering door de politie van het Schengen-akkoord. Het betreft hier de uitgaven voor de inzet van grensoverschrijdende observatieteams, welke met het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties worden verrekend;
- automatiseringsuitgaven ten behoeve van automatiseringsprojecten in de sector Politie;
- de uitgaven algemeen beheer. Onder deze post zijn onder andere de uitgaven geraamd voor bijdragen en subsidies aan organisaties die werkzaam zijn op het terrein van de politie, zoals het Nederlands Politiemuseum en de Stichting Maatschappij en Politie.

#### Verplichtingen en uitgaven

#### **Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)**

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Stand ontwerp-begroting 1999		–	–	–	–	–	
1e suppletore wet 1999		–	–	–	–	–	
nog niet eerder in een begrotings- stuk opgenomen mutaties <i>interne overhevelingen</i>							
– Vorming nieuw artikel 10.02		–	66 453	66 570	66 472	66 472	
Stand ontwerp-begroting 2000	–	–	<b>66 453</b>	66 570	66 472	66 472	66 472
Stand ontwerp-begroting 2000 in EUR1000	–	–	30 155	30 208	30 164	30 164	30 164

#### De onderverdeling naar artikelonderdelen

#### **Specificatie per artikelonderdeel (x f 1 000)**

Artikelonderdeel	Verplichtingen en uitgaven*			Codering	
	1998	1999	2000	economisch	functioneel
Bestrijding georganiseerde misdaad/ verbetering recherchefunctie	12 884 (13 219)	15 085	15 650	43 D	03.2
Schengen (Grensoverschrijdende Observa- tie)	5 450	5 450	5 450	43 D	03.2
Bijdrage LSOP	39 425	34 140	34 325	43 D	03.2
Automatiseringsuitgaven	–	8 587	9 462	43 D	03.2
Algemeen beheer	5 522 (5 650)	3 574	1 566	43 D	03.2
<b>Totaal</b>	<b>63 281</b> <b>(63 744)</b>	<b>66 836</b>	<b>66 453</b>		

\* Bedragen tussen haken betreffen verplichtingen indien niet gelijk aan uitgaven.



### 10.03 Personeel en materieel overige diensten

#### De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Op dit artikel worden de uitgaven geraamd voor:

- Europol (officieel van start gegaan op 1 juli 1999);
- de bewaking van luchthavens;
- de uitgaven met betrekking tot de voormalige Dienst Luchtvaart van het Korps Rijkspolitie.

De taken van Europol zijn, het uitwisselen van informatie tussen de lidstaten en het verrichten van misdaadanalyse. De uitgaven betreffen de kosten van beveiligingspersoneel en het Justitie-aandeel in de Nederlandse bijdrage aan het gezamenlijk budget van Europol.

#### Verplichtingen en uitgaven

#### Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Stand ontwerp-begroting 1999		-	-	-	-	-	
1e suppletore wet 1999		-	-	-	-	-	
nog niet eerder in een begrotings- stuk opgenomen mutaties <i>interne overhevelingen</i>							
- Vorming nieuw artikel 10.03		-	89 335	88 916	88 562	89 062	
Stand ontwerp-begroting 2000	-	-	<b>89 335</b>	88 916	88 562	89 062	89 162
Stand ontwerp-begroting 2000 in EUR1000	-	-	40 538	40 348	40 188	40 415	40 460

#### De onderverdeling naar artikelonderdelen

#### Specificatie per artikelonderdeel (x f 1 000)

Artikelonderdeel	Verplichtingen en uitgaven			Codering	
	1998	1999	2000	economisch	functioneel
Personele uitgaven					
- ambtelijk	4 482	2 770	2 782	11	03.2
- overig	- 1 588	15	15	11	03.2
Subtotaal personele uitgaven	2 894	2 785	2 797		
Exploitatie uitgaven	4 832 (4 913)	3 268	2 538	12	03.2
CIOT		2 150	3 000	12	03.2
Bewakingskosten luchthavens	86 893	80 100	81 000	43 D	03.2
Subtotaal materiële uitgaven	91 725 (91 806)	85 518	86 538		
<b>Totaal</b>	<b>94 619</b> <b>(94 700)</b>	<b>88 303</b>	<b>89 335</b>		

## Kengetallen

### Kengetallen personeel overige diensten

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Personeel Europol							
– gemiddelde prijs (f 1,-)	84 333	90 500	90 500	90 500	90 500	90 500	90 500
– fte's (aantal)	18	19	19	20	20	20	20

### 10.04 Bijdrage Korps landelijke politiediensten

#### *De grondslag van het artikel en het te voeren beleid*

Op dit artikel wordt vanaf '98 de bijdrage aan het agentschap Korps landelijke politiediensten geraamd. De begroting van het agentschap KLPD is weergegeven in wetsartikel 3 van deze begroting.

#### *Verplichtingen en uitgaven*

#### **Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)**

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Stand ontwerp-begroting 1999		–	–	–	–	–	
1e suppletore wet 1999		–	–	–	–	–	
nog niet eerder in een begrotings- stuk opgenomen mutaties <i>interne overhevelingen</i> – Vorming nieuw artikel 10.04		–	439 263	451 339	452 259	454 861	
Stand ontwerp-begroting 2000	–	–	<b>439 263</b>	451 339	452 259	454 861	457 161
Stand ontwerp-begroting 2000 in EUR1000	–	–	199 329	204 809	205 226	206 407	207 451

#### *Economische en functionele codering*

#### **Economische en functionele codes (x f 1 000)**

Artikelonderdeel	Verplichtingen en uitgaven			Codering	
	1998	1999	2000	economisch	functioneel
<b>Totaal</b>	<b>438 611</b>	<b>408 635</b>	<b>439 263</b>	03	03.2

### 10.05 Geheime uitgaven

#### *De grondslag van het artikel en het te voeren beleid*

Dit artikel vindt zijn grondslag in artikel 5, lid 6 van de Comptabiliteitswet, waar de mogelijkheid is geopend een artikel voor geheime uitgaven op te nemen.

*Verplichtingen en uitgaven*

**Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)**

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Stand ontwerp-begroting 1999		-	-	-	-	-	
1e suppletore wet 1999		-	-	-	-	-	
nog niet eerder in een begrotings- stuk opgenomen mutaties <i>interne overhevelingen</i>							
- Vorming nieuw artikel 10.05		-	3 498	3 498	3 498	3 498	
Stand ontwerp-begroting 2000	-	-	<b>3 498</b>	3 498	3 498	3 498	3 498
Stand ontwerp-begroting 2000 in EUR1000	-	-	1 587	1 587	1 587	1 587	1 587

*Economische en functionele codering*

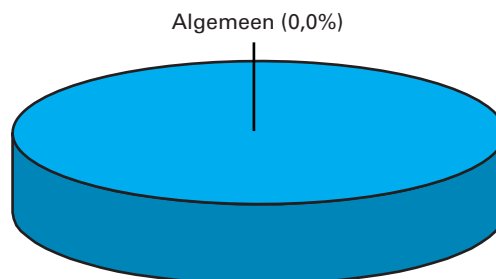
**Economische en functionele codering (x f 1 000)**

	Verplichtingen en uitgaven*			economisch	Codering functioneel
	1998	1999	2000		
<b>Totaal</b>	<b>0</b>	<b>3 480</b>	<b>3 498</b>	01	03.0

## Wetsartikel 2 (Ontvangsten)

Daar waar bij de ontvangsten sprake is van tarieven zijn deze in beginsel 100% kostendekkend. Voor het begrotingsjaar zijn geen wijzigingen voorzien in de tariefstelling en/of mate van kostendekkendheid. De integrale kostprijs vormt de basis voor de tariefstelling. Wanneer geen goede kostenadministratie of een ander toereikend instrument ter bepaling van de tarieven aanwezig is, is gebruik gemaakt van de Tarievenhandleiding van het Ministerie van Financiën.

### 01 ALGEMEEN



#### 01.01 Diverse ontvangsten ministerie

##### *De grondslag van het artikel*

Op dit artikel zijn de terugontvangsten opgenomen uit het AAF, de ontvangsten van het WODC, de doorberekening van diensten door de Gemeenschappelijke Beheersorganisatie en overige ontvangsten van algemene aard.

##### *De ontvangsten*

<b>Opbouw ontvangstenraming vanaf de stand ontwerp-begroting</b>	<b>(x f 1 000,-)</b>						
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Stand ontwerp-begroting 1999		6 494	6 494	6 494	6 494	6 494	
1e suppletore wet 1999		7 326	7 042	12 206	3 600	3 600	
nog niet eerder in een begrotings- stuk opgenomen mutaties <i>interne overhevelingen</i> – Overheveling Bureau BCNP		100	100	100	100	100	
Stand ontwerp-begroting 2000	19 450	13 920	13 636	18 800	10 194	10 194	10 194
Stand ontwerp-begroting 2000 in EUR1000	8 826	6 317	6 188	8 531	4 626	4 626	4 626

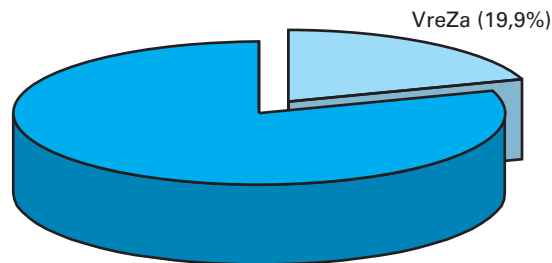
#### **Toelichting**

Het Bureau Communicatie Nederlandse Politie wordt ondergebracht bij het Bureau Secretaris-generaal. Vanuit artikel 09.01 Diverse ontvangsten politie wordt het ontvangstenbudget overgeheveld.

## Specificatie per artikelonderdeel

(x f 1 000)

Artikelonderdeel	Ontvangsten			Codering	
	1998	1999	2000	economisch	functioneel
Terugontvangsten AAF	9 108	3 500	3 500	11	03.0
Ontvangsten Gemeensch. Beheersorg.	-	2 900	3 600	16	03.0
Ontvangsten BCNP		100	100	16	03.0
Ontvangsten WODC		200	200	16	03.0
Ontvangsten i.v.m. stelselwijziging rijkshuisvesting		3 442	3 442	43 A	03.0
Diverse ontvangsten van alg. aard	10 342	3 778	2 794	16	03.0
<b>Totaal</b>	<b>19 450</b>	<b>13 920</b>	<b>13 636</b>		

**07 INTERNATIONALE AANGELEGENHEDEN EN VREEMDELINGEN-  
ZAKEN****07.01 Diverse ontvangsten Vreemdelingenzaken***De grondslag van het artikel*

Het betreft ontvangsten uit hoofde van de afrekening van verstrekte subsidie-voorschotten met betrekking tot de opvang van asielzoekers. Daarnaast wordt op dit artikel de overheveling van het eigen vermogen van het agentschap IND naar het kerndepartement opgenomen.

*De ontvangsten*

**Opbouw ontvangstenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting**

**(x f 1 000)**

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Stand ontwerp-begroting 1999		245 300	245 300	245 300	245 300	245 300	
1e suppletore wet 1999		-	-	-	-	-	
nog niet eerder in een begrotings- stuk opgenomen mutaties <i>meevallers/tegenvallers</i>							
- Asielzoekers ten laste van ODA			120 000	110 000	100 000	90 000	
<i>beleidsmatige mutaties</i>							
- conversie eigen vermogen/ vreemd vermogen IND			61 183	0	0	0	
Stand ontwerp-begroting 2000	9 057	245 300	<b>426 483</b>	355 300	345 300	335 300	335 300
Stand ontwerp-begroting 2000 in EUR1000	4 110	111 312	193 530	161 228	156 690	152 153	152 153

**Toelichting**

*Asielzoekers*

De instroomramingen van asielzoekers zijn bijgesteld. Dit leidt automatisch tot een doorberekening van de Official Development Agency-gelden.

*Boeking agentschap IND i.v.m. conversie eigen vermogen naar vreemd vermogen*

In verband met de nieuwe financiering door vreemd vermogen via een leenfaciliteit hevelt het agentschap IND dit deel van haar eigen vermogen over naar het kerndepartement.

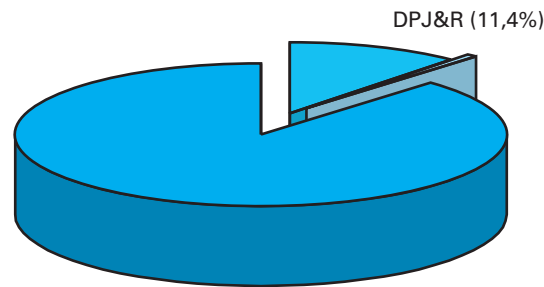
*Economische en functionele codering*

**Economische en functionele codering**

**(x f 1 000)**

	Ontvangsten			Codering	
	1998	1999	2000	economisch	functioneel
Conversie vermogen IND			61 183	03	06.36
Overige	9 057	245 300	365 300	43 Z	06.36
<b>Totaal</b>	<b>9 057</b>	<b>245 300</b>	<b>426 483</b>		

## 08 PREVENTIE, JEUGD EN SANCTIES



### 08.01 Diverse ontvangsten Preventie, Jeugdbescherming en Reclassering

#### *De grondslag van het artikel*

De diverse ontvangsten hebben onder meer betrekking op verschillende exploitatiebaten van de Raad voor de Kinderbescherming en op verrekeningen in verband met te veel verstrekte voorschotten aan gesubsidieerde instellingen in voorgaande jaren. Voorts worden de opgelegde bijdragen in de verzorgingskosten van uit huis geplaatste pupillen onder dit artikel geraamd. Daarnaast wordt op dit artikel de overheveling van het eigen vermogen van de agentschappen CJIB en DJI naar het kerndepartement opgenomen.

De desbetreffende uitgaven worden begroot onder de artikelen 08.01 en 08.02 van dit hoofdbeleidsterrein.

#### *De ontvangsten*

<b>Opbouw ontvangstenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting</b>								<b>(x f 1 000,-)</b>
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	
Stand ontwerp-begroting 1999		10 035	10 335	10 635	10 935	10 935		
1e suppletore wet 1999		-	-	-	-	-		
nog niet eerder in een begrotingsstuk opgenomen mutaties								
<i>Intertemporele compensaties</i>								
- Afrekening voorschot Stichting Reclassering Nederland		0	26 500	0	0	0		
<i>beleidsmatige mutaties</i>								
- conversie eigen vermogen/vreemd vermogen CJIB		0	7 303	0	0	0		
- conversie eigen vermogen/vreemd vermogen DJI		0	231 212	0	0	0		
Stand ontwerp-begroting 2000	15 822	10 035	<b>275 350</b>	10 635	10 935	10 935	10 935	
Stand ontwerp-begroting 2000 in EUR1000	7 180	4 554	124 948	4 826	4 962	4 962	4 962	

## Toelichting

### *Huisvesting Stichting Reclassering Nederland (SRN)*

Het huisvestingbeleid van de SRN is gewijzigd. Met ingang van 1999 wordt in de huisvesting voornamelijk voorzien door het huren van panden. Voorheen was de huisvesting voornamelijk gericht op de aankoop van panden. Door middel van een intertemporele financiering wordt voorzien in de huisvesting van de reclassering in de jaren tot en met 2009. De Stichting Reclassering Nederland zal een bedrag van f 26,5 mln. van haar bevoorschotting terugstorten ten behoeve van de aankoop van panden.

### *Boeking agentschap CJIB i.v.m. conversie eigen vermogen naar vreemd vermogen*

In verband met de nieuwe financiering door vreemd vermogen via een leenfaciliteit hevelt het agentschap CJIB dit deel van haar eigen vermogen over naar het kerndepartement.

### *Boeking agentschap DJI i.v.m. conversie eigen vermogen naar vreemd vermogen*

In verband met de nieuwe financiering door vreemd vermogen via een leenfaciliteit hevelt het agentschap DJI dit deel van haar eigen vermogen over naar het kerndepartement.

### *De specificatie per artikelonderdeel*

Artikelonderdeel	Ontvangsten			(x f 1 000)	
	1998	1999	2000	economisch	Codering functio neel
Verr.subs.voorg.jaren en ontv.alg.beh.	7 509	2 235	2 235	43 D	06.32
Ouderbijdragen	6 288	7 800	8 100	47 D	06.32
Opslag LBIO	2 025			43 D	06.32
Storting door de SRN			26 500	03	06.3
Conversie Vermogen CJIB			7 303	03	03.1
Conversie Vermogen DJI			231 212	03	03.3
<b>Totaal</b>	<b>15 822</b>	<b>10 035</b>	<b>275 350</b>		

## Toelichting

De stijging van de ontvangsten ouderbijdragen houdt verband met de gewijzigde verdeelsleutel ouderbijdragen tussen Justitië en het Ministerie van VWS.

Met ingang van 1999 wordt de opslag die het LBIO ontvangt in het kader van de inning kinderalimentatie rechtstreeks aangewend voor de (gedeeltelijke) dekking van de exploitatiekosten van het LBIO.

### **08.02 Ontvangsten DBZ**

#### *De grondslag van het artikel*

Op basis van het Koninklijk Besluit van resp. 11-3-'93 (Stb. '93, 157), 25-3-'82 (Stb. '82, 174) en 23-12-'87 (Stb. '87, 609) worden onder dit artikel



de ontvangsten geraamd in het kader van de verklaringen omtrent nieuwe statuten vennootschappen, de inschrijvingen in het centraal testamentenregister en de verzoeken om geslachtsnaamwijziging alsmede een aantal overige ontvangsten.

*De ontvangsten*

<b>Opbouw ontvangstenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting</b>								<b>(x f 1 000)</b>
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	
Stand ontwerp-begroting 1999		17 600	17 600	17 600	17 600	17 600		
1e suppletore wet 1999		-	-	-	-	-		
Stand ontwerp-begroting 2000	17 584	17 600	<b>17 600</b>	17 600	17 600	17 600	17 600	
Stand ontwerp-begroting 2000 in EUR1000	7 979	7 987	7 987	7 987	7 987	7 987	7 987	

*De onderverdeling naar artikelonderdelen*

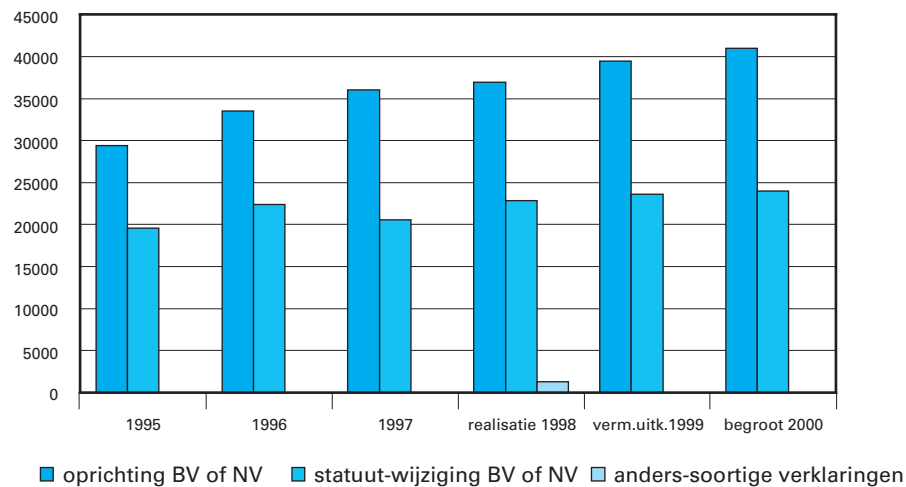
<b>Specificatie per artikelonderdeel</b>					<b>(x f 1 000)</b>	
Artikelonderdeel	Ontvangsten			Codering		
	1998	1999	2000	economisch	functioneel	
Testamentenregister	5 275	5 400	5 400	47 E	03.0	
Verklaringen omtr. nwe. statuten	11 536	11 500	11 500	16	03.0	
Retributie naamwijziging	689	600	600	47 E	03.0	
Leges kansspelen	84	100	100	16	03.0	
<b>Totaal</b>	<b>17 584</b>	<b>17 600</b>	<b>17 600</b>			

**Tarieven**

	Realisatie 1998	Vermoedelijke uitkomsten 1999	Ontwerp-begroting 2000
<b>Verklaringen nwe statuten venn.schappen</b>			
<i>Ingediende aanvragen</i>	61 696	60 000	60 000
<i>Afgegeven verklaringen</i>	61 061	57 500	57 500
- tarief (x f 1,-)	189	200	200
- toegelicht begrotingsbedrag (x f 1000)	11 536	11 500	11 500
<b>Inschrijvingen in het CTR</b>			
- tarief (x f 1,-)	18	18	18
- volume (prod.)	293 055	300 000	300 000
- toegelicht begrotingsbedrag (x f 1000)	5 275	5 400	5 400
<b>Verzoeken tot geslachtsnaamwijziging</b>			
<i>Ingediende verzoeken</i>	2 845	3 000	3 000
<i>Afgegeven verklaringen</i>	3 011	2 500	2 500
- tarief (x f 1,-)	229*	200	200
- toegelicht begrotingsbedrag (f 1000,-)	689	600	600
<b>Kansspelen</b>			
Afgegeven vergunningen	-	150	150
- tarief (x f 1,-)	-	650	650
- toegelicht begrotingsbedrag (f 1000,-)	-	100	100

\* gemiddeld tarief.

**Figuur 26: afgegeven verklaringen van geen bezwaar**

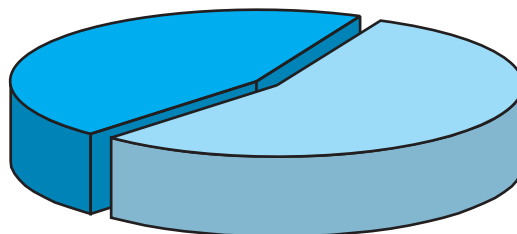


Bron: Bestuurszaken

## Toelichting

Met het nieuwe systeem Vennoot '98 is een meer efficiënte afgifte van verklaringen van geen bezwaar mogelijk gebleken. De inmiddels verkorte behandelingstermijn zal verder kunnen teruglopen bij een succesvolle uitbouw van een pilot waarbij notariskosten de aanvraag voor een verklaring elektronisch aanleveren.

## 09 WETGEVING, RECHTSPLEGING EN RECHTSBIJSTAND



Rechtspleging en rechtshulp (54,8%)

### 09.01 Diverse ontvangsten politie

*De grondslag van het artikel*

Op dit artikel zijn opgenomen de ontvangsten voor de beveiligingsheffing burgerluchthavens. Daarnaast wordt op dit artikel de overheveling van het eigen vermogen van het agentschap KLPD naar het kerndepartement opgenomen.

*De ontvangsten*

#### Opbouw ontvangstenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Stand ontwerp-begroting 1999		80 200	81 100	81 100	81 100	81 100	
1e suppletore wet 1999		80 200	81 100	81 100	81 100	81 100	
nog niet eerder in een begrotings- stuk opgenomen mutaties							
<i>beleidsmatige mutaties</i>							
- conversie eigen vermogen/ vreemd vermogen KLPD			154 349	0	0	0	
<i>interne overhevelingen</i>							
- Overheveling Bureau BCNP		- 100	- 100	- 100	- 100	- 100	
- Vorming nieuw artikel 10.01			- 235 349	- 81 000	- 81 000	- 81 000	
Stand ontwerp-begroting 2000	88 074	80 100	0	0	0	0	0
Stand ontwerp-begroting 2000 in EUR1000	39 966	36 348	0	0	0	0	0

## Toelichting

### *Overheveling BCNP*

Het Bureau Communicatie Nederlandse Politie wordt ondergebracht bij het Bureau Secretaris-generaal. Naar artikel 01.01 Diverse ontvangsten ministerie wordt het ontvangstenbudget overgeheveld.

### *Vorming nieuw artikel 10.01*

Het artikel 09.01 Diverse ontvangsten wordt ondergebracht bij het nieuwe Directoraat-Generaal Rechtshandhaving.

### *Boeking agentschap KLPD i.v.m. conversie eigen vermogen naar vreemd vermogen*

In verband met de nieuwe financiering door vreemd vermogen via een leenfaciliteit hevelt het agentschap KLPD dit deel van haar eigen vermogen over naar het kerndepartement.

## 09.02 Boeten en Transacties

### *De grondslag van het artikel*

Op dit artikel zijn de ontvangsten geraamd van de gerechtelijke boeten en de transacties in handen van politie en het Openbaar Ministerie.

### *De ontvangsten*

#### **Opbouw ontvangstenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1000)**

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Stand ontwerp-begroting 1999		679 405	685 890	690 976	694 176	697 376	
1e suppletore wet 1999		27 784	64 595	69 345	51 529	51 529	
nog niet eerder in een begrotings- stuk opgenomen mutaties <i>beleidsmatige mutaties</i>							
– Opbrengsten boeten en transacties van 8 regioplannen <i>mee/tegenvallers</i>		0	122 800	136 900	123 000	120 500	
– Indexatie van boeten en transacties		0	0	15 000	46 000	46 000	
– Ramingsbijstelling Boeten en transacties		0	35 000	20 000	20 000	20 000	
Stand ontwerp-begroting 2000	652 507	707 189	<b>908 285</b>	932 221	934 705	935 405	966 405
Stand ontwerp-begroting 2000 in EUR1000	296 095	320 908	412 162	423 023	424 151	424 468	438 535

## Toelichting

### *Indexatie van boeten en transacties*

In afwijking van de voornemens bij het regeerakkoord wordt per 2001 geïndexeerd met 1,75% en per 2002 en 2004 met 3,5%.

### Opbrengsten boeten en transactie van 8 regioplannen

In afwijking van het voornemen bij Regeerakkoord is afgezien van de tariefsverhoging van 10% en de indexering per 1-1-2000 met 3,5%. Naar aanleiding van het Interdepartementaal beleidsonderzoek verkeer (IBO-V) kiest het kabinet voor een verdere intensivering van de verkeershandhaving. In 2000 zullen 8 extra regioplannen worden uitgevoerd.

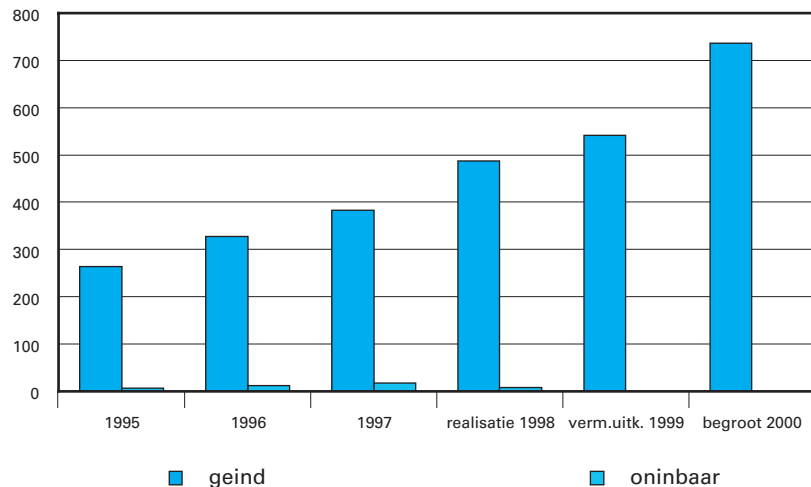
### Ramingsbijstelling boeten en transacties

Op basis van de ontvangsten over het eerste halfjaar van 1999 wordt de ontvangsten raming bijgesteld.

### De onderverdeling naar artikelonderdelen

Specificatie per artikelonderdeel	Ontvangsten			(x f 1 000)	
	1998	1999	2000	economisch	Codering functioneel
Gerechtelijke boeten	70 378	70 000	72 805	47 E	03.1
OM-transacties	95 280	95 000	98 807	47 E	03.1
Transacties *	486 849	542 189	736 673	47 E	03.1
<b>Totaal</b>	<b>652 507</b>	<b>707 189</b>	<b>908 285</b>		

**Figuur 27: productiecijfers CJIB (transacties)**



Bron: CJIB

### 09.03 Griffierechten

#### De grondslag van het artikel

Deze ontvangsten berusten op de Wet tarieven in burgerlijke zaken, de Wet administratieve rechtspraak belastingzaken, de Tariefcommissiewet, de Wet administratieve rechtspraak bedrijfsorganisatie en de Beroepswet.

De griffierechten worden gebruikt om het volume van het zaaksaanbod enigszins te kunnen beheersen en het vrijblijvend procederen tegen te gaan. Anderzijds moet worden voorkomen dat met de griffierechten een

te hoge drempel wordt opgeworpen, waardoor een redelijke rechtsgang voor rechtzoekenden wordt belemmerd. De griffierechten zijn aldus te beschouwen als een heffing, waarbij kostendekkendheid van de tarieven gezien het bovenstaande in het algemeen niet kan worden nagestreefd.

#### *De ontvangsten*

#### **Opbouw ontvangstenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)**

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Stand ontwerp-begroting 1999		206 750	215 750	215 750	215 750	215 750	
1e suppletore wet 1999		0	0	0	0	0	
nog niet eerder in een begrotings- stuk opgenomen mutaties <i>mee/tegenvallers</i> – Indexatie griffierechten		0	0	0	0	11 000	
Stand ontwerp-begroting 2000	169 574	206 750	<b>215 750</b>	215 750	215 750	226 750	226 750
Stand ontwerp-begroting 2000 in EUR1000	76 949	93 819	97 903	97 903	97 903	102 895	102 895

#### **Toelichting**

Het betreft de meerjarige doorwerking van de indexatie van de griffierechten.

#### *Economische en functionele codering*

#### **Specificatie per artikelonderdeel (x f 1 000)**

Artikelonderdeel	Ontvangsten			economisch	Codering functioneel
	1998	1999	2000		
<b>Totaal</b>	<b>169 574</b>	<b>206 750</b>	<b>215 750</b>	47 E	03.1

#### **09.04 Diverse ontvangsten Rechtspraak**

##### *De grondslag van het artikel*

De diverse ontvangsten hebben betrekking op opbrengsten uit verbeurd verklaarde goederen en gelden alsmede op de verschillende exploitatiebaten binnen dit beleidsterrein. Daarnaast worden op dit artikel de opbrengsten geraamd uit hoofde van de doorberekening van de uitgaven van het Centraal Bureau van Bijstand Notarisambt. De betrokken uitgaven zijn begrepen onder artikel 09.05 Dienst Rechtspleging/Openbaar Ministerie/Rijksrecherche.

## De ontvangsten

### Opbouw ontvangstenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting

(x f 1 000)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Stand ontwerp-begroting 1999		23 600	25 600	27 600	27 600	27 600	
1e suppletore wet 1999		16 000	16 000	16 000	16 000	16 000	
nog niet eerder in een begrotings- stuk opgenomen mutaties <i>mee/tegenvallers</i>							
– Correctie op heffing registra- tiekamer		– 2 600	– 2 600	– 2 600	– 2 600	– 2 600	
Stand ontwerp-begroting 2000	29 669	37 000	39 000	41 000	41 000	41 000	41 000
Stand ontwerp-begroting 2000 in EUR1000	13 463	16 790	17 697	18 605	18 605	18 605	18 605

### Toelichting

#### *Correctieboeking Registratiekamer*

Bij begroting van 1994 is voorgesteld de uitbreiding van de registratiekamer te financieren uit een in te voeren legesheffing (desaldering ad. f 2,6 mln.). Daar het voorstel tot legesheffing nadien is ingetrokken en de uitbreiding van de registratiekamer op andere wijze is gefinancierd, wordt thans een correctie aangebracht.

#### *De onderverdeling naar artikelonderdelen*

### Specificatie per artikelonderdeel

(x f 1 000)

Artikelonderdeel	Ontvangsten			Codering	
	1998	1999	2000	economisch	functioneel
Verbeurd verklaarde goederen en gelden	6 656	3 040	3 040	69 Z	03.1
Opbrengsten PlukZe/plan van aanpak					
Georganiseerde criminaliteit	6 610	10 300	12 300	16	03.1
Diverse ontvangsten	14 868	22 500	22 500	16	03.1
Bureau van Bijstand Notarisambt	1 535	1 160	1 160	16	03.1
<b>Totaal</b>	<b>29 669</b>	<b>37 000</b>	<b>39 000</b>		

### 09.05 Diverse ontvangsten Rechtsbijstand

#### *De grondslag van het artikel*

De diverse ontvangsten hebben betrekking op de verschillende exploitatiebaten voor rechtsbijstand. De betrokken uitgaven zijn begrepen onder artikel 09.07 Gefinancierde rechtsbijstand.

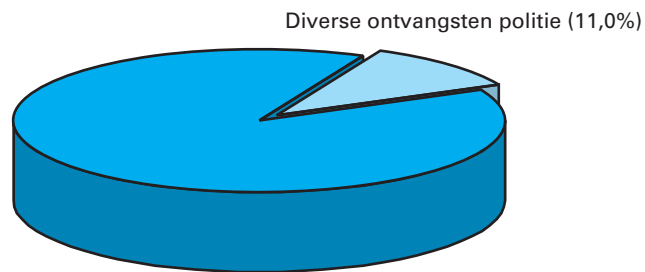
*De ontvangsten*

<b>Opbouw ontvangstenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting</b>	<b>(x f 1 000)</b>						
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Stand ontwerp-begroting 1999		8 500	8 500	8 500	8 500	8 500	
1e suppletore wet 1999		600	600	600	600	600	
Stand ontwerp-begroting 2000	9 916	9 100	<b>9 100</b>	9 100	9 100	9 100	9 100
Stand ontwerp-begroting 2000 in EUR1000	4 500	4 129	4 129	4 129	4 129	4 129	4 129

*Economische en functionele codering*

<b>Specificatie per artikelonderdeel</b>	<b>(x f 1 000)</b>				
Artikelonderdeel	Ontvangsten			Codering	
	1998	1999	2000	economisch	functioneel
<b>Totaal</b>	9 916	9 100	9 100	31	03.1

**10 RECHTSHANDHAVING**



**10.01 Diverse ontvangsten politie**

*De grondslag van het artikel*

Op dit artikel zijn opgenomen de ontvangsten voor de beveiligingsheffing.



## De ontvangsten

### Opbouw ontvangstenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting

(x f 1 000)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Stand ontwerp-begroting 1999		-	-	-	-	-	
1e suppletore wet 1999		-	-	-	-	-	
nog niet eerder in een begrotings- stuk opgenomen mutaties							
- Vorming nieuw artikel 10.01			235 349	81 000	81 000	81 000	
Stand ontwerp-begroting 2000	-	-	<b>235 349</b>	81 000	81 000	81 000	81 000
Stand ontwerp-begroting 2000 in EUR1000	-	-	106 797	36 756	36 756	36 756	36 756

## De onderverdeling naar artikelonderdelen

### Specificatie per artikelonderdeel

(x f 1 000)

Artikelonderdeel	Ontvangsten			Codering	
	1998	1999	2000	economisch	functioneel
Doorberek. bewakingsk. luchthavens	85 344	80 100	81 000	16	03.2
Overige ontvangsten	2 730			16	03.2
Conversie vermogen KLPD			154 349	03	03.2
<b>Totaal</b>	<b>88 074</b>	<b>80 100</b>	<b>235 349</b>		

## Kengetallen

### Tarieven

	Realisatie 1998	Vermoedelijke uitkomsten 1999	Ontwerp-begroting 2000
Bewaking luchthavens			
- tarief (x f 1,-)	8,00	9,00	9,00
- volume (reizigers x 1000)	10 668	8 900	9 000
- toegelicht begrotings- bedrag (x f 1000)	85 344	80 100	81 000

De tariefsverhoging werkt door in de cijfers vanaf 1-2-'99.

## 10.02 Geheime ontvangsten

### De grondslag van het artikel

Dit artikel vindt zijn grondslag in artikel 5, lid 6 van de Comptabiliteitswet, waar de mogelijkheid is geopend een artikel voor geheime ontvangsten op te nemen.

*De ontvangsten*

**Opbouw ontvangstenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting**

**(x f 1 000)**

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Stand ontwerp-begroting 1999		-	-	-	-	-	
1e suppletore wet 1999		-	-	-	-	-	
nog niet eerder in een begrotings- stuk opgenomen mutaties <i>interne overhevelingen</i> - vorming nieuw artikel 10.02			pm	pm	pm	pm	
Stand ontwerp-begroting 2000	-	-	<b>pm</b>	pm	pm	pm	pm
Stand ontwerp-begroting 2000 in EUR1000	-	-	pm	pm	pm	pm	pm

## **D. TOELICHTING BIJ DE AGENTSCHAPSBEGROTINGEN**

### **01 Agentschap Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND)**

De Immigratie- en Naturalisatiedienst onderzoekt, beoordeelt en beslist welke vreemdelingen in aanmerking komen voor toelating en verblijf in Nederland; zij behandelt visumaanvragen en verzoeken tot naturalisatie. In samenwerking met politie en Koninklijke Marechaussee zorgt de IND voor de juiste uitvoering van – en het toezicht op de grensbewaking, de controle op legaal verblijf van vreemdelingen en uitzetting van illegalen.

#### *De grondslag van het wetsartikel*

De grondslag van het artikel vormt de Vreemdelingenwet en de Rijkswet op het Nederlanderschap. De basis voor de ontvangsten in verband met het wijzigen en verlengen van visa is de Wet van 9 mei 1890 tot nadere regeling van de heffing en bestemming van de kanselarijleges (Stb. 80) en het legesbesluit visa dat laatstelijk is gewijzigd op 1 september 1990.

#### *Aanbod, productie en voorraad in 2000*

Voor 2000 wordt rekening gehouden met 47 000 nieuwe asielverzoeken en 70 000 reguliere verzoeken om toelating, 29 000 visaverstrekkingen en 45 000 naturalisatieverzoeken. De begroting 2000 is gebaseerd op het verwerken van deze nieuwe aanvragen en daaruit voortvloeiende bezwaar- en beroepprocedures.

#### *Buffercapaciteit*

Gelet op de onzekerheden in de instroom van asielzoekers en daarmee de werklast van de IND, is het van belang dat de organisatie beschikt over een buffer om onverwachte pieken op te vangen zonder grote nadelige invloeden op de doorlooptijden. Voor 2000 en volgende jaren is de behandelcapaciteit van de IND afgestemd op 60 000 asielzoekers. Zolang de instroom hieronder blijft is er buffercapaciteit aanwezig.

#### *Besturingsrelatie en kwaliteitsborging*

De IND is als agentschap een intern verzelfstandigde dienst van het ministerie van Justitie. De aansturing – vanuit het kerndepartement – vindt plaats op basis van managementafspraken. De verantwoording over de resultaten en de inzet van middelen vindt achteraf plaats door periodieke rapportages en besprekingen. Deze rapportages zijn er op gericht inzicht te geven in de kritische succesfactoren van het beleidsterrein van de IND. De periodieke informatie verschaft onder andere inzicht in de ontwikkeling van de instroom, de productie en de voorraad alsmede de beschikbare middelen.

De interne planning en control van de IND is een instrument waarmee de besturing van de decentrale diensten wordt ondersteund. Deze sturing vindt plaats met inachtneming van gegeven mandaten aan de decentrale manager, waarbij het IND-hoofdkantoor centraal stuurt op hoofdlijnen. Op basis van de ingediende jaarplannen worden de beoogde resultaten en de personele- en financiële kaders waarbinnen deze resultaten moeten worden behaald in de vorm van managementafspraken definitief

vastgesteld. Verantwoording en decharge wordt verleend aan de hand van de periodieke rapportages en de op basis hiervan gevoerde besprekingen.

Verdere verbetering van het instrument van planning en control in de aansturing van de decentrale diensten is een continu proces. Binnen de IND is een projectgroep ingesteld om de huidige kostprijsystematiek van kostprijzen per regio verder te ontwikkelen waardoor op termijn de mogelijkheid ontstaat voor interne bedrijfsvergelijking.

Het zichtbaar maken van de kosten en de toerekening van deze kosten aan de verschillende producten kan bijdragen tot een doelmatiger aanwending van middelen. Via het volgen van de kostenontwikkeling per product in de tijd of het afzetten van die ontwikkeling tegen de kostenontwikkeling elders, wordt de bedrijfsvoering transparanter en kan inzicht worden verkregen op de doelmatigheid. De uitkomsten hiervan kunnen tevens worden gebruikt voor de reeds in deze begroting opgenomen ramings- en doelmatigheidskengetallen (o.a. de personele- en materiële kengetallen alsmede de volume- en prijsindicatoren).

#### *Doeltreffendheidskengetallen*

Het verbeterprogramma beslisvermogen dat momenteel bij de IND wordt uitgevoerd is gericht op verbetering van de kwaliteit van de beslissingen die de IND neemt. Onderdeel van dit programma is de ontwikkeling van een aantal kengetallen om de effecten te kunnen meten.

Met ingang van 2000 zal de IND de volgende doeltreffendheidskengetallen rapporteren:

1. Vernietigingspercentage rechtbank  
Wanneer de rechter een beslissing van de IND nietig verklaart, kan dit een indicatie zijn dat de kwaliteit van de beslissing onvoldoende was. Als het aandeel vernietigingen van de totaal aantal beslissingen van de rechter afneemt, wordt aangenomen dat dit aangeeft dat de kwaliteit van de beslissingen van de IND toeneemt. De validiteit van dit kengetal zal toenemen als gedifferentieerd wordt in: vernietiging wegens motiveringsgebrek en vernietiging wegens schending vormvereiste (wel een kwaliteitsoordeel maar niet inhoudelijk gerelateerd). Dit onderscheid kan in 2000 nog niet worden gemaakt, dus zal bij de melding van het kengetal een inhoudelijke verklaring worden geleverd indien hier aanleiding toe is. In de periode van januari t/m juni 1999 was het vernietigingspercentage bij asiel 29% en bij reguliere verzoeken 26%. Het streven is deze percentages in 2000 te verkleinen.
2. Aandeel beslissingen dat binnen de (door IND gehanteerde) termijnen wordt genomen.  
Aangezien de voorraden per 1 januari 2000 nog hoog zijn zal dit kengetal in het begin van 2000 nog stijgen, maar in de loop van het jaar wordt een daling voorzien. Wanneer de capaciteit van de IND is afgestemd op het aanbod en de voorraden zijn weggewerkt wordt dit een belangrijk doeltreffendheidskengetal waar op gestuurd wordt. Het streven is om op het moment dat de Nieuwe Vreemdelingenwet wordt ingevoerd 90% van de 1e aanleg beslissingen binnen 6 maanden en 75% van de bezwaarzaken binnen 6 maanden af te doen.
3. Verloop van de voorraden  
Zo lang de situatie met normale voorraden niet is bereikt (zie ook punt 2) is het zinvol te rapporteren over het verloop van de voorraden. In het begin van het jaar zal hiervan een prognose worden afgegeven die in de loop van het jaar wordt gevolgd.

#### 4. Klachten Ombudsman

Belangrijke indicatie voor de kwaliteit van het werk van de IND is het aantal gegronde klachten dat (via de Nationale Ombudsman) wordt ingediend. Klachten die uitsluitend over doorlooptijden gaan, zullen gezien de situatie van de voorraden in 2000 (zie ook 2), in dit kengetal buiten beschouwing worden gelaten.

#### De begroting van baten en lasten (in NLG1000) van het agentschap IND

	Realisatie verm. uitk.		EUR1000							Codering	
	1998	1999	2000	2000	2001	2002	2003	2004	Econ.	Funct.	
<b>Baten</b>											
– opbrengsten departement	380 436	517 624	533 621	242 147	476 875	473 300	473 309	473 309	3	3.2	
– opbrengsten derden											
• naturalisatie	5 374	6 000	6 000	2 723	6 000	6 000	6 000	6 000	47 E	3.2	
• leges toelating	8 482	5 600	5 600	2 541	5 600	5 600	5 600	5 600	16	3.2	
• overige	2 362	1 860	1 860	844	1 860	1 860	1 860	1 860	16	3.2	
– rente	1 307									3.2	
<b>Totaal baten</b>	<b>397 961</b>	<b>531 084</b>	<b>547 081</b>	<b>248 255</b>	<b>490 335</b>	<b>486 760</b>	<b>486 769</b>	<b>486 769</b>			
<b>Lasten</b>											
– personeel	182 606	258 198	275 298	124 925	241 611	240 611	240 611	240 611	11	3.2	
– materieel	181 629	243 982	238 390	108 177	213 847	209 804	208 642	208 642	12	3.2	
– subsidies	4 998	5 000	5 000	2 269	5 000	5 000	5 000	5 000	43	3.2	
afschrijvingen materieel	22 095	23 904	25 993	11 795	27 477	28 945	30 116	30 116	52	3.2	
rentelasten			2 400	1 089	2 400	2 400	2 400	2 400	12	3.2	
<b>Totaal lasten</b>	<b>391 328</b>	<b>531 084</b>	<b>547 081</b>	<b>248 255</b>	<b>490 335</b>	<b>486 760</b>	<b>486 769</b>	<b>486 769</b>			
<b>Saldo baten en lasten</b>	<b>6 633</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>			

#### Toelichting op de begroting van baten en lasten

De opbrengst van het kerndepartement is voor 2000 gebaseerd op een instroom van 47 000 asielzoekers (2001: 44 000 en vanaf 2002: 42000). Daarnaast is in de opbrengst rekening gehouden met een buffercapaciteit om onverwachte pieken in de instroom te kunnen opvangen. In totaliteit is de behandelcapaciteit afgestemd op 60 000 asielzoekers (structureel). Zolang de instroom hieronder blijft is er buffercapaciteit aanwezig en zal deze worden aangewend om de opgelopen achterstand weg te werken. Bij de geprognosticeerde instroom zoals hierboven aangegeven zullen, gegeven de capaciteit, eind 2001 de voorraden op een normaal niveau zijn. Hierbij is geen rekening gehouden met de gevolgen van de implementatie van de Vreemdelingenwet.

#### Baten

##### *Opbrengsten departement*

De post opbrengsten departement betreft de bijdrage van het kerndepartement aan het agentschap IND. Uitvoering van de kerntaak van de IND betekent het tegen kostprijzen behandelen van een gedifferentieerd aanbod van asiel- naturalisatie- en reguliere verzoeken om toelating alsmede visaverstrekkingen. In de jaarafspraken tussen het kerndepartement en de IND worden onder meer afspraken gemaakt over door de IND te leveren producten en de bijdrage van het kerndepartement. In deze post is niet opgenomen de investeringsbijdrage van het departement voor uitgaven eerste inrichting bij nieuw-verbouw van panden.

Voor een nadere toelichting en specificatie van deze post wordt verwezen naar de tekst bij wetsartikel 1 (artikel 07.01 bijdrage Immigratie- en Naturalisatiedienst) onderdeel «Nog niet eerder in een begrotingsstuk opgenomen mutaties».

#### *Opbrengsten derden*

De opbrengsten derden bestaan uit de opbrengsten uit naturalisatie, leges voor toelating visa en overige opbrengsten. In de laatste categorie gaat het vooral om personeelsgebonden inhoudingen zoals bijdragen ouderschapsverlof en kinderopvang alsmede ontvangen kortingen van leveranciers. Deze ontvangsten hebben een directe relatie met de uitgaven.

#### *Rente*

Over een positief saldo op de rekening-courant met het Ministerie van Financiën wordt een rentevergoeding gegeven (baten), bij een negatief saldo wordt rente in rekening gebracht (lasten). Per saldo wordt verwacht dat er geen rentebaten zullen ontstaan.

### **Lasten**

#### *Personele kosten*

Bij de raming van de personele kosten is in vergelijking met de personele uitgaven rekening gehouden met structureel overlopende posten (d.w.z. prestatie en feitelijke kasuitgave vallen niet in hetzelfde boekjaar maar in verschillende jaren). Hieronder vallen de sociale lasten, vakantiegeld en interimuitkering. De opbouw van deze posten loopt niet synchroon met het boekjaar. De toename van de personele lasten houden verband met de groei van de organisatie als gevolg van capaciteitsuitbreiding, de inhuur van interim-managers op formatieplaatsen en de doorwerking van de loonbijstelling.

#### *Materiële kosten*

Deze post bevat alle reguliere exploitatiekosten van de IND. Deze hebben onder meer betrekking op de automatisering, huisvesting en de personeelsgebonden materiële kosten. Daarnaast zijn eveneens de kosten opgenomen voor de exploitatie van de aanmeldcentra (Zevenaar, Rijsbergen en Schiphol) en het vertrekcentrum in Ter Apel.

Met als doel inzicht te geven in de nadere verdeling en ontwikkelingen van de realisatie en raming van de personele- en de materiële kosten alsmede de aantallen fte's, zoals deze worden onderscheiden binnen de categorieën, wordt verwezen naar het overzicht «personele- en materiele kengetallen naar categorie».

#### *Subsidies*

Deze post bevat de bijdrage in het kader van de Terugkeerregeling IOM en de bijdrage aan de politie-organisatie in het kader van de koppeling decentrale vreemdelingenadministratie en de gemeentelijke basisadministratie.

#### *Rente*

De opgenomen reeks (vanaf 2000) betreft de te betalen rente uit hoofde van het beroep op de leenfaciliteit. Bij de berekening is vooralsnog uitgegaan van een rekenrente van 4%. E.e.a. vloeit voort uit de conversie

van financiering met eigen vermogen naar financiering met vreemd vermogen. De consequenties hiervan zijn verwerkt in het kasstroomoverzicht.

#### *Afschrijvingen*

Inventarisatie van de vaste activa heeft geresulteerd in deze reeks van afschrijvingen voor 2000 en volgende jaren. De afschrijvingen vinden stelselmatig plaats, op lineaire basis en op basis van de geschatte levensduur rekeninghoudend met een eventuele restwaarde. De gehanteerde afschrijvingspercentages zijn de volgende:

grond	niet afschrijven
gebouwen	30 jaar
verbouwingen	5 jaar
inventaris en installaties	5 jaar
computer hard- en software	4 jaar
vervoermiddelen	4 jaar

De fluctuaties in de meerjarenraming van de afschrijvingskosten houden verband met de capaciteitsuitbreiding.

#### *Buitengewone lasten*

De post buitengewone lasten heeft betrekking op lasten die, in tegenstelling tot gewone lasten, voortvloeien uit handelingen en gebeurtenissen die in principe van incidentele aard zijn en die niet direct betrekking hebben op de reguliere activiteiten van het agentschap (bijv. restwaarde van een activum bij de teloorgang daarvan). Er worden de komende jaren geen buitengewone lasten voorzien.

**De toelichting op de staat van kapitaaluitgaven en kapitaalontvangsten (in NLG1000):het kasstroomoverzicht van het agentschap IND**

	realisatie verm. uitk.		EUR1000						Codering	
	1998	1999	2000	2000	2001	2002	2003	2004	Econ.	Funct.
<b>Rekening Courant RHB per 1 januari</b>	<b>57 138</b>	<b>105 079</b>	<b>99 632</b>	<b>45 211</b>	<b>102 149</b>	<b>103 149</b>	<b>104 149</b>	<b>105 149</b>		
1a saldo van baten en lasten	6 633	0	0	0	0	0	0	0		
1b vooruitontvangen bijdrage kerndepartement	30 000			0					3	3.2
1c gecorrigeerd voor afschrijvingen	22 094	23 904	25 993	11 795	27 477	28 945	30 116	30 116		
1c gecorrigeerd voor mutaties voorzieningen	300	150		0						
1c gecorrigeerd voor mutaties in het werkkapitaal	5 465	5 000	2 500	1 134	1 000	1 000	1 000	1 000		
<b>Kasstroom uit operationele activiteiten</b>	<b>64 492</b>	<b>29 054</b>	<b>28 493</b>	<b>12 930</b>	<b>28 477</b>	<b>29 945</b>	<b>31 116</b>	<b>31 116</b>		
2a uitgaven onroerende zaken	4 612			0					17	3.2
2b uitgaven overige kapitaalgoederen	40 626	58 901	16 616	7 540	6 136	45 237	44 901	16 616	17	3.2
2c gecorrigeerd voor desinvesteringsactiviteiten	- 1 011			0						
<b>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</b>	<b>44 227</b>	<b>58 901</b>	<b>16 616</b>	<b>7 540</b>	<b>6 136</b>	<b>45 237</b>	<b>44 901</b>	<b>16 616</b>		
3a eenmalige uitkeringen aan departement			- 61 183	- 27 764					8	3.2
3b investeringsbijdrage van het departement	27 676	24 400		0					3	3.2
3c beroep op leenfaciliteit			77 816	35 311	6 136	45 237	44 901	16 616	3	3.2
3c aflossingen			- 25 993	- 11 795	- 27 477	- 28 945	- 30 116	- 30 116	8	3.2
<b>Netto kasstroom uit financieringsactiviteiten</b>	<b>27 676</b>	<b>24 400</b>	<b>- 9 377</b>	<b>- 4 255</b>	<b>- 21 341</b>	<b>16 292</b>	<b>14 785</b>	<b>- 13 500</b>		
<b>Rekening Courant RHB per 31 december</b>	<b>105 079</b>	<b>99 632</b>	<b>102 149</b>	<b>46 353</b>	<b>103 149</b>	<b>104 149</b>	<b>105 149</b>	<b>106 149</b>		

**Toelichting op het overzicht**

Met ingang van 2000 is een wijziging opgetreden in de financiering van agentschappen. Deze wijziging betreft de omzetting van het financieren met eigen vermogen naar het financieren met vreemd vermogen waarbij een beroep moet worden gedaan op de leenfaciliteit. De voorlopige consequenties hiervan zijn in bovenstaand overzicht verwerkt. De definitieve consequenties van de conversie worden vastgesteld op basis van de jaarrekening 1999.

De meerjarenraming van de vervangingsinvesteringen heeft vooral betrekking op de vervanging van automatiseringsapparatuur (inclusief pc's) aangevuld met investeringen voor gebouwlijke voorzieningen, meubilair en overige kapitaalgoederen. De uitbreidingsinvesteringen (f 24,4 mln.) hebben vooral betrekking op de gebouwlijke aanpassing van AC-Zevenaar en de uitbreiding in verband met de 48-uurs procedure.

De vervangingsinvesteringen worden gefinancierd uit de afschrijvingen (onttrekking bestemde middelen). De uitbreidingsinvesteringen in 1999 worden gefinancierd uit een investeringsbijdrage van het kerndepartement.



## Kengetallen

### Overzicht personele- en materiële kengetallen naar categorie

	realisatie 1998	verm. uitk. 1999	2000	2001	2002	2003	2004
<b>Ambtelijk personeel</b>							
- bezetting (in aantal fte)	2012	2 896	2 896	2 846	2 846	2 846	2 846
- begrotingsbeslag (f 1 000,-)	145 744	214 223	239 323	228 657	227 657	227 657	227 657
- gemiddelde prijs (x f 1,-)	77 125	77 500	78 000	78 825	78 825	78 825	78 825
- aantal niet-actief regulier personeel (fte's)	35	45	45	40	40	40	40
- begrotingsbeslag (f 1 000,-)	1 943	2 500	2 500	2 250	2 250	2 250	2 250
<b>Overig personeel (x f 1 000,-)</b>							
- niet-regulier	650	2 100	2 100	2000	2000	2000	2000
- uitzendkrachten	26 789	28 500	21 500	pm	pm	pm	pm
- opleiding en vorming	5 705	8 375	7 375	6 247	6 247	6 247	6 247
<b>Post-actief personeel</b>							
- begrotingsbeslag (f 1 000,-)	1 775	2 500	2 500	2 457	2 457	2 457	2 457
<b>Materieel</b>							
<b>programmakosten:</b>							
- tolken	26 190	29 460	27 693	25 485	24 327	24 327	24 327
- procesvertegenwoordiging	14 286	15 797	14 849	13 901	13 270	13 270	13 270
- verwijderingen	14 747	17 500	19 000	14 000	13 000	13 000	13 000
- proceskosten	8 022	8 871	8 338	7 806	7 451	7 451	7 451
- operationele kosten opvang aanmeldcentra	7 500	11 293	10 616	9 938	9 486	9 486	9 486
<b>apparaatskosten:</b>							
- automatisering	40 102	42 000	43 000	41 000	41 000	41 000	41 000
- huisvesting	31 335	54 705	55 205	52 205	52 205	52 205	52 205
- overige exploitatie	39 447	64 356	59 689	49 512	49 065	47 903	47 903
<b>Totaal</b>	<b>364 235</b>	<b>502 180</b>	<b>513 688</b>	<b>455 458</b>	<b>450 415</b>	<b>449 253</b>	<b>449 253</b>

De gemiddelde bezetting in 1998 bedroeg 1 763 fte.

Op grond van de vermoedelijke uitkomsten 1999 bedraagt de gemiddelde bezetting 2 550 fte.

### Toelichting

Bovenstaand overzicht geeft een nadere specificatie van het in het overzicht meerjarige begroting van baten en lasten opgenomen reeks voor personeel en materieel. De fluctuatie op de verschillende onderdelen houdt nauw verband met de verwachte instroom en de geplande capaciteitsuitbreiding. E.e.a. binnen de toegekende kaders.

**Volume- en prijsindicatoren per activiteit (lasten)**

	realisatie 1998		vermoedelijke uitkomsten 1999			ontwerpbegroting 2000			
	prijs (x f 1,-)	bedrag volume (x f 1 mln)	prijs (x f 1,-)	bedrag volume (x f 1 mln)	bedrag volume (x f 1 mln)	prijs (x f 1,-)	bedrag volume (x f 1 mln)	bedrag volume (x f 1 mln)	
<b>asiel</b>									
aanmeldcentra	1 270	45 217	57,5	1 270	60 000	76,2	1 183	60 000	71,0
- gehoor	1 430	38 866	55,6	1 430	42 000	60,1	1 332	43 000	57,3
- beslissing	1 220	31 030	37,9	1 220	42 000	51,2	1 137	64 000	72,8
- herziening en bezwaar	1 920	16 799	32,2	1 920	25 000	48,0	1 789	35 500	63,5
- beroep	1 420	10 368	14,7	1 420	10 500	14,9	1 323	14 900	19,7
- voorlopige voorziening	1 330	8 494	11,3	1 330	8 500	11,3	1 239	14 700	18,2
- overige kosten						55,0			41,5
<b>regulier</b>									
- eerste aanleg	860	56 836	48,9	860	70 000	60,2	792	70 000	55,4
- bezwaar	1 650	16 738	27,6	1 650	19 000	31,4	1 537	23 000	35,4
- beroep	1 960	6 507	12,8	1 960	6 500	12,7	1 826	8 000	14,6
- voorlopige voorziening	1 650	6 620	10,9	1 650	6 500	10,7	1 537	8 000	12,3
- overige kosten									
<b>visa</b>	190	31 276	5,9	190	29 000	5,5	177	29 000	5,1
<b>naturalisatie</b>	340	41 314	14,0	340	45 000	15,3	317	45 000	14,3
<b>terugkeer</b>	610	55 741	34,0	610	50 000	30,5	568	50 000	28,4
<b>conservatoire maatregelen</b>	1 320	9 788	12,9	1 320	10 000	13,2	1 320	10 000	13,2
<b>overig</b>			4,0			35,0			24,4

De vermelde productprijzen 2000 zijn tot stand gekomen na een analyse van de nacalculatorische kostprijzen over de jaren 1997 en 1998. In de productprijs is nog geen rekening gehouden met de consequenties van de nieuwe Vreemdelingenwet. Evenmin is rekening gehouden met de eventuele meerkosten die het wegwerken van de achterstanden met zich meebrengt.

De kosten voor o.a. subsidies alsmede een aantal activiteiten die dit jaar van start zijn gegaan zijn (nog) niet in de berekening van de productprijzen opgenomen. Deze zijn opgenomen onder de post «overig».

**Volume- en prijsindicatoren per activiteit (baten)**

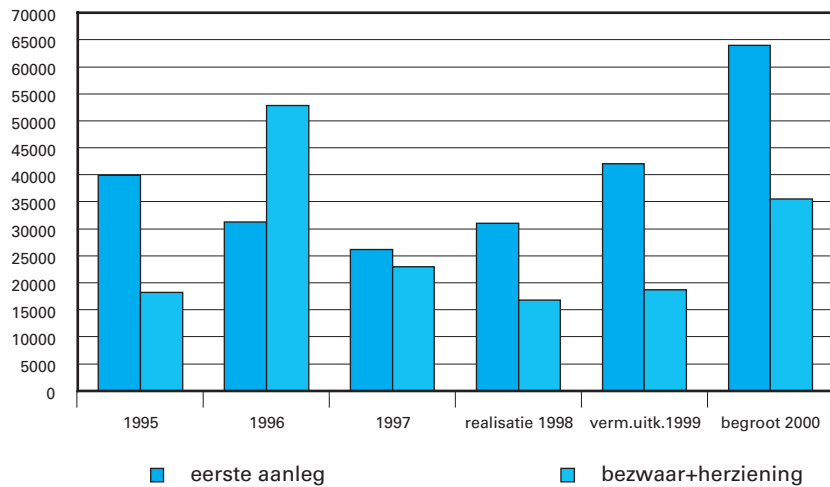
	realisatie 1998		vermoedelijke uitkomsten 1999			ontwerpbegroting 2000			
	prijs (x f 1,-)	bedrag volume (x f 1 mln)	prijs (x f 1,-)	bedrag volume (x f 1 mln)	bedrag volume (x f 1 mln)	prijs (x f 1,-)	bedrag volume (x f 1 mln)	bedrag volume (x f 1 mln)	
leges aanvragen om toelating	108	76 421	8 482	100	56 000	5 600	100	56 000	5 600
naturalisatie	195	27 550	5 374	200	30 000	6 000	200	30 000	6 000
diversen			2 362			1 860			1 860
			16 218			13 460			13 460

Ten opzichte van de ingediende raming van het aantal naturalisatievzoeken (45 000) leiden 30 000 verzoeken tot daadwerkelijke betaling. Op basis van ervaringscijfers wordt circa een derde deel buiten behandeling gesteld wegens niet betalen.

## Feiten en cijfers

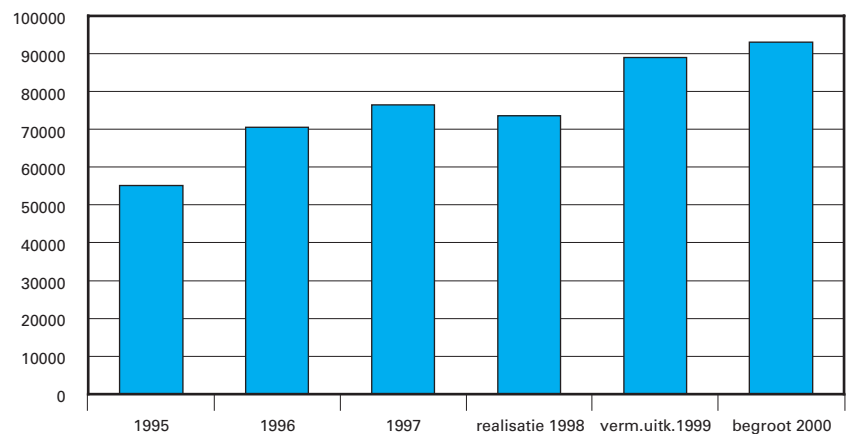
Onderstaande grafieken geven de ontwikkelingen weer van een aantal kernactiviteiten van de IND. Ook zijn de ramingen voor 1999 en de prognoses voor 2000 weergegeven. Met deze gegevens wordt beoogd de inzichtelijkheid in de kernactiviteiten te vergroten.

**Figuur 28: aantal beslissingen op asielaanvragen**



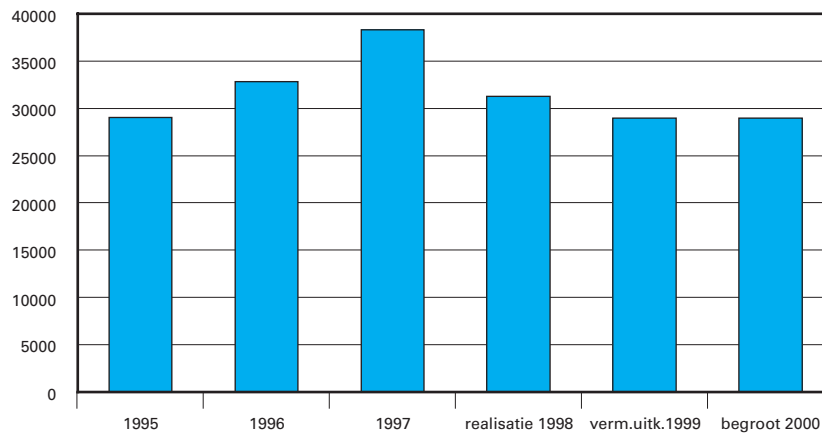
Bron: IND

**Figuur 29: aantal beslissingen op reguliere verzoeken (1a en bezwaar)**



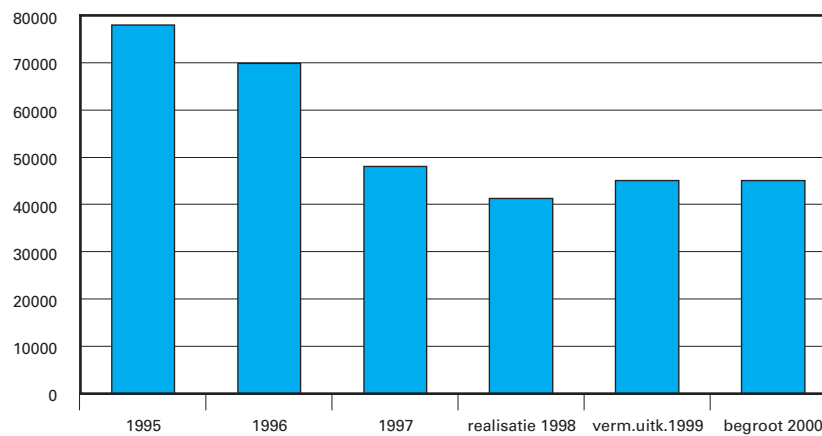
Bron: IND

**Figuur 30: Aantal beslissingen op visa-aanvragen**



Bron: IND

**Figuur 31: aantal beslissingen op naturalisatie-verzoeken**



Bron: IND

## 02 AGENTSCHAP DIENST JUSTITIËLE INRICHTINGEN (DJI)

De Dienst Justitiële Inrichtingen is primair belast met het zorgdragen voor een veilige, doelmatige en menswaardige tenuitvoerlegging van vrijheidsbenemende straffen en maatregelen, met inachtneming van het doel van de desbetreffende maatregel of straf, en de plaats van de organisatie binnen de rechtshandavingsketen. Met het voldoen aan deze opdracht draagt de DJI bij aan de veiligheid van de samenleving.

In begrotingstechnische zin worden onderscheiden:

- penitentiaire inrichtingen, inclusief de vreemdelingenbewaring en strafrechtelijke opvang verslaafden;
- de justitiële jeugdinrichtingen;
- de justitiële TBS-inrichtingen;
- de Landelijke diensten;
- het hoofdkantoor DJI.

Globaal de helft van de justitiële jeugd- en TBS-capaciteit bestaat uit particuliere inrichtingen. Financiering van deze inrichtingen geschiedt door middel van (volledige) subsidiëring.

### *De grondslag van het wetsartikel*

De wettelijke grondslag voor de verplichtingen vloeit in het bijzonder voort uit het Wetboek van Strafrecht, de Penitentiaire beginselenwet, de Wet op de jeugdhulpverlening, de Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden, alsmede het Burgerlijk Wetboek (3e afdeling van titel 14 van boek I) en de Vreemdelingenwet (artt. 7a en 26, eerste lid) en de bij voornoemde wetten behorende besluiten. De Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen zal naar verwachting in de tweede helft van 2000 in werking treden. Het wetsvoorstel Strafrechtelijke opvang verslaafden werd in 1998 aan de Tweede Kamer toegezonden en zal naar verwachting eveneens in 2000 in werking kunnen treden.

De kosten van de verpleging van ter beschikking gestelden komen ten laste van de Justitiebegroting op grond van artikel 37e van het Wetboek van Strafrecht. Dit is verder uitgewerkt in artikel 79 van het Reglement verpleging ter beschikking gestelden.

De formele grondslag voor de subsidiëring van de particuliere justitiële jeugdinrichtingen is te vinden in artikel 65 van de Wet op de jeugdhulpverlening en artikel 77 ff van het Wetboek van Strafrecht. In het Subsidiebesluit Justitiële jeugdinrichtingen is deze subsidiëring nader uitgewerkt, met inachtneming van het bepaalde in de derde tranche van de Algemene wet bestuursrecht.

### **Besturingsrelatie en kwaliteitsborging**

De DJI is als agentschap een intern verzelfstandigde dienst van het Ministerie van Justitie. Aansturing – vanuit het kerndepartement – vindt plaats op basis van management-afspraken. Verantwoording over de bereikte resultaten en over de inzet van middelen vindt achteraf en gestructureerd plaats door middel van periodieke rapportages en besprekingen. Deze rapportages zijn er op gericht inzicht te geven in de kritische succesfactoren (o.a. ontwikkeling van de beschikbare capaciteit en de desbetreffende bestemming, de bezettingsgraad, het aantal ontluchtingen vanuit gesloten inrichtingen, het aantal onttrekkingen aan

detentie of behandeling anders dan door vlucht, en vanzelfsprekend de ontwikkeling van de kostprijs per productdifferentiatie).

De interne planning en control van de DJI is een instrument waarmee de besturing van de DJI-inrichtingen en -diensten wordt ondersteund. Deze sturing vindt plaats met inachtneming van gegeven mandaten aan de decentrale manager, waarbij het hoofdkantoor DJI (centraal) stuurt op hoofdlijnen. Op basis van de ingediende jaarplannen worden de beoogde resultaten en de personele en financiële kaders waarbinnen deze resultaten moeten worden behaald in de vorm van jaarafspraken definitief vastgesteld. Verantwoording en decharge wordt verleend aan de hand van de jaarverslaglegging van de betrokken inrichting/dienst en de op basis hiervan gevoerde besprekingen. De Departementale Accountantsdienst voert waar nodig tijdens de uitvoering en na afloop detail- en algemene controles uit en legt tenslotte jaarlijks haar bevindingen neer in een accountantsverklaring. Over 1998 verkreeg het Agentschap DJI net als de voorgaande jaren 1996 en 1997 een goedkeurende accountantsverklaring.

Het zichtbaar maken van kosten en de toerekening van deze kosten aan de productdifferentiaties kan bijdragen aan het doelmatiger aanwenden van middelen. Via het volgen van de kostenontwikkeling per productdifferentiatie in de tijd of het afzetten van die ontwikkeling tegen de kostenontwikkeling bij onderling vergelijkbare inrichtingen, wordt de bedrijfsvoering transparanter en kan zicht worden verkregen op de ontwikkeling van de doelmatigheid.

In het begrotingsjaar 2000 worden bij de verschillende beleidssectoren van het agentschap DJI ontwikkelingen voortgezet met betrekking tot het vergroten van de transparantie van de bedrijfsvoering en het verbeteren van de kwaliteit.

Steeds meer inrichtingen en diensten binnen DJI zijn bezig met doorlichting van de organisatie op kwaliteit langs de weg van zelfevaluatie gevolgd door een externe audit, naar het model van het Instituut Nederlandse Kwaliteit (INK). De invoering van kwaliteitsmanagement en in het verlengde daarvan kwaliteitsborging binnen de inrichtingen van DJI wordt ondersteund door een cursusaanbod gericht op auditing, en op proces- en resultaatgericht management. Tegelijkertijd worden meetinstrumenten ontwikkeld die (naast bestaande instrumenten als Detentie Klimaatschaal) de waardering van belanghebbenden in beeld brengen. De Detentieklimaatschaal meet het leefklimaat voor gedetineerden.

Het door de DJI gehanteerde instrument van planning en control in de aansturing van het veld, is aan verandering onderhevig. De ontwikkeling van een model meerjarenbeleidsplan voor inrichtingen en diensten wordt in de tweede helft 1999 vervolgd met een te organiseren «pilot», waarin de afstemming van (meerjaren-) beleidsplanning en het INK-model nader wordt uitgewerkt. De trajecten betreffende de vaststelling van nadere productspecificaties per sector zullen in 2000 worden voortgezet.

### **Beleidsontwikkelingen DJI**

#### *Capaciteitsuitbreidingen; verbetering prognosesystematiek*

Door het Sociaal en Cultureel Planbureau is voor de sector Gevangeniswezen een prognose model ontwikkeld om de op termijn benodigde penitentiaire capaciteit te bepalen. De nationale Ombudsman is hierover

geïnformeerd en oordeelde dat de getroffen maatregelen recht doen aan de aanbevelingen van rapport 95/575. Het model is getoetst door de Stichting Econometrisch Onderzoek. Een soortgelijk model is in de loop van 1998 ontwikkeld voor de jeugdsector. Op dit model vindt een validiteittoets plaats. Het model dat door de DJI wordt gehanteerd om de toekomstige behoefte aan TBS-plaatsen te ramen is met behulp van externe deskundigen op een nieuwe leest geschoeid. Voorheen werd de toekomstige behoefte aan TBS-plaatsen berekend aan de hand van een trendmodel. Dit model heeft plaats gemaakt voor een stromingsmodel (in-, door- en uitstroom).

#### *Invulling capaciteitsuitbreidingen regeerakkoord*

In de begroting 1999 zijn uit hoofde van het Regeerakkoord 1998–2002 middelen opgenomen voor de uitbreiding van de capaciteit van de justitiële inrichtingen. Deze middelen zijn afgestemd op een structurele uitbreiding van de capaciteit van de TBS- en Jeugdsector en het Gevangeniswezen met respectievelijk 160, 280 en 210 plaatsen (indicatief). De Tweede Kamer is hierover geïnformeerd bij brief van 6 oktober 1998 (TK 98–99, 26 200 VI, nr. 8).

In de tweede helft van 1999 zullen nieuwe prognoses van de ontwikkeling van de capaciteitsbehoefte in de drie sectoren beschikbaar komen. Voor de sector TBS is evenwel duidelijk dat – mede gelet op het aantal TBS-passanten dat in het Gevangeniswezen wacht op doorstroming naar de geëigende TBS-voorziening – geen uitstel van de capaciteitsuitbreidingen kan worden gedoogd. In de meerjarenraming TBS wordt dan ook rekening gehouden met de onverkorte uitvoering van de voorgenomen capaciteitsuitbreidingen. Voor de Jeugdsector geldt dat in zekere mate ook. Rekening houdend met de wachtlijsten, worden alvast – in afwachting van de nieuwe prognose-uitkomsten – capaciteitsuitbreidingen voorbereid betreffende structureel 120 plaatsen.

Gelet op de huidige bezettingsgraad en de verwachte capaciteitsbehoefte in het Gevangeniswezen heeft het Kabinet besloten in de jaren 2000 en 2001 f 10 mln. en structureel vanaf 2002 f 20 mln. te herprioriteren binnen de intensiveringsmiddelen uit het Regeerakkoord. Dit betekent dat de voorgenomen uitbreiding van de capaciteit van het Gevangeniswezen niet zal worden uitgevoerd. De vrijvallende middelen zullen worden ingezet ter gedeeltelijke compensatie van de structurele financiële problematiek bij het Korps landelijke politiediensten en de sociale advocatuur.

Gelet op het vorenstaande wordt in onderstaand overzicht een indicatie gegeven van de inzet van de resterende middelen uit de Veiligheidsparagraaf van het Regeerakkoord 1998–2002 voor de uitbreiding van de capaciteit. Mede op grond van de medio 1999 te verwachten capaciteitsprognose zal bijstelling van de uitbreidingsplannen kunnen volgen. Ook al met het oog hierop vindt nog geen gehele toedeling van de intensiveringsgelden plaats. De nog te verdelen middelen worden geormerkt gereserveerd binnen de meerjarenraming van de DJI. Bij de behandeling van de voorliggende begroting wordt de Tweede Kamer hierover nader geïnformeerd.

**Inzet van de middelen van de Veiligheidsparagraaf (indicatief)****(x f 1mln.)**

	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Toegekende middelen	6,0	56,0	105,0	170,0	170,0	170,0
Reallocatie t.b.v. de KLPD en de sociale advocatuur	0,0	- 10,0	- 10,0	- 20,0	- 20,0	- 20,0
<b>totaal toegekend</b>	<b>6,0</b>	<b>46,0</b>	<b>95,0</b>	<b>150,0</b>	<b>150,0</b>	<b>150,0</b>
<b>Benodigd voor structurele uitbreiding</b>						
- capaciteit TBS inrichtingen	0,0	- 30,1	- 53,7	- 76	- 67,1	- 63
- capaciteit Jeugdinrichtingen	0,0	- 29,6	- 31,2	- 31,2	- 31,2	- 31,2
- intertemporele financiering	- 5,5	14,2	- 8,1	- 0,6	0,0	0,0
- toedeling overheadgelden	- 0,5	- 0,5	- 2,0	- 4,2	- 4,2	- 4,2
<b>totaal benodigd</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>38,0</b>	<b>47,5</b>	<b>51,6</b>

De in bovenstaande tabel opgenomen middelen zijn afgestemd op de uitbreiding van de gemiddelde capaciteit in de TBS en Jeugdsector. Daarbij geldt het volgende tempo:

**Uitbreidingen plaatsen t.o.v. 1999**

	1999	2000	2001	2002	2003	2004
TBS-inrichtingen 159 pl.	0	79	135	165	159	159
Jeugdinrichtingen 120 pl.	0	52	120	120	120	120

*Invulling taakstelling Regeerakkoord*

In het Regeerakkoord 1998-2002 is een specifieke ombuigingstaakstelling opgenomen betreffende de DJI. De meerjarenraming van de DJI is overeenkomstig die taakstelling als volgt gekort:

**Taakstelling regeerakkoord****(x f 1mln.)**

	1999	2000	2001	2002
Korting meerjarenraming	- 25,0	- 50,0	- 75,0	- 115,0

Sinds het opleggen van de taakstelling is de DJI in overleg met het kerndepartement doende geweest te inventariseren welke maatregelen een structurele basis kunnen vormen ter invulling van de taakstelling. Informatie dienaangaande is bij brief van 27 mei 1999, (TK 26 200 VI, vergaderjaar 1998-1999, nr. 49) aan de Tweede Kamer verstrekt. Ter voorkoming van tekstdoublures wordt voor nadere gegevens over de voorgenomen invulling van de taakstelling en de daarbij voorgestelde procedure verwezen naar het gestelde dienaangaande in de Memorie van toelichting betreffende deze begroting. Voorts geldt dat in 1999 ex-ante uitvoeringstoetsen zullen plaatsvinden op de uitkomsten van de voorgestelde maatregelen.

Voor wat betreft de invulling van de onderhavige taakstelling voor het jaar 1999 geldt dat het niet mogelijk is gebleken reeds in 1999 maatregelen te treffen die een besparing opleveren van f 25 mln. In de financiële



verantwoording over 1998 betreffende de DJI is voorgesteld het positieve resultaat 1998 in te zetten ter compensatie van de tranche 1999.

*Taakstelling 1999: f 15 mln., 2000: f 5 mln.*

Het Kabinet heeft besloten aan de DJI een taakstelling op te leggen, die – gelet op de zich in het verleden voorgedane vertragingen op planningen – anticipeert op besparingen die zullen optreden als gevolg van vertragingen. De invulling van de taakstelling zal derhalve worden gezien tijdens de uitvoering: de financiële effecten van optredende vertragingen zullen ter compensatie van de taakstelling worden ingezet. De in het overzicht van de planning van de ultimocapaciteiten opgegeven en nader toegelichte uitvoeringsverschillen dragen bij in de compensatie van de onderhavige taakstelling.

*Geen toepassing sober regime vreemdelingenbewaring en lagere besparingen op overige sober regimedifferentiatie*

Aan de DJI is in het verleden – o.a. ter medefinanciering van de capaciteitsuitbreidingen – een korting opgelegd van structureel f 14 mln. De korting diende te worden gecompenseerd door besparingen die worden bereikt op de exploitatiekosten bij toepassing van een sober regime op vreemdelingenbewaring. Omdat de geldende regelgeving zich verzet tegen de toepassing van een sober regime op vreemdelingen, kan de taakstelling tot dusverre niet worden gerealiseerd. Voorts geldt dat de als taakstelling ingeboekte besparing, te realiseren door de toepassing van een sober regime op een deel van de huis van bewaringplaatsen, niet de aanvankelijk berekende besparing oplevert. De bereikte besparing op de personele kosten bedraagt circa 12% ten opzichte van de voorgerekenelde 18%. Ten einde de besparing alsnog te realiseren is gezocht naar alternatieve maatregelen ter afdekking van het structurele tekort van f 20 mln. Vastgesteld is dat een vervroeging van de rechterlijke toetsing vreemdelingenbewaring een besparing op de benodigde capaciteit oplevert waarmee, naar verwachting, het structurele tekort van f 20 mln. kan worden ingevuld. In de loop van 1999 wordt een grootschalige pilot uitgevoerd om in de praktijk de uitvoeringsconsequenties te toetsen van deze in de nieuwe Vreemdelingenwet voorgestelde vervroeging van de rechterlijke toets. Op basis van de uitkomsten van deze pilot kan medio 2000 worden vastgesteld of de besparing als gevolg van de voorgestelde vervroeging van de rechterlijke toets voldoet om het structurele tekort van f 20 mln. te vullen.

*Ontwikkeling capaciteit voor de strafrechtelijke opvang verslaafden (SOV)*

Vanaf 1997 stelt DJI een subsidie beschikbaar ter financiering van de exploitatie van het in Rotterdam lopende drang-experiment als voorloper van de (wettelijke) SOV-voorziening. Deze financiering zal in 2000 worden beëindigd en wel op het moment dat de definitieve Rotterdamse SOV-voorziening zal worden geopend. Naast bedoelde voorziening in Rotterdam zijn de voorbereidingen gestart voor het opzetten van SOV-voorzieningen in andere steden. In totaal gaat het om 350 SOV-plaatsen, waarvan circa 258 intramuraal en circa 92 extramuraal. Ook de ingebruikneming van deze voorzieningen zal in 2000 plaatsvinden. Deze ingebruikname is uiteraard afhankelijk van de behandeling van het wetsvoorstel SOV door respectievelijk de Tweede en Eerste Kamer.

Opgemerkt wordt dat ten opzichte van de oorspronkelijke planning, die uitging van ultimo 1999, enige vertraging is ontstaan. Rekeninghoudend met de als gevolg van de vertragingen optredende extra kosten (o.a. in verband met het langer in stand houden van projectorganisaties,

voorwervingsen detacheringskosten), zijn de resterende besparingen ingezet ter gedeeltelijke compensatie taakstelling 1999 (zie hiervoor). Deze taakstelling anticipeert op de in 1999 en 2000 optredende vertragingen.

Met de gemeente Den Haag vindt nog afstemming plaats over de medefinanciering. De exploitatie van de SOV-plaatsen ten behoeve van de betrokken gemeenten is afhankelijk gesteld van hun medefinanciering. Als gevolg van de vertragingen zal ook deze medefinanciering (te weten 25% van de investeringskosten; totaal circa f 18 mln.) in plaats van in 1999 in 2000 worden ontvangen. Voorts financieren de betrokken gemeenten de realisering van de extramurale fase, die in de eigen stad vorm dient te worden gegeven (begeleid wonen, opleiding/werk etc). De begeleiding door de Reclassering wordt vanwege Justitie gesubsidieerd.

#### *Penitentiaire programma's/elektronisch toezicht*

Met de inwerkingtreding van de Penitentiaire beginselenwet per 1 januari 1999 is het eveneens mogelijk geworden Penitentiaire Programma's (PP's) toe te passen. Vanaf deze datum kunnen daarvoor geschikte gedetineerden voor deze programma's in aanmerking komen. Kenmerk van een PP is dat de veroordeelde zijn hoofdverblijfplaats niet meer in een penitentiaire inrichting heeft. Hij verblijft doorgaans gedurende de avond en in het weekend thuis en neemt gedurende de overige uren deel aan een van tevoren voor hem of haar vastgesteld programma van activiteiten. In verband met de invoering van het elektronisch toezicht zullen alle penitentiaire programma's in het laatste kwartaal van 1999, daar waar gewenst, kunnen beschikken over een elektronische vorm van toezicht.

In de meerjarenraming is rekening gehouden met begeleidings- en uitvoeringskosten van de PP's (structureel f 11 mln.). In deze raming zijn de uitkeringskosten van de deelnemers niet opgenomen, daar deze kosten ten laste komen van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (bijstand voor personen die hun gevangenisstraf in extramurale vorm ondergaan).

Alle dagdetentieplaatsen krijgen in 1999 de voorlopige status van penitentiair programma. Naar verwachting neemt het aantal PP's (inclusief dagdetentieplaatsen) in 1999 geleidelijk toe tot de oorspronkelijk geraamde aantallen (circa 400 plaatsen).

Stelselwijziging Rijkshuisvesting De Stelselwijziging Rijkshuisvesting is per 1999 doorgevoerd. De meerjarenraming van de DJI is hiervoor structureel verhoogd met de volgende bedragen:

<b>i.v.m. Stelselwijziging Rijkshuisvesting</b>	<b>(x f 1mln.)</b>					
	1999	2000	2001	2002	2003	2004
<b>Gebruikersvergoeding inclus RTB-taken</b>	305,8	360,5	370,3	362,4	362,9	363,3

De bovenstaande reeks is inclusief extra middelen ter compensatie van de relatief oude gebouwenvoorraad. Met deze extra middelen kan een klein deel van de verhoging van de gebruikersvergoeding worden gefinancierd die ontstaat doordat de oude gebouwen van de DJI op niveau worden gebracht. Het resterende deel van deze financiële problematiek zal medio 2000 aan de orde worden gesteld.

De huurindexatie 1998 van 2,46% is niet geheel gecompenseerd. Per 1999 is slechts 1,54% aan de begroting van het agentschap toegevoegd. Als gevolg hiervan treed voor 1999 e.v. een structureel tekort op van bijna 3 mln. Gelet op het structurele karakter van deze problematiek, zal de compensatie plaatsvinden door elders binnen de meerjarenraming van de DJI overeenkomstige uitgavenbeperkingen door te voeren.

#### *Subsidies Europees Sociaal Fonds (ESF-subsidies)*

De ESF draagt al meerdere jaren bij in de uitvoeringskosten van programma's gericht op maatschappelijke integratie van gedetineerden na detentie. Zowel in het gevangeniswezen als in de jeugdsector draaien in totaal 34 projecten gericht op arbeidstoeleiding van gedetineerden en pupillen na hun detentie. In 1998 waren er 1800 deelnemers aan dergelijke programma's, die gezamenlijk f 18,1 mln. kostten. Het ESF droeg ruim 40% van de kosten, in totaal f 7,5 mln. Rekening houdend met de mogelijkheid voor sommige kosten binnen penitentiaire programma's ESF-subsidie aan te vragen, is voor 1999 een subsidieaanvraag bij het ESF gedaan voor ruim f 10 mln. In het kader van de vaststelling van de nieuwe EU-begroting 2000-2006 worden eveneens de structuurfondsen, zoals het ESF, herzien. Het streven van DJI is er op gericht om de bestaande afspraken in de nieuwe ESF-regeling structureel opgenomen te krijgen en actief bij te dragen aan de beleidsvorming rond het ESF. Naar verwachting zal dit de ESF-bijdragen voor arbeidstoeleiding voor meerdere jaren continueren.

#### **Meerjarige begroting van baten en lasten**

	Realisatie uitkomsten			EUR1000					Codering	
	1998	1999	2000	2000	2001	2002	2003	2004	Econ.	Funct.
<b>Baten</b>										
- opbrengsten departement	1 652 795	2 067 917	2 173 339	986 218	2 248 679	2 235 545	2 234 437	2 235 099	3	03.2
- opbrengsten derden	269 591	287 214	290 011	131 601	271 913	271 443	271 443	271 443	6	03.2
- rente	565									
- buitengewone Baten	26 005									
<b>totale baten</b>	<b>1 948 956</b>	<b>2 355 131</b>	<b>2 463 350</b>	<b>1 117 819</b>	<b>2 520 592</b>	<b>2 506 988</b>	<b>2 505 880</b>	<b>2 506 542</b>		
<b>Lasten</b>										
personeel	1 203 619	1 279 679	1 287 542	584 261	1 337 924	1 331 531	1 331 531	1 331 531	1	03.2
materieel	345 079	324 782	398 282	180 732	387 497	372 424	371 649	371 649	12	03.2
- subsidies	295 479	340 434	308 961	140 200	304 906	304 114	303 311	303 311	31	03.2
- rente			9 674	4 390	10 180	10 240	10 219	10 219	21	03.2
- afschrijvingen	62 564	82 497	84 922	38 536	85 686	85 686	85 686	85 686	15	03.2
- huisvestingslasten		329 845	374 045	169 734	394 516	402 993	403 484	404 146		
- buitengewone lasten									1	03.2
- dotatie aan voorzieningen	19 542									
<b>totale lasten</b>	<b>1 926 283</b>	<b>2 357 237</b>	<b>2 463 426</b>	<b>1 117 854</b>	<b>2 520 709</b>	<b>2 506 988</b>	<b>2 505 880</b>	<b>2 506 542</b>		
<b>Saldo baten en lasten</b>	<b>22 673</b>	<b>- 2 106</b>	<b>- 76</b>	<b>- 34</b>	<b>- 117</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>		

## Toelichting

### *Relatie tussen de kosten en de opbrengsten*

De kosten voor grondstoffen, arbeidsuren e.d., welke worden aangewend ten behoeve van de arbeid in de Rijksinrichtingen, worden doorberekend aan de opdrachtgevers. De desbetreffende opbrengsten worden begroot op het onderdeel «Opbrengsten arbeid». De verpleegkosten van TBS-gestelden en overige ten laste van Justitie komende verpleegden kunnen voor een belangrijk gedeelte uit hoofde van de Algemene wet bijzondere ziektekosten worden gedeclareerd bij het AFBZ (algemene fonds bijzondere ziektekosten). De desbetreffende opbrengsten worden begroot op het artikelonderdeel «Opbrengsten AWBZ». De «Diverse opbrengsten» betreffen voornamelijk de kantineopbrengsten, personeelsgebonden inhoudingen zoals bijdrage ouderschapsverlof en kinderopvang, alsmede afrekeningen van (subsidie-)voorschotten aan particuliere inrichtingen. Deze opbrengsten hebben een directe relatie met de kosten.

## Baten

### *Opbrengst departement*

De post opbrengst departement betreft de bijdrage van het kerndepartement Justitie aan het agentschap DJI. Uitvoering van de kerntaak van DJI betekent het tegen kostprijzen leveren van een gedifferentieerd aanbod van detentie-, behandel- en opvangplaatsen. In de jaarafspraken tussen kerndepartement en DJI worden onder meer afspraken gemaakt over de omvang en kwaliteit van de door DJI te leveren producten tegen welke kostprijzen en daarmee ook over de bijdrage van het kerndepartement. In de post Opbrengst departement is rekening gehouden met de nog te ontvangen Kabinetbijdrage inzake de loonbijstelling tranche 2000 ter medefinanciering van de uitvoering van de CAO-afspraken 1999–2000.

De fluctuaties in de meerjarenraming van de Opbrengst departement worden voornamelijk veroorzaakt door de toevoeging van middelen voor de financiering van de eerder in deze artikelsgewijze toelichting opgenomen beleidsintensivering uit de Veiligheidsparagraaf van het Regeerakkoord 1998–2002 en de loonbijstelling uit hoofde van de CAO-afspraken. De taakstelling oplopend tot structureel f 115 mln. uit hetzelfde Regeerakkoord matigt de groei in de meerjarenraming. Voorts houdt de reeks rekening met een met het Ministerie van Financiën overeengekomen budgettair neutrale kasschuif met betrekking tot de periode 1998 t/m 2001 van respectievelijk -/ f 45 mln. en driemaal + f 15 mln.

### *Opbrengsten derden*

De opbrengsten derden bestaan uit arbeidsopbrengsten, AWBZ-opbrengsten en diverse opbrengsten. De verdeling is als volgt:

Opbrengsten derden	(x f 1000)						
	realisatie 1998	verm. uitk. 1999	2000	2001	2002	2003	2004
– opbrengsten arbeid	42 837	44 293	45 201	45 201	45 201	45 201	45 201
– opbrengsten AWBZ	181 327	219 723	205 644	205 644	205 174	205 174	205 174
– diverse Opbrengsten	45 427	23 198	39 166	21 068	21 068	21 068	21 068
Totaal ontvangsten	271 589	289 213	292011	273 914	273 445	273 446	273 447

### *Opbrengsten arbeid*

Het betreft hier de opbrengsten uit de (als regime-activiteit) verrichte arbeid, zoals die in de Rijksinrichtingen plaatsvindt. Aan externe opdrachtgevers wordt geleverd tegen marktprijzen.

De in de meerjarenraming opgenomen stijging van de arbeidsopbrengsten voor de jaren 1999 en 2000 e.v. houdt verband met de toename van de capaciteit.

### *Opbrengsten AWBZ*

Bij het AFBZ worden voor een belangrijk gedeelte de verpleegkosten gedeclareerd van daarvoor in aanmerking komende TBS-gestelden en overige ten laste van Justitie komende verpleegden. De desbetreffende TBS-uitgaven zijn begrepen in de uitgavenraming van de DJI. De te declareren kosten bij het AFBZ (= opbrengsten) zijn geraamd op ca. 80% van de te verwachten verpleegkosten voor TBS-gestelden en overige ten laste van Justitie komende verpleegden. De fluctuaties houden rekening met het verloop van de capaciteitsuitbreidingen en de afloop van noodmaatregelen. Voorts is actualisering van de meerjarenraming AWBZ geboden. In de meerjarenraming is nog geen rekening gehouden met de voorgenomen capaciteitsuitbreidingen in de TBS-sector betreffende de Veiligheidsparagraaf uit het Regeerakkoord 1998–2002. Voorts behoeft de meerjarenraming nog actualisering in verband met het anders dan aanvankelijk geraamd continueren van noodmaatregelen en de gewijzigde invulling van de lopende capaciteitsuitbreidingsprogramma's (te weten in de VWS-sector in plaats van de Justitiesector). Ook het achterblijven van de realisatie 1997 en 1998 (circa f 5,9 en f 4,8 mln.) bij de desbetreffende taakstelling, dient alsnog te worden betrokken bij de verrekening met het ministerie van VWS. Met het ministerie van VWS is inmiddels overeenstemming bereikt over de aanpassing van de meerjarenraming. Samenvattend komen de benodigde financiële beschikking van middelen tussen VWS en Justitie in de volgende tabel tot uitdrukking:

#### **Herschikking middelen VWS en Justitie**

**(x f 1 mln.)**

	1999	2000	2001	2002	2003
Uitbreidingstranche 1998	2 286	2 870	2 870	2 870	2 870
Voorgaande tranches	1 469	343	343	343	343
Verrekenen AWBZ tekorten	- 3 755	- 3 213	- 3 213	- 617	0
Over te hevelen naar VWS	0	0	0	2 596	3 213

Zoals uit bovenstaand overzicht blijkt, is er eerst in 2002 aanleiding financiële middelen over te hevelen naar het ministerie van VWS. De desbetreffende bedragen zullen – te samen met de AWBZ-component begrepen in de uitbreiding van de TBS-capaciteit in het Regeerakkoord – bij Voorjaarsnota 2000 worden overgeheveld naar het ministerie van VWS. De additioneel in de VWS-sector gerealiseerde plaatsen zijn nog begrepen in de in deze begroting opgenomen gemiddelde productie-aantallen van de Justitiële TBS-sector. Het gaat om 25 plaatsen in 1999 en per 2000 structureel 12 plaatsen. Zodra de capaciteitsuitbreidingen in de TBS-sector uit hoofde van het Regeerakkoord 1998–2002 definitief zijn ingevuld (rijk, particulier dan wel VWS-sector), zal de gemiddelde productie-taakstelling meerjarig overeenkomstig het vorenstaande worden aangepast.

### *Diverse opbrengsten*

De diverse opbrengsten hebben betrekking op verschillende exploitatiebaten en op verrekeningen in verband met te veel verstrekte voorschotten aan gesubsidieerde inrichtingen in voorgaande jaren. In de meerjarenraming is in 2000 rekening gehouden met een incidentele ontvangst, zijnde de gemeentelijke bijdrage van f 18,1 mln. (25% van de investeringskosten voor de SOV-plaatsen). De hogere opbrengsten in 1998 vloeien voornamelijk voort uit verrekeningen betreffende tijdelijke executieve ondersteuning, opleidingen en vervoer, alsmede op gerealiseerde, respectievelijk verwachte hogere afrekeningen subsidievoorschotten en subsidieontvangsten uit zowel het Europees Sociaal Fonds als het A en O-fonds.

### *Rente*

Over een positief saldo op de rekening-courant met het Ministerie van Financiën wordt een rentevergoeding gegeven ter hoogte van de voorschotrente. Over 1998 is f 0,565 mln. rente ontvangen. Verwacht wordt dat er in 1999 e.v. geen rentebaten zullen ontstaan.

### *Buitengewone baten*

De post buitengewone baten hebben betrekking op baten die, in tegenstelling tot gewone baten voortvloeien uit handelingen en gebeurtenissen die in principe van incidentele aard zijn en de niet direct betrekking hebben op de reguliere activiteiten van het agentschap (bijv. opbrengst (boven de boekwaarde) van de verkoop van materiële vaste activa). Er worden de komende jaren geen buitengewone baten voorzien. De baten 1998 vloeide voort uit de vertraagde invoering van penitentiaire programma's (circa f 8 mln.), een lagere bezetting van arrestanten op politiebureaus (circa f 10 mln.), het niet uitvoeren van noodmaatregelen in de sector Gevangeniswezen (circa f 4 mln.) en de lagere gemiddelde capaciteit in de Jeugdsector (circa f 1 mln.). In de financiële verantwoording 1998 van de DJI wordt voorgesteld deze baten in te zetten ter compensatie van de tranche 1999 van de taakstelling Regeerakkoord. De te treffen maatregelen sorteren in 1999 nog niet het gewenste compenserende effect.

## **Lasten**

### *Personele kosten*

Bij de raming van de personele kosten is in vergelijking met de personele uitgaven rekening gehouden met structureel overlopende posten. Deze overlopende posten betreffen sociale lasten, vakantiegelden en interim-uitkeringen.

Opbouw van lasten/rechten en betaling/uitkering van deze posten lopen niet synchroon met de boekjaren. Als gevolg van personeelsuitbreidingen in de komende jaren zullen uitgaven en kosten daarom van elkaar verschillen. In een stabiele personele situatie zorgt een regelmatig patroon van de personeelskosten voor de opheffing van deze verschillen. De toename van de personele lasten is het saldo van enerzijds hogere lasten in verband met de groei van het personeelsbestand als gevolg van de capaciteitsuitbreidingen (o.a. uit het Regeerakkoord 1998–2002), het tijdelijke karakter van enkele noodmaatregelen en de doorwerkingen van de loonbijstellingen uit de CAO's 1995–1997, 1997–1999 en 1999–2000. Anderzijds treedt een neerwaarts effect op als gevolg van de taakstelling uit het Regeerakkoord oplopend tot – f 115 mln. per 2002. Zowel de met de intensivering uit de Veiligheidsparagraaf van het Regeerakkoord als de

taakstelling gemoeide bedragen, zijn voorlopig – in afwachting van een meer concrete invulling – ten gunste, respectievelijk ten laste van het personele artikel verantwoord.

#### *Materiële kosten*

Deze post omvat alle reguliere exploitatiekosten van DJI. In hoofdzaak veroorzaken de oplopende korting van de taakstelling uit het Regeerakkoord tot structureel f 115 mln. per 2002 en de afloop van de financiering van de noodmaatregelen betreffende de capaciteit TBS per 2000, naast de eerdergenoemde met het Ministerie van Financiën overeengekomen budgettaire-neutrale kasschuif, de uit het overzicht blijvende fluctuaties in de meerjarenreeks. Voorts is in het in de meerjarenraming voor 2000 opgenomen bedrag rekening gehouden met een desalderingseffect van ruim f 18 mln. als hierboven beschreven onder Diverse opbrengsten.

#### *Subsidies*

Bekostiging van de particuliere justitiële inrichtingen geschiedt door middel van (volledige) subsidiëring.

De fluctuatie in de meerjarenraming subsidies is voor wat betreft 1999 te verklaren door de in dat jaar te verstrekken bouwsubsidies in het kader van de financiering van capaciteitsuitbreidingen in de particuliere jeugden TBS-sector. Voorts loopt in de loop van 2000 de subsidiëring door de sector Gevangeniswezen van het experiment Strafrechtelijke Opvang Verslaafden af.

#### *Rente*

De rentelasten hebben betrekking op de vergoeding voor de leenfaciliteit bij het Ministerie van Financiën. Uitgegaan is van een gemiddelde rente van 4% over de gemiddelde stand van de leningen per jaar.

Voorts wordt over een negatief saldo op de rekening-courant met het Ministerie van Financiën een rentevergoeding in rekening gebracht ter hoogte van de voorschotrente plus 2%.

#### *Afschrijvingen*

De afschrijvingsreeks is gebaseerd op de uitkomsten van het eindrapport Norm-inventarissen van de (DJI-) projectgroep normering kapitaalgoederen, waarbij de afschrijvingscomponent berekend is op basis van de programma's van eisen welke gelden voor de inrichting van nieuwbouwplaatsen voor de sectoren gevangeniswezen, justitiële jeugdinrichtingen en TBS. De afschrijvingen vinden stelselmatig plaats, op lineaire basis en op basis van de geschatte levensduur, rekening houdend met een eventuele restwaarde. De gehanteerde afschrijvingspercentages zijn gebaseerd op het eindrapport en gaan in beginsel van de volgende gemiddelde levensduur uit:

- installaties en materieel 5–10 jaar
- automatisering en kantoormachines 4–5 jaar
- inventaris 5–8 jaar
- vervoermiddelen 5 jaar
- levende have, wapens en toebehoren 5–10 jaar
- overige machines en installaties 5 jaar.

De fluctuaties in de meerjarenraming van de afschrijvingskosten houden verband met de capaciteitsuitbreidingen en de afloop van de noodmaatregelen TBS. Bij het gevangeniswezen, de landelijke diensten en het hoofdkantoor zijn de afschrijvingscomponenten op basis van het eindrapport met ingang van 1999 ingevoerd. Voor de Jeugdsector zal dit per 2000 plaatsvinden. De TBS-sector wordt – los van de uitkomsten van het eindrapport – conform de COTG-beleidsregels gefinancierd. De

jaarlijks te genereren afschrijvingsbedragen worden bestemd voor de aflossingen van de uitstaande leningen bij het Ministerie van Financiën.

#### *Huisvestingskosten*

Deze post heeft betrekking op de aan de Rijksgebouwendienst – na de stelselwijziging Rijkshuisvesting – per 1999 te verstrekken gebruiksvergoedingen en kosten van serviceovereenkomsten voor de justitiële rijksinrichtingen en -diensten. Naast de bij de decentralisatie van het huisvestingsbudget toegedeelde middelen is in de meerjarenraming de huisvestingscomponent van capaciteitsuitbreidingen uit het Regeerakkoord opgenomen. Voorts is met betrekking tot het jaar 1999 rekening gehouden met de eerder aan de meerjarenraming van de DJI exogeen toegevoegde middelen voor de financiering van capaciteitsuitbreiding in de Jeugdsector a fonds perdu (f 24 mln.).

#### *Buitengewone lasten*

De post buitengewone lasten heeft betrekking op lasten die, in tegenstelling tot gewone lasten, voortvloeien uit handelingen en gebeurtenissen die in principe van incidentele aard zijn en die niet direct betrekking hebben op de reguliere activiteiten van het agentschap (bijv. restwaarde van een activum bij de teloorgang daarvan). Naar verwachting zal de post buitengewone lasten in de periode 1999–2002 worden belast met het binnen de begroting van het agentschap te compenseren aandeel (van 50%) van de kosten verbonden van de Euro. De door het Ministerie van Financiën gefourneerde gelden (50% van de kosten) staan nog in afwachting van nadere toedeling aan de betrokken Justitie-onderdelen centraal geparkeerd op artikel 01.09 Diversen. Voorts is het mogelijk dat – afhankelijk van de wijze waarop het Justitie-aandeel in de compensatie van de gebouw gebonden millenniumkosten van de Rijksgebouwendienst over de Justitie-onderdelen wordt omgeslagen – een deel van de desbetreffende uitgaven als buitengewone lasten zullen worden verantwoord. Gelet op de onzekerheden is in de meerjarige begroting van baten en lasten met bovengenoemde kosten geen rekening gehouden.

#### *Dotatie aan voorzieningen*

De in 1998 gerealiseerde dotatie aan voorzieningen heeft voor f 18,452 mln. betrekking op de in 1999 en 2000 tot betaling komende uitgaven voor de bestrijding van de millenniumproblematiek. Voorts is in 1998 f 1 mln. gedoteerd voor de afdekking van het aansprakelijkheidsrisico van de arbeid in de inrichtingen jegens derden. Voor 1999 e.v. worden geen dotaties voorzien.



**De toelichting op de staat van kapitaaluitgaven en kapitaalontvangsten (kasstroomoverzicht van het agentschap DJI)  
(x f 1 mln.)**

	EUR1000								Codering	
	1998	1999	2000	2000	2001	2002	2003	2004	Econ.	Funct.
<b>Rekening Courant RHB per 1 januari</b>	<b>207 668</b>	<b>255 865</b>	<b>147 900</b>	<b>67 114</b>	<b>118 854</b>	<b>109 737</b>	<b>107 737</b>	<b>107 737</b>		
Totaal operationele kasstroom	39 108	- 47 230	55 876	25 355	76 569	83 686	85 686	85 686		
-/- totale investeringen	- 59 669	- 86 436	- 106 286	- 48 230	- 89 626	- 85 444	- 85 807	- 86 285	17	03.2
+ totaal boekwaarde desinvesteringen										
<b>Totaal investeringskasstroom</b>	<b>- 59 669</b>	<b>- 86 436</b>	<b>- 106 286</b>	<b>- 48 230</b>	<b>- 89 626</b>	<b>- 85 444</b>	<b>- 85 807</b>	<b>- 86 285</b>		
-/- eenmalige uitkeringen aan moederdepartement			- 231 212	- 104 919					3	03.2
+ eenmalige uitkeringen door het moederdepartement	68 758	25 701							8	03.2
-/-aflossing op leningen			- 84 922	- 38 536	- 85 686	- 85 686	- 85 686	- 85 686	77	03.2
+ beroep op leenfaciliteit			337 498	153 150	89 626	85 444	85 807	86 285	8	03.2
<b>Totaal financieringskasstroom</b>	<b>68 758</b>	<b>25 701</b>	<b>21 364</b>	<b>9 695</b>	<b>3 940</b>	<b>- 242</b>	<b>121</b>	<b>599</b>		
<b>Rekening Courant RHB per 31 december</b>	<b>255 865</b>	<b>147 900</b>	<b>118 854</b>	<b>53 934</b>	<b>109 737</b>	<b>107 737</b>	<b>107 737</b>			

### Toelichting

In het bovenstaande overzicht is rekening gehouden met de wijzigingen die zullen worden aangebracht in de financiering van agentschappen per 1 januari 2000 (Regeling Leen- en Depositofaciliteit Agentschappen 1999). De conversie van eigen naar vreemd vermogen is berekend op basis van de financiële verantwoording over het begrotingsjaar 1998 en de geraamde investerings- en afschrijvingsbedragen en geraamde resultaten zoals deze zijn opgenomen in de begroting 1999. De definitieve conversieberekening wordt gebaseerd op de eindbalans over het begrotingsjaar 1999. Eventuele verschillen zullen worden verwerkt bij Voorjaarsnota 2000/eerste suppletore begroting 2000.

#### *Saldo liquide middelen*

Het saldo liquide middelen wordt t/m 1999 in belangrijke mate bepaald door de overloop van beschikbaar gestelde middelen ten behoeve van de investeringen in verband met capaciteitsuitbreidingen, waarvan de uitvoering is vertraagd (inrichtingskosten, bouwsubsidies particuliere Jeugd- en TBS-sector). Vanaf 2000 heeft het saldo liquide middelen vooral een relatie met de buffer die in de optiek van een gezonde bedrijfsvoering mag worden aangehouden voor mogelijke tegenvallers in exploitatieresultaten (exploitatiereserve). Ten aanzien van de exploitatiereserve is een maximale hoogte vastgesteld van 5% van de verwachte omzet in 2000 (f 106,5 mln.). De verwachte exploitatiereserve per 01-01-2000 bedraagt f 94,6 mln. De overige liquide middelen betreffen een raming van overlopende verplichtingen niet zijnde investeringen.

#### *Operationele kasstroom*

De operationele kasstroom is bepaald op basis van het geraamde saldo van baten en lasten, gecorrigeerd voor afschrijvingen en mutaties in de voorzieningen en het werkkapitaal.

#### *De investeringskasstroom*

De investeringskasstroom wordt bepaald door de geraamde vervangingsinvesteringen en de geplande uitbreidingsinvesteringen (initiële en infrastructurele voorzieningen). De daling van de meerjarenreeks wordt verklaard door het incidentele karakter van de uitgaven voor eerste inrichting bij capaciteitsuitbreidingen.

#### *De financieringskasstroom*

De financieringskasstroom bestaat t/m 1999 uit de normatieve afschrijvingscomponent in de kostprijzen ten behoeve zowel de vervangings- als de uitbreidingsinvesteringen. Vanaf 2000 zal de normatieve afschrijvingscomponent worden aangewend voor het aflossen van de leningen. Voor zowel de vervangings- als de uitbreidingsinvesteringen worden nieuwe leningen afgesloten.

### **Kengetallen per beleidsterrein**

#### *Ultimocapaciteiten per beleidsterrein*

Als belangrijkste indicator voor zowel de Rijks- als de particuliere inrichtingen geldt de capaciteitseenheid (cel, plaats, bed) ten behoeve van gedetineerden, pupillen en TBS-gestelden. Ten aanzien van de TBS-capaciteit wordt opgemerkt, dat ook nog structureel capaciteit ten behoeve van TBS-gestelden in gebruik is in een aantal inrichtingen welke vallen onder het beleidsterrein van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Hiertoe zijn contracten afgesloten.

#### **Contractplaatsen**

	realisatie 1998	verm. uitk. 1999	2000	2001	2002 e.v.
GGZ-intramuraal	134	140	166	166	166
Uitbreiding via VWS/GGZ-intramuraal		25	12	12	12
GGZ-beschermd wonen	31	40	40	40	40
Stand Ontwerp-begroting 1999	165	205	218	218	218

Opgemerkt wordt dat van de in 1999 opgenomen 25 plaatsen uitbreiding via VWS/GGZ ter invulling van de capaciteitsuitbreidingen uit het regeerakkoord nog structureel 8 plaatsen zullen worden overgeheveld naar het Ministerie van VWS. Deze plaatsen zijn niet begrepen in bovenstaand overzicht. De exploitatiekosten van deze contractplaatsen worden geraamd en verantwoord onder de begroting van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

De invulling van de geraamde capaciteitsuitbreidingen leidt ertoe dat, naast de in onderstaand overzicht aangegeven TBS-uitbreidingen, in de GGZ-inrichtingen de capaciteit structureel wordt uitgebreid. De toename van het aantal TBS-contractplaatsen wordt hierdoor verklaard.

**Overzicht van ultimo capaciteiten per beleidsterrein<sup>1</sup>**

	realisatie 1998	verm. uitk. 1999	2000	2001	2002 e.v.
<b>Penitentiaire inrichtingen</b>					
Stand ontwerp-begroting 1999	13 206	13 744	13 804	13 804	13 804
– VN-cellen		36	36	36	36
– omzetting dagdetentie in substitutiec capaciteit		– 168	– 171	– 171	– 171
Uitvoeringsverschillen	– 151	– 441			
<i>Subtotaal capaciteit</i>	13 055	13 171	13 669	13 669	13 669
Penitentiaire programma's					
Noodmaatregelen:		368	421	421	421
– intensivering bezettingsgraad	340	340	340	340	340
– compensatie vertraging uitbreiding	36	0	0	0	0
– arrestanten op politiebureaus	160	300	300	300	300
<i>subtotaal capaciteit</i>	536	1 008	1 061	1 061	1 061
<i>Totaal capaciteit</i>	13 591	14 179	14 730	14 730	14 730
<b>TBS-inrichtingen</b>					
<i>Rijksinrichtingen (incl. PBC)</i>					
Stand ontwerp-begroting 1999	491	495	404	404	404
– uitbreiding particuliere TBS		– 2	– 2	– 2	– 2
uitvoeringsverschillen	– 61		56		
<i>subtotaal capaciteit</i>	430	493	458	402	402
<i>Particuliere inrichtingen</i>					
Stand ontwerp-begroting 1999	470	556	543	543	543
– uitbreiding part. i.p.v. rijk		2	2	2	2
– uitbreiding VWS/GGZ-intramuraal		– 25	– 12	– 12	– 12
Uitvoeringsverschillen	– 16				
<i>subtotaal capaciteit</i>	454	533	533	533	533
<i>totaal capaciteit</i>	884	1 026	991	935	935
<b>Jeugdinstellingen</b>					
<i>Rijksinstellingen</i>					
Stand ontwerp-begroting 1999	679	720	720	720	720
Capaciteitsuitbreiding CAP98-III		4	104	104	104
Capaciteitsuitbreiding CAP98-IV		92	92	92	92
Uitvoeringsverschillen	13	– 40	– 9	– 9	– 9
<i>subtotaal capaciteit</i>	692	776	907	907	907
<i>Particuliere instellingen</i>					
Stand ontwerp-begroting 1999	897	845	845	845	845
Capaciteitsuitbreiding CAP98-III		9	9	9	9
Capaciteitsuitbreiding CAP98-IV		79	79	79	79
Uitvoeringsverschillen	– 8	40	9	9	9
<i>subtotaal capaciteit</i>	889	973	942	942	942
<i>totaal capaciteit</i>	1 581	1 749	1 849	1 849	1 849

<sup>1</sup> In de ultimo-aantallen zijn de voorgenomen capaciteitsuitbreidingen uit het Regeerakkoord 1998–2002 niet opgenomen.

De in de tabel opgenomen uitvoeringsverschillen 1998 zijn toegelicht in de financiële verantwoording van de DJI over 1998. Zoals eerder gemeld is aan de DJI een taakstelling opgelegd voor 1999 en 2000 van respectievelijk f 15 en f 5 mln. Uit de tabel blijkt dat de ultimocapaciteit van het Gevangeniswezen in 1999 niet wordt gerealiseerd. Het aangegeven uitvoeringsverschil van 441 plaatsen wordt verklaard door vertragingen die optreden bij de bouw van de stadsgevangenis Rotterdam/Hoogvliet (192 plaatsen) en Amsterdam (192 plaatsen), beide inclusief 72 SOV-plaatsen. Daarnaast is het creëren van de overige 114 SOV-plaatsen vertraagd. Ten aanzien van het gebruik van de SOV-plaatsen geldt dat in 1999 een formele basis ontbreekt; de desbetreffende wetgeving zal naar verwachting eerst in 2000 in werking treden.

De hierboven aangegeven vertragingen tellen ultimo 1999 op tot 498 plaatsen. Door het in gebruik houden van noodcapaciteit kunnen ultimo 1999 57 ultimo plaatsen worden gecompenseerd. Ten aanzien van de financiële consequenties van de vertragingen geldt dat op grond van een lagere gemiddelde capaciteit (1999 en 2000 respectievelijk: 90 en 110 plaatsen, rekening houdend met het doorlopen van de kosten van de projectorganisaties, voorwerving etc., besparingen zullen optreden tot een bedrag van circa f 12 mln. Dit bedrag dient ter gedeeltelijke compensatie van de eerdergenoemde taakstelling. De dekking van het restant van de taakstelling (f 8 mln.) zal binnen het geheel van de productietaakstelling van de DJI tijdens de uitvoering nader worden bezien.

De noodmaatregel «intensivering bezetting» houdt in dat een zekere overbezetting van de inrichtingen boven de normale bezetting tot de mogelijkheden blijft behoren.

In de sectoren TBS en Jeugd treedt ten opzichte van de aanvankelijke planning van de capaciteitsuitbreiding een verschuiving op volgens welke structureel respectievelijk 2 en 9 plaatsen in de particuliere inrichtingen worden gerealiseerd in plaats van in de rijkssector. Daarnaast is in 2000 rekening gehouden met het open houden van de TBS-kliniek «De Singel». Voorts worden van de aanvankelijk in de particuliere TBS-sector geplande capaciteitsuitbreidingen in 1999 en 2000 e.v. respectievelijk 25 en structureel 12 plaatsen gerealiseerd als intramurale GGZ-voorziening. Ter invulling van de capaciteitsuitbreiding uit het Regeerakkoord zullen structureel per 2000 nog 8 plaatsen hieraan worden toegevoegd. De desbetreffende overboeking naar het Ministerie van VWS wordt betrokken bij de actualisering van de raming van de terug te ontvangen AWBZ.

### **Voorcalculatorische dagprijzen per product(categorie) («P»)**

#### *Algemeen*

Bij de DJI zijn voorcalculatorische dagprijzen per type plaats berekend. Het betreft hier een integrale kostprijs waarin – met uitzondering van de prijzen voor penitentiaire programma's en arrestanten op politiebureaus – rekening is gehouden met zowel een opslag voor de toerekening van kosten voor de Landelijke diensten (opleidingen, vervoer, systeembeheer, geestelijke en geneeskundige verzorging, etc.) en het Hoofdkantoor DJI, als de toerekening van enkele centraal beheerde kosten. De in de onderstaande tabellen opgenomen 25 tarieven zijn samengesteld uit 57 tarieven die binnen de DJI voor even zoveel producten worden gehanteerd. De realisatiecijfers 1997 en 1998 gaven forse verschillen aan tussen de voorgerecalculeerde kostprijzen en de desbetreffende realisatiecijfers. Een belangrijk deel van de verschillen wordt verklaard door posten die niet begrepen zijn in de voorcalculatorische kostprijzen. In de begrotingen tot en met 1999 werden deze posten nog opgenomen onder «Nog toe te rekenen posten». Het gaat hier bijvoorbeeld om inrichtingsspecifieke bovennormatieve toevoegingen en toeslagen, nog toe te delen sectorale

loon- en prijsbijstellingen en overige incidentele posten. Deze kostenposten komen in de realisatiecijfers op productniveau tot uitdrukking. Met ingang van 1999 maken bedoelde posten, uitgedrukt in een afhankelijk van het beleidsterrein berekende opslag per productdifferentiatie, deel uit van de in de begroting gepresenteerde voorcalculatorische kostprijs. De met ingang van 01-01-2000 te betalen rente inzake de leenfaciliteit is nog niet in de kostprijzen verwerkt.

#### *Stelselwijziging Rijkshuisvesting*

Als uitvloeisel van de Stelselwijziging Rijkshuisvesting zal ingaande 1999 in de voorcalculatorische kostprijs van de sectoren Gevangeniswezen, Jeugd en TBS rekening worden gehouden met een opslag van respectievelijk f 50,- f 66,- en f 107,- per dag. De opslagen geven een indicatie van de gemiddelde gebruiksvergoeding, welke ingaande 1999 aan de Rijksgebouwendienst wordt betaald. Een meer definitieve opslag dient nog te worden berekend en vastgesteld.

#### *Gevangeniswezen*

Het reeds lopende traject om te komen tot inhoudelijke productspecificaties is in 1999 voortgezet. Aan de hand van de vooraf bepaalde methode worden alle bestaande differentiaties beschreven naar: doelstelling, doelgroep, selectie en plaatsing, alsmede naar de uit te voeren activiteiten en te behalen prestatieindicatoren op het niveau van de onderscheiden «processen». Dit project zal worden afgerond ten behoeve van het begrotingsjaar 2000. Met de invoering van de nieuwe normprijzen wordt mede beoogd redelijke personele en materiële normen per productdifferentiatie te verkrijgen, waarin tevens de opgelegde integrale budgetkortingen zijn verwerkt.

#### *Jeugdsector*

De normprijzen voor opvang- en behandelplaatsen binnen rijks- en particuliere inrichtingen zijn vanaf 1999 gebaseerd op een onderbouwde normprijssystematiek. De normprijzen zijn voor zowel rijks- als particuliere plaatsen berekend voor dezelfde vijf producttypen. De systematiek is gebaseerd op een eerder opgesteld «masterplan» voor de personeelsformaties (waarbij is uitgegaan van een standaardgrootte van inrichtingen), bestaande en deels ook herziene personele en materiële normen, parameters op o.a. het gebied van «groepsgroottes pupillen» en een aantal noodzakelijke «opslagen». In de hoogte van normprijzen bestaat verschil tussen rijks- en particuliere inrichtingen op grond van drie majeure componenten, te weten de zelf te dragen eigenaarslasten van onderhoud aan particuliere inrichtingen versus de huur die de rijksinrichtingen aan de RGD verschuldigd zijn, de onderwijsvoorziening die bij particuliere inrichtingen verzorgd wordt door OCW en de duurdere CAO/rechtspositieregeling van het personeel bij rijksinrichtingen. De invoering per planjaar 1999 heeft niet geleid tot problemen. De toeslagen zullen in de komende jaren worden afgebouwd om zoveel mogelijk te komen tot een «integrale» kostprijs. In aansluiting op de normeringsoperatie is een traject gestart om te komen tot inhoudelijke productspecificaties m.n. op gebieden van de benodigde formatie groepsleiders, als ook het dagprogramma, de activiteiten en het onderwijs aan pupillen. Deze specificaties zullen in 2000 zo mogelijk worden voorzien van output-indicatoren om te komen tot sturen op resultaat. Voor het planjaar 2000 zal dit traject leiden tot een enkele nieuwe productprijs namelijk voor het onderscheiden product «eindfase-plaatsen». Dit traject zal uiteindelijk leiden tot een integrale herijking van de huidige normprijzen. Daarin zal een nadere relatie gelegd worden tussen benodigde financiële middelen,

de te bereiken productkwaliteit en de aansturings- en verantwoordingsrelatie naar centraal niveau. De voorcalculatorische kostprijzen zijn opgebouwd uit de normprijzen vermeerderd met opslagen. Er is een algemene opslag voor specifiek aan de inrichtingen toe te kennen gelden voor kwaliteit, onderhoud, bijzondere omstandigheden en niet-genormeerde toevoegingen zoals kapitaalslasten. Daarnaast is sprake van een opslag voor overheadkosten (hoofdkantoor en landelijke diensten).

#### *TBS-sector*

De budgetten voor de particuliere TBS-inrichtingen en de rijksbehandelinrichtingen worden vastgesteld op basis van de systematiek van het COTG (Centraal Orgaan Tarieven Gezondheidszorg), zij het dat enerzijds vanwege de hogere groepsgrootte een korting wordt toegepast en anderzijds een toeslag wordt gegeven vanwege de kleinschaligheid. In de hoogte van normprijzen bestaat verschil tussen rijks- en particuliere inrichtingen op grond van de wijze van financiering van de gebouwen (rijksinrichtingen worden gehuurd bij de Rijksgebouwendienst; de particuliere inrichtingen worden ten dele gefinancierd via de kapitaalmarkt en zijn deels a fonds perdu gefinancierd en/of reeds afgeschreven) en de duurdere CAO/rechtspositie-regeling van het personeel bij rijksinrichtingen.

De normprijzen voor de gesloten en open plaatsen binnen de rijksen particuliere TBS-inrichtingen betreffen in hoofdzaak (gemiddelde) COTG-tarieven, waarbij rekening wordt gehouden met DJI-specifieke omstandigheden, zoals beveiliging van de TBS-inrichtingen.

In 1999 heeft het Nederlands Ziekenhuis Instituut (NZI) en GGZ-Nederland in opdracht van de ministeries van VWS en Justitie een onderzoek naar een nieuwe tariefstructuur van de forensische psychiatrie, naar analogie van de onderzoeken in de overige onderdelen van de geestelijke gezondheidszorg, voltooid.

Het onderzoek heeft zich uitgestrekt tot alle onderdelen van de forensische psychiatrie en is onder meer uitgemond in de vaststelling van een beperkt aantal bekostigingscategorieën. Voorts zal het COTG in 1999 beleidsregels voor de gehele forensische psychiatrie opstellen. De sector TBS zal zich in beginsel hierbij aansluiten. Deze beleidsregels zullen per 1-1-2000 budgettair neutraal worden ingevoerd.

#### *Landelijke diensten*

De producten van de Landelijke diensten worden in toenemende mate genormeerd. In 2000 zal dit project worden afgerond. Het ligt voorts in het voornemen om op basis van de normen te komen tot een vorm van outputfinanciering.

#### *Hoofdkantoor DJI*

De kosten van het hoofdkantoor DJI worden berekend op grond van de vastgestelde personeelsformatie en een beleidsmatig vastgesteld budget voor centrale uitgaven (o.a. uitgaven ten behoeve van automatisering).

#### *Opbrengsten arbeid*

De opbrengsten arbeid worden geraamd op basis van genormeerde bedragen voor uurtarieven, onderhoud en gereedschappen. De hoogte van de tarieven is mede afhankelijk van de aard van de werkplaats (o.a. hout-, metaal- en textielwerkplaatsen). Voorts wordt bij de raming rekening gehouden met het beschikbare aantal werkdagen per jaar. De te gebruiken grondstoffen worden doorberekend aan de opdrachtgever. Aan de externe opdrachtgevers wordt geleverd tegen marktprijzen.

**Overzicht van productcategorieën en prijzen**

Voorcalculatorische dagprijzen per sector inclusief sectorale toeslagen en overhead Landelijk diensten en hoofdkantoor

(x f 1 mln.)

<b>Gevangeniswezen</b>	real.98	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Huis van bewaring regulier	255,2	328,63	323,13	320,92	320,75	320,69	320,69
Huis van bewaring sober regime	227,88	315,88	309,25	307,06	306,89	306,83	306,83
Huis van bewaring vreemdelingen (voor zover in gemeenschapsregime)	241,39	322,49	318,79	316,6	316,43	316,37	316,37
Gesloten gevangenis	244,28	334,87	326,88	324,69	324,52	324,46	324,46
Bijzonder beveiligde plaatsen	504,13	497,34	488,85	486,66	486,49	486,43	486,43
Bijzondere opvangplaatsen in gesl. inr.	420,73	452	445,96	443,77	443,6	443,54	443,54
(Half)open gevangenis	216,54	295,25	288,09	285,9	285,73	285,67	285,67
VN-cellen		523,12	516,49	514,3	514,13	514,07	5 14,07
Arrestanten in politiecellen	176,5	176,5	176,5	176,5	176,5	176,5	176,5
Penitentiaire programma's	146,81	129,57	129,57	129,57	129,57	129,57	
Experimentele plaatsen	525,13						
<b>Rijks justitiële jeugdinrichtingen</b>	real.98	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Opvang plaatsen	511,35	579,6	571,1	567	566,84	566,79	566,99
Behandel-gesloten plaatsen	615,08	631,34	622,84	618,74	618,58	618,53	618,73
Behandel-open plaatsen	425,25	607,62	599,12	595,02	594,86	594,81	595,01
FOBA (V)IC	860,8	912,14	903,64	899,54	899,38	899,33	899,53
<b>Particuliere justitiële jeugdinrichtingen</b>	real.98	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Opvang plaatsen		420,29	419,64	419,53	419,51	419,51	419,51
Behandel-gesloten plaatsen		461,78	461,13	461,02	461	461	461
Behandel-open plaatsen		438,42	437,77	437,66	437,64	437,64	437,64
Gemiddeld	412,58						
<b>Rijks TBS-inrichtingen</b>	real.98	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Basis-gesloten plaatsen	846,24	886,49	882,94	883,91	883,75	883,71	883,71
Open plaatsen	435,29	627,53	623,98	624,95	624,79	624,75	624,75
Pieter Baan Centrum	1 222,58	1 320,88	1 317,33	1 318,3	1 318,14	1 318,1	1 318,1
Meijers Instituut	892,98	1 049,15	1 045,6	1 046,57	1 046,41	1 046,37	1 046,37
<b>Particuliere TBS-inrichtingen</b>	real.98	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Basis-gesloten plaatsen	789,78	802,24	801,79	801,29	801,27	801,27	801,29
Open plaatsen	480,85	523,79	523,34	522,84	522,82	522,82	522,84

Hierboven is ter toelichting op de voorcalculatorische dagprijzen onder «Algemeen» al aangegeven dat met ingang van de begroting 2000 de in eerdere begrotingen afzonderlijk gepresenteerde «nog toe te rekenen posten» als opslag zijn begrepen in de dagprijzen. Voorts zijn per 1999 in de nieuwe dagprijzen de aan de Rijksgebouwendienst te vergoeden gebruiksvergoedingen opgenomen. Deze wijzigingen te samen met de opwaartse effecten van de CAO 1999–2000 veroorzaken in hoofdzaak de stijging van de prijzen ten opzichte van de realisatie 1998. In de sector TBS is voorts een aantal posten niet meegenomen in de COTG-tarieven, deze posten zijn in de gerealiseerde dagprijs 1998 wel opgenomen. Tenslotte geldt nog dat in de tabellen over dagprijzen en productie-aantallen geen rekening is gehouden met de capaciteitsuitbreidingen en de invulling van de taakstelling van f 115 mln. uit het Regeerakkoord 1998–2002. Afhankelijk van de effecten van de uitbreidingen en of compensatie van de taakstelling op de betrokken differentiaties, zullen de wegingsfactoren (en diensgevolge de gemiddelde dagprijs) kunnen wijzigen. De gepresen-

teerde, meerjarige ontwikkeling van de dagprijzen van het Gevangeniswezen en de Jeugdsector dragen om deze redenen nog een voorlopig karakter.

*Capaciteiten per productcategorie, gemiddelde standen («Q»)*

Zoals hiervoor aangegeven is in onderstaande tabellen betreffende de capaciteiten geen rekening gehouden met de voorgestelde oplossingen ter compensatie van de taakstelling van f 115 mln. uit het regeerakkoord 1998–2002. Voor de (gedeeltelijke) invulling van de capaciteitsuitbreidingen uit het regeerakkoord wordt verwezen naar de voorstellen aangaande de uitbreiding in de TBS en Jeugdsector onder «Beleidsontwikkelingen».

*Capaciteiten per product, gemiddelde standen (Q)*

**Capaciteit per product**

Gevangeniswezen	real. '98	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Huis van bewaring regulier	6 171	6 285	5 640	5 670	5 589	5 589	5 589
Noodmaatregelen/overvol	376	340	340	340	340	340	340
Huis van bewaring sober regime	789	1 223	1 811	1 901	1 982	1 982	1 982
Huis van bewaring vreemdelingen	1 277	1 220	1 123	1 123	1 123	1 123	1 123
Gesloten gevangenis	2 043	1 997	2 458	2 502	2 502	2 502	2 502
Bijzonder beveiligde plaatsen	250	297	276	276	276	276	276
Bijzondere opvangplaats gesloten inrichting	828	825	853	853	853	853	853
(Half)open gevangenis	1 467	1 335	1 362	1 308	1 308	1 308	1 308
VN-cellen	0	36	36	36	36	36	36
Arrestanten in politiecellen	160	300	300	300	300	300	300
Penitentiaire programma's	0	368	421	421	421	421	421
Experimentele plaatsen	40	0	0	0	0	0	0
	13 401	14 226	14 620	14 730	14 730	14 730	14 730

De ontwikkeling van de omvang van de capaciteit van de productdifferentiaties «huis van bewaring regulier» en «huis van bewaring sober regime» dienen in samenhang te worden gezien. Voorts geldt dat in 1999 aanvullende noodmaatregelen ook tot uitdrukking komen in het hogere ramingscijfer van het «huis van bewaring regulier».

De na te streven bezettingsgraad bij het Gevangeniswezen bedraagt voor 2000 gemiddeld 98,8%.

**Overzicht capaciteit**

Rijks justitiële jeugdinrichtingen	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Opvang plaatsen	356	395	435	464	464	464	464
Behandel-gesloten plaatsen	179	169	228	263	263	263	263
Behandel-open plaatsen	71	129	121	140	140	140	140
FOBA (V)IC	40	40	40	40	40	40	40
Totaal capaciteit	646	733	824	907	907	907	907



**Overzicht capaciteit**

Particuliere justitiële jeugdinrichtingen	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Opvang plaatsen	237	254	301	301	301	301	301
Behandel-gesloten plaatsen	230	251	250	240	240	240	240
Behandel-open plaatsen	312	375	379	355	355	355	355
Inkoopplaatsen	35	46	46	46	46	46	46
Totaal capaciteit	814	926	976	942	942	942	942

De na te streven bezettingsgraad bij de sector Jeugd bedraagt voor 2000 gemiddeld 97%.

**Overzicht capaciteit**

Rijks TBS-inrichtingen	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Basis-gesloten plaatsen	260	330	311	261	261	261	261
Open plaatsen	40	52	55	49	49	49	49
Pieter Baan Centrum	32	32	32	32	32	32	32
Meijers Instituut	60	64	60	60	60	60	60
Totaal capaciteit	392	478	458	402	402	402	402

**Overzicht capaciteit**

Particuliere TBS-inrichtingen	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Basis-gesloten plaatsen	394	401	412	486	486	486	486
Open plaatsen	43	74	57	57	57	57	57
Totaal capaciteit	437	475	469	543	543	543	543

De capaciteitstoename in de sector TBS is mede benut ter realisatie van de doelstelling om 10% als open capaciteit te realiseren. Ten aanzien van de TBS-capaciteit wordt opgemerkt, dat ook nog structureel capaciteit ten behoeve van TBS-gestelden in gebruik is in een aantal inrichtingen, welke vallen onder het beleidsterrein van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Deze laatstgenoemde capaciteit is in deze artikelsgewijze toelichting in een afzonderlijke tabel gepresenteerd. De na te streven bezettingsgraad in de TBS-sector bedraagt voor 2000 gemiddeld 99,4%.

*Opbouw baten en lasten volgens P x Q-benadering*

Vermenigvuldiging van de dagprijs («P») en de gemiddelde capaciteit («Q») per product(categorie) levert voor de DJI in vergelijking met de meerjarenraming baten en lasten, en aansluitend op de liquiditeitsraming, het volgende beeld op:

	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Totaal inrichtingen (incl. overhead)	2 264 035	2 290 240	2 308 125	2 306 892	2 306 606	2 307 658
- Gevangeniswezen	1 662 404	1 670 870	1 673 175	1 671 911	1 671 649	1 672 600
- Rijks Jeugdinrichtingen	164 435	182 163	198 960	198 908	198 894	198 957
- Particuliere Jeugdinrichtingen	141 280	148 739	143 187	143 182	143 180	143 186
- Inkoopplaatsen Jeugdinrichtingen	5 723	5 968	6 083	6 198	6 198	6 198
- Rijks TBS-inrichtingen	158 625	151 039	133 701	133 677	133 671	133 699
- Particuliere TBS-inrichtingen	131 568	131 461	153 019	153 016	153 015	153 019
Niet toe te rekenen posten	26 883	23 111	22 972	22 926	22 891	22 891
Nog toe te rekenen posten	155 940	62 520	65 261	57 072	55 148	72 931
Beleidsintensiveringen	38 821	38 745	39 054	58 090	56 793	56 793
- Voorwerving/ cap.uitbreidingen	34 037	30 500	4 143	0	0	0
- Nader te verdelen intensiveringsgelden	15 434	49 457	102 084	156 405	155 109	155 109
- Nog in te vullen taakstellingen	- 10 650	- 51 212	- 77 173	- 118 315	- 118 316	- 118 316
<i>Kader Baten en Lasten</i>	2 485 679	2 404 616	2 425 412	2 424 979	2 421 438	2 440 273
- Terugontvangsten AWBZ	- 210 723	- 214 645	- 205 644	- 205 174	- 205 174	- 205 174
- Uitbreidingsinvesteringen initiële kosten	25 086	27 347	6 336	690		
- bouwgeldten particuliere inrichtingen	87 640	3 000				
<i>Kader liquide middelen</i>	2 387 682	2 220 318	2 226 104	2 220 495	2 216 264	2 235 099
<i>Liquide middelen</i>						
Exploitatiebijdrage kerndepartement	2 065 712	1 934 200	2 240 375	2 237 213	2 236 096	2 236 758
Conversie eigen vermogen naar vreemd vermogen	231 212					
Nog te ontvangen rentecompensatie	9 248	9 248	9 248	9 248	9 248	
Nog te ontvangen bijdrage CAO 1999-2000 van BZK	2 205					
Nog te ontvangen Kabinetshijdrage 2000 e.v.		8679	9 056	9 084	9 093	9 093
Investeringsbijdrage Kerndepartement	2 067 917	2 173 339	2 248 679	2 235 545	2 234 437	2 235 099
	25 701					
Financiering uit liquide middelen	2 093 618	2 173 339	2 248 679	2 235 545	2 234 437	2 235 099
	294 064	46 979	- 22 575	- 15 050	- 18 173	0
<i>Kader liquide middelen</i>	2 387 682	2 220 318	2 226 104	2 220 495	2 216 264	2 235 099

In bovenstaande tabel is per organisatie-eenheid de uitkomst volgens de PxQ-systematiek gepresenteerd. Ter toelichting op de uitkomsten het volgende.

In de uitkomsten per beleidsterrein is geen rekening gehouden met de invulling van de capaciteitsuitbreidingen volgens het Regeerakkoord 1998-2002.

De per organisatie-eenheid gepresenteerde reeks loopt min of meer parallel aan de groei van de capaciteit. Zo geldt voor het gevangeniswezen en de Rijks jeugdinrichtingen dat per 2001 de financiële effecten van de capaciteitsgroei zich niet meer manifesteren. Voor de particuliere jeugdinrichtingen leidt de incidenteel hogere (nood-)capaciteit in 2000 tot de aangegeven stijging. De daling bij de Rijks TBS-inrichtingen per 2000 en verder wordt verklaard door de aflopende noodmaatregelen.

Afzonderlijk gepresenteerd worden de categorieën «niet toe te rekenen posten», «nog toe te rekenen posten» en «beleidsintensiveringen». Eerstgenoemde categorie betreft het leveren van diensten aan derden. Het gaat hier vooral om het boven-arrondissementale vervoer van de Landelijke diensten.

De tweede categorie heeft betrekking op de posten die resteren nadat zoveel mogelijk posten met een structureel karakter als opslag meegenomen zijn in de voorcalculatorische normprijzen. De relatief hoge post in 1999 hangt samen met toeslagen voor bovennormatieve toevoegingen als gevolg van inrichtingsspecifieke situaties en incidentele posten.

De derde categorie heeft betrekking op zowel de kosten van voorwerving van personeel en projectorganisaties van lopende capaciteitsuitbreidingsprogramma's. Voorts zijn opgenomen de intensiveringsgelden uit het Regeerakkoord 1998–2002 en de nog toe te delen middelen uit lopende uitbreidingsprogramma's.

De nog in te vullen taakstellingen hebben betrekking op de opgelegde taakstelling van f 115 mln. uit het Regeerakkoord en het restant van de taakstelling 1999 (betreffende anticiperen op besparingen op grond van vertragingen van capaciteitsuitbreidingsprojecten in 1999 en 2000 te samen f 20 mln.). Eerder in deze begroting is beschreven dat de productietaakstelling betreffende de capaciteit van het Gevangeniswezen in 1999 en 2000 niet volledig wordt gerealiseerd. De dientengevolge optredende besparingen ad f 12 mln. compenseren de onderhavige taakstelling derhalve ten dele.

De aansluiting tussen de bijdrage van het Kerndepartement aan de DJI en het beschikbare kader van de liquide middelen wordt gevormd door onderstaande mutaties:

- het omzetten van het eigen vermogen in vreemd vermogen per 1 januari 2000 – de toepassing van intertemporele compensatie – vooral benodigd ter financiering van de capaciteitsuitbreidingen via de rekening courant van de DJI met de Rijkshoofdboekhouding hiermee wordt een budgettair neutrale afstemming verkregen tussen de beschikbare en benodigde middelen. In bovenstaande tabel is deze reeks opgenomen als «financiering uit liquide middelen».
- de departementale toedeling van de loonbijstelling vanwege het Ministerie van Financiën sluit niet aan op de middelen benodigd voor de uitvoering van de CAO 1999–2000. Bij Voorjaarsnota 2000 zal de kabinetsbijdrage, tranche 2000 alsnog aan de DJI meerjarenraming worden toegevoegd (structureel circa f 9 mln.). Voorts zal het ministerie van Binnenlandse Zaken uit de onderuitputting 1999 op het budget Regeling Ziektekostenvoorziening Rijkspersoneel bij de Najaarsnota 1999 nog gelden overhevelen naar de departementen ter medefinanciering van de CAO 1999–2000.

In de budgettaire kaders van de DJI is met de genoemde toevoegingen rekening gehouden.

#### *Ambtelijk personeel*

Het begrotingsbedrag 2000 is gebaseerd op een gemiddelde bezetting van 16 460 personeelsleden in full-time equivalenten (fte), van wie 16 200 fte actief regulier personeel en 260 fte non-actieven. Om inzicht te bieden in de raming worden onderstaand de ontwikkeling in aantal fte's en de gemiddelde personeelsuitgaven gepresenteerd. In de overzichten is geen rekening gehouden met de nadere invulling van de capaciteitsuitbreidingen volgens het Regeerakkoord 1998–2002. Voorts is geen rekening gehouden met de gevolgen van de te treffen maatregelen ter compensatie van de in het Regeerakkoord 1998–2002 opgenomen taakstelling van f 115 mln.

## Overzicht personeel

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
<i>Ambtelijk personeel</i>							
<i>Penitentiaire Inrichtingen</i>							
- gemiddelde prijs (x f 1,-)	71 590	73 500	74 700	74 560	74 550	74 545	74 545
- fte's	11 135	11 563	11 955	11 985	11 959	11 933	11 933
- begrotingsbeslag	797 152	849 848	893 021	893 620	891 530	889 577	889 577
- % van pers. uitg. DJI	0,665	0,653	0,666	0,669	0,669	0,667	0,666
<i>Rijks TBS-inrichtingen</i>							
- gemiddelde prijs (x f 1,-)	84 428	84 430	88 000	88 390	88 360	88 360	88 360
- fte's	1 103	1 307	1 240	1 075	1 075	1 075	1 075
- begrotingsbeslag	93 096	110 357	109 082	95 017	94 985	94 985	94 985
- % van pers. uitg. DJI	0,078	0,085	0,081	0,071	0,071	0,071	0,071
<i>Rijks Jeugd Inrichtingen</i>							
- gemiddelde prijs (x f 1,-)	77 666	78 800	79 165	79 700	79 630	79 630	79 630
- fte's	1 207	1 389	1 667	1 752	1 752	1 752	1 752
- begrotingsbeslag	93 724	109 461	131 930	139 607	139 476	139 476	139 476
- % van pers. uitg. DJI	0,078	0,084	0,098	0,105	0,105	0,105	0,104
<i>Landelijke Diensten</i>							
- gemiddelde prijs (x f 1,-)	84 905	87 800	87 950	87 765	87 745	87 745	87 745
- fte's	1 183	1 302	1 426	1 434	1 434	1 433	1 433
- begrotingsbeslag	100 411	114 328	125 445	125 823	125 794	125 741	125 741
- % van pers. uitg. DJI	0,084	0,088	0,094	0,094	0,094	0,094	0,094
<i>Hoofdkantoor</i>							
- gemiddelde prijs (x f 1,-)	110 672	116 000	116 290	116 800	117 200	117 250	118 330
- fte's	152	153	173	173	173	173	173
- begrotingsbeslag	16 822	17 748	20 122	20 222	20 291	20 264	20 451
- % van pers. uitg. DJI	0,014	0,014	0,015	0,015	0,015	0,015	0,015
<i>DJI totaal</i>							
- gemiddelde prijs (x f 1,-)	74 512	76 476	77 739	77 612	77 603	77 603	77 615
- fte's	14 780	15 714	16 460	16 419	16 392	16 366	16 366
- begrotingsbeslag	1 101 216	1 201 742	1 279 599	1 274 289	1 272 077	1 270 043	1 270 230
- % van pers. uitg. DJI	0,919	0,923	0,955	0,954	0,955	0,953	0,951
<i>Overig personeel</i>							
- niet-ambtelijk/uitzendkrachten/overig	51 184	54 386	13 234	15 550	14 875	18 261	21 057
- opleiding en vorming	13 954	13 517	12 243	12 153	12 141	12 127	12 132
- post-actief personeel	33 084	32 169	35 366	33 082	32 572	32 565	32 565
personele uitgaven	1 199 438	1 301 814	1 340 443	1 335 074	1 331 665	1 332 997	1 335 984
intertemp.comp./ILO /RA-taakst. en intensiev.	4 181	- 22 135	- 52 901	2 850	- 134	- 1 466	- 4 453
aansl. met kader B&L	1 203 619	1 279 679	1 287 542	1 337 924	1 331 531	1 331 531	1 331 531

De groei in de personeelsaantallen in 2000 ten opzichte van 1999 houdt voornamelijk verband met de uitvoering van de voorgenomen capaciteitsuitbreidingen. De daling per 2001 betreft met name de TBS-sector, en houdt verband met de afloop van de noodmaatregelen per 2000.

De fluctuaties in de middensommen houden rekening met de effecten van de instroom van nieuw personeel in het kader van de capaciteitsuitbreidingen. Voorts houden de middensommen rekening met een volledige financiering van de aan de uitvoering van de CAO 1999-2000 verbonden kosten en de incidentele loonontwikkeling 2000. Rijksbreed geldt dat de financiering van de ILO, tranche 2000 eerst bij Voorjaarsnota 2000 aan de departementen wordt toebedeeld. Om een meer correct beeld te geven van de ontwikkeling van de loonsommen voor het begrotingsjaar 2000 dient evenwel met de ILO-ontwikkeling 2000 reeds rekening te worden gehouden.

Voor wat betreft de ontwikkeling van het aandeel «niet-ambtelijk personeel, uitzendkrachten en overige», wordt opgemerkt dat deze

afhankelijk is van de inzet van extra uitzendkrachten en externen ter vervanging van regulier personeel. Deze inzet vindt plaats voornamelijk ter compensatie van de deelname van regulier personeel aan het opleidingstraject en ten behoeve van het opstarten van de capaciteitsuitbreidingen. Ter compensatie van de hiermee gemoede kosten worden tijdens de uitvoering formatieplaatsen aangehouden. Naar verwachting zullen de desbetreffende uitgaven per 2000 lager uitvallen omdat alsdan sprake is van een situatie, waarin de forse capaciteitsuitbreidingen zijn gerealiseerd.

*Overzicht overig personeel*

Om het relatieve belang aan te geven van de onderscheiden personeels-categorieën in het totaal van de personele uitgaven van de DJI, wordt onderstaande tabel gepresenteerd.

**Personeel in percentages**

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Ambtelijk personeel	90,3%	90,8%	94,0%	93,9%	94,0%	93,8%	93,6%
Non-actieven	1,5%	1,5%	1,5%	1,5%	1,5%	1,5%	1,5%
Post-actieven	2,7%	2,5%	2,6%	2,5%	2,4%	2,4%	2,4%
Opleiding en vorming	1,2%	1,0%	0,9%	0,9%	0,9%	0,9%	0,9%
Niet ambtelijk personeel/uitzendkrachten	4,3%	4,2%	1,0%	1,2%	1,2%	1,4%	1,6%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Met betrekking tot de realisatie en geraamde ontwikkeling van de aantallen fte's non-actieven over de onderscheiden categorieën is het beeld als volgt:

**Non-actieven**

	1998	1999	2000	2001 e.v.
Langdurig zieken	115	95	96	96
Ouderschapsverlof	117	125	128	128
Seniorenverlof	22	22	23	23
Overig niet-actieven	10	13	13	13
Totaal	264	255	260	260

De fluctuatie van het geraamde aantal non-actieven houdt verband met de fluctuaties in de personele meerjarenraming.

Met het doel inzicht te geven in de nadere verdeling en ontwikkeling van de realisatie en raming van de aantallen fte's, zoals deze worden onderscheiden binnen de categorieën post-actieven, wordt navolgend overzicht gepresenteerd.

**FLO en wachtgelders**

	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Functioneel leeftijdsontslag	270	285	340	399	465	572
Wachtgelders	458	464	486	485	484	483
Totaal	728	749	826	884	949	1 056

De stijging van het geraamde aantal post-actieven houdt voornamelijk verband met de leeftijdsopbouw van het personeelsbestand DJI.

**Garanties**

	1998	1999	2000	2001	2002 e.v.
Garantieplafond					
Uitstaand risico per 1-1	84 699	99 026	98 220	97 293	96 227
Vervallen of te vervallen garanties	- 673	- 713	- 820	- 943	- 1 084
Verleende of te verlenen garanties	15 000	- 93	- 107	- 123	- 141
Uitstaand risico per 31-12	99 026	98 220	97 293	96 227	95 002

Het betreft hier de bankgarantie voor hypothecaire leningen aan particuliere jeugdinstellingen. Het feitelijke risico per 31-12-1998 bestaat uit de openstaande saldi van de hypothecaire leningen. Voor 2000 en verder zijn geen nieuwe bankgaranties voorzien. De toevoeging van f 15 mln. heeft betrekking op een geldopname door een instelling waardoor het feitelijke risico toeneemt. De afname betreft de aflossingen op de lopende leningen.

### **03 AGENTSCHAP CENTRAAL JUSTITIEEL INCASSO BUREAU (CJIB)**

#### *Algemeen*

Het CJIB maakt onderdeel uit van het ministerie van Justitie en wordt langs twee lijnen aangestuurd. De door de minister van Justitie benoemde Raad van Toezicht, waarin onder andere het Openbaar ministerie en het kerndepartement zijn vertegenwoordigd, toetst het inningsbeleid van het CJIB en de uitvoering daarvan. Aldus wordt gewaarborgd dat de inning in de pas loopt met het executiebeleid van het Openbaar Ministerie. Het ministerie van Justitie voorziet het CJIB van de benodigde middelen en houdt daarnaast toezicht op een binnen de gestelde kaders doelmatige aanwending van die middelen. Aan het hoofd van het CJIB staat een algemeen directeur die eindverantwoordelijk is voor zowel het gevoerde inningsbeleid als voor het beheer. De inhoudelijke en beheersmatige sturing komen samen in de zogenaamde planning en control cyclus. Op basis van een gefiatteerd jaarplan en begroting worden – na beoordeling en goedkeuring door het ministerie van Justitie – middelen aan het CJIB beschikbaar gesteld. Het verantwoordingsproces loopt langs dezelfde structuur.

#### *Ontvlechting*

De per 1 januari 1997 in gang gezette organisatorische overgang van de Dienst Rechtspleging naar het Directoraat-generaal Preventie, Jeugd en Sancties, en de daarmee verband houdende ontvlechting is vrijwel afgerond.

#### *Huisvesting*

In verband met de voortdurende groei van de organisatie, voornamelijk veroorzaakt door de toename van het aantal te verwerken sancties op grond van de Wet Administratiefrechtelijk Handhaving Verkeersvoorschriften (WAHV) (mede verband houdende met de invoering van gebiedsprojecten en regioplannen) en de verdere taakuitbreiding (in 1999 is het takenpakket uitgebreid met de verwerking van de Transacties) is het CJIB noodzakelijkerwijs in vier panden gehuisvest om alle personeelsleden een werkplek te kunnen bieden. Einde 1999 zal het CJIB een vijfde pand betrekken om de hierboven vermelde groei te kunnen opvangen. Het CJIB gaat er vanuit dat tot aan de nieuwbouw hiermee de problematiek rond huisvesting is opgelost. De ontwikkelingen in het Nieuwbouwproject verlopen voorspoedig. Nieuwbouw zal worden gerealiseerd op een locatie in Leeuwarden; de grond hiervoor is reeds aangekocht. Voorzien wordt dat het nieuwe pand medio 2001 in gebruik kan worden genomen. Het pand wordt ingericht op een aantal van 510 werkplekken. Bij de bouw wordt er rekening mee gehouden dat het pand kan worden uitgebreid om een verdere stijging (aanvullende regioplannen) van het aantal benodigde werkplekken op te vangen (uitbreiding naar 600 werkplekken).

#### *Leenfaciliteit ministerie van Financiën*

Per 1 januari 2000 zal er een verandering worden doorgevoerd in de wijze van financieren van agentschappen. Voor het CJIB betekent dit dat het huidige eigen vermogen wordt omgezet in vreemd vermogen, ter hoogte van het saldo van de boekwaarde van de vaste activa per 31/12/99. Voor het bedrag van de omzetting in vreemd vermogen wordt het CJIB een lening verstrekt. Aflossing hiervan vindt plaats middels de afschrijvingsbedragen. Voor de te betalen rente wordt het CJIB door het ministerie van Financiën gecompenseerd. Voor het afsluiten van deze eerste lening is geen afsluitprovisie verschuldigd. Voorts wordt er een maximum gesteld

aan de exploitatiereserve (bufferfunctie). Deze is voor het jaar 2000 door het ministerie van Financiën gesteld op 5% van de omzet van 2000.

### *Sturing*

Sturing van het CJIB geschiedt onder andere op basis van een prestatiebegroting waarin kengetallen een vooraanstaande rol spelen. Deze kengetallen geven inzicht in de instroom van zaken, de interne verwerking daarvan, de daaraan verbonden kosten en de uitstroom van zaken. De kengetallen worden per bedrijfsproces in informatiemodellen gepresenteerd. Deze modellen vormen de basis voor het planning- en control-model. Het gaat hierbij om de onderstaande bedrijfsprocessen:

- Sancties opgelegd op grond van de Wet Administratiefrechtelijke Handhaving Verkeersvoorschriften (WAHV);
- Geldboetes, opgelegd door de strafrechter;
- Transacties ter voorkoming van verdere strafvervolgning;
- Ontnemingsmaatregelen (Plukze);
- Schadevergoedingsmaatregelen (Terwee);
- Vrijheidsstraffen;
- Naheffingsaanslagen voor gefiscaliseerde parkeermeter- en parkeerautomaatovertradingen.

Om de communicatie tussen het ministerie en het CJIB te verbreden wordt gebruik gemaakt van de Balanced Scorecard (BSC). Met de BSC is het mogelijk om de strategie van het CJIB te vertalen in concrete en meetbare doelstellingen. Bij de bepaling van deze doelstellingen worden de kritieke succesfactoren van het CJIB sterk in het oog gehouden. Het CJIB heeft de BSC opgenomen in haar planning & control cyclus.

Per bedrijfsproces wordt verder periodiek informatie op geaggregeerd niveau verstrekt over de onderstaande productie gegevens:

### **Productie**

Voor 2000 gaat het om de volgende aantallen:

#### **WAHV-sancties (aantallen)**

	1997	1998	1999	2000
de beginvoorraad	1 461 054	1 706 911	1 958 069	2 133 069
de instroom van nieuwe zaken	4 653 690	5 255 625	6 829 000	7 893 000
de uitstroom van afgedane zaken	4 407 833	5 004 467	6 654 000	7 718 000
de eindvoorraad	1 706 911	1 958 069	2 133 069	2 308 069

In bovenstaande productiecijfers is meegenomen de extra instroom als gevolg van de regioplannen, welke in het 2e halfjaar van 1999 van start gaan. Hieruit worden voor 1999 964 000 extra WAHV-sancties verwacht en in 2000 1 623 000 extra WAHV-sancties. Hieraan zijn toegevoegd 2 extra regioplannen, waaruit vanaf 2000 een extra instroom van nog eens 405 000 zaken wordt verwacht. Voorts is er een correctie (- 108 000 zaken) doorgevoerd op de te verwerken aantallen vanuit de gebiedsprojecten. De 6 extra regioplannen, welke halverwege 2000 plaats gaan vinden zijn niet opgenomen.



**Boeten (aantallen)**

	1997	1998	1999	2000
de beginvoorraad	226 463	215 485	197 568	197 568
de instroom van nieuwe zaken	136 163	118 853	120 000	120 000
de uitstroom van afgedane zaken	147 141	136 770	120 000	120 000
de eindvoorraad	215 485	197 568	197 568	197 568

**Transacties (aantallen)**

	1997	1998	1999	2000
de beginvoorraad	2 303	1 719	7 355	63 355
de instroom van nieuwe zaken	10 439	30 220	106 000	396 000
de uitstroom van afgedane zaken	11 023	24 584	50 000	396 000
de eindvoorraad	1 719	7 355	63 355	63 355

Begin 1998 is het CJIB gestart met de uitvoering van transacties die voortvloeien uit de Wet Aansprakelijkheid Motorvoertuigen (WAM). In de begroting 1999 is rekening gehouden met een instroom van 18 000 WAM-zaken. Vanaf eind 1999 zal het CJIB verantwoordelijk zijn voor de inning van alle OM-transacties.

Zoals uit bovenstaande gegevens blijkt heeft het CJIB te maken met een zeer snelle groei van het aantal te verwerken WAHV-sancties. Een gevolg hiervan is dat het apparaat continu onder druk staat. De grootste bottle-neck van de groei is het aantal beschikbare werkplekken. Momenteel heeft het CJIB huisvesting op verschillende locaties. Om de effectiviteit en de efficiency van de bedrijfsvoering op een zo hoog mogelijk peil te houden zal in het jaar 2001 een nieuw pand worden betrokken.

*Effectiviteit*

De effectiviteit wordt gemeten aan de hand van de behandelduur van afgedane zaken (weergegeven in perioden) en aan de hand van de ouderdom van nog in behandeling zijnde zaken (weergegeven in perioden). Het streven is er op gericht om in 1999 65% van de boetevonnissen en 95% van de WAHV-sancties binnen één jaar af te doen. In 1998 bedroegen de afdoeningpercentages 63,2% resp. 95,7%. Voor 2000 en volgende zal worden gestreefd naar een verdere verhoging van de effectiviteit op boetevonnissen.

*Kwaliteit*

Hierbij gaat het om het aantal beroepen gericht aan de Officier van Justitie, aan de Kantonrechter, om het aantal verzetten tegen verhaal, het aantal kort-geding-zaken en om het aantal Ombudsmanzaken. Bovenstaande kwaliteitsgegevens worden per trimester gepresenteerd en uitgesplitst naar ongegrond, niet ontvankelijk, gegrond, wijziging en onbekend.

**Kostprijs per product**

	1999	2000	2001 e.v.
WAHV-sancties	8,4	8,4	8,4
Boetevonnissen	77,7	78,0	78,0
OM-transacties	29,80/10,02	10,1	10,1

Bovenstaande kostprijzen zijn bepaald volgens de door het ministerie van Justitie geaccordeerde methodiek (kostprijsonderzoek CJIB). De kosten worden hierbij zoveel mogelijk rechtstreeks aan de producten toegerekend. Kosten die niet direct aan de producten kunnen worden toegerekend worden op basis van een opslag aan de producten toegerekend. Het betreft hier een integrale kostprijs. De kostprijs van een OM-transactie daalt in 1999 van f 29,80 naar 10,02 als gevolg van een nieuwe werkwijze. Vanaf 2000 zal de financiering van het CJIB plaatsvinden op basis van P \*Q. De kostprijzen zijn vanaf 1999 opgehoogd met een component voor GBA-kosten en de kostprijzen zijn vanaf 2000 opgehoogd met een rentecomponent die moet worden betaald over een lening die is aangegaan met het ministerie van Financiën (stelselwijziging financiering agentschappen).

In 1998 heeft het CJIB een kostprijsonderzoek afgerond voor de producten Ontnemingsmaatregelen (Plukze), Schadevergoedingsmaatregelen (Terwee) en vrijheidsstraffen. Met het Openbaar ministerie en de Directie Rechtspleging zijn voor 1999 de kostprijzen en de te verwerken aantallen vastgesteld.

**Vrijheidsstraffen (aantallen)**

	1997	1998	1999	2000
de beginvoorraad	5 016	6 759	15 000	15 000
de instroom van nieuwe zaken	9 138	21 254	18 000	18 000
de uitstroom van afgedane zaken	7 395	12 912	18 000	18 000
de eindvoorraad	6 759	15 101	15 000	15 000

**Schadevergoedingsmaatregelen**

	1997	1998	1999	2000
de beginvoorraad	1 123	3 523	5 000	9 050
de instroom van nieuwe zaken	3 864	4 898	6 600	6 600
de uitstroom van afgedane zaken	1 464	2 156	2 550	2 550
de eindvoorraad	3 523	4 176	9 050	13 100

productie is 50% instroom + 50% uitstroom; begroting derhalve: 4 575.

**Ontnemingsmaatregelen**

	1997	1998	1999	2000
de beginvoorraad	610	1 159	1 400	1 890
de instroom van nieuwe zaken	774	694	920	920
de uitstroom van afgedane zaken	225	280	430	430
de eindvoorraad	1 159	1 395	1 890	2 380

productie is 50% instroom + 50% uitstroom; begroting derhalve: 675.

**Kostprijs per product**

	1999	2000	2001 e.v.
Schadevergoedingsmaatregelen	339	340	340
Ontnemingsmaatregelen	800	803	803
vrijheidsstraffen	87	88	88

Financiering van de producten geschiedt als volgt:

**Financiering**

	ministerie van Justitie	Opbreng- sten van derden
inning van WAHV-sancties	99%	1%
inning van boetevonnissen	100%	0%
inning van Transacties	100%	0%
Schadevergoedingsmaatregelen	100%	0%
Ontnemingsmaatregelen	100%	0%
vrijheidsstraffen	100%	0%
inning van naheffingsaanslagen	0%	100%

De 1% financiering van de inning van WAHV-sancties door derden wordt verklaard door het feit dat bij de incasso middels verhaal zonder dwangbevel f 50,- administratiekosten in rekening wordt gebracht bij de betrokkenen.

Relatieve verdeling aantal afgedane zaken:

**Relatieve verdeling afgedane zaken**

	(x 1 000)	%
inning van WAHV-sancties	7 718	94%
inning van boetevonnissen	120	2%
inning van OM-transacties	396	5%

	EUR1000								Code	
	1998	1999	2000	2000	2001	2002	2003	2004	econ.	func.
<b>Baten</b>										
opbrengst moederdepartement nog te ontvangen OM/DRp/politie	48 421	67 928	78 491	35 618	79 728	79 265	79 266	79 266	8	03.1
opbrengsten derden	110	150	3 130	1 420	3 130	3 130	3 130	3 130	8	03.1
rentebaten	348	300	150	68	150	150	150	150	6	03.1
Verhaal Zonder Dwangbevel	684	300	300	136	240	180	180	180	26	03.1
Exploitatiebijdrage projecten	5 258	600	600	272	600	600	600	600	6	
<b>Totaal baten</b>	<b>54 821</b>	<b>68 978</b>	<b>82 679</b>	<b>37 514</b>	<b>83 856</b>	<b>83 333</b>	<b>83 334</b>	<b>83 334</b>		
<b>Lasten</b>										
Apparaatskosten	47 991	56 574	73 231	33 231	73 062	73 003	73 004	73 004		
– personele kosten	19 827	26 359	31 763	14 413	31 659	31 756	31 757	31 757	11	03.1
– materiële kosten	19 080	18 383	20 520	9 312	20 290	19 969	19 969	19 969	12	03.1
– bijzonder (deurwaarder)	9 084	11 832	16 621	7 542	16 786	16 951	16 951	16 951	12	03.1
– bijzonder (ICT)	0	0	4 327	1 964	4 327	4 327	4 327	4 327		
– Rentelasten	0	0	284	129	395	475	475	475	21	03.1
– Gebruikersvergoeding	0	4 378	5 355	2 430	6 701	6 236	6 236	6 236		
Afschrijvingskosten	2 145	2 309	2 519	1 143	2 519	2 519	2 519	2 519		
– materieel	2 145	2 309	2 519	1 143	2 519	2 519	2 519	2 519	15	03.1
– immaterieel	0	0	0	0	0	0	0	0		
Buitengewone lasten	414	0	0	0	0	0	0	0		
Betip/Benelux boetes	0	356	356	162	356	356	356	356		
Efficiencykorting	0	– 387	– 434	– 197	– 545	– 624	– 624	– 624		
Fraudeplan	0	1 360	1 360	617	1 360	1 360	1 360	1 360		
<b>Totaal lasten</b>	<b>50 550</b>	<b>64 590</b>	<b>82 679</b>	<b>37 514</b>	<b>83 856</b>	<b>83 333</b>	<b>83 334</b>	<b>83 334</b>		
<b>Saldo van baten en lasten</b>	<b>4 271</b>	<b>4 388</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>		

## Toelichting

### Algemeen

In bovenstaande baten- en lastenoverzicht zijn tevens de kosten van projecten opgenomen. Hiermee maken de ICT-kosten structureel onderdeel uit van de kostprijzen. Het saldo baten en lasten van 1999 zal worden benut om een deel van de aanschaf van de installaties voor de nieuwbouw uit te bekostigen.

### Lasten

#### Apparaatskosten

Ten opzichte van voorgaande jaren stijgen de apparaatskosten (personeel, materieel en gerechtskosten) wederom. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een toename van het aantal te verwerken WAHV-sancties (zie kengetallen productie) en verdere taakuitbreiding. Het aantal fte's is als gevolg hiervan gestegen naar 456 fte's in 2000. Het CJIB houdt voor 2000 rekening met een incidentele loonontwikkeling van 1,5%. De gemiddelde loonsom zal oplopen van fl. 62 900 in 1999 naar fl. 66 900 in 2000. In de ramingen is rekening gehouden met de incidentele loonontwikkeling.

**Groei van de gemiddelde loonsom**

	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Ambtelijk personeel						
– gemiddelde loonsom	62 600	66 900	66 700	66 900	66 900	66 900
– aantal fte's	411	456	456	456	456	456
– Post-actief personeel						
– wachtgelders (aantal personen)	1	1	1	1	1	1

De te verwachten besparingen op de gerechtskosten voor de komende jaren zullen worden ingezet om het investeringsplan van het CJIB structureel inhoud te geven. Hiermee daalt de component voor gerechtskosten in de kostprijs en wordt er een component voor investeringen in ICT in de kostprijs opgenomen, waarmee het onvesteringsplan ter zake kan worden uitgevoerd.

*Rente*

Als gevolg van het gewijzigde beleid van het ministerie van Financiën inzake de financiering van agentschappen is het niet meer mogelijk om Bestemmingsreserves te vormen. Tevens wordt de hoogte van de Algemene Reserve gemaximeerd. Hiervoor in de plaats komt een leenfaciliteit, waaruit de eventueel benodigde middelen van het ministerie van Financiën kunnen worden geleend. De in dit kader te betalen rente wordt zichtbaar op de staat van baten en lasten en verdisconteerd in de kostprijs. De te betalen rente is tevens als opbrengst in de bijdrage van het departement is opgenomen.

*Gebruikersvergoeding*

In de opbrengst departement is de opgenomen bijdrage voor de gebruikersvergoeding gelijk aan de onder de lasten opgenomen vergoeding. Er is rekening gehouden met de extra kosten die verband houden met de uitbreiding van de tijdelijke huisvesting met een 5e pand. De kosten voor 2001 zijn in vergelijking tot voorgaande jaren extra hoog in verband met het betrekken van de nieuwbouw, waarbij extra kosten ontstaan omdat de tijdelijke huisvesting een overlap veroorzaakt.

*Afschrijvingen materieel*

De afschrijvingsbedragen zijn bepaald volgens een consistente gedragslijn (zelfde termijnen als voorgaande jaren). De afschrijvingstermijnen sluiten aan op de richtlijnen welke zijn vastgelegd in het Handboek Financiële Informatie en Administratie Rijksoverheid. Het CJIB maakt gebruik van de onderstaande termijnen:

- grote computerconfiguraties 5 jaar;
- standaard software 3 jaar;
- inventarissen 7,5 jaar;
- apparatuur 5 jaar.

*Buitengewone lasten*

Er wordt voor 2000 niet rekening gehouden met buitengewone lasten.

#### *Betip/Begische boetes*

Het betreffen hier kosten die worden gemaakt in het kader van Betip en Belgische boetes. Sinds eind 1998 is bij het CJIB een nieuw systeem in productie gegaan: Betip. Dit staat voor: betekening in persoon. Het systeem Betip is een direct gevolg van het politietraject «Decentraal Muteren OPS». De parketten leveren te betekenen stukken elektronisch aan bij het CJIB. Van daaruit worden ze doorgestuurd naar het OPS. Met Belgische boetes wordt bedoeld de inning van geldboetes die in België zijn opgelegd aan Nederlanders. De door het CJIB ontvangen bedragen worden periodiek overgemaakt naar de betreffende ontvangkantoren in België.

#### *Efficiency-korting*

De efficiency-korting bestaat uit twee onderdelen, te weten: taakstelling ministerie van Justitie en taakstelling stelselwijziging financiering agentschap. De taakstelling van het ministerie van Justitie betreft het niet compenseren van het CJIB voor de kosten die worden doorberekend door de Gemeentelijke Basis Administratie (GBA). De taakstelling stelselwijziging financiering agentschap betreft het verschil tussen de compensatie voor de rente en de daadwerkelijke rente- en afsluitkosten.

#### *Fraudeplan*

In het kader van het Fraudeplan is f 1,5 mln. aan het CJIB ter beschikking gesteld waarvan f 0,14 mln. voor 175 extra ontnemingsmaatregelen. Het CJIB is samen met het Bureau Ontnemingswetgeving Openbaar Ministerie (BOOM) een onderzoek gestart naar het versterken van de executie van Plukze-zaken. Dit moet tevens leiden tot aanpassing van enkele systemen.

### **Baten**

#### *Opbrengst derden*

Voor 2000 verwacht het CJIB een vergoeding van f 150 000 voor de inning van door de gemeente opgelegde naheffingsaanslagen ter zake van gefiscaliseerde parkeerovertredingen. Voorts is een bedrag van f 600 000 opgenomen voor de administratieve vergoedingen in het kader van Verhaal zonder Dwangbevel bij WAHV-sancties. Hierbij wordt (is wettelijk vastgelegd) de bankrekening van betrokkene, die slechts een deel van de WAHV-sanctie heeft voldaan, voor het restant van het verschuldigde bedrag gedebiteerd. Tevens wordt een extra bedrag van f 50,- als vergoeding voor administratieve kosten van het CJIB van de bankrekening afgeschreven.

#### *Opbrengst departement*

Voor 2000 wordt een bijdrage van f 78,5 miljoen van het ministerie van Justitie ontvangen. De bijdrage is ten opzichte van de ontwerpbegroting 1999 gestegen als gevolg van een toename in de productie. Het verschil tussen de opbrengst moederdepartement en de stand ontwerpbegroting 2000 van artikel 08.04 Bijdrage Centraal Justitieel Incassobureau wordt verklaard door intertemporele compensatie. De bijdrage aan het CJIB is in 1999 met f 6 mln. gekort en zal in 2000 en 2001 worden verhoogd met f 3 mln.

#### *Rente*

Voor het jaar 2000 wordt rekening gehouden met een rente-opbrengst van f 300 000,-.

### Buitengewone baten

Buitengewone baten zijn voor het boekjaar 2000 niet voorzien.

### Nog te ontvangen OM/DRP/ politie

Deze vordering houdt verband met de ontvlechting van budgetten in het kader van de overgang van de incasso van alle transacties naar het CJIB.

### Kasstroom overzicht van het agentschap CJIB

(x f 1000)

	EUR1000								Code	
	1998	1999	2000	2000	2001	2002	2003	2004	econ.	funct
<b>Rekening Courant RHB per 1 januari</b>	<b>15 321</b>	<b>18 230</b>	<b>4 072</b>	<b>1 848</b>	<b>4 673</b>	<b>7 673</b>	<b>7 673</b>	<b>7 673</b>		
+ saldo van baten en lasten	4 271	4 388								
+ afschrijvingen	2 145	2 309	2 519	1 143	2 519	2 519	2 519	2 519	15	03.1
+/- toe-/afname liquide middelen										
+/- toe-/afname voorraden		0	0		0	0	0	0		
-/+ toe-/afname kortlopende vorderingen	2 501	- 1 500	- 1 400	- 635						
+/- toe-/afname voorzieningen		- 2 326	- 1 000	- 454						
+/- toe-/afname kortlopende schulden	- 2 461	- 8 148								
<b>totaal operationele kasstroom</b>	<b>6 456</b>	<b>- 5 277</b>	<b>119</b>	<b>54</b>	<b>2 519</b>	<b>2 519</b>	<b>2 519</b>	<b>2 519</b>		
- totaal investeringen	- 3 547	- 2 881	- 2 525	- 1 146	- 7 362	- 1 736	- 3 515	- 2 159	52	03.1
+ totaal boekwaarde desinvesteringen										
<b>totaal investeringskasstroom</b>	<b>- 3 547</b>	<b>- 2 881</b>	<b>- 2 525</b>	<b>- 1 146</b>	<b>- 2 975</b>	<b>- 1 736</b>	<b>- 3 515</b>	<b>- 2 159</b>		
- eenmalige uitkeringen aan moederdepartement		- 6 000	- 7 303	- 3 314	0	0	0	0	8	03.1
+ eenmalige storting door het moederdepartement		0	3 000	1 361	3 000	0	0	0	8	03.1
- aflossingen op leningen		0	- 2 519	- 1 143	- 2 519	- 2 519	- 2 519	- 2 519	77	03.1
+ beroep leenfaciliteit		0	9 828	4 460	7 362	1 736	3 515	2 159	8	03.1
<b>totaal financieringskasstroom</b>	<b>0</b>	<b>- 6 000</b>	<b>3 006</b>	<b>1 364</b>	<b>3 456</b>	<b>- 783</b>	<b>996</b>	<b>- 360</b>		
<b>Rekening Courant RHB per 31 december</b>	<b>18 230</b>	<b>4 072</b>	<b>4 672</b>	<b>2 120</b>	<b>2 975</b>	<b>7 673</b>	<b>7 673</b>	<b>7 673</b>		

### Toelichting op het kasstroomoverzicht

#### Algemeen

In het kasstroomoverzicht is een wijziging in de financiering van het CJIB verwerkt. Het eigen vermogen van het CJIB is voor een groot deel omgezet in een langlopende lening. Het betreft een bedrag van 7,303 miljoen. Dit bedrag komt overeen met de geraamde boekwaarde van de vaste activa op 31 december 1999. De lening wordt aangegaan met het ministerie van Financiën. Voor de lening zal het CJIB rente moeten betalen. Omdat het hier in principe om een budgetneutrale stelselwijziging gaat zullen de rente- en afsluitkosten eenmalig door het ministerie van Financiën worden gecompenseerd. Het gaat hier om een voorlopige verwerking van de wijziging in de financiering van het agentschap CJIB. De definitieve consequenties van de conversie worden vastgesteld op basis van de jaarrekening over 1999. Eventuele correcties die daaruit voortvloeien zullen op vergelijkbare wijze worden verwerkt in de eerste suppletore begroting 2000. De terugloop in liquide middelen houdt voornamelijk verband met de intertemporele overboeking van 6 miljoen in 1999 en de voortgang in de diverse (ICT-)projecten binnen het CJIB.

### *Beginsaldo*

Het CJIB heeft als beleid dat de liquide middelen voldoende moeten zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen. De liquide middelen van 18,230 miljoen aan het begin van 1999 zijn noodzakelijk om de kortlopende verplichtingen te kunnen betalen en de reeds geaccordeerde projecten te kunnen uitvoeren. Het betreffen hier voornamelijk automatiseringsprojecten. Tevens is een bedrag gereserveerd om de tijdelijke huisvesting van het CJIB te kunnen financieren.

### *Kasstromen*

- *De operationele kasstroom;* wordt veroorzaakt door de mutaties die zich in de loop van de jaren voordoen in het werkkapitaal als gevolg van de normale bedrijfsvoering. Onder werkkapitaal wordt verstaan het verschil tussen de vlottende activa en passiva.
- *Investeringskasstroom;* Het betreffen hier investeringen die worden gepleegd in de vaste activa. Hier onder vallen niet de uitgaven die worden gedaan in de software van de primaire systemen (worden niet geactiveerd).
- *Financieringskasstroom;* Hieronder is de intertemporele overboeking opgenomen die met het ministerie van Financiën is afgesproken (- 6 mln.1999 en + 3,0 mln. 2000 en 2001). Deze afspraak is gemaakt omdat bepaalde huisvestingskosten en ICT-kosten pas in 2000 en 2001 tot uitgaven leiden. Daarnaast zijn de mutaties die verband houden de stelselwijziging financiering agentschappen (leenfaciliteit) opgenomen.



## 04 KORPS LANDELIJKE POLITIEDIENSTEN

### *Algemeen*

Het Korps landelijke politiediensten maakt deel uit van één Nederlandse politie. Het neemt een positie in die wordt bepaald door zijn taken, zoals omschreven in hoofdstuk VI, art. 38 van de Politiewet 1993. Het KLPD verricht zelfstandige- en ondersteunende taken al dan niet in samenwerking met de andere korpsen. In het eerste geval weegt het (inter)nationale belang het zwaarst, in het laatste geval – gelet op de aard van de problematiek – de regionale/lokale belangen. In het gezamenlijke nationale belang verricht het korps taken teneinde het verkeer en vervoer op de hoofdinfrastructuur te land en te water veilig en gaande te houden binnen de voorgeschreven kaders. Ook de rol van het korps in de (inter)nationale informatiehuishouding op politiegebied is vitaal voor de politie als geheel.

### *Sturing*

De Raad voor het KLPD vormt het bestuurs- en beheerscollege van het korps. De verantwoordelijkheden hiertoe zijn in artikel 39 lid 2 en 3 van de Politiewet 1993 verwoord. De Raad stelt het beleidsplan, de begroting en het jaarverslag inclusief de jaarrekening vast. Daarnaast verstrekt de Raad desgevraagd inlichtingen over de taken en de taakvervulling van het KLPD.

De verantwoordelijkheid aan de Korpsbeheerder over de taakuitoefening van het KLPD is ingebed in de planning & control cyclus. Als instrument hiervoor wordt gebruik gemaakt van managementsrapportages en het voeren van managementgesprekken. Hierbij worden de beleidsprioriteiten aangegeven door de Korpsbeheerder. De actuele beleidsthema's zijn bestrijding van zware en/of georganiseerde criminaliteit, mobiliteit en veiligheid, handhaving milieuwetgeving, openbare orde handhaving en rampenbestrijding, persoonsbeveiliging, logistieke dienstverlening en innoverende- en informatietechnologie.

### *Administratieve organisatie*

Het verbeterproces omtrent de administratieve organisatie bij het KLPD heeft zich in 1999 verder doorgezet. De opzet van de planning- en control cyclus is voldoende maar vereist nog nadere uitwerking. In 2000 zullen in deze verdere inhoudelijke verbeteringen tot stand worden gebracht. In 2000 zal verder uitvoering worden gegeven aan een structurele inbedding van de AO in de organisatie.

### *Beheersoverdracht KLPD naar BZK*

In het regeerakkoord zijn afspraken gemaakt over de aanpassingen van de Politiewet 1993. In dit verband zal de verantwoordelijkheid voor het beheer van het KLPD worden overgedragen van de Minister van Justitie aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Het streven van beide ministers is erop gericht de beheersovergang per 1 januari 2000 te realiseren. De beheersovergang van het KLPD zal begrotingstechnisch worden verwerkt bij voorjaarsnota 2000.

### *Taak/middelen discussie*

In het rapport met de titel «Concrete voorstellen voor een duurzaam evenwicht tussen Taken en Middelen van het KLPD» zijn voorstellen geformuleerd om te komen tot een afstemming tussen financiële middelen en taken van het KLPD. Naar aanleiding van de aangedragen voorstellen is besloten een deel van de problematiek op te lossen door middel van een verhoging van de bijdrage aan het KLPD. Daarnaast zullen

vanaf het jaar 2000 de kosten van de divisie Logistiek integraal worden doorberekend aan de afnemers. Beide maatregelen genereren een verhoging van de baten van het KLPD met f 30 mln. in 2000, oplopend tot f 40 mln. vanaf het jaar 2001 (zie ook de toelichting op de begroting van baten en lasten). Tenslotte zullen ook efficiëncymaatregelen worden getroffen, resulterend in een structurele opbrengst van f 10 mln.

#### *Conversie eigen vermogen*

Conform de nieuwe regelgeving zal een deel van het agentschapsvermogen worden omgezet in vreemd vermogen. Deze omzetting heeft mede tot gevolg dat het agentschap rentelasten betaalt over het vreemd vermogen. Omdat deze wijzigingen voor de agentschappen niet waren voorzien wordt in verband met de conversie van eigen naar vreemd vermogen een structurele rentecompensatie verstrekt door het ministerie van Financiën. De definitieve consequenties van deze conversie wordt vastgesteld op basis van de jaarrekening 1999. De voorlopige consequenties zoals deze in de begroting 2000 worden verwerkt zijn:

Conversiebedrag eigen vermogen 2000	f 154,349 mln.
Structurele rentecompensatie vanaf 2000	f 6,174 mln.

#### *Overgang Spoorwegpolitie*

De Ministerraad heeft de principebeslissing genomen tot herpositionering van de Spoorwegpolitie van de NV Nederlandse Spoorwegen naar het Korps landelijke politiediensten. Uitgangspunt is dat de overgang voor het ministerie van Justitie i.c. het KLPD budgettair neutraal tot stand wordt gebracht. De overgang van de Spoorwegpolitie naar het KLPD zal bij Voorjaarsnota 2000 begrotingstechnisch worden verwerkt.

### **Begroting van baten en lasten van het agentschap KLPD**

Hieronder wordt de begroting van baten- en lasten van het agentschap KLPD over de periode 1998–2004 gepresenteerd. In de gepresenteerde cijfers is nog geen rekening gehouden met de overgang van de Spoorwegpolitie per 1 januari 2000. Voorts is in de realisatiecijfers 1998 de IT-organisatie verwerkt tot 1 mei 1998. Dit omdat de IT-organisatie per 1 mei 1998 agentschap is onder het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

	EUR1000								Codering	
	1998	1999	2000	2000	2001	2002	2003	2004	Econ.	Funct.
<b>Totaal baten</b>	452 729	452 969	481 297	218 403	493 373	494 293	496 895	499 095		
Opbrengst moederdepartement	394 267	408 635	439 263	199 329	451 339	452 259	454 861	457 061	8	03.2
Opbrengst overige departementen	26 297	31 755	22 626	10 267	22 626	22 626	22 262	22 626	8	03.2
Overige ontvangsten	31 463	12 579	19 408	8 807	19 408	19 408	19 408	19 408	3	03.2
Rentebaten	702								26	03.2
Buitengewone baten										
<b>Totaal lasten</b>	458 658	452 621	477 460	216 662	486 594	491 396	496 835	499 577		
Nog in te boeken efficiency			- 10 000	- 4 538	- 10 000	- 10 000	- 10 000	- 10 000		
Apparaatskosten										
* personele kosten	309 941	305 431	320 620	145 491	321 067	322 333	325 558	325 558	31	03.2
* materiele kosten (incl. dotaties)	106 176	89 055	83 938	38 089	83 938	83 938	83 938	83 938	12	03.2
* huisvestingskosten		19 635	28 506	12 935	28 519	2 8 519	28 519	28 713	12	03.2
Afschrijvingskosten	42 541	38 500	46 730	21 205	53 805	56 742	58 961	61 395	52	03.2
Rentelasten leenfaciliteit			7 666	3 479	9 265	9 864	9 859	9 973	11	03.2
<b>Saldo van baten en lasten</b>	- 5 929	348	3 837	1 741	6 779	2 897	60	- 482		

### Toelichting op de begroting van baten en lasten

#### *Opbrengst moederdepartement*

De in de bovenstaande staat van baten- en lasten opgenomen opbrengsten van het moeder-departement zijn conform de bijdragen zoals opgenomen onder artikel 10.04 (Bijdrage Korps landelijke politiediensten). Met ingang van 2000 wordt de bijdrage aan het KLPD verhoogd; in 2000 met f 20 mln. en f 30 mln. vanaf 2001. Door deze verhoging te financieren uit de verhoogde raming Boeten en Transacties kan een substantiële bijdrage worden geleverd aan het oplossen van de structurele financiële problematiek van het KLPD van circa f 40 mln. in 2000, oplopend tot f 50 mln. vanaf 2001.

#### *Opbrengst overige departementen*

Voor wat betreft de opbrengsten van overige departementen in 1999 levert het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een structurele bijdrage van f 8,1 mln. in de kosten van het Landelijk Recherche Team (LRT) alsmede een bijdrage van circa f 2,4 mln. in de kosten van de Dienst Recherche-samenwerking Nederlandse Antillen en Aruba. Voorts is een ontvangst opgenomen bij de CRI voor het NOVO-team (Nederlands Opsporingsteam voor Oorlogsmisdrijven) en BLOM (Bureau voor Politie Ondersteuning van de Landelijk Officier van Justitie-MOT), gezamenlijk f 5,7 mln.

Tenslotte zal het KLPD, als gevolg van de gewijzigde budgetverantwoordelijkheid ten aanzien van het KLPD-deel van het VCOM-budget (ad f 3,1 mln.) van het KLPD naar het OM, de verballen welke boven het aantal van 300 000 geproduceerd gaan worden declareren bij het OM tot een nader met het OM vast te stellen aantal.

#### *Overige ontvangsten*

De hier geraamde opbrengsten betreffen ontvangsten die het KLPD verwacht te genereren uit het doorberekenen van de kosten van gedeta-

cheerd personeel (ca. f 3 mln.), de verkoop van (afgeschreven) activa via de Dienst der Domeinen (ca. f 0,5 mln.) en overige door de divisies van het KLPD op aanvraag van derden geleverde diensten. Ten aanzien van de opbrengsten van de divisie Logistiek is vanaf 2000 een extra ontvangst van f 10 mln. structureel opgenomen, dit als gevolg van de doorberekening aan de afnemers in het in het kader van de taak/middelendiscussie.

#### *Efficiencymaatregelen*

In het kader van de gehele structurele oplossing van de financiële problematiek van het KLPD zullen aanvullend efficiencymaatregelen worden genomen binnen de KLPD-organisatie (f 10 mln. vanaf het jaar 2000).

#### *Apparaatskosten*

In de hiervoor opgenomen staat van baten en lasten zijn aan de lastenkant afzonderlijk de personele en materiële exploitatiekosten van het KLPD inzichtelijk gemaakt. Onder de personele kosten vallen de kosten voor Actief Personeel, Niet-actief personeel, Post-actief personeel, Niet regulier personeel & uitzendkrachten en de personeelsgebonden kosten (o.a. reis-en-verblijfkosten binnen- en buitenland) van het personeel van het KLPD. Onder de materiële kosten vallen de (onderhouds)kosten voor huisvesting, automatisering, verbindingen, voertuigen, vliegtuigen en vaartuigen, opleiding en vorming, geweldsmiddelen en uitrusting en overig. In de gehanteerde kostenverdeling naar personele en materiële kosten is uitgegaan van het regionale rekeningschema zoals dit binnen de financiële administratie van het KLPD wordt gehanteerd. Volledigheids-halve is de verdeling over personele en materiële apparaatskosten nogmaals in onderstaand overzicht opgenomen.

#### **Verdeling personeel en materieel**

(Bedragen x f 1 000,=)	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Personele kosten	305 431	320 620	321 067	322 333	325 558	325 558
Materiele expl.kosten	108 690	112 444	112 457	112 457	112 457	112 651
Totaal apparaatskosten	414 121	433 064	433 524	434 790	438 015	438 209

#### *Stelselwijziging Rijkshuisvesting*

In gevolge het Project Stelselwijziging Rijkshuisvesting (PSR) zijn per 1 januari 1999 huisvestings-budgetten aan de departementsbegrotingen toegevoegd. Voor het KLPD betreft het hier een structurele toevoeging vanaf het jaar 2000 met ca f 26,0 miljoen. De gepresenteerde huisvestingskosten geven deze reeks weer alsmede de kosten die uit de bestaande kaders van het KLPD worden gefinancierd.

#### *Afschrijvingskosten*

De in de *Staat van baten- en lasten* vermelde afschrijvingskosten betreffen de aan de historische aanschafwaarde gerelateerde afschrijvingskosten. De duur van de afschrijvingstermijn is per groep van gelijksoortige activa vastgelegd. Bij het KLPD worden de volgende termijnen gehanteerd.

Activa afschrijvingstermijnen	Jaren
Vliegtuigen	10
Vaartuigen	10
Voertuigen	5
Verbindingsmiddelen	5
Automatisering	4
Meubilair	10
Opsporingsapparatuur	5
Werkplaats/magazijnen	5
Audiovisuele hulpmiddelen	5
Wapens	7.5
Overig	7.5

#### *Saldo van baten en lasten in meerjarig perspectief*

In meerjarig perspectief is in de gepresenteerde begroting sprake van positief bedrijfsresultaat in 2000, 2001 en 2002, afnemend tot een verlies in 2004. Het wegwerken van de in het verleden opgelopen investeringsachterstand is de oorzaak van dit wisselende beeld daar het afschrijvingsniveau behorend bij een ideaalcomplex nooit direct kan worden gerealiseerd. Door de opbouw van de afschrijvingen naar het gewenste niveau is in de eerste jaren sprake van een positief bedrijfsresultaat. Vanaf 2004 wordt dit tijdelijk omgezet in een verlies, dat echter wordt gecompenseerd door de positieve resultaten in eerdere jaren. In de jaren 2005 en 2006 zal het afschrijvingsniveau dalen (bereiken situatie ideaalcomplex) waarmee de gehele exploitatie sluitend – zonder substantiële overschotten en tekorten – kan worden gerealiseerd.

#### **Investeringsbegroting 2000**

In de onderstaande tabel is op hoofdgroep het investeringsplan 2000 van het KLPD opgenomen (exclusief de investeringen in groot vliegend en varend materieel). Vanaf 2000 zullen de voor de investeringen benodigde middelen worden verschaft via een beroep op de leenfaciliteit van het ministerie van Financiën.

#### **Investeringsplan KLPD 2000**

**(bedragen x f 1000)**

	Af te voeren aantallen	Historische Aanschafwaarde	Huidige vervang	Uitbreiding innovatie	totaal investering*
Totaal opleiding	1	11	13	0	13
Totaal huisvesting	573	1 849	1 966	0	1 966
Totaal voertuigen	90	14 939	15 186	0	13 186
Totaal verbindingen	252	2 058	2 080	0	2 080
Totaal automatisering	1 197	25 902	22 785	0	18 785
Totaal wapens & uitrusting	40	208	219	0	219
Totaal operationele activiteiten	350	7 197	11 577	763	9 750
Geheime activa	0	0	0	0	0
<b>Totaal investeringsplan 2000</b>	<b>2 503</b>	<b>52 164</b>	<b>53 827</b>	<b>763</b>	<b>45 999</b>

\* bij het investeringsplan 2000 is er van uitgegaan dat op basis van de gehele huidige vervangingswaarde niet alles in het jaar 2000 vervangen kan worden.

Naast deze «standaardinvesteringen» is er in 2000 sprake van een extra investering in groot vliegend en varend materieel. In meerjarig perspectief bedraagt de investering in dit materieel ca. f 101 mln. waarvan in 2000 een bedrag van f 41,3 mln. direct wordt geïnvesteerd.

### Kasstroomoverzicht 1998–2004

De kapitaaluitgaven- en ontvangsten van het KLPD worden toegelicht aan de hand van het hieronder opgenomen kasstroomoverzicht. Hierin worden de kapitaalsuitgaven en -ontvangsten in meerjarig perspectief opgenomen.

Kasstroomoverzicht	(x f 1 000,-)									
	1998	1999	2000	EUR1000 2000	2001	2002	2003	2004	econ.	funct.
<b>Rekening Courant RHB per 1 januari</b>	<b>792</b>	<b>48 633</b>	<b>8 770</b>	<b>3 980</b>	<b>12 607</b>	<b>19 386</b>	<b>22 283</b>	<b>22 343</b>	8	03.2
totaal operationele kasstroom	37 305	38 848	50 567	22 946	60 584	59 639	59 021	60 913	8	03.2
– totaal investeringen	– 22 345	– 78 711	– 87 300	– 39 615	– 78 500	– 56 500	– 59 000	– 66 000	3	03.2
+ totaal boekwaarde des-investeringen	2 881	0	pm	pm	pm	pm	pm	pm	26	03.2
totaal investeringskasstroom	– 19 464	– 78 711	– 87 300	– 39 615	– 78 500	– 56 500	– 59 000	– 66 000		
– eenmalige uitkering aan moederdep	0	0	– 154 300	– 70 018	0	0	0	0	3	03.2
+ eenmalige uitkering van moederdep	30 000	0	0	0	0	0	0	0	8	03.2
– aflossing op leningen	0	0	– 46 730	– 21 205	– 53 805	– 56 742	– 58 961	– 61 395	77	03.2
+ beroep op leenfaciliteit	0	0	241 600	109 633	78 500	56 500	59 000	66 000	8	03.2
totaal financieringskasstroom	30 000	0	40 570	18 410	24 695	– 242	39	4 605		
<b>Rekening Courant RHB per 31 december</b>	<b>48 633</b>	<b>8 770</b>	<b>12 607</b>	<b>5 721</b>	<b>19 386</b>	<b>22 283</b>	<b>22 343</b>	<b>26 948</b>		

#### Algemeen

In het bovenstaande overzicht is rekening gehouden met de wijzigingen die zullen worden aangebracht in de financiering van agentschappen met ingang 1 januari 2000. Als gevolg hiervan zullen er met ingang van 2000 leningen worden aangevraagd bij Financiën. Op dit moment wordt ervan uitgegaan dat deze leningen worden afgelost over een periode van 7.2 jaar, zijnde de gemiddelde afschrijvingstermijn bij het KLPD.

De conversie van eigen naar vreemd vermogen is berekend op basis van de financiële verantwoording 1998 en de raming van investeringsuitgaven gedurende 1999. Het betreft hier dan ook een voorlopige raming van het beroep de leenfaciliteit bij het Ministerie van Financiën. De definitieve bedragen van de vermogensconversie zullen pas bekend worden na vaststelling van de financiële verantwoording 1999 en worden verwerkt bij voorjaarsnota 2000.

#### Toelichting saldo liquide middelen

Het geraamde overschot per ultimo 1998 op de liquiditeit wordt veroorzaakt door de investeringsimpuls zoals deze ultimo 1998 is uitgevoerd door het moederdepartement.

## Producten en kengetallen

### Productiegegevens

Het kwantificeren van de output van het KLPD maakt onderdeel uit van de planning- en control cyclus. Door middel van de hantering van kostendragers kan dan een koppeling worden gelegd naar de geldstroom in de planning- en controlcyclus ten behoeve van financieringsvraagstukken. De productstaten welke hiervoor gebruikt worden zijn momenteel in ontwikkeling. Hierdoor is de informatie op sommige plekken nog niet volledig. Met het overzicht « *productindicatoren* » is een overzicht van de productindicatoren zoals deze tot en met nu ontwikkeld zijn toegevoegd.

### Kerntaken

De batenbegroting 2000 kan naar speerpunten van beleid worden toegespitst. In samenspraak met de Korpsbeheerder zijn door het KLPD kerntaken geformuleerd waarop de speerpunten van beleid nader worden ingevuld. In onderstaand overzicht is een (indicatieve) onderverdeling naar deze kerntaken weergegeven.

Kerntaken	Divisie	(bedragen x f 1 mln)									
		Mobiliteit	Logistiek	Ond	CRI	KDB	Staf	LRT	Centraal	Totaal	in%
Mobiliteit		41		18						59	12,3%
Veiligheid		41		6						47	10,5%
Criminaliteit		28		37	104			14		184	41,3%
Milieu		25		19						44	9,9%
Persoonsbeveiliging						28				28	6,3%
Dienstverlening											
logistiek			12							12	2,7%
Interne dienstverlening				9			27		26	63	14,1%
Korpsbrede activiteiten							5			5	1,1%
Diversen									39	39	8,1%
<b>Totaal</b>		<b>135</b>	<b>12</b>	<b>90</b>	<b>104</b>	<b>28</b>	<b>32</b>	<b>14</b>	<b>65</b>	<b>481</b>	<b>100,0%</b>

(CRI) Centrale Recherche Informatiedienst  
 (KDB) Koninklijke en Diplomatieke Beveiliging  
 (LRT) Landelijke Recherche Teams  
 (OND) Operationele ondersteuning

### Overzicht product-indicatoren\*

Rubriek Omschrijving Externe rapportage

POM \*De indeling van product-indicatoren is gewijzigd. Een vergelijking met vorige jaren is niet mogelijk.

Categorie	Aantal	eenheid	Divisie
<b>1 Verkeer (vervoer), lucht/water/land</b>			
Snelheidscontroles, kenteken	300 000	Proces-verbaal	Mobiliteit
Snelheidscontroles, staande houding	25 000	Proces-verbaal	Mobiliteit
Snelheidscontroles, GVT	475 000	Proces-verbaal	Mobiliteit
Autogordel	30 000	Proces-verbaal	Mobiliteit
Rijgedrag, ergernis top 10	7 500	Proces-verbaal	Mobiliteit
Techniek (algemeen)	5 000	Proces-verbaal	Mobiliteit
Controles beroepsvaart, vaar- en rusttijden	4 500	controles	Mobiliteit
Combi-controle recreatievaartuigen + snelle motorboten	4 000	controles	Mobiliteit

Categorie	Aantal	eenheid	Divisie
<b>2 Openbare Orde</b>			
Inzet beredenen bij groot- en kleinschalig optreden	36 920	manuren	Operationele ondersteuning
Techn.en fac. onderst. Bij grootschalige politie-act.	7 000	manuren	Operationele ondersteuning
<b>3 Hulpverlening (rampenbestrijding)</b>			
<b>4 Bijzondere wetten</b>			
<b>5 Criminaliteit</b>			
Crim. bestr. transp. en log., verlenen van onderst. aan pol.regio's	nb	manuren	Operationele ondersteuning
Crim. bestr. transp. en log., projecten.	2	aantal	Operationele ondersteuning
Crim.bestr. transp. en log., voorber.projecten	2	aantal	Operationele ondersteuning
Nachtsurveillance	35 000	manuren	Mobiliteit
Rech. advies en ontw. dmv programma's en projecten	121 685	manuren	Criminele Rech. Informatie
Ber.behandeling, Bemiddeling Interpol/Schengen	73 493	manuren	Criminele Rech. Informatie
Identificatie, mbv Havank	39 758	manuren	Criminele Rech. Informatie
Rech.info., Int.inlichtingen uitwisseling	73 493	manuren	Criminele Rech. Informatie
Rech.info., Info-verstrekking op Nat.niveau	73 493	manuren	Criminele Rech. Informatie
Rech.Info., , Coördinatiepunt Grensoverschrijdende Obs.			
Criminele Rech. Informatie			
Rech.informatie, inzet op meldpunten	49 397	manuren	Criminele Rech. Informatie
Inzet beredenen bij vee & paardenhouderij en V M	3 120	manuren	Operationele ondersteuning
<b>6 Milieu</b>			
Surveillance en gerichte controle beredenen	3 120	manuren	Operationele ondersteuning
Controle geluidsemmissie luchtverkeer	400	manuren	Mobiliteit
<b>7 Vreemdelingenzorg</b>			
Voorselectie Identificatie Quick check	13 253	manuren	Criminele Rech. Informatie
<b>8 Persoonsbeveiliging</b>			
Koninklijke beveiliging, Totaal	100 150	manuren	Koninklijke en diplomatiek beveiliging
Diplomatieke beveiliging, Totaal	38 650	manuren	Koninklijke en diplomatiek beveiliging
<b>9 Politie Operationele Ondersteuning</b>			
Gekwalificeerde techn.onderst. aan operaties	50 000	manuren	Operationele ondersteuning
Sto-inzet nav convenant	18 000	manuren	Operationele ondersteuning
Ontw./verbetering techn.hulpmiddelen	30 000	manuren	Operationele ondersteuning
Elektr. Veiligheidsonderzoek + toetsing	11 000	manuren	Operationele ondersteuning
Bijz.recherche zaken	71 083	manuren	Criminele Rech. Informatie
Vlieguren tbv politie-regio's, Klpd en Luchtfotografie	3 820	vlieguren	Operationele ondersteuning
Vlieguren tbv kustwacht	1 950	vlieguren	Operationele ondersteuning
<b>9 Politie operationele ondersteuning</b>			
Stand-by ivm levensreddend en spoedeisende inzet	Aantal	eenheid	Divisie
Inzet beredenen bij cer. en repr. taken	8 760	uren	Operationele ondersteuning
Inzet speurhonden en geleiders	3 120	manuren	Operationele ondersteuning
Inzet speurhonden en geleiders	7 620	manuren	Operationele ondersteuning
Opl./tr./cert. van speurhonden tbv regio's, douane en Kmar	6 780	manuren	Operationele ondersteuning
Keuring en cert. van surveillancehonden tbv regio's	1 500	manuren	Operationele ondersteuning
Controle veiligheid watersport (ondersteuning tbv regio's)	25 000	manuren	Mobiliteit
<b>10 Logistieke dienstverlening</b>			
Omzet kleding, uitrusting, vuurwapens en munitie	Aantal	eenheid	Divisie
Wapens (levering)	34	in f mln.	Logistiek
Munitie (levering)	370	leveringen	Logistiek
Wapeninspecties-/reparaties	6 mln	stuks	Logistiek
Beheer Gerechtelijke Wapens	23 000	Inspecties	Logistiek
Beheer munitie	11 000	aantal	Logistiek
Beheer munitie	5 380	aantal	Logistiek



## TREFWOORDENREGISTER

Accountantscontrole 63  
Administratieve organisatie 35, 63, 116, 225  
ADR 149  
Advocatuur 8, 45, 47, 58, 60, 61, 66, 68, 118, 149,  
150, 191, 192  
Aftappen 39  
Agentschap 58, 63, 94, 114, 116, 117, 128, 162,  
179, 181, 183, 184, 189, 190, 195, 196, 198, 200,  
201, 222, 223, 226  
Alternatieve geschillenbeslechting 14, 148, 151  
AMK 101  
AO 225  
Arbeidstoeleiding 195  
Asielbeleid 108  
Asielzoeker 23, 46, 56, 57, 60, 61, 66, 67, 72, 84,  
86, 94, 96, 98, 99, 100, 109, 110, 119, 120, 140, 148,  
149, 151, 179, 181  
Auteursrecht 11  
Bedrijfsleven 14, 16, 105  
Bedrijfsvoering 62, 76, 130, 180, 190, 201, 217,  
224  
Beheersovergang 41, 131, 132, 225  
Beleidsontwikkelingen 148, 190, 208  
Bestuursrecht 24  
Bestuurszaken 75, 84, 86, 97, 118  
Beveiliging 206, 232  
Beveiligingsheffing 25  
Bewakingskosten luchthavens 156  
Bijzondere Opsporingsdiensten 43  
Boeten en transacties 58, 60, 66, 68  
Buffercapaciteit 98, 99, 179  
Celcapaciteit 143  
Centraal Justitieel Incassobureau 63, 84, 86, 100,  
115, 116, 117, 134, 135, 215, 216, 217, 218, 220,  
221, 222, 223, 224  
COA 56, 61, 96, 97, 98, 99, 100  
College van beroep studiefinanciering 44  
Communicatietechnologie 13  
Contourennota 14, 43, 44, 63, 130, 149  
COTG 206  
CRI 38, 227, 231  
Directie Bestuurszaken 63, 97  
DNA 27  
DNA-technieken 34  
Elektronisch toezicht 47, 194  
Elektronische snelweg 24, 28  
ESF 195  
Europees Sociaal Fonds 195, 198  
Europese regelgeving 18, 144  
Euro 37, 58, 60, 64, 66, 67, 88, 89, 200  
Financieel economische criminaliteit 36  
Forensisch onderzoek 40  
Gefinancierde rechtsbijstand 13, 14, 123, 147,  
148, 149, 151, 152, 153  
Georganiseerde criminaliteit 23, 34, 41, 225

Gerechtelijk Laboratorium 40, 123, 124, 156, 157, 158  
 Gerechtelijke Laboratoria 84, 86, 123, 156  
 Gerechtelijke Pathologie 123, 124, 156, 157, 159  
 Geschillenbeslechting 14  
 Geweld op straat 15  
 Gezinsvoogdij- 100  
 Gezondheidsrecht 28  
 Gratie 5, 6, 76, 77  
 Grote stedenbeleid 32, 69  
 Halt 30, 106, 111  
 Harmonisatie 24  
 Heenzendingen 47, 48  
 Immigratie- en Naturalisatiedienst 3, 72, 73, 84, 86, 94, 96, 179, 182  
 Incassobureau 3  
 Individuele trajectbegeleiding 30, 32, 69, 109  
 IND 46, 61, 96, 149, 179, 180, 181, 182, 184, 187  
 Informatietechnologie 14, 38, 225  
 Infrastructuur 4  
 Instituut Nederlandse Kwaliteit 80, 190  
 Integraal management 132  
 Integraal Veiligheidsprogramma 16  
 Integrale kostprijs 204, 218  
 Internationale rechtspraak 19  
 Jachtwet 77, 78  
 Jeugdbeleid 107  
 Jeugdcriminaliteit 28, 29, 59, 60, 66, 105, 107, 109  
 Jeugdinrichtingen 28, 47, 189, 199, 207, 208, 209, 210, 214  
 Jeugd 29, 31, 43, 101, 143, 189, 199  
 Jeugdreclassering 29, 56  
 Juridische infrastructuur 20  
 Kasstroomoverzicht 183, 184, 201, 223, 230  
 Kinderbescherming 29, 31  
 Kinderen 38  
 Kinderpornografie 38  
 Korps Landelijke Politiedienst 25, 41, 42, 58, 60, 66, 68, 69, 127, 128, 129, 162, 192, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231  
 Kostprijzen 58, 62, 104, 110, 111, 114, 117, 131, 152, 180, 181, 186, 196, 202, 204, 206, 218, 220  
 Kwaliteitsverbetering 98, 143, 149  
 Laboratoriumonderzoeken 40  
 Leemhuis 68  
 Management 14  
 MDW 5  
 (MDW 24  
 Mediation 14, 148, 149  
 Millenniumproblematiek 158, 200  
 Minderjarige asielzoeker 108  
 Minderjarigen 29, 30, 55, 57  
 Misbruik 10  
 Modernisering van de rechterlijke organisatie 24, 63  
 No cure no pay 46

Ondertoezichtgestelde minderjarigen 56  
 Ontvluchtingen 189  
 Openbaar Ministerie 33, 35, 72, 76, 84, 86, 88,  
 105, 115, 116, 123, 130, 131, 132, 134, 135, 137,  
 138, 142, 146, 215, 222  
 Opvoedingsondersteuning 32, 69, 105, 110  
 OTS 55  
 Pay 12  
 Penitentiair recht 28  
 Penitentiaire beginselenwet, 189, 194  
 Penitentiaire programma's 47, 194, 195, 204  
 Penitentiaire program 198  
 Politiediensten 3  
 Politiewet 41, 42, 225  
 Privaatrecht 24, 25, 26  
 Prognoses 47, 61, 187, 191  
 Programma's/elektronisch toezicht 194  
 Project Bijzondere Opsporingsdiensten 43  
 Project Versterking Rechterlijke Organisatie 130  
 Publiek-private samenwerking 13  
 Punitive damages 12  
 Pupillenregistratie 56, 57  
 PVRO 130  
 Raad van State 25, 26, 28, 149  
 Raad voor de Kinderbescherming 29, 30, 55, 63,  
 84, 86, 101, 102, 103, 104  
 Recherche 35, 126, 159, 232  
 Recht 10  
 Rechtsbijstand 12, 13, 45, 46, 58, 60, 66, 69, 105,  
 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155  
 Rechtshulp in strafzaken 41  
 Rechtspleging 5, 17, 21, 69, 123  
 Recidive 10  
 Reclassering 31, 63, 84, 86, 101, 104, 105, 107,  
 110, 194  
 Reorganisatie OM 34  
 Risico-afwenteling 14  
 Sanctiebeleid 47  
 Sanctiecapaciteit 60, 61, 66, 67  
 Schadefonds Geweldsmisdrijven 90, 100, 112  
 Schengen-akkoord 126, 160  
 Schengen 89, 91, 160, 232  
 Schuldsanering 139, 155  
 Seksueel misbruik 38  
 Slachtofferzorg 104, 105  
 Snelweg 11  
 Sober regime 193, 207, 208  
 SOV-plaatsen 193, 194, 198, 204  
 Strafrechtketen 44, 46, 159  
 Strafrecht 9, 10, 12, 16, 27, 28, 33, 106, 131  
 Straftoemeting 10  
 Stromingsmodel 191  
 Taakstraffen 27, 29, 30, 60, 102, 104, 105  
 Tariefcommissie 43, 44  
 TBS-inrichtingen 189, 192, 203, 206, 207, 209,  
 210, 212  
 TBS-plaatsen 191

Terugkeerbeleid 61  
Toegankelijk recht 13  
Uitgangspunten 9  
Verdrag van Amsterdam 18, 23, 28  
Verklaring van geen bezwaar 55  
Versterking Rechterlijke Organisatie 25  
VN-cellen 203, 207, 208  
Voogdij 55, 56, 104, 110  
Voorcalculatorische dagprijzen 204, 207  
Vreemdelingenbeleid 19, 80  
Vreemdelingenkamers 61, 140  
Wapenbezit 25, 29, 39  
Wet Wapens en Munitie 77, 78  
Wetgeving 4, 5, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 20, 24, 27, 37,  
43, 47, 76, 123, 204  
Wetgevingskwaliteit 18, 24  
Wetgevingskwaliteitsbeleid 24  
Wrb 148  
Zelfregulering 8, 16  
Zelfstandige bestuursorganen 62